

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA RADOMIA NA LATA 2023-2032

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032 opracował zespół autorski Instytutu Rozwoju Miast i Regionów w składzie:

- Aleksandra Jadach-Sepioło,
- Katarzyna Spadło,
- Edyta Tomczyk,
- Paulina Basińska.

Współpraca i opracowanie materiałów: Anna Szpura, Michał Cichocki, Joanna Rydel, Violetta Drabik-Franiewska.

Współautorstwo: Marzena Kędra - Kierowniczka Biura Rewitalizacji w Urzędzie Miejskim w Radomiu

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI RADOMIA	5
2. PODOBSZARY REWITALIZACJI I ICH DIAGNOZA.....	6
2.1. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI - SYNTEZA „DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE RADOMIA”	6
2.2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI W PODZIALE NA PODOBSZARY 14	
2.2.1. PODOBSZAR PIOTRÓWKA.....	14
2.2.2. PODOBSZAR STARE MIASTO I MIASTO KAZIMIERZOWSKIE	26
2.2.3. PODOBSZAR ŚRÓDMIEŚCIE I.....	45
2.2.4. PODOBSZAR ŚRÓDMIEŚCIE II.....	67
2.2.5. PODOBSZAR GLINICE	89
3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ	114
3.1 UWSPÓLNIONA WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI RADOMIA	114
3.2 UWSPÓLNIONE CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	116
4. POWIĄZANIA GPR RADOMIA NA LATA 2023-2032 Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY	118
4.1. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU MIASTA „STRATEGIĄ DALSZEGO ROZWOJU GMINY MIASTA RADOM - RADOM 2030”	118
4.2. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIASTA RADOMIA NA LATA 2021-2025	120
4.3. POWIĄZANIA ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RADOM.....	123
5. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	125
5.1 PLANOWANE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.....	125
5.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	199
6. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GPR MIASTA RADOMIA.....	218
7. MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	221
8. REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA.....	229
8.1 IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI.....	229
8.2 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE PRZYGOTOWANIA PROGRAMU.....	232
8.3 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU	236
8.4 OPIS WŁĄCZENIA PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ.....	239
10. ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.....	242
10.1.OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GPR Miasta Radomia.....	242
10.2. RAMOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	247
11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	248
11.1 METODYKA MONITOROWANIA I OCENY GPR Miasta Radomia.....	248
11.2 MONITOROWANIE POSTĘPU W REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH..	250

11.3 OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GPR Miasta Radomia Z UŻYCIEM INFORMACJI O STANIE OBSZARU REWITALIZACJI	252
11.4 OCENA AKTUALNOŚCI Gpr Miasta Radomia.....	254
12. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO	255
13. KOMITET REWITALIZACJI.....	257
14. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	260
15. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	260
15.1 ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	260
15.2 ZAKRES MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY	261
15.3 MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI.....	265
16. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	265
SPIS TABEL	267
SPIS RYSUNKÓW	268

1. WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI RADOMIA

Zaniedbania techniczne, przestrzenne, środowiskowe i społeczne, sięgające lat powojennych, a także potransformacyjna zapaść gospodarcza sprawiły, że miasto Radom nieprzerwanie od 2004 r. prowadzi proces rewitalizacji.

Pierwszy program rewitalizacji, który powstał w 2004 r., objął swym zasięgiem Miasto Kazimierzowskie (uchwała Rady Miejskiej nr 535/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r.). Rok wcześniej została utworzona gminna spółka „Rewitalizacja”, której celem stała się odnowa kamienic w tej części Radomia - a w efekcie ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru. Kolejny plan odnowy i ożywienia najbardziej zdegradowanych części miasta - Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2007-2013 został przyjęty uchwałą nr 415/2008 Rady Miejskiej w Radomiu w dniu 24 listopada 2008 r. Obejmował swym zasięgiem teren Komendy Wojewódzkiej i Miejskiej Policji, Żwirki i Wigury, 11 Listopada, Kozienicką, tory PKP, Słowackiego, Kwiatkowskiego, Fabryczną, Staroopatowską, Grzeczmarowski, Jana Pawła II, Młodzianowską, Żakowicką, Wierzbicką, Toruńską, Limanowskiego, Maratońską, GPZ, Garbarską, Rawską, Okulickiego, rzekę Mleczną, Stary Ogród, Stadion KS „Start”, Wenera, Szarych Szeregów, Potok Północny, Brandta, Parkową, teren Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. J. Słowackiego, Chrobrego (1054 ha) oraz tereny przemysłowe na Potkanowie (ul. Tokarska, Żelazna) (7 ha), a także obszar ograniczony ulicami Warszawską, Grójecką, Rybną i rzeką Mleczną (15 ha 6891 m²). Do najważniejszych kryteriów wyboru tego obszaru zaliczono: wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia, wysoki poziom przestępczości i wykroczeń, niski standard mieszkań.

W kolejnych latach działania rewitalizacyjne prowadzono na podstawie Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Radomia na lata 2014-2023. Na podstawie 15 wskaźników społecznych, gospodarczych oraz technicznych wskazano obszar kumulacji negatywnych zjawisk i wymagający rewitalizacji, który obejmował Miasto Kazimierzowskie a także Śródmieście.

Pomimo prowadzonego procesu, niektóre problemy wskazane wcześniej - przewaga własności prywatnej i towarzyszące temu zjawisku nieuregulowane sprawy własnościowe, ograniczenia techniczno-konserwatorskie, niewystarczające fundusze na remonty u prywatnych właścicieli nieruchomości - nie zmieniły się z upływem lat. Dlatego miasto postanowiło dalej prowadzić działania rewitalizacyjne na zdegradowanych terenach.

Z tego powodu Gmina Miasta Radomia przystąpiła do opracowania niniejszego programu¹ dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji². Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Miasta Radomia, mający za podstawę prawną ustawę z 15 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485 ze zm.), uwzględnia też wymogi stawiane przez ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa), dzięki czemu jest również Innym Instrumentem Terytorialnym (IIT), a także Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, opracowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Poprzedni lokalny program rewitalizacji, opracowany na podstawie ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990, 16, poz. 95 ze zm.) został wygaszony, by uniknąć sytuacji, w której na terenie gminy będą funkcjonowały dwa obszary rewitalizacji³. Wyznaczony na potrzeby niniejszego programu obszar obejmuje 4,8% powierzchni miasta (532 ha z 11 107 ha) i jest zamieszany przez 14,3% mieszkańców (27 803 osób z wszystkich mieszkańców 193 971). Został podzielony na podobszary: Piotrówka, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Śródmieście I, Śródmieście II oraz Glinice. Do programu zgłoszono zarówno przedsięwzięcia stanowiące kontynuację dotychczasowych działań, jak i nowe projekty, mające zwiększyć efektywność i synergię procesu rewitalizacji.

2. PODOBSZARY REWITALIZACJI I ICH DIAGNOZA

2.1. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI - SYNTEZA „DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE RADOMIA”

Na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia wykonano diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, która została przedstawiona w dokumencie „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia”. Obszary zdegradowany i rewitalizacji zostały wskazane w uchwale nr LXXVI/685/2022 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Radomia.

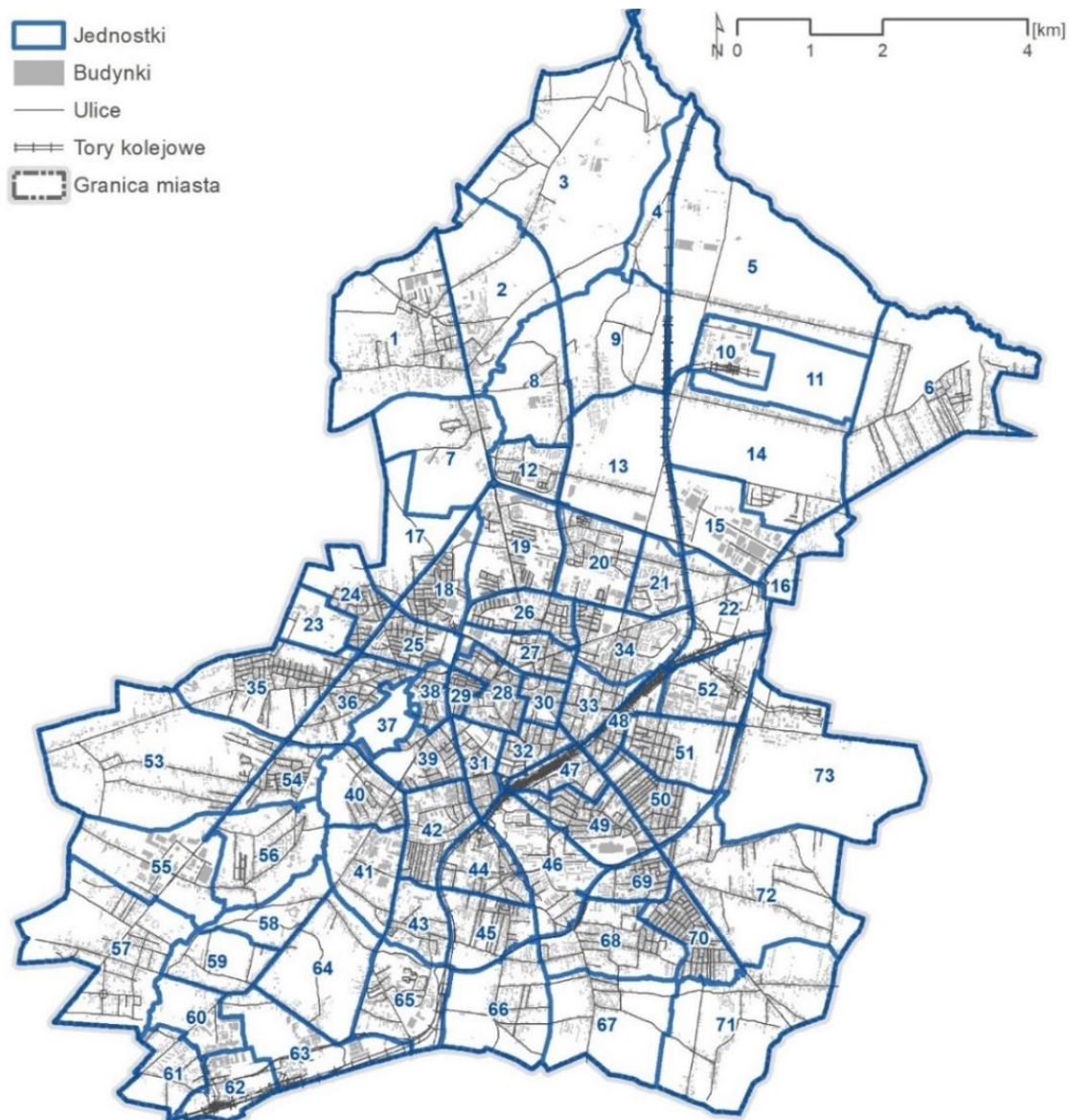
¹ Uchwała nr LXXVII/712/2022 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2022-2032.

² Uchwała nr LXXVI/685/2022 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Radomia.

³ Uchwała nr LXXVI/686/2022 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie utraty mocy uchwały nr 346/2016 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia programu rewitalizacji pod nazwą „Program rewitalizacji Gminy Miasta Radomia na lata 2014-2023”.

Celem tej analizy było wskazanie części miasta, w której występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej, współwystępujących z co najmniej jednym zjawiskiem kryzysowym ze sfery gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub/i przestrzenno-funkcjonalnej. W wyniku badania na podstawie kryteriów ustawowych wyznaczono najpierw obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji. Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i być zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy. Musi także charakteryzować się istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy. Diagnoza delimitacyjna objęła analizę służącą określeniu wewnątrzmijskich zagadnień problemowych z uwzględnieniem ich skali i rozkładu w poszczególnych jednostkach analitycznych, na które został podzielony cały obszar miasta.

Z uwagi na specyfikę analizy wielokryterialnej przeprowadzanej celem wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, za wyjściowy przyjęto podział na 126 jednostek, które charakteryzują się spójnością w ramach obsługi lokalnego układu komunikacyjnego. Następnie przeanalizowano strukturę funkcjonalno-przestrzenną tych jednostek i połączono bezpośrednio sąsiadujące jednostki o najmniejszej powierzchni i jednolitych lub ściśle powiązanych funkcjach. Na tym etapie wydzielono także dwie jednostki niezamieszkałe. Ostateczne modelowanie granic jednostek zostało przeprowadzone z uwzględnieniem podziałów ewidencyjnych. Podział miasta na jednostki był konsultowany z zespołem, w którego skład wchodził przedstawiciel urzędu miejskiego.

Rys. 1 Podział miasta Radomia na jednostki

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

W celu oceny stopnia degradacji poszczególnych jednostek analitycznych wykorzystano 30 wskaźników: 12 odnoszących się do sfery społecznej, 5 do sfery gospodarczej, 3 do sfery środowiskowej, 6 do sfery przestrzenno-funkcjonalnej i 4 do sfery technicznej. Zaproponowane wskaźniki odpowiadają negatywnym zjawiskom wymienionym w art. 9 ustawy o rewitalizacji. Do ich obliczenia wykorzystano obiektywne i mierzalne dane, pozyskane z rzetelnych źródeł. Wskaźniki przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 1 Wskaźniki służące przeprowadzeniu analizy zróżnicowania wewnątrzmięskiego

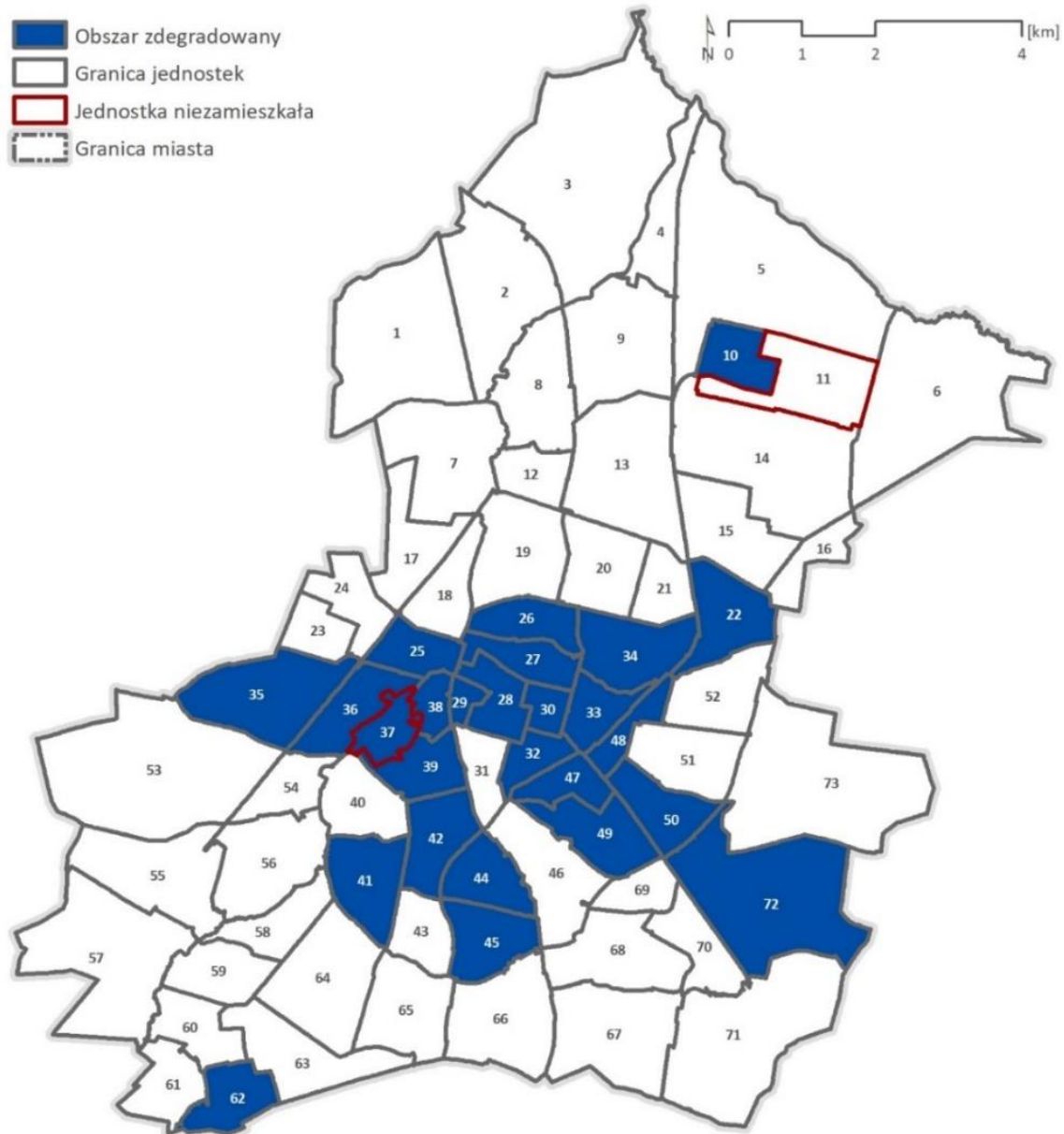
SFERA	NR WSKAŹNIKA	NAZWA WSKAŹNIKA
SPOŁECZNA	1.	Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób
	2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób

	3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób*
	4.	Liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób
	5.	Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup opału na 1000 osób
	6.	Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w zł na 1000 osób
	7.	Liczba przestępstw w latach 2016-2020 na 1000 osób
	8.	Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z opieki społecznej na 1000 osób
	9.	Liczba niebieskich kart na 1000 osób
	10.	Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób
	11.	Liczba NGO na 1000 osób
	12.	Liczba projektów zgłoszonych do budżetu na 1000 osób
GOSPODARCZA	13.	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2020 na 1000 osób
	14.	Liczba wyrejestrowań z CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób
	15.	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób
	16.	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej na 1000 osób
	17.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób
ŚRODOWISKOWA	18.	Liczba dni w roku z przekroczoną wartością normy dla stężenia PM10 w powietrzu
	19.	Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w m ² na 100 osób
	20.	Powierzchnia terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych w powierzchni jednostki
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	21.	Liczba obiektów, w których realizowane są zadania własne gminy z zakresu kultury i aktywności społecznej na 1000 osób
	22.	Liczba budynków komunalnych wymagających podłączenia do sieci ciepłowniczej na 1000 osób
	23.	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków na 1000 osób
	24.	Liczba przystanków komunikacji publicznej dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach w łącznej liczbie przystanków
	25.	Długość ścieżek rowerowych w m na 1000 mieszkańców
	26.	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej na 1000 osób
TECHNICZNA	27.	Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 100 osób
	28.	Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. na 1000 osób
	29.	Liczba mieszkań komunalnych niewyposażonych w łazienkę na 1000 osób
	30.	Liczba lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Kryterium uznania danej jednostki za kryzysową było odchylenie wartości wskaźnika od średniej dla miasta. Za zdegradowane uznano jednostki cechujące się co najmniej 6 negatywnymi zjawiskami społecznymi i co najmniej jednym zjawiskiem kryzysowym w 3 spośród 4 pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Z analizowanych 73 jednostek 25 spełniało założone

kryterium. Dodatkowo, powołując się na art. 10 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, do obszaru zdegradowanego zdecydowano się włączyć jednostkę nr 37 - niezamieszkaną, o charakterze przemysłowym. Tym samym na terenie Radomia wyznaczono obszar zdegradowany złożony z 26 jednostek, o łącznej powierzchni 11 170,0 ha (co stanowi 22% powierzchni miasta) i zamieszkaną przez 81 526 osób (co stanowi 42% mieszkańców). Zasięg obszaru zdegradowanego przedstawia poniższy rysunek.

Rys. 2 Obszar zdegradowany

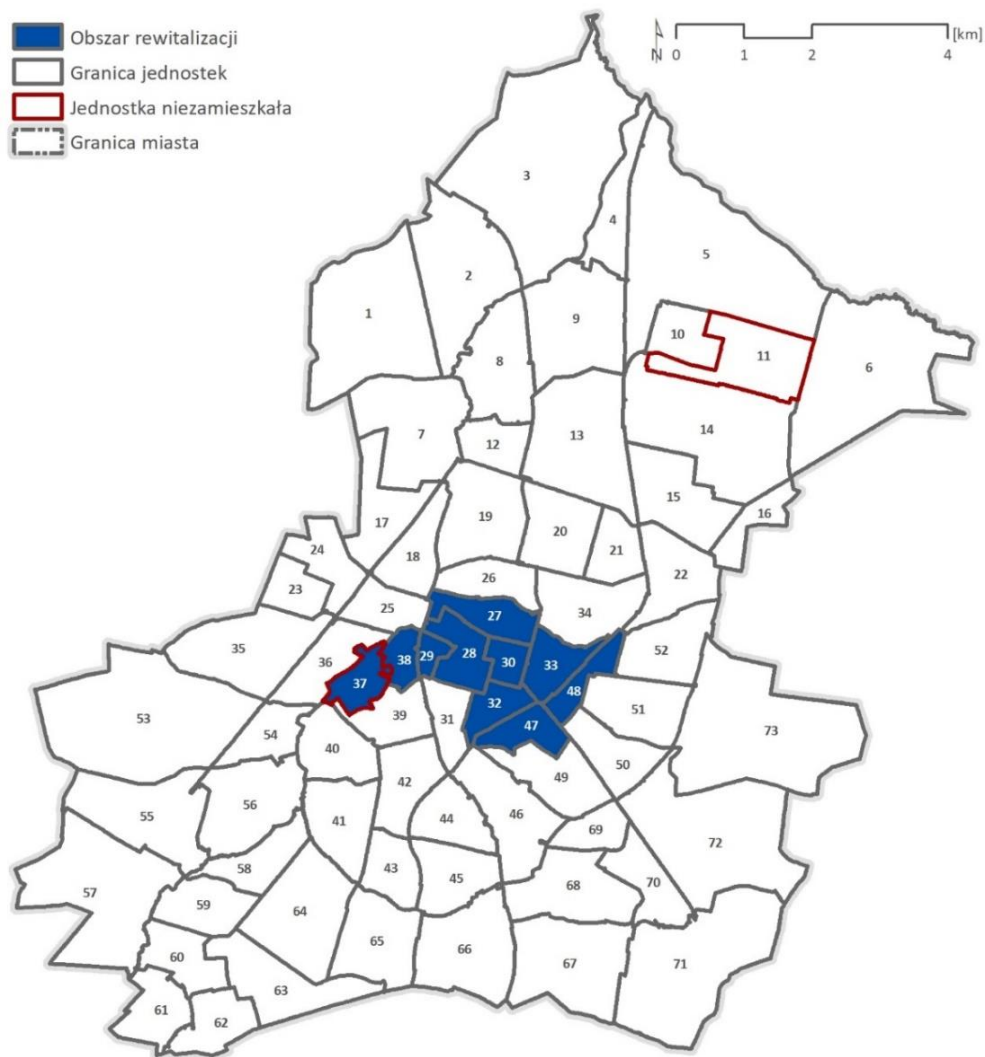
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Wszystkie jednostki, które weszły w skład obszaru zdegradowanego, charakteryzują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Rozmiary obszaru zdegradowanego uniemożliwiły jednak wyznaczenie w tych samych granicach obszaru rewitalizacji, ponieważ jego powierzchnia i liczba mieszkańców przekraczają wielkości dopuszczone

w ustawie (kryterium formalne). Konieczne było zatem dokonanie wyboru tych jednostek, które w najwyższym stopniu spełniają kryteria formalne nałożone dla obszaru rewitalizacji, a także mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

W związku z powyższym zestawiono zamieszkane jednostki obszaru zdegradowanego w porządku malejącym pod względem liczby czynników kryzysowych, a w porządku rosnącym skumulowaną liczbę ludności i powierzchnię każdej kolejnej jednostki. Tak opracowane zestawienie miało na celu wskazanie jednostek, które powinny wejść do obszaru rewitalizacji z uwagi na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk i ustawowe kryterium formalne. Z zestawienia wynikało, że do obszaru rewitalizacji zostaną włączone jednostki, w których występuje od 24 do 16 negatywnych zjawisk. Następnie, jednostki o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk dodatkowo przeanalizowano pod kątem ich istotności dla procesów rozwoju lokalnego, w kontekście znaczenia jednostki w dokumentach strategicznych i planistycznych, a także wobec potrzeby kontynuowania działań rewitalizacyjnych z obowiązującego wówczas programu rewitalizacji.

Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z 10 jednostek, w tym 9 jednostek zamieszkałych oraz 1 jednostki niezamieszkałej o charakterze przemysłowym, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o rewitalizacji. Obszar ten stanowiący centralną część Radomia składa się z reprezentatywnych dzielnic, ważnych ze względu na pełnione funkcje i historyczny charakter. Niezamieszkała jednostka - Piotrówka - posiada duży potencjał rozwojowy związany z wyjątkową wartością historyczną i kulturową. Zestawienie i rozkład przestrzenny obszaru rewitalizacji prezentuje poniższa tabela i mapa.

Rys. 3 Obszar rewitalizacji

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Tab. 2 Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni dla jednostek zdegradowanych w Radomiu

Lp.	Nr jednostki	Liczba mieszkańców	% ludności miasta	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
1.	27	3612	1,9	73,0	0,7
2.	28	4511	2,3	73,7	0,7
3.	29	1333	0,7	22,6	0,2
4.	30	2998	1,5	35,7	0,3
5.	32	6290	3,2	52,3	0,5
6.	33	6219	3,2	68,0	0,6
7.	37	0	0,0	56,2	0,5
8.	38	771	0,4	39,1	0,4
9.	47	1385	0,7	60,5	0,5
10.	48	684	0,4	50,6	0,5
Razem		27 803	14,3	531,8	4,8

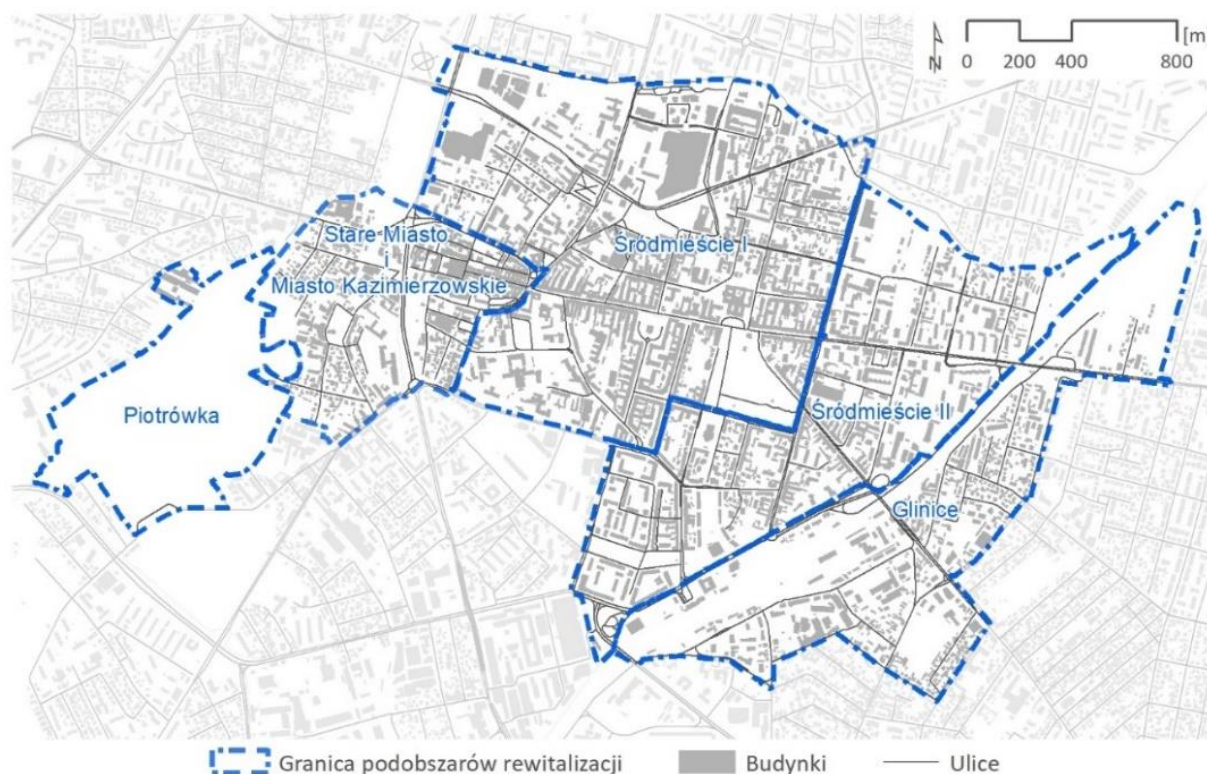
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje 4,8% powierzchni miasta (532 ha) i jest zamieszkały przez 14,3% mieszkańców (27 803 osób). Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, który daje taką możliwość, obszar rewitalizacji został podzielony na 5 podobszarów, co umożliwi etapowanie działań rewitalizacyjnych. Podział obszaru rewitalizacji na podobszary zaprezentowano w tabeli poniżej i kolejnej mapie.

Tab. 3 Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszarów rewitalizacji w Radomiu

Nazwa podobszaru	Jednostki wchodzące w skład podobszaru	Liczba mieszkańców	% ludności miasta	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
Piotrówka	37	0	0,0	56,2	0,5
Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	38, 29	2104	1,1	61,7	0,6
Śródmieście I	27, 28, 30	11 121	5,7	182,4	1,6
Śródmieście II	32, 33	12 509	6,4	120,3	1,1
Glinice	47, 48	2069	1,1	111,1	1,0
Razem		27 803	14,3	531,8	4,8

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 4 Podobszary rewitalizacji

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

2.2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI W PODZIALE NA PODOBSZARY

2.2.1. PODOBSZAR PIOTRÓWKA

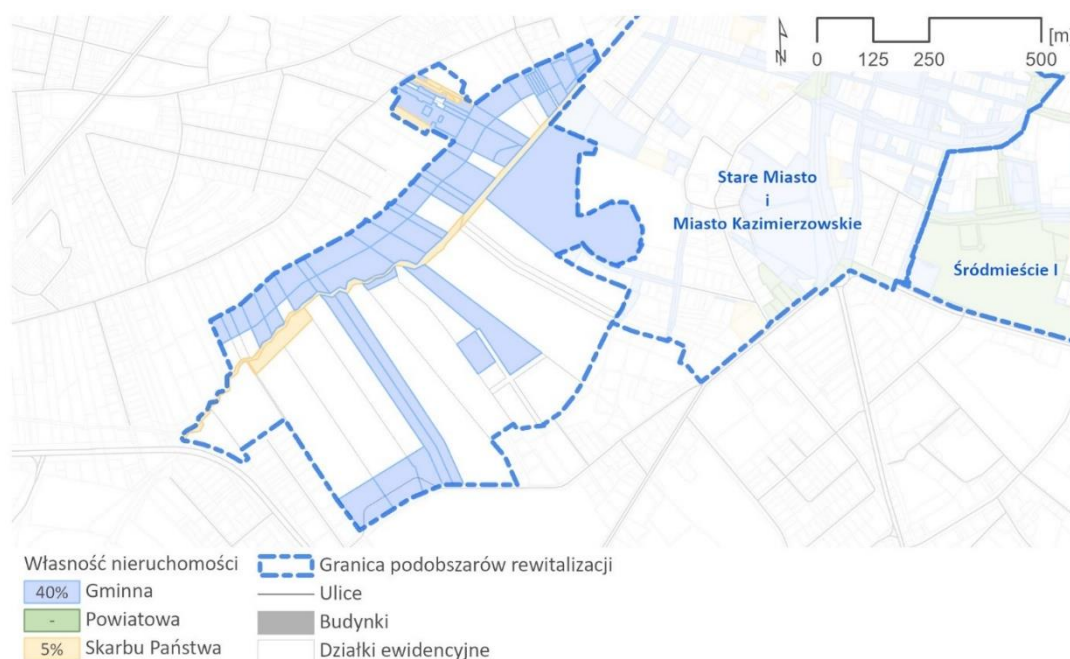
CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARU

Podobszar Piotrówka stanowi najbardziej wysunięty na zachód fragment obszaru rewitalizacji zajmujący ok. 56 ha (0,5% powierzchni Radomia), co stanowi 10,58% powierzchni objętej rewitalizacją. Obszar pozostaje niezamieszkały, a także niezabudowany, poza niewielkim fragmentem w północnej części, gdzie zlokalizowany jest kompleks przemysłowy po dawnej garbarni. Pozostałą część Piotrówki stanowią tereny zieleni nieurządzonej. Przez tereny podobszaru przepływa rzeka Mleczna, której sąsiedztwo jest wskazywane jako obszary zalewowe. Pokrycie planistyczne podobszaru wynosi 100%. Dodatkowo, Piotrówka objęta została w 2011 r. uchwałą w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stary Radom”. Na podobszarze zlokalizowane są pozostałości dawnego średniowiecznego grodziska, którego rodowód sięga X w. Tym samym podobszar ma unikatową wartość historyczno-kulturową dla miasta.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Grunty będące własnością podmiotów publicznych stanowią 45% powierzchni obszaru Piotrówki, z czego 40% jest własnością miasta, są to w większości nieruchomości położone w sąsiedztwie rzeki. Pozostała część, głównie obejmująca koryto rzeki Mlecznej, należy do Skarbu Państwa.

Rys. 5 Własność nieruchomości na podobszarze Piotrówka

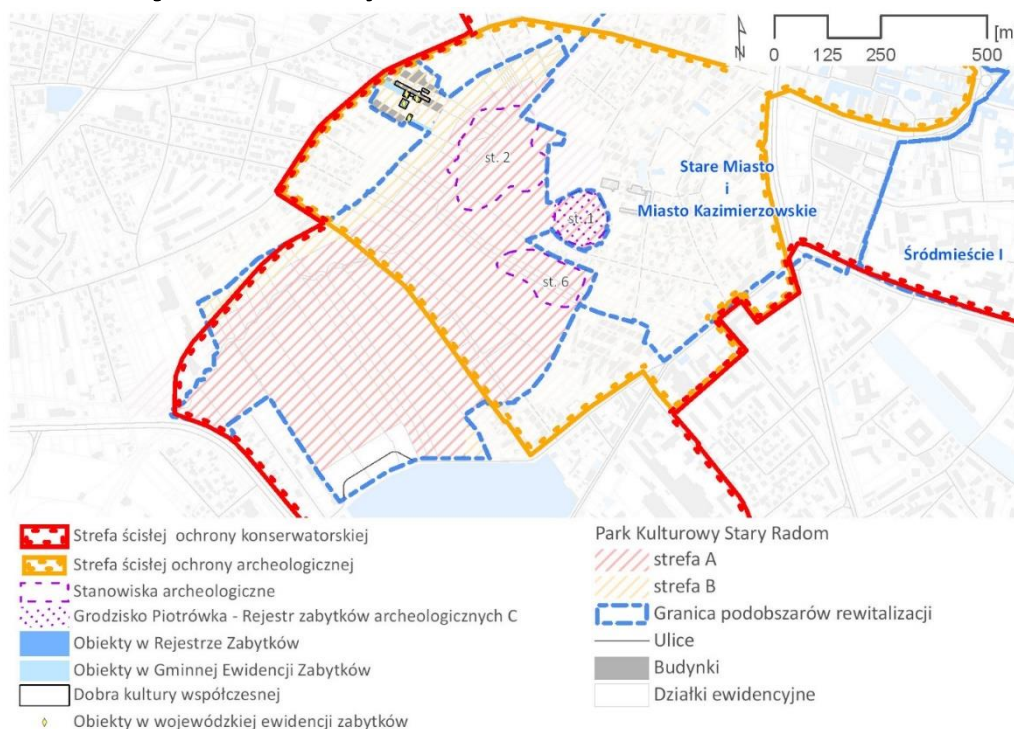
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu [stan na czerwiec 2022].

DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na podobszarze występują obiekty, które stanowią istotny element kształtujący historyczny i kulturowy krajobraz Radomia. Najważniejsze to grodzisko Piotrówka, które stanowi centrum kompleksu osadniczego z okresu wczesnego średniowiecza, w skład którego wchodzi także osady położone w dolinie rzeki Mlecznej i cmentarzysko. Grodzisko ma formę płaskiego wzniesienia o powierzchni ok. 1,5 ha. Obecnie jest to teren zieleni stanowiący element systemu przyrodniczego miasta, a także atrakcja dostępna dla zwiedzających, położona przy zielonym szlaku turystycznym „Zabytki Radomia”, oznaczona pamiątkowym głazem. Na podobszarze występują także budynki po dużym zakładzie przemysłowym, dawnej garbarni założonej w 1894 r. Była to jedna z najnowocześniejszych garbarni na terenie miasta. Po śmierci właściciela została przekształcona w spółkę, której udziałowcami zostali dotychczasowi pracownicy, zmieniając nazwę na Spółka Garbarska „Nowość”. W latach 20. XIX w. stała się największym zakładem w mieście, posiadała też filię we Lwowie. Przetrwiała czas okupacji, a po wojnie weszła w skład Radomskich Zakładów Garbarskich jako Zakład nr 1 i działała do lat 90. XX w. Obecnie zespół garbarni podzielony jest na wiele małych zakładów i składów przemysłowych, z których część utraciło istotne elementy detalu architektonicznego z powodu otynkowania czy wymiany stolarki okiennej. Z uwagi na występowanie cennych zabytków archeologii i kompleksu poprzemysłowego, na podobszarze Piotrówka ustanowione są liczne formy i sposoby ich ochrony:

- Park Kulturowy „Stary Radom” (PKSR) - ustanowiony uchwałą nr 170/2011 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 sierpnia 2011 r. na terenie części doliny rzeki Mlecznej wraz z grodziskiem „Piotrówka” i „Starym Ogrodem”; na obszarze PKSR funkcjonują dwie strefy: strefa A - obejmująca tereny zielone w dolinie rzeki Mlecznej łącznie z obszarem grodziska „Piotrówka” oraz strefa B - pozostałe tereny w granicach parku kulturowego nie zakwalifikowane do strefy A; ochroną w formie parku kulturowego objęte jest 96% podobszaru Piotrówka, z czego 82% w ramach strefy A, a 14% w ramach strefy B; przedmiotem ochrony PKSR na podobszarze są m.in.: grodzisko „Piotrówka”, stanowiska archeologiczne, otwarcia widokowe z obszaru parku kulturowego na elementy architektoniczne stanowiące pozytywne dominanty i krajobraz doliny Mlecznej oraz wglądy z zewnątrz na sylwetę zespołu staromiejskiego, elementy małej architektury o charakterze zabytkowym, niematerialne wartości kulturowe oraz zespoły zieleni naturalnej i komponowanej; wytyczne ochrony ustalone zostały w Planie Ochrony Parku Kulturowego „Stary Radom”;
- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej, ustanowiona decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu, obejmująca zespół urbanistyczno-architektoniczny z IX-XX w., nr rejestru 410/A/89 z dnia 14.09.1989 r.;
- strefa ścisłej ochrony archeologicznej;

- wpis do rejestru zabytków archeologicznych „C” województwa mazowieckiego, obejmujący grodzisko wczesnośredniowieczne „Piotrówka” IX-XIII w., nr rejestru 123/A/81 z dnia 4.11.1981;
- stanowiska archeologiczne:
 - stanowisko 1 Grodzisko „Piotrówka” (lokalizacja na obszarze AZP 74-67/1) o funkcji grodzisko, podgrodzie XI-XII i XIII-XV w.,
 - stanowisko 2 (lokalizacja na obszarze AZP 74-67/2) o funkcji osady z wczesnej epoki żelaza oraz osady wczesnośredniowiecznej IX-XII w.,
 - stanowisko 6 (lokalizacja na obszarze AZP 74-67/16) o funkcji osady produkcyjnej;
- wpis do wojewódzkiej ewidencji zabytków - 5 budynków w zespole dawnej garbarni „Nowość”;
- wpis do gminnej ewidencji zabytków:
 - wałkownia w zespole dawnej garbarni „Nowość”,
 - falcownia w zespole dawnej garbarni „Nowość”,
 - kotłownia w zespole dawnej garbarni „Nowość”,
 - maszynownia w zespole dawnej garbarni „Nowość”,
 - budynek administracyjno-mieszkalny.
- ochrona na mocy ustaleń planu miejscowego - dobra kultury współczesnej, do których zaliczono budynki byłej garbarni na terenie U.1 w uchwale nr LXVII/606/2021 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia obszaru doliny rzeki Mlecznej - „Piotrówka”.

Rys. 6 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Piotrówka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej wyrażonej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dominują tereny o następujących podstawowych typach zagospodarowania przestrzennego:

- TO - obszary terenów otwartych, biologicznie czynnych MSP z zakazem zabudowy - 85,5%,
- MN - zabudowa mieszkaniowa ekstensywna - 5,7%,
- LS - lasy i zadrzewienia - 5,4%,
- OK - tereny obsługi miasta w tym komunikacji i infrastruktury - 3,4%.

Funkcja usługowa jako towarzysząca jest dopuszczona na 92,1% terenów wskazanych do zainwestowania pod zabudowę.

Podobszar jest w całości objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym w 2021 r., którego celem jest m.in. ochrona terenów zieleni i dziedzictwa kulturowego przed presją inwestycyjną. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej obowiązującego mpzp na podobszarze rewitalizacji Piotrówka zostały wskazane tereny zieleni (83%), tereny ciągów komunikacyjnych (13%) i tereny zabudowy usługowej (4%).

DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

Podobszar rewitalizacji Piotrówka jest obszarem niezamieszkanym, dlatego nie został poddany diagnozie pod kątem problemów społecznych.

DIAGNOZA SFERY GOSPODARCZEJ

W bazie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) nie występują podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie Piotrówki. Dlatego w diagnozie delimitacyjnej wskaźniki dotyczące tej sfery wskazywały na niewystępowanie tu zjawisk tego typu. Warto jednak podkreślić, że w budynkach dawnej garbarni i na terenie sąsiedniej nieruchomości działalność gospodarczą prowadzi kilka podmiotów, które zarejestrowane są poza granicami obszaru rewitalizacji. Według klasyfikacji PKD2007 podmioty te prowadzą działalność związaną m.in. z produkcją odzieży dzianej, wyprawą skór, produkcją konstrukcji metalowych i ich części, produkcją mebli kuchennych, naprawą i konserwacją maszyn, sportem, fizjoterapią oraz usługami indywidualnymi.

DIAGNOZA SFERY ŚRODOWISKOWEJ

Cenne informacje dotyczące stanu środowiska na tym podobszarze dostarcza projekt LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”. W ramach prac, które obejmowały m.in. tereny Piotrówki, dokonano oceny stanu wód w oparciu o parametry fizykochemiczne i inwentaryzację roślinności rzeczywistej w pobliżu rzeki Mlecznej.

Badania stanu wód rzeki opierały się na 2 punktach pomiarowych położonych w dolnej i górnej części mieszczących się w obrębie podobszaru. Tym samym pozwala to na precyzyjne określenie stanu wód dla okolic Piotrówki. Ogólna ocena w przypadku obu punktów określa stan jako zły. Parametrami klasy III i wyższej przyczyniającymi się do złego stanu wód są: przewodność (w 1 punkcie pomiarowym), tlen rozpuszczony (2), fosfor ogólny (1), azot amonowy (2), chlorki (2), ChZT (2), zawiesina całkowita (2). Jedynymi parametrami mieszczącymi się w zakresie klasy I, dla obu punktów pomiarowych były: temperatura, pH i azot azotanowy.

Inwentaryzacja roślinności rzeczywistej, poza skategoryzowaniem gatunkowym drzewostanu i innej roślinności, świadczy o dużym potencjale przyrodniczym terenu. Jednak obecny stan obszaru określono jako „nieprzedstawiający większych wartości przyrodniczych”. Rzekę wskazano jako rów o silnie wyprofilowanym korycie, podkreślono również obecność zanieczyszczeń wody. Okoliczne tereny zieleni cechują się niedostępnością, nie są więc wykorzystywane przez okolicznych mieszkańców. Tym samym obszary te nie są uważane za wartościowe pod względem środowiskowym, jak i społecznym. Zagrożenia dla sąsiedztwa Mlecznej wskazane w opracowaniu to:

- regulacja koryta rzeki mogąca prowadzić do odwodnienia terenu,
- odprowadzanie wód opadowych do kolektorów ściekowych powodujące wysychanie cieku,
- duży udział gatunków inwazyjnych oraz ekspansywnych gatunków rodzimych,
- zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych oraz gleb,
- zniekształcenie profilu glebowego - potencjalnie uniemożliwiające odtwarzanie naturalnych siedlisk,
- wykaszanie brzegów cieku,
- zubożenie gatunkowe siedlisk,
- antropogeniczna presja na siedliska - zaśmiecanie i zadeptywanie,
- izolacja przestrzenna w stosunku do innych obszarów zieleni.

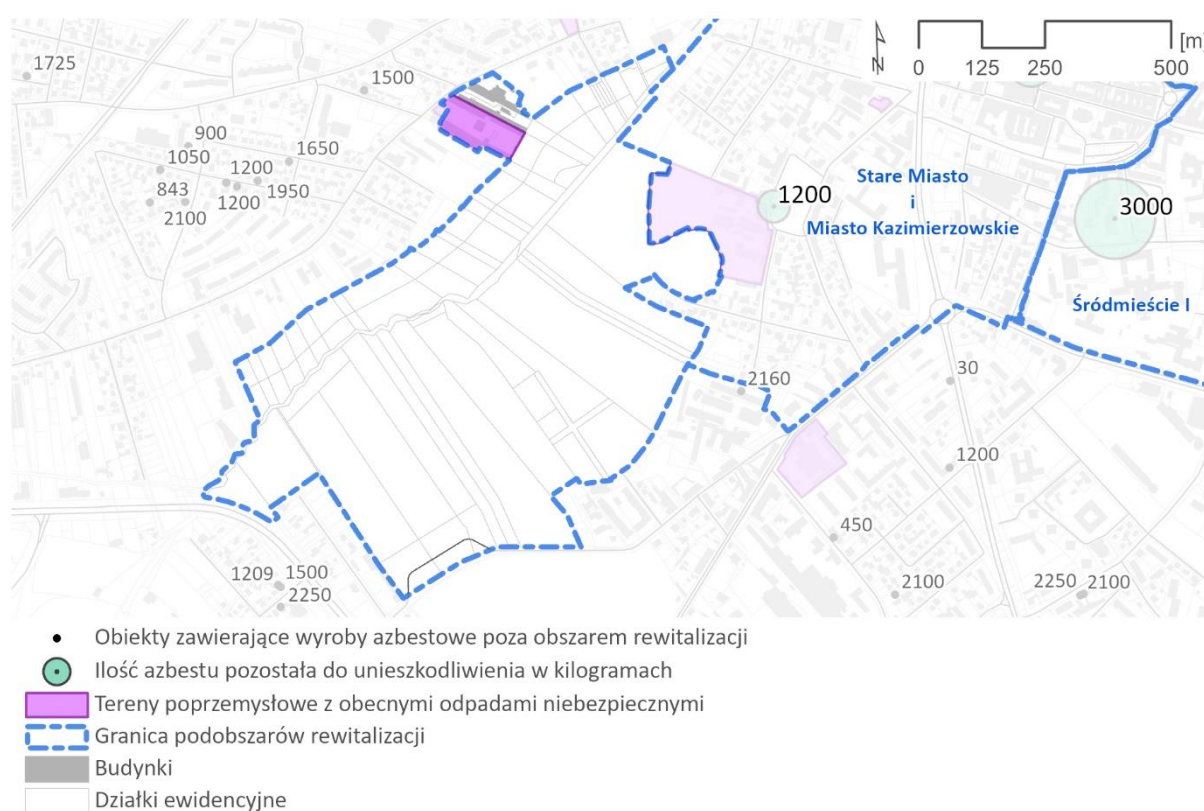
W ramach ww. projektu powstała koncepcja renaturyzacji i adaptacji rzeki Mlecznej do zmian klimatu.

Tab. 4 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Piotrówka

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	miasto
Liczba dni w roku z przekroczoną wartością dla normy dla stężenia PM10 w powietrzu	67	57
Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	0	1,49
Powierzchnia terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych w powierzchni jednostki	2,00	0,44

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

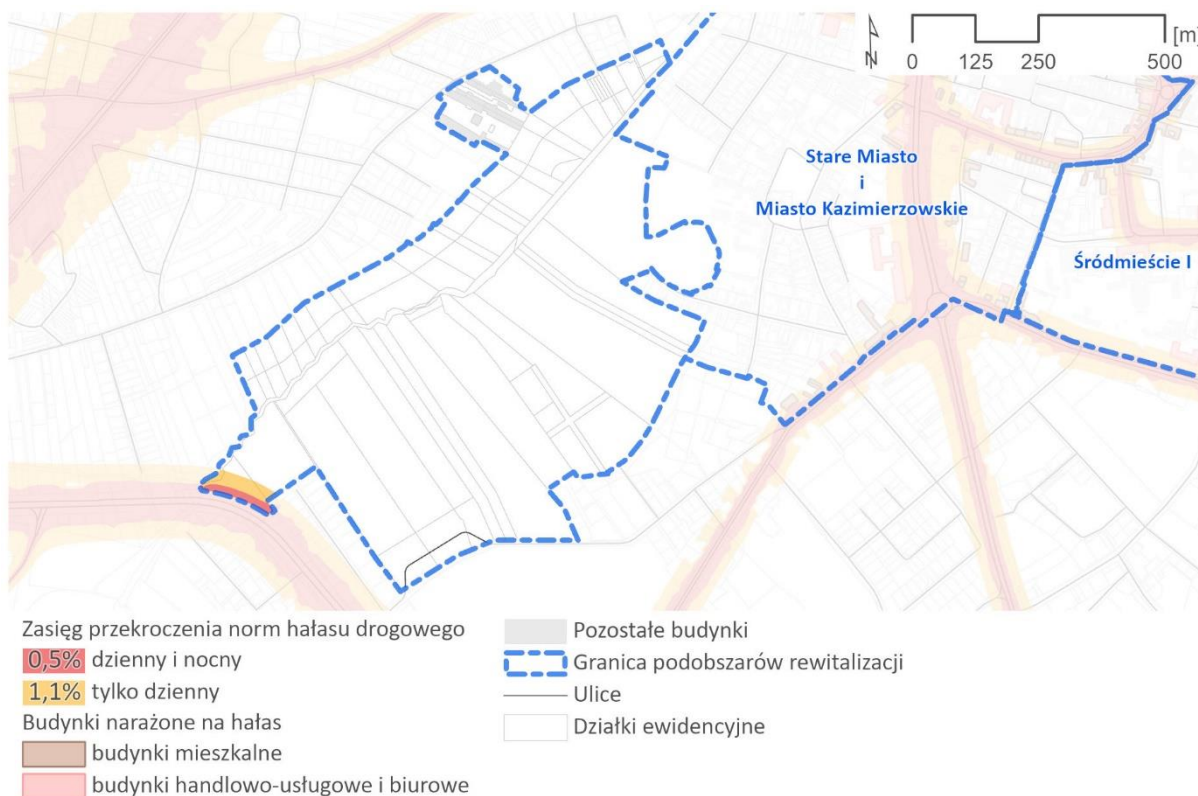
Analiza wskaźników wykorzystanych do analizy delimitacyjnej wskazuje na występowanie problemów w zakresie sfery środowiskowej na podobszarze. Szczególnie wysoka jest liczba dni z przekroczoną normą stężenia PM10 wynosząca 67, czyli o 10 dni więcej niż średnia wartość dla Radomia. Bezpośrednio w granicach podobszaru nie ma obiektów zawierających azbest, tym samym nie stwierdzono problemów wynikających w tym zakresie. Należy jednak zauważyć obecność wielu obiektów zawierających azbest w bliskim sąsiedztwie podobszaru. Problematiczną kwestię stanowi obecność terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych. Wartość dla tego wskaźnika ponad 4,5-krotnie przekracza średnią dla Radomia. Za opisany stan odpowiadają tereny dawnej garbarni zlokalizowane w północnej części. Dodatkowo, bezpośrednio z Piotrówką sąsiadują tego typu tereny na podobszarze Starego Miasta i Miasta Kazimierzowskiego.

Rys. 7 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Piotrówka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

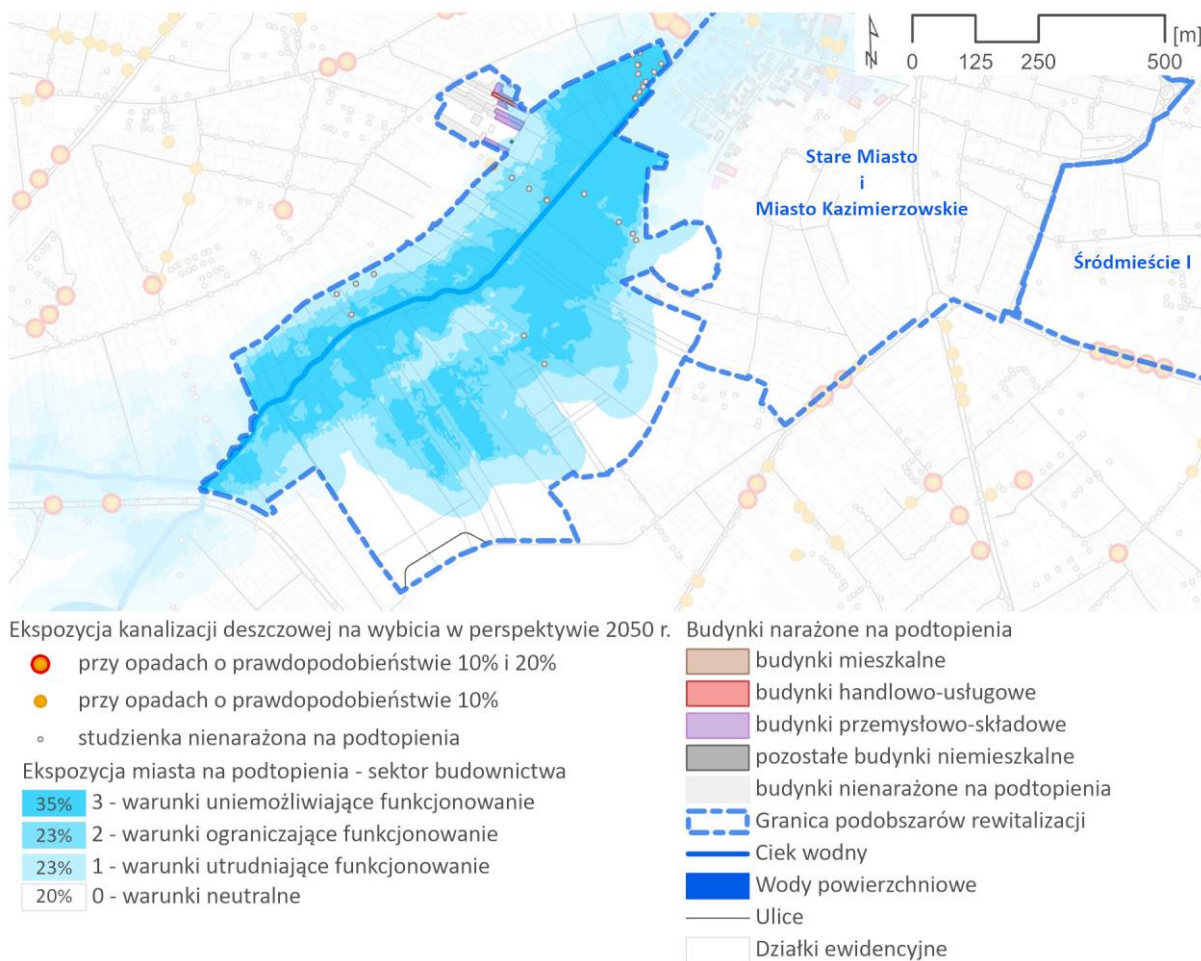
Peryferyjność i w dużej mierze brak zabudowań sprawiają, że zdecydowana większość terenu nie jest narażona na hałas. Jedynie niewielki fragment, stanowiący 1,6% powierzchni w południowo-zachodniej części, w pobliżu DK 12, notuje przekroczenia norm hałas.

Rys. 8 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Piotrkówka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

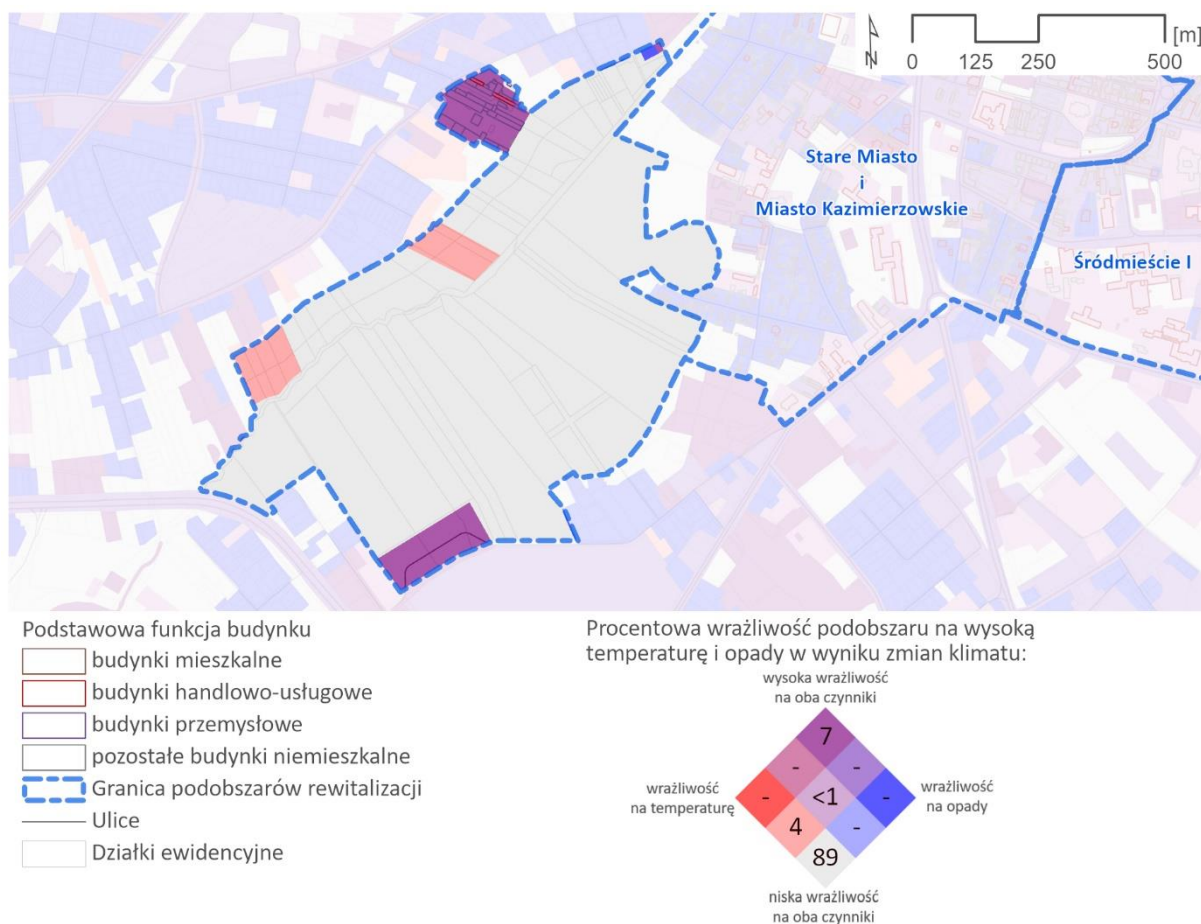
O potrzebie adaptacji podobszaru do zmian klimatu świadczy podatność terenów Piotrkówki na podtopienia w horyzoncie do 2050 r. Aktualne i planowane funkcje dla tego obszaru nie są co prawda związane z budownictwem, jednak wykorzystanie terenów zgodnie z zamierzeniami - Parku Kulturowego „Stary Radom” - wymaga uwzględnienia postępującego zagrożenia hydrologicznego ze strony rzeki Mlecznej i wód opadowych. Ponad 35% powierzchni znajduje się na obszarze uniemożliwiającym funkcjonowanie budownictwa. W 46% tereny narażone są na warunki ograniczające i utrudniające funkcjonowanie. Dla 20% występuje brak zagrożeń związanych z podtopieniami. Prognozowana podatność w opisywanym zakresie może obejmować fragment istniejącej zabudowy, co przedstawiono na poniższym rysunku.

Rys. 9 Podatność podobszaru Piotrkówka na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

Pokrycie terenu nie wpływa istotnie na wrażliwość na wysoką temperaturę i opady wynikające ze zmian klimatu. Zdecydowana większość - 89% obszaru - cechuje się niską wrażliwością w obu kryteriach. Natomiast obszary o wysokiej wrażliwości występują na terenach zabudowanych na północy i w południowym fragmencie podobszaru. Jak wskazano wcześniej, zagrożenie podtopieniem wynika jednak z położenia terenów w dolinie rzeki. Tym samym jest to miejsce kumulujące opady spływające z innych części Radomia. Niedostosowanie pozostałych części miasta do retencji wód opadowych w miejscu ich powstania czyni z Piotrkówki obszar o kluczowym znaczeniu w lokalnej adaptacji do zmian klimatu. Znaczenie to będzie rosło z uwagi na prognozowany wzrost częstotliwości występowania nawalnych opadów w przyszłości.

Rys. 10 Wrażliwość podobszaru Piotrówka na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

DIAGNOZA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru Piotrówka dominują tereny otwarte, położone w dolinie rzeki Mlecznej, które stanowią 91% powierzchni, w tym 73% to roślinność trawiasta, a 18% tereny zadrzewione i zakrzewione, co przedstawiono na poniższym rysunku. Tereny te stanowią cenny element systemu przyrodniczego miasta i są predysponowane do funkcji turystyczno-rekreacyjnych. Istniejącym elementem zagospodarowania są bulwary z ciągiem pieszo-rowerowym. Obecnie trwają prace koncepcyjno-projektowe nad utworzeniem atrakcyjnej i otwartej widokowo przestrzeni Parku Kulturowego „Stary Radom”, pokazującej początki osadnictwa na tym terenie. W ramach kompleksu parku kulturowego mają powstać park edukacyjny, sad, ogród rekreacyjny, ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza, elementy małej architektury, zrekonstruowana ma także zostać osada podgrodowa, w której prezentowane będzie średniowieczne rzemiosło. Realizacja zamierzeń wynikających z koncepcji przekształci podobszar w cenne zaplecze rekreacyjno-edukacyjne dla mieszkańców miasta.

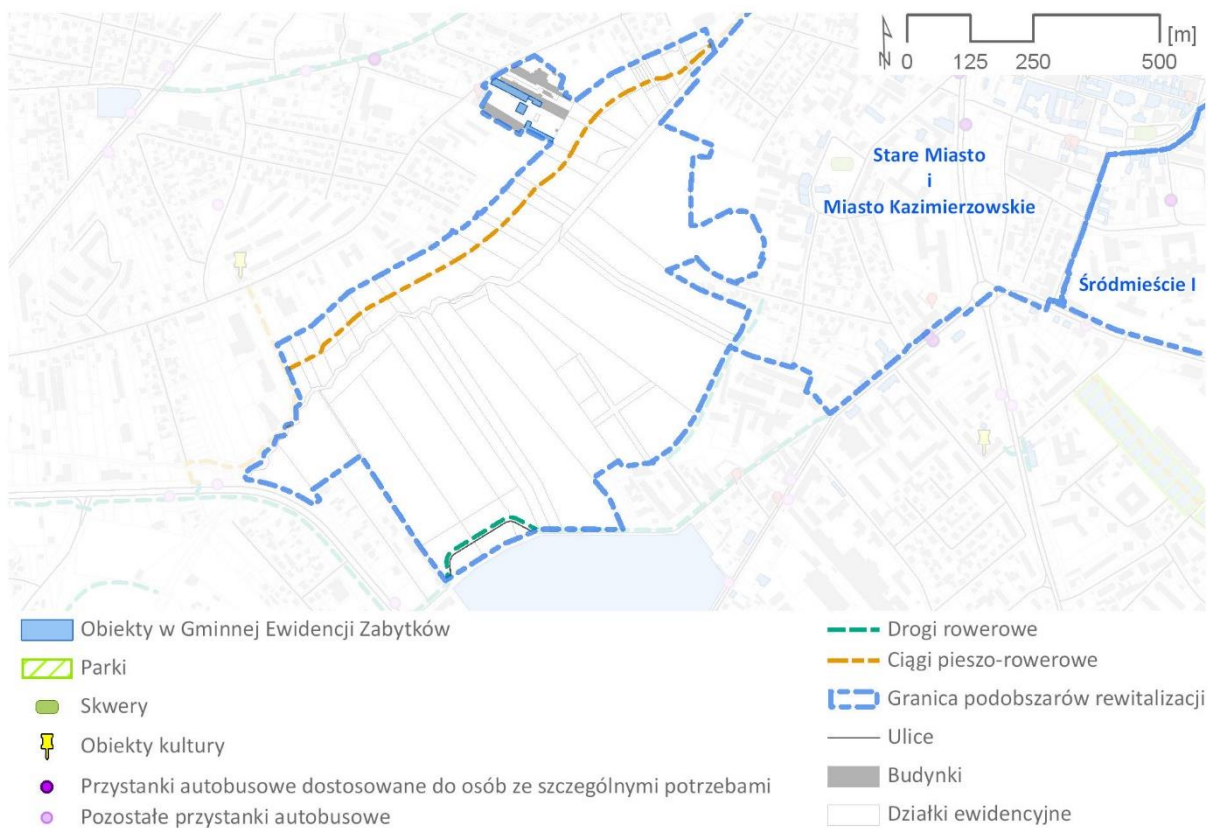
Tereny zabudowane, zlokalizowane w północno-zachodniej części podobszaru, dawniej pełniły funkcję produkcyjną. Zabudowania poprodukcyjne po Zakładach Garbarskich „Nowość” z uwagi na wartość architektoniczną i historyczną zasługują na objęcie ochroną konserwatorską. Obiekty te wymagają niezwłocznych działań modernizacyjnych i ożywienia gospodarczego przez wprowadzenie nowych profili działalności.

Rys. 11 Pokrycie terenu na podobszarze Piotrówka

Źródło: opracowanie na podstawie BDOT10k.

Spośród sześciu analizowanych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej w trakcie diagnozy delimitacyjnej, na podobszarze Piotrówka występują dwa, tj. obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków (GEZ) i ścieżki rowerowe, co przedstawia poniższa mapa. Z uwagi na konstrukcję wskaźników i fakt, że podobszar ten jest niezamieszkały, wartości tych wskaźników wynosiły 0. W ujęciu jednostkowym w granicach podobszaru znajduje się 5 budynków mających karty adresowe w GEZ, które wymagają renowacji i powinny zostać objęte ochroną konserwatorską. Natomiast długość ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych wynosi ok. 1,4 km, są one w bardzo dobrym stanie technicznym.

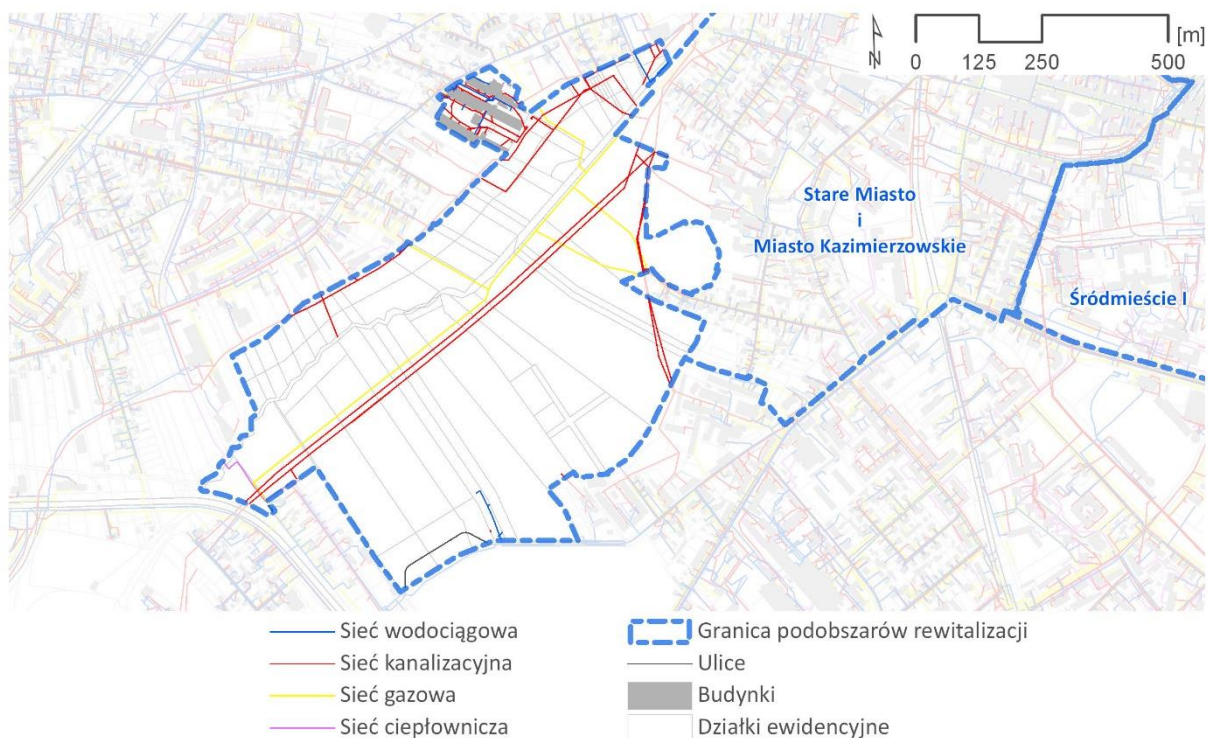

Rys. 12 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze Piotrówka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY TECHNICZNEJ

Na podobszarze Piotrówka nie występują mieszkalne budynki komunalne. W związku z tym podczas diagnozy delimitacyjnej obszar ten jako jednostka niezamieszkała był wyłączony z analizy. Na potrzeby diagnozy pogłębionej przeanalizowano wyposażenie terenu w infrastrukturę techniczną - jej stan wyrażony poprzez liczbę awarii i wiek. Podobszar nie posiada kanalizacji deszczowej, w nieznacznym stopniu jest wyposażony w sieć wodociągową (0,1 km) i kanalizacyjną (3,7 km). Przy czym zarówno sieć wodociągowa, jak i znaczna większość sieci kanalizacyjnej (3,2 km) powstały przed 1990 r. Wiek sieci w zestawieniu z informacją o ośmiu awariach sieci kanalizacyjnej w roku 2020 pozwala założyć, że jest to infrastruktura wymagająca kompleksowego remontu.

Rys. 13 Rozmieszczenie sieci infrastruktury technicznej na podobszarze Piotrówka
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Radomiu.

POTRZEBY PODOBSZARU PIOTRÓWKA

Na podstawie analizy danych zastanych podobszaru dotyczących jego problemów i potencjałów, a także eksperckich spacerów studyjnych, spotkań z Zespołem roboczym ds. opracowania GPR oraz wyników konsultacji społecznych zostały określone potrzeby podobszaru Piotrówka.

Tab. 5 Potrzeby podobszaru Piotrówka

Sfera	Potrzeby
Spółeczna	-
Gospodarcza	Nadanie nowych funkcji zabudowie po dawnej garbarni.
Przestrzenno-funkcjonalna	Realizacja koncepcji związanej z powstaniem kompleksu Parku Kulturowego „Stary Radom” i wykreowanie dzięki temu atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjno-edukacyjnej. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz ochrona terenów cennych przyrodniczo przed presją inwestycyjną. Objęcie ochroną konserwatorską obiektów po dawnym zakładzie garbarskim. Podjęcie działań rewitalizacyjnych na terenie dawnej garbarni - modernizacja cennych architektonicznie obiektów przemysłowych.
Techniczna	Remont infrastruktury technicznej w zakresie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. W obliczu planów utworzenia parku kulturowego zasadne jest wyposażenie terenu w kanalizację deszczową. Remont obiektów po dawnych zakładach garbarskich.
Środowiskowa	Realizacja planowanego projektu koncepcji renaturyzacji i adaptacji rzeki Mlecznej do zmian klimatu. Poprawa jakości wód i stanu siedliska na obszarze. Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych w północnej części podobszaru. Połączenie przestrzenne z Zalewem Borki na południu oraz Starym Ogrodem na północy - stworzenie dostępnej mieszkańcom sieci terenów zieleni.

Źródło: opracowanie własne.

2.2.2. PODOBSZAR STARE MIASTO I MIASTO KAZIMIERZOWSKIE

CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARU

Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie położony jest w centralnej części Radomia i zajmuje ok. 62 ha (0,55% powierzchni Radomia), czyli 11,61% powierzchni obszaru rewitalizacji. Zamieszkiwany jest przez 2104 osoby, co stanowi 1,08% populacji Radomia i 7,57% ludności objętej działaniami rewitalizacyjnymi. Obszar przecinają ważne miejskie szlaki komunikacyjne, w kierunku W-E - ul. Leopolda Okulickiego przechodząca w ul. Mikołaja Reja oraz dzieląca teren na dwie części ul. Bolesława Limanowskiego, biegnąca w osi N-S. Jej teren po wschodniej części stanowi Miasto Kazimierzowskie, natomiast po zachodniej Stare Miasto. Obie części to jedne z najstarszych obszarów Radomia. Na najważniejszy układ komunikacyjny podobszaru, poza wspomnianymi wyżej ulicami, składa się również ul. Wałowa. Między wymienionymi ulicami znajduje się najcenniejsza historycznie część podobszaru, w skład której wchodzi rynek stanowiący centrum średniowiecznego miasta lokacyjnego. Obecnie większość tego obszaru pełni funkcje zabudowy wielorodzinnej z niewielkim udziałem pozostałych typów zabudowy. Przy rynku lub w jego sąsiedztwie znajdują się: budynek Muzeum im. Jacka Malczewskiego i inne cenne obiekty zabytkowe, w tym kościół św. Jana Chrzciciela. Południowa część Miasta Kazimierzowskiego to głównie zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz nieurzędzona zieleń wzdłuż ul. Limanowskiego. Zachodnia część podobszaru, stanowiąca Stare Miasto, składa się w większości z terenów zabudowy jednorodzinnej. Występuje tutaj kilka obiektów związanych z działalnością przemysłową i edukacyjną, m.in. szkoła policealna dla dorosłych. Cennym obiektem zabytkowym tej części miasta jest kościół św. Wacława. Na podobszarze obowiązuje 6 planów miejscowych pokrywających 74% powierzchni podobszaru.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Ponad połowa gruntów na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie jest własnością podmiotów publicznych, z czego 40% należy do miasta. Do nieruchomości gminnych zaliczają się przede wszystkim drogi, zespół szkół technicznych, inne zabudowania, jak i różne przestrzenie publiczne, m.in. rynek, fragment Starego Ogrodu czy tereny dawnych murów miejskich. Własność powiatowa stanowi 9% nieruchomości podobszaru, są to głównie drogi zbiegające się na rondzie im. ks. R. Kotlarza i tereny Szkolnego Schroniska Młodzieżowego. Własność Skarbu Państwa obejmuje 4% powierzchni terenu, na które składają się pojedyncze nieruchomości.

Rys. 14 Własność nieruchomości na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie
 Źródło: opracowanie na podstawie danych z UM w Radomiu [stan na czerwiec 2022].

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej wyrażonej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dominują tereny o następujących podstawowych typach zagospodarowania przestrzennego:

- MN - zabudowa mieszkaniowa ekstensywna - 57,4%,
- MS - zabudowa śródmiejska - 19,6%,
- OK - tereny obsługi miasta w tym komunikacji i infrastruktury - 12,9%,
- TO - obszary terenów otwartych, biologicznie czynnych MSP z zakazem zabudowy - 7,9%,
- ZP - parki, skwery, zieleń urządzona, zieleń towarzysząca usługom - 2,0%,
- MW - zabudowa mieszkaniowa intensywna - 0,2%.

Funkcja usługowa jako towarzysząca jest dopuszczona na wszystkich terenach wskazanych do zainwestowania pod zabudowę. Ponadto, w studium wskazano obszary, które pełnią funkcje przestrzeni publicznych. Zaliczono do nich: pl. Stare Miasto, Rynek Miasta Kazimierzowskiego, pl. Reformacji, pl. z Pomnikiem Ofiar Getta w Radomiu, ul. Rwańską, ul. Reja i fragment ul. Wałowej.

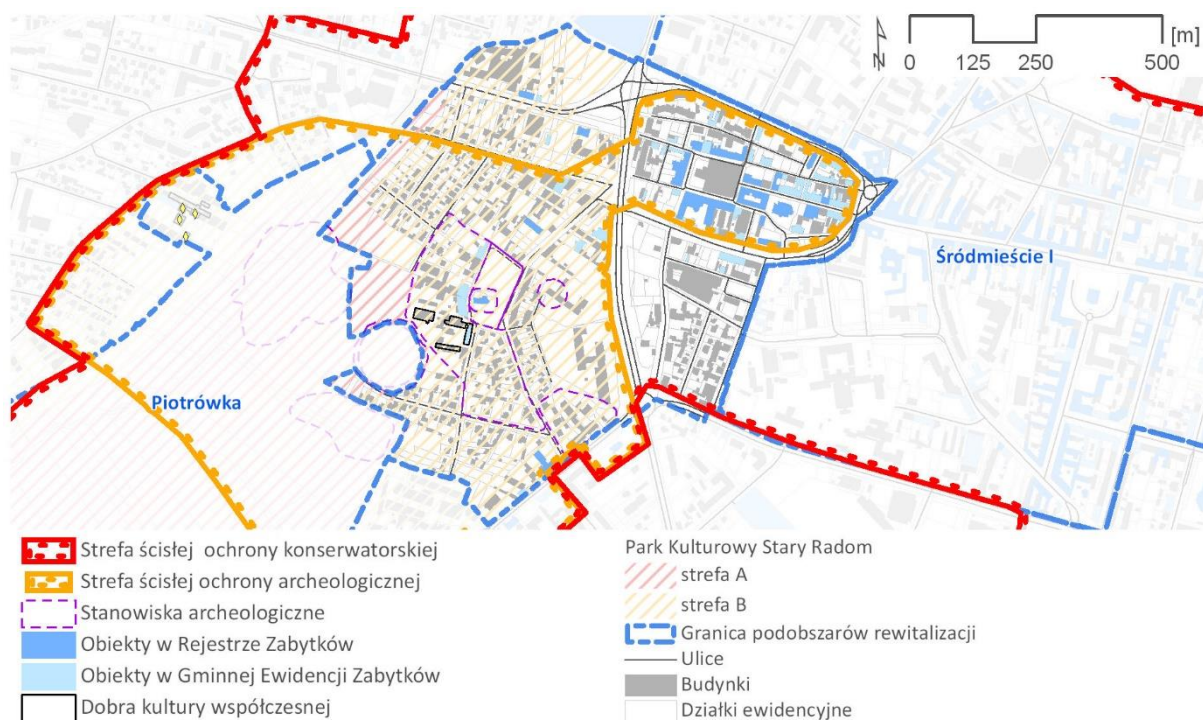
Na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie obowiązuje 6 planów miejscowych, które pokrywają 74% jego powierzchni. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej obowiązujących mpzp dominują tereny komunikacyjne (23%), znaczny udział stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług (19%), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (16%), tereny zieleni urządzonej (13%) oraz tereny usług publicznych (11%). Pozostałe wydzielenia funkcjonalne, tj.

tereny usług, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz pozostałe tereny zieleni, stanowią kolejno 10%, 7% i 1% powierzchni objętej mpzp.

DZIEDZICTWO KULTUROWE

W granicach podobszaru znajdują się dwa wyjątkowe miejsca związane z początkami Radomia, tj. Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie. W najstarszej części miasta najważniejszym zachowanym reliktem średniowiecznej zabudowy jest kościół św. Waława. Jednak zdecydowana większość zabytkowej tkanki miejskiej podobszaru koncentruje się na terenie Miasta Kazimierzowskiego, a do najważniejszych zabytków zalicza się m.in. nowy ratusz, pałac Deskurów, Kolegium Pijarów (ob. Muzeum im. Jacka Malczewskiego), gotycki kościół św. Jana Chrzciciela, domy Gąski i Esterki (obecnie mieści się z nich Muzeum Historii Radomia, część Muzeum im. Jacka Malczewskiego) oraz zabudowę kamieniczną otaczającą Rynek Miasta Kazimierzowskiego i zlokalizowaną wzdłuż ul. Rwańskiej. Ustanowionymi formami ochrony zabytków na podobszarze są:

- Park Kulturowy „Stary Radom” (PKSR) – ochroną w formie parku kulturowego objęte jest 62% podobszaru, z czego 10% w ramach strefy A, a 90% w ramach strefy B; przedmiotem ochrony objęte są m.in.: zabytki i zespoły zabytkowe architektury i budownictwa (osada targowa wraz z kościołem św. Waława, przebieg ulicy Staromiejskiej łączącej Stare Miasto z Miastem Kazimierzowskim), stanowiska archeologiczne, otwarcia widokowe, elementy małej architektury, zespoły zieleni; wytyczne ochrony ustalone zostały w Planie Ochrony Parku Kulturowego „Stary Radom”;
- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej, ustanowiona decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu, obejmująca zespół urbanistyczno-architektoniczny z IX-XX w., nr rejestru 410/A/89 z dnia 14.09.1989 r.;
- strefa ścisłej ochrony archeologicznej;
- wpis do rejestru zabytków - 27 obiektów;
- stanowiska archeologiczne, tj. 3a, 3b, 3c, 4 i 8;
- wpis do gminnej ewidencji zabytków - 88 obiektów;
- ochrona na mocy ustaleń planu miejscowego - dobra kultury współczesnej, do których zaliczono łącznie 4 budynki na terenach U.4 i U.5 w uchwale nr 607/2018 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stare Miasto”.

Rys. 15 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie na koniec 2020 r. zamieszkiwało nieco ponad 2000 osób, co stanowiło 1% ogółu mieszkańców Radomia.

Podczas diagnozy delimitacyjnej na podobszarze zdiagnozowano problem ubóstwa, przejawiający się m.in. korzystaniem przez wielu mieszkańców z pomocy społecznej. 4 na 5 wskaźników obrazujących to zjawisko przekroczyło średnią wartość dla miasta. Najbardziej niekorzystnie kształtowała się skala pobierania zasiłków celowych na zakup opału, której wartość ponad trzykrotnie przekraczała uśredniony wskaźnik dla miasta. Wskaźniki liczby osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania i liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej zostały przekroczone blisko dwukrotnie. Najniższą wartość osiągnął wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nie przekroczył on średniej wartości dla miasta.

Sytuacja związana z konfliktami z prawem prezentuje się korzystnie - liczba założonych tzw. niebieskich kart jest tu niższa niż średnia dla Radomia, natomiast liczba przestępstw odnotowanych tu w latach 2018-2020 przekracza jedynie o 7,6 punktów procentowych średnią dla miasta i jest najniższa w porównaniu do innych podobszarów rewitalizacji.

Z kolei liczba osób bezrobotnych na podobszarze była o 9 p.p. wyższa od średniej wartości dla miasta, jednak pod tym względem sytuacja wygląda lepiej w stosunku

do pozostałych podobszarów rewitalizacji. Liczba osób długotrwale bezrobotnych jest mniejsza niż średnia dla miasta, a także w porównaniu do pozostałych podobszarów.

Zauważalnym problemem tego podobszaru są zaległości czynszowe w lokalach komunalnych - wartość tego wskaźnika została przekroczona dwukrotnie w porównaniu do średniej dla całego Radomia. Jest to jednak najniższa wartość na tle pozostałych podobszarów.

Za pozytywne zjawisko, świadczące o dużym zaangażowaniu mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, należy uznać liczbę NGO i liczbę projektów zgłoszonych do budżetu obywatelskiego. Wskaźnik odnoszący się do pierwszego ze zjawisk trzykrotnie przekroczył średnią wartość dla miasta, natomiast drugi wskaźnik blisko czterokrotnie.

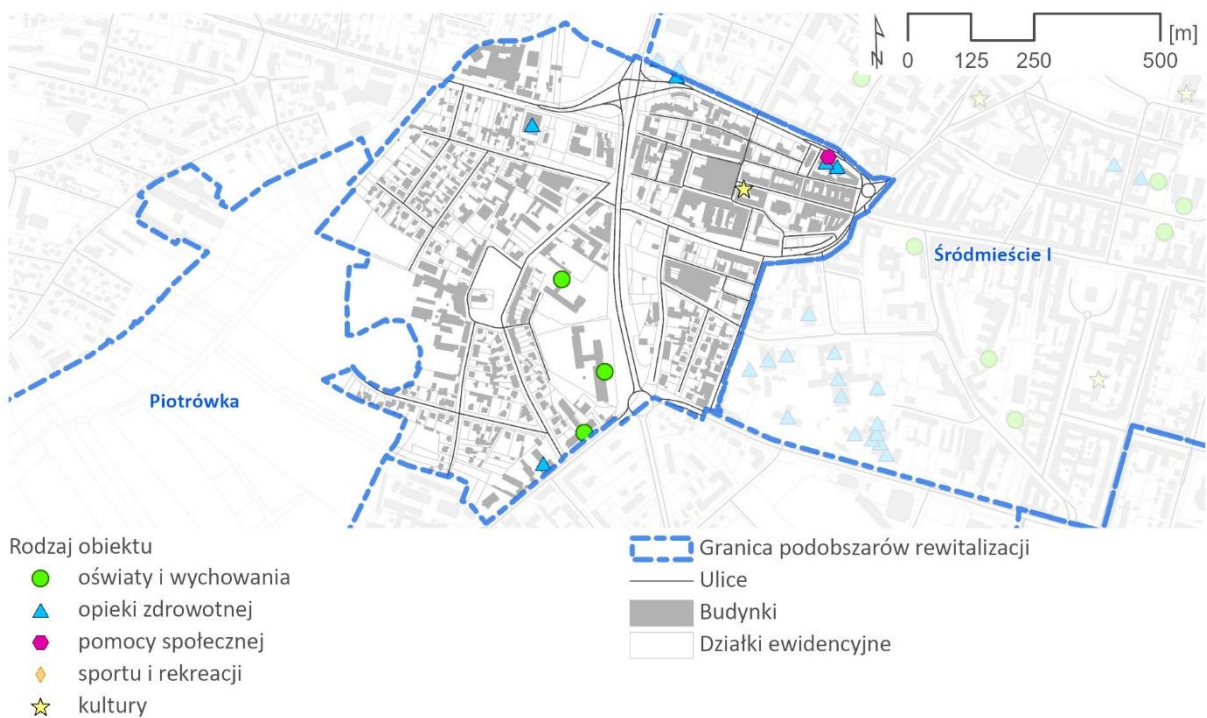
Tab. 6 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	miasto
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób	40,4	24,1
Liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	60,4	33,8
Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup opału na 1000 osób	40,4	12,7
Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób	10,5	7,3
Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	1,4	1,5
Liczba zarejestrowanych niebieskich kart na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	2,9	3,1
Liczba przestępstw w latach 2018-2020 na 1000 osób	73,2	65,6
Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	67,0	58,0
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób	34,7	36,1
Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w zł na 1000 osób	201 162,8	98 858,7
Liczba NGO na 1000 osób	7,6	2,5
Liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego na 1000 osób	15,2	4,0

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Potencjałem podobszaru są działające tu podmioty infrastruktury społecznej, w tym:

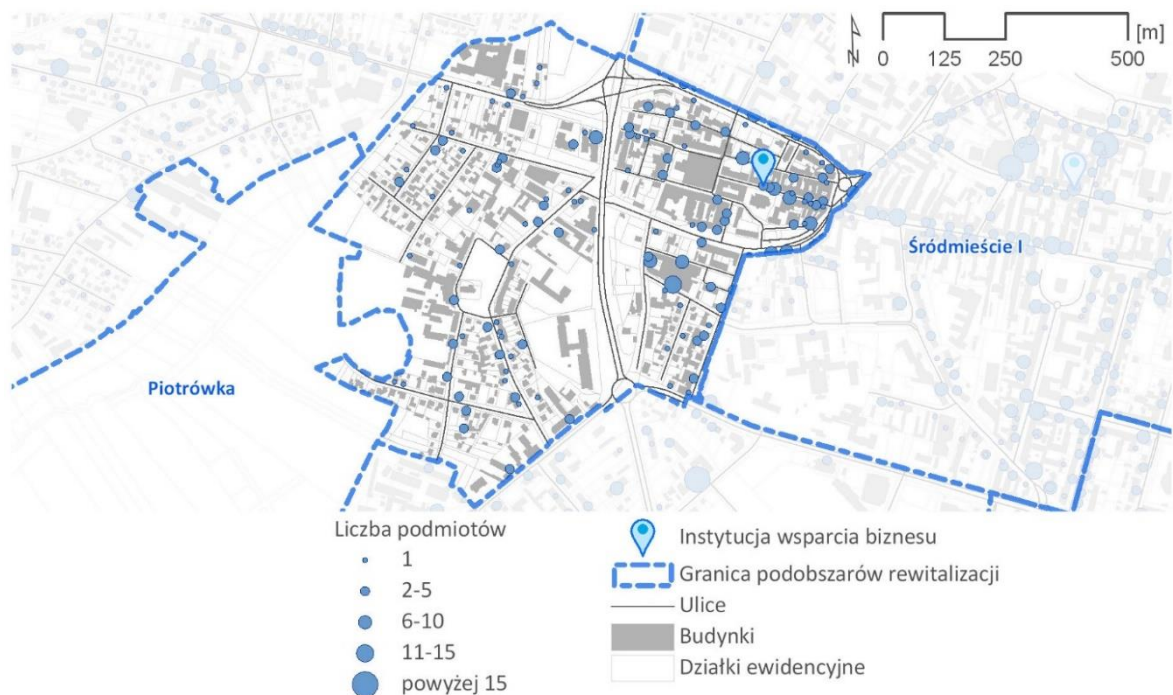
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe Radom,
- Zespół Szkół Technicznych i Zasadnicza Szkoła Zawodowa,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7,
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa im. dr. Konrada Vietha,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomiu,
- Muzeum im. Jacka Malczewskiego,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Placówka Rodzinna nr 10,
- Instytut Miejski w odnowionej kamienicy Deskurów, w której mieszczą się Muzeum Historii Najnowszej oraz Centrum Organizacji Pozarządowych.

Rys. 16 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu (informacje o obiektach opieki zdrowotnej pochodzą z Bazy Danych Obiektów Topograficznych).

DIAGNOZA SFERY GOSPODARCZEJ

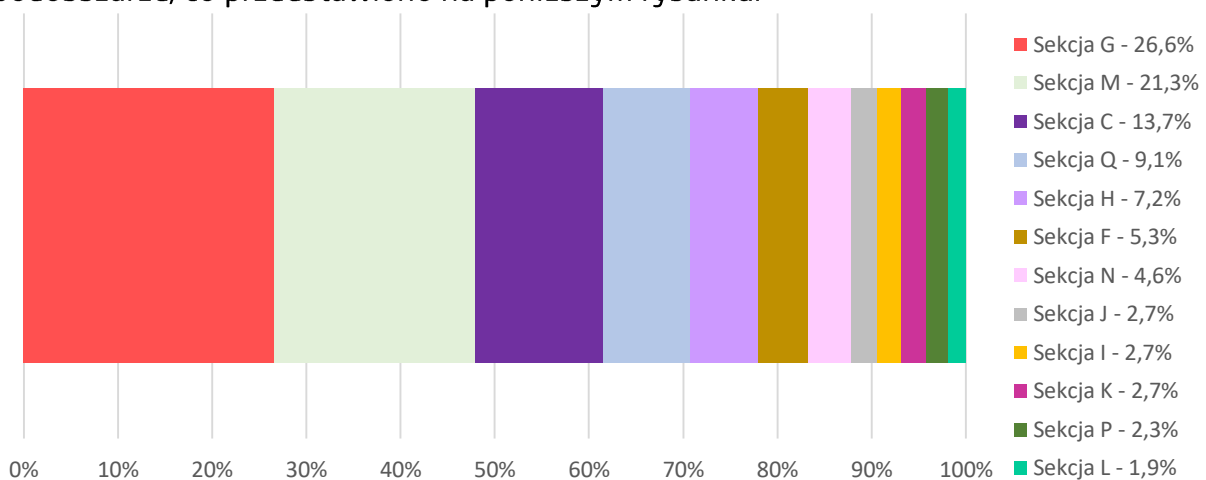

Rys. 17 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG udostępnionych przez UM w Radomiu.

Na koniec 2020 r. na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie działalność gospodarczą prowadziło 309 podmiotów zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

W strukturze podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, największy odsetek stanowią firmy działające w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 26,6% i sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 21,3%. Znacznie mniejszy jest udział podmiotów z sekcji C - przetwórstwo przemysłowe - 13,7% oraz sekcji Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna - 9,1%. Podmioty zaliczane do tych sekcji stanowią ok. 70% ogółu podmiotów zarejestrowanych na omawianym podobszarze, co przedstawiono na poniższym rysunku.

sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe, sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, sekcja F - Budownictwo, sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa, sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcja J - Informacja i komunikacja, sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, sekcja P - Edukacja, sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

Rys. 18 Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD2007 na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG udostępnionych przez Urząd Miejski w Radomiu, stan na 2020 r.

Instytucją wspierającą rozwój przedsiębiorczości, zlokalizowaną na podobszarze, jest Izba Przemysłowo-Handlowa Ziemi Radomskiej (IP-HZR). Instytucja zrzesza ponad 110 firm, z których zdecydowaną większość (80%) stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa. Działania izby są głównie ukierunkowane na ochronę interesów gospodarczych zrzeszonych w niej przedsiębiorców, reprezentowanie środowiska gospodarczego w stosunku do władz administracyjnych i kształtowanie polityki gospodarczej regionu południowego Mazowsza. Izba konsultuje i opiniuje rozwiązania prawne, uczestniczy w zespołach opiniujących strategię rozwoju i inne dokumenty istotne dla rozwoju przedsiębiorczości w regionie, prowadzi także szkolenia,

ułatwiający przystosowanie się przedsiębiorców do zmian zachodzących w przepisach prawnych dotyczących działalności gospodarczej i nowoczesnego zarządzania, zapewnia członkom doradztwo ekonomiczne, prawne i finansowe, organizuje spotkania bilateralne, pozyskuje partnerów do współpracy gospodarczej, od 1999 r. po przejęciu zadań Polskiej Izby Handlu Zagranicznego legalizuje dokumenty handlowe związane z eksportem towarów. Zajmuje się również działalnością wydawniczą i reklamową. IP-HZR realizuje także program Gala Biznesu „Granitowy Tulipan”, który promuje najlepsze efekty ekonomiczne i jakościowe oraz wybitne zdolności menedżerskie.

Na podobszarze, na etapie diagnozy delimitacyjnej, spośród 5 badanych wskaźników 3 z nich świadczyły o kryzysowej sytuacji w sferze gospodarczej. Notuje się tu wyższą niż średnia dla miasta liczbę wyrejestrowanych podmiotów z CEIDG w latach 2018-2020 oraz niższą niż średnia liczbę podmiotów zarejestrowanych w CEIDG w tych samych latach. Negatywnym zjawiskiem jest też ujemne saldo zarejestrowanych i wyrejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG. Świadczy to o słabej kondycji lokalnego sektora małych i średnich firm, ta przekłada się na likwidację przedsiębiorstw i ich aktywów, w tym ograniczenie miejsc pracy i powstanie problemu pustostanów. Jednym z czynników niepowodzenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczych w analizowanym okresie mogła być pandemia COVID-19, która przyczyniła się do kryzysu gospodarczego wielu branż. Istotnym problemem w sferze gospodarczej jest także duża liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym, co z gospodarczego punktu widzenia może stanowić ograniczenie dla potencjalnych pracodawców w dostępie do wykwalifikowanych pracowników. Wartości wskaźników prezentuje poniższa tabela.

Tab. 7 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	miasto
Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	146,9	66,8
Liczba wyrejestrowań z CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	26,6	14,2
Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	11,9	13,4
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej na 1000 osób	27,1	15,9
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób	163,0	212,6

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Negatywne zjawisko gospodarcze dotyczy także lokalnych centrów, tj. pl. Stare Miasto i Rynku Miasta Kazimierzowskiego. Zidentyfikowano, że nie rozwijają się tu usługi gastronomiczne i inne, sprzyjające organizacji czasu wolnego. Ponadto, w strefie otaczającej Miasto Kazimierzowskie występują liczne branże niepożądane (lombardy, second handy), co znacznie obniża prestiż dla prowadzenia działalności. Widoczny jest także problem pustych lokali użytkowych zlokalizowanych zarówno na obszarze Miasta Kazimierzowskiego, jak i w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

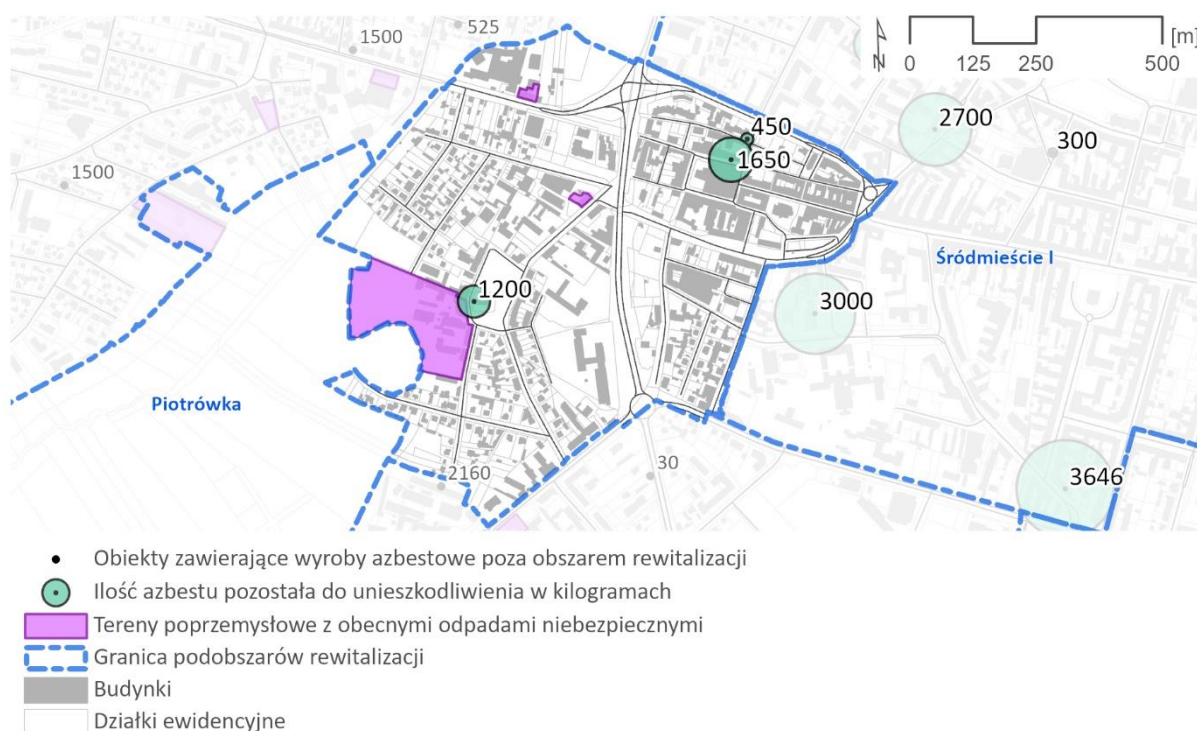
DIAGNOZA SFERY ŚRODOWISKOWEJ

Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie w zakresie wskaźników sfery środowiskowej wypada niekorzystnie. Przede wszystkim występują tereny z odpadami niebezpiecznymi - przekroczenia w tym zakresie są prawie trzynastokrotnie wyższe od średniej dla miasta. Główną przyczyną tego stanu jest teren dawnej garbarni, zlokalizowany w zachodniej części podobszaru. Stan kryzysowy wystąpił też w liczbie dni z przekroczoną normą dla stężenia PM10, odnotowano 64 takich dni - średnia dla całego miasta to 57. Natomiast, w przypadku powierzchni wyrobów zawierających azbest podobszar nie odbiega od średniej dla Radomia. Warto jednak zauważyć, że w niedalekim sąsiedztwie, w szczególności na podobszarze Śródmieście I, obecne są obiekty zawierające duże ilości azbestu.

Tab. 8 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	miasto
Liczba dni w roku z przekroczoną wartością dla normy dla stężenia PM10 w powietrzu	64	57
Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	0,76	1,49
Powierzchnia terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych w powierzchni jednostki	5,66	0,44

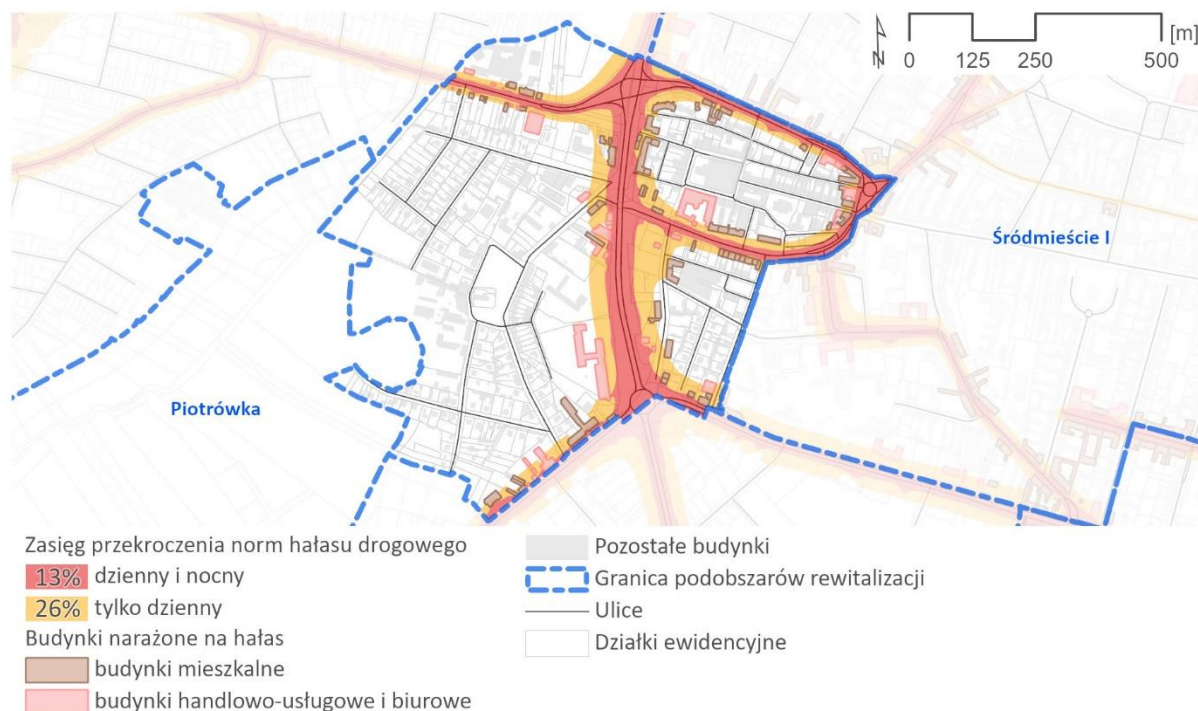
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 19 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

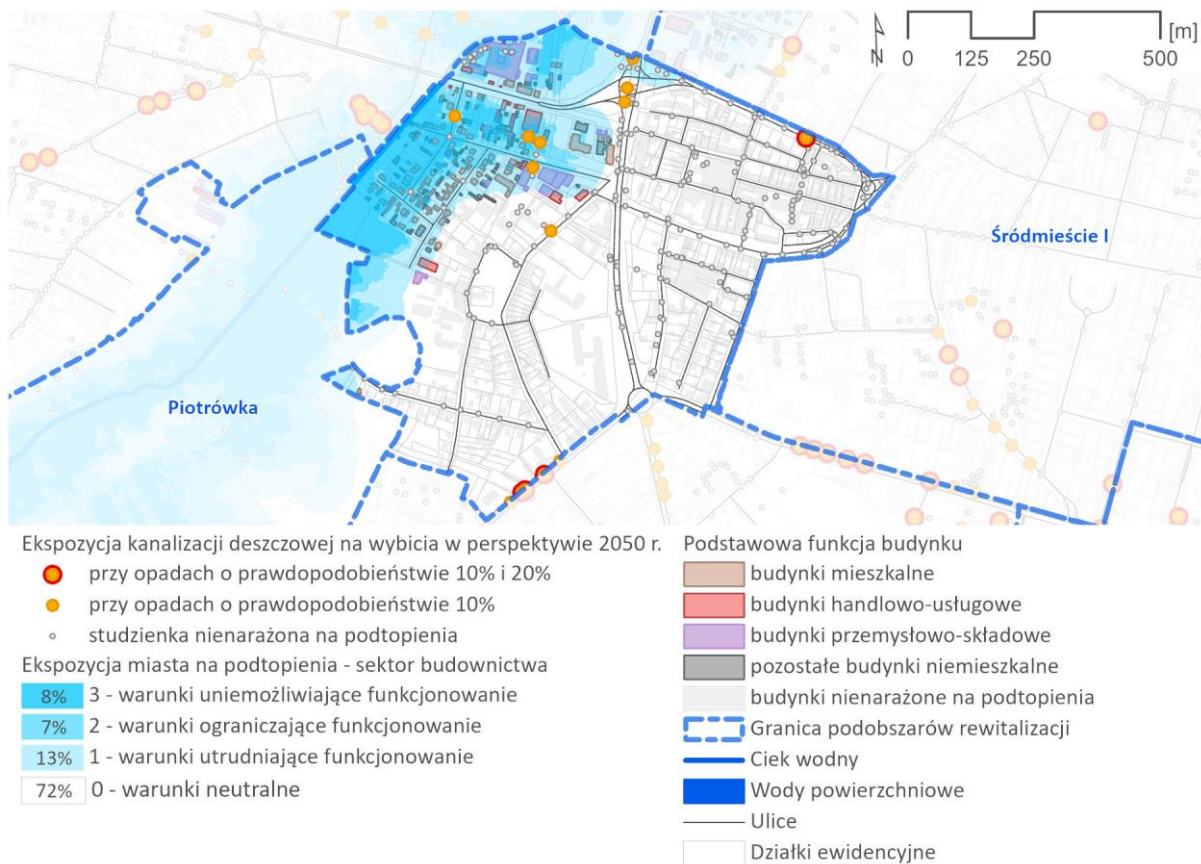
Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie w znaczącym stopniu są narażone na ponadnormatywny hałas, obejmujący 26% terenów w trakcie dnia i 13% w porze nocnej. Głównym ciągiem komunikacyjnym odpowiedzialnym za przekroczenia norm jest ul. Limanowskiego w kierunku N-S oraz ul. Okulickiego w kierunku W-E – na obu odbywa się ruch tranzytowy. Istotny udział mają również lokalne drogi okalające Miasto Kazimierzowskie, czyli ulice Wałowa i Mikołaja Reja.

Rys. 20 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

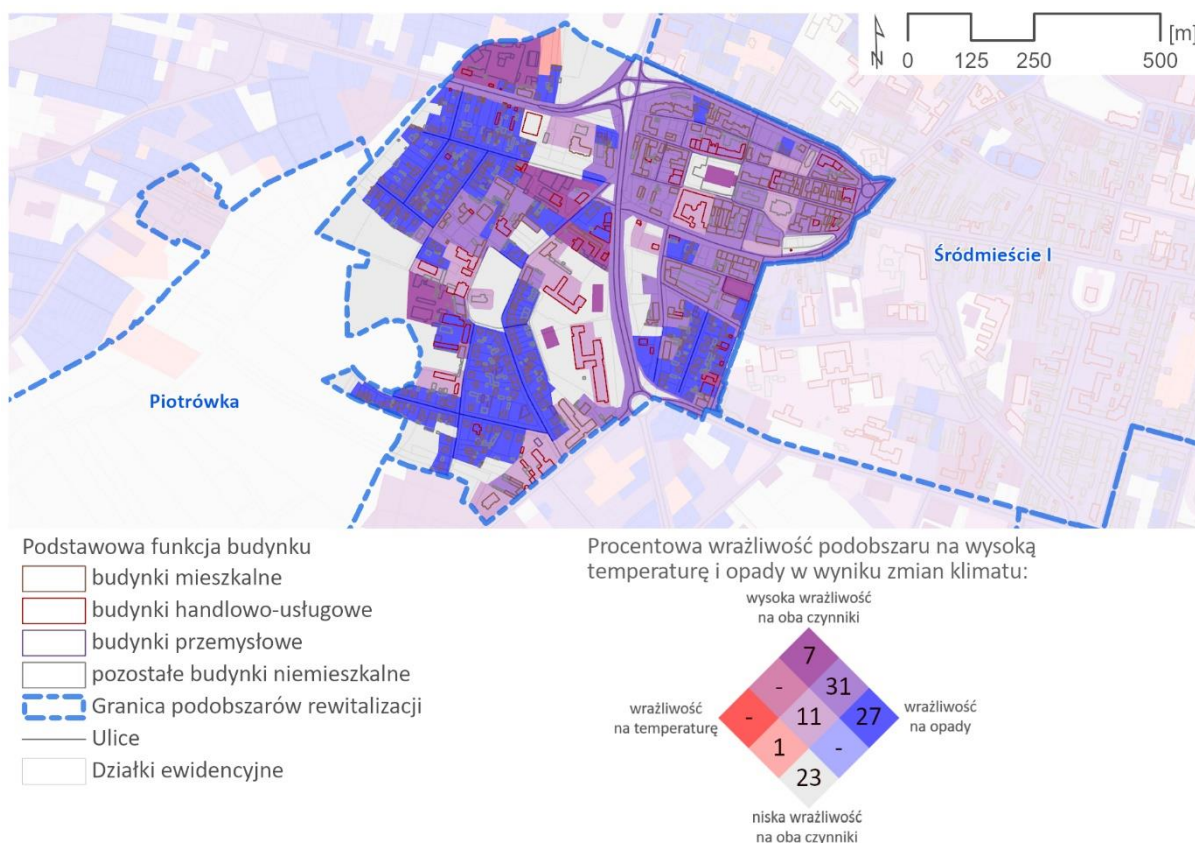
W północno-zachodniej części podobszar w istotnym stopniu narażony jest na podtopienia w perspektywie do 2050 r. Prawie 28% terenów jest narażonych na występowanie warunków wpływających na funkcjonowanie sektora budownictwa, z czego prawie 8% to warunki uniemożliwiające jego funkcjonowanie. Dodatkowym zagrożeniem są wybicia kanalizacji deszczowej, które mogą występować w północno-zachodnim fragmencie podobszaru. Właściwa adaptacja do zmian klimatu w zakresie hydrologicznym jest ważnym zadaniem z uwagi na znaczący udział zabudowy mieszkaniowej występującej na obszarze zagrożonym podtopieniem.

Rys. 21 Podatność podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

Prognozowany wpływ zmian klimatu na funkcjonowanie podobszaru w największym stopniu objawia się we wrażliwości na opady na 65% powierzchni Starego Miasta i Miasta Kazimierzowskiego. Istotną kwestię stanowi również wrażliwość na wysoką temperaturę, na którą narażone w stopniu średnim jest 49% podobszaru, a wysokim – 7%. Wymusza to konieczność dostosowania tkanki miejskiej do zmieniających się warunków klimatycznych. Niezbędny jest rozwój lokalnej błękitno-zielonej infrastruktury poprawiającej retencję wód opadowych w miejscu ich powstania, wyposażenie terenów publicznych w zielen wysoką, rzucającą cień oraz maksymalizacja udziału powierzchni biologicznie czynnej w sąsiedztwie zabudowań w formie zieleni średniej i niskiej.

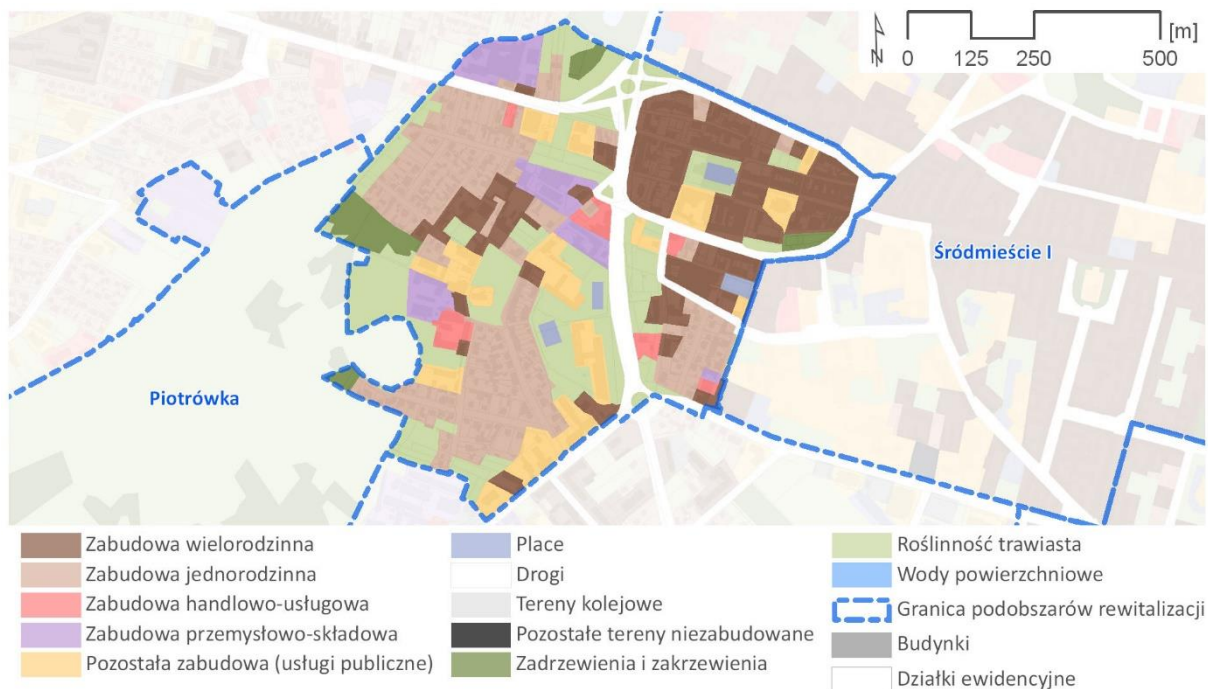

Rys. 22 Wrażliwość podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

DIAGNOZA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

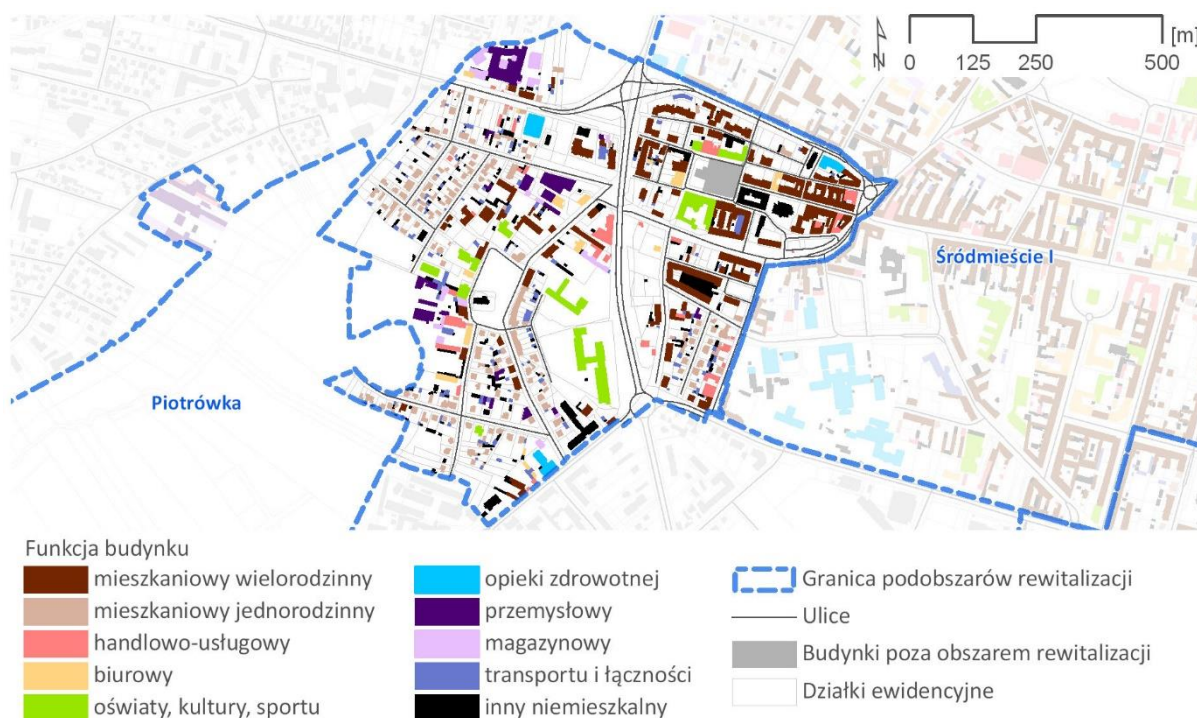
W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie dominują tereny zabudowane, które stanowią 65% powierzchni, z czego 24% zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 20% tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, 11% tereny pozostałej zabudowy, 6% tereny zabudowy przemysłowo-składowej, a po 2% tereny zabudowy handlowo-usługowej i place. Tereny zieleni stanowią łącznie 25% (22% to roślinność trawiasta, a 3% tereny zadrzewione i zakrzewione). Zdecydowana ich większość występuje na terenie Starego Miasta (w zachodniej części podobszaru). Udział terenów komunikacyjnych wynosi 10%, co przedstawia poniższy rysunek.

Rys. 23 Pokrycie terenu na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

W granicach podobszaru zlokalizowanych jest wiele obiektów użyteczności publicznej, które zostały wymienione przy opisie sfery społecznej. Część z nich wymaga przystosowania dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie likwidacji barier architektonicznych. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna dominuje w zachodniej części podobszaru. Jej fizjonomia jest bardzo zróżnicowana pod względem wieku, kubatury, geometrii dachów, użytych materiałów i stanu technicznego. Zabudowa wielorodzinna w otoczeniu Rynku Miasta Kazimierzowskiego i wzdłuż ul. Rwańskiej to przeważnie 2- lub 3-kondygnacyjne kamienice, których partery są wykorzystywane na usługi. Część z nich, z uwagi na bardzo zły stan techniczny, wymaga prac modernizacyjnych. Istotną barierą dla ich podjęcia są złożone lub nieuregulowane stosunki własnościowe. Problemem jest także sposób zagospodarowania podwórek z uwagi na niski udział terenów zieleni, powierzchni przepuszczalnych i niską estetykę. Prowadzi to do pogłębienia degradacji zabytkowej tkanki miejskiej, co wpływa na jakość warunków mieszkaniowych i przestrzeni, która powinna być wizytówką miasta. Zlokalizowana m.in. przy ulicach Reja, Limanowskiego, Kanałowej i Bożniczej współczesna zabudowa wielorodzinna to 4- lub 5-kondygnacyjne budynki nawiązujące formą i kubaturą do historycznego układu urbanistycznego. Pojedyncze obiekty pełniące komercyjne funkcje usługowe, produkcyjne i dystrybucyjne są zlokalizowane w zachodniej i północno-zachodniej części podobszaru. Profil ich działalności nie wpływa znacząco na jakość warunków mieszkaniowych.

Rys. 24 Funkcje zabudowy na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGiB.

Głównymi osiami układu drogowego są drogi powiatowe klasy głównej, tj. Okulickiego, Limanowskiego i Reja, na których obserwuje się wzmożony ruch, co uniemożliwia stworzenie przyjaznej, bezpiecznej, integrującej przestrzeni, nastawionej na tworzenie więzi społecznych. Ponadto, problemem podobszaru jest deficyt miejsc postojowych, a historyczny układ urbanistyczny i intensywna zabudowa podobszaru utrudnia tworzenie nowych.

Ważnymi przestrzeniami publicznymi podobszaru są: pl. Stare Miasto, Rynek Miasta Kazimierzowskiego i ul. Rwańska. Niestety z uwagi na brak oferty gastronomicznej i sprzyjającej organizacji czasu wolnego nie są często odwiedzane przez mieszkańców.

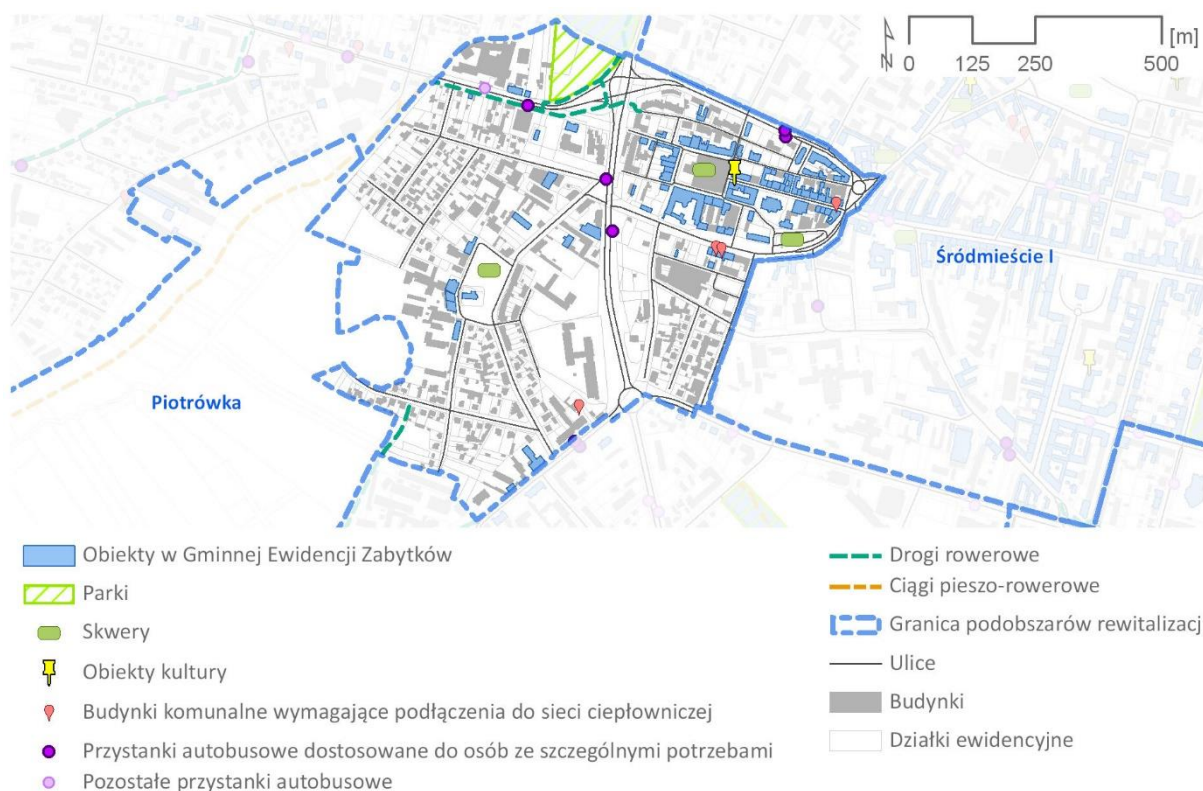
Potrzeby mieszkańców co do dostępu do terenów zieleni zaspokaja park Stary Ogród, którego fragment położony jest w północnej części podobszaru, i skwery. Problemem jest niska atrakcyjność skwerów, szczególnie w otoczeniu rynku. Na podobszarze brakuje ogólnodostępnych terenów rekreacji, potrzeby z tego zakresu realizowane są poza granicami podobszaru.

W badaniu zróżnicowania wewnątrzmiastowego, spośród 6 analizowanych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej, na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie zidentyfikowano 4, które wskazują kryzys, tj.:

- wyższa niż średnia miejska liczba budynków komunalnych wymagających podłączenia do sieci ciepłowniczej – pomimo dobrze rozwiniętej w mieście sieci ciepłowniczej, część zabudowy śródmiejskiej korzysta z indywidualnych źródeł ogrzewania, w większości pieców węglowych, w granicach podobszaru znajdują

się cztery takie budynki z lokalami komunalnymi (1 przy ul. Limanowskiego, 2 przy ul. Wałowej, 1 przy ul. Rwańskiej);

- wyższa niż średnia miejska liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków - na podobszarze znajduje się 88 takich obiektów, z czego 27 wpisanych jest też do rejestru zabytków; zasób ten ma ogromną wartość kulturową, jednak w sferze przestrzenno-funkcjonalnej może wiązać się z koniecznością dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji i potrzeb obszaru;
- niższa niż średnia miejska liczba przystanków komunikacji publicznej dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach w łącznej liczbie przystanków - w granicach podobszaru zlokalizowanych jest zaledwie 5 spośród 89 przystanków funkcjonujących w mieście kwalifikowanych jako dostosowane do osób o szczególnych potrzebach; na przystankach podłóża znajduje się na poziomie podłogi autobusu, ponadto 2 z nich wyposażone są w tablice informacyjne, a 3 posiadają specjalne oznakowanie w strukturze podłóża; podobszar pełniący funkcje reprezentacyjne z ważnymi przestrzeniami publicznymi i nagromadzeniem obiektów infrastruktury społecznej powinien być w najwyższym stopniu dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami;
- niższa niż średnia miejska długość ścieżek rowerowych - przez podobszar przebiega niewielki fragment drogi rowerowej wzdłuż ul. Okulickiego; barierą dla rozwoju ścieżek rowerowych, w szczególności na terenie Miasta Kazimierzowskiego, jest intensywna zabudowa i wąskie ciągi komunikacyjne charakterystyczne dla historycznego układu urbanistycznego; problemem jest brak sieci rowerowej łączącej obszary pełniące funkcje przestrzeni publicznych.

Rys. 25 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY TECHNICZNEJ

W ramach przeprowadzonego badania zróżnicowania wewnątrzmijskiego, na potrzeby diagnozy delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w przypadku wszystkich 4 analizowanych wskaźników osiągnięte wartości znacznie przekroczyły średnią dla miasta. Największe przekroczenie, bo aż jedenastokrotne, występuje w przypadku wskaźnika dotyczącego liczby budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. Drugim z kolei wskaźnikiem odnotowującym niekorzystne wartości jest liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym, którego wartość ponad siedmiokrotnie przekracza średnią wartość dla miasta. Powyższe wskaźniki dowodzą dużej potrzeby remontów mieszkaniowego zasobu komunalnego. Nieznacznie lepiej przedstawia się przekroczenie w zakresie liczby lokali komunalnych ogrzewanych piecami węglowymi. Wartość tego wskaźnika dla podobszaru jest ponad pięćipółkrotnie wyższa niż wartość dla całego miasta. Wskaźnik ten wskazuje na potrzebę podłączenia mieszkańców do miejskiej sieci ciepłowniczej, co przyczyni się do podniesienia ich standardu i korzystnie wpłynie na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Najmniej niekorzystną wartość przyjmuje wskaźnik obrazujący substandardowe wyposażenie mieszkań komunalnych, wyrażony liczbą lokali nie wyposażonych w łazienkę. Dla podobszaru wartość ta jest ponad trzyipółkrotnie wyższa niż średnia dla miasta.

Tab. 9 Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	miasto
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	2,9	0,4
Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. na 1000 osób	3,3	0,3
Liczba mieszkań komunalnych nie wyposażonych w łazienkę na 1000 osób	9,0	2,5
Liczba lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	19,5	3,5

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 26 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

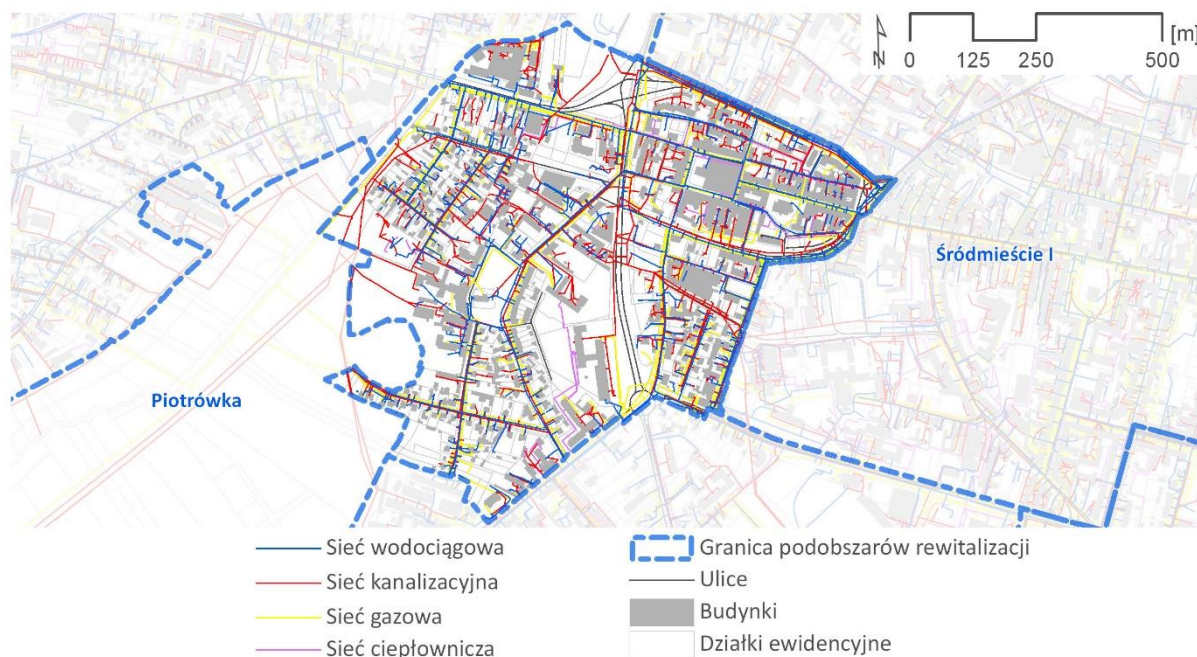
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie są w całości wyposażone w infrastrukturę techniczną w postaci sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i kanalizacji deszczowej. Większość sieci wodociągowej (5,3 km) i kanalizacyjnej (0,8 km) powstała przed 1990 r., pozostałe inwestycje były realizowane po 2000 r. Po 2000 r. powstała w większości sieć kanalizacji deszczowej (2,5 km). W 2020 r. na podobszarze doszło do 8 awarii sieci wodociągowej i 9 kanalizacyjnej, w tym 4 dotyczyły sieci deszczowej. Informacja o awariach w zestawieniu z wiekiem sieci, w znacznej mierze powstałej przed ponad 30 laty, pozwala wyciągnąć wniosek o przynajmniej częściowej konieczności remontu infrastruktury technicznej podobszaru.

Tab. 10 Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

		Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie			
		przed 1990	1990-2000	2000-2010	po 2010
Długość w km infrastruktury w przedziałach czasowych ich powstawania na podobszarach	sieć wodociągowa	5,3	Brak	2,4	0,06
	sieć kanalizacyjna	0,8	Brak	0,7	0,1
	sieć deszczowa	1,5	0,8	1,9	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

Rys. 27 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

Na potrzeby diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji analizie poddano również zdarzenia wymagające interwencji straży pożarnej. W latach 2016-2020 na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie było 46 interwencji dotyczących:

- wad urządzeń i instalacji elektrycznych,
- wad elektrycznych urządzeń grzewczych,
- wad urządzeń grzewczych na paliwo stałe,
- wad urządzeń grzewczych na paliwo gazowe,
- wad konstrukcji budowlanych,
- uszkodzenia sieci i instalacji przesyłowych, doprowadzających, odprowadzających media komunalne i technologiczne,
- wad środków transportu,
- gwałtownych opadów atmosferycznych.

Najwięcej interwencji dotyczyło wad środków transportu i zdarzeń wynikających z gwałtownych opadów atmosferycznych, w tym zalania obiektów mieszkalnych.

Pozostałe zdarzenia w znakomitej większości dotyczyły wad mających miejsce w wielorodzinnej zabudowie mieszkaniowej.

Na podstawie analizy danych zastanych, eksperckich spacerów studyjnych i spotkań z Zespołem roboczym ds. opracowania GPR, a także wyników konsultacji społecznych zostały określone potencjały podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, a także potrzeby tego fragmentu obszaru rewitalizacji.

POTRZEBY PODOBSZARU STARE MIASTO I MIASTO KAZIMIERZOWSKIE

Na podstawie analizy danych zastanych podobszaru dotyczących jego problemów i potencjałów, a także eksperckich spacerów studyjnych, spotkań z Zespołem roboczym ds. opracowania GPR i wyników konsultacji społecznych zostały określone potrzeby podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie.

Tab. 11 Potrzeby podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie

Sfera	Potrzeby
Spółeczna	<p>Budowanie wizerunku podobszaru rewitalizacji jako przestrzeni atrakcyjnej i przyjaznej dla mieszkańców oraz turystów w celu przywrócenia charakteru reprezentacyjnego w mieście.</p> <p>Wyłonienie lokalnych liderów, którzy byłiby łącznikiem między społecznością lokalną a władzami miasta.</p> <p>Budowanie wspólnoty mieszkańców wokół dobra wspólnego, wzmacnianie tożsamości lokalnej i poczucia związku z tą tożsamością, również za pośrednictwem NGO.</p> <p>Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej zwiększającej szanse życiowe/zawodowe w celu ograniczenia korzystania z zasiłków, w tym z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności i dodatków mieszkaniowych.</p>
Gospodarcza	<p>Potrzeba rozwoju usług gastronomicznych i usług sprzyjających organizacji czasu wolnego.</p> <p>Wykreowanie podobszaru jako miejsca prestiżowego dla prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>Ograniczenie działalności branż niepożądanych wpływających negatywnie na atrakcyjność gospodarczą Starego Miasta, tj. lombardy, sklepy z alkoholem czy firmy pożyczkowe.</p> <p>Podjęcie działań wspierających funkcjonowanie lokalnych firm, ze względu na występowanie na podobszarze wysokiego odsetka niestabilnych działalności gospodarczych.</p> <p>Promocja instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości, które są motorem tworzenia aktywnych postaw na rynku pracy, w tym wśród osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach lub wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Wspieranie procesów wzrostu zatrudnienia na podobszarze rewitalizacji, szczególnie wśród osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach i wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Wzmocnienie edukacji powszechnej i ustawicznej podnoszących kwalifikacje i zwiększających szanse zawodowe osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym.</p>
Przestrzenno-funkcjonalna	<p>Poprawa ogólnej estetyki i wizerunku podobszaru, by mógł stać się reprezentacyjną wizytówką miasta.</p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznych, uatrakcyjnienie zieleni miejskiej oraz przestrzeni wokół prestiżowych budynków publicznych.</p> <p>Wykreowanie ogólnodostępnych, atrakcyjnych miejsc integracji społecznej i rekreacji dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji.</p> <p>Zaplanowanie kompleksowej renowacji i/lub przekształceń funkcjonalnych zdegradowanych budynków będących obiektami wpisanymi do GEZ.</p> <p>Zwiększenie udziału urządzonych terenów zieleni w przestrzeni publicznej.</p> <p>Poprawa warunków mieszkaniowych na terenach dziewiętnastowiecznej zabudowy wielorodzinnej poprzez zwiększenie udziału zieleni i terenów przepuszczalnych.</p>

	<p>Dostosowania przystanków autobusowych dla osób o szczególnych potrzebach oraz likwidacja barier architektonicznych.</p> <p>Opracowanie racjonalnej polityki parkingowej.</p> <p>Rozplanowanie sieci dróg rowerowych wraz ze stacjami do bezpiecznego pozostawiania rowerów.</p> <p>Wyprowadzenie ruchu kołowego o dużej intensywności z otoczenia Miasta Kazimierzowskiego przez zastosowania rozwiązań mających na celu uspokojenie ruchu, np. woonerfów.</p>
Techniczna	<p>Konieczność remontu zasobu komunalnego.</p> <p>Konieczność remontu, przynajmniej w części, infrastruktury technicznej.</p> <p>Podniesienie standardu lokali mieszkalnych komunalnych nieposiadających podstawowego wyposażenia, np. w łazienkę.</p> <p>Podłączenie lokali komunalnych do miejskiej sieci ciepłowniczej.</p>
Środowiskowa	<p>Usunięcie pozostałego azbestu i zabezpieczenie terenów zawierających odpady niebezpieczne.</p> <p>Poprawa komfortu akustycznego poprzez zmniejszenie przekroczenia norm hałasu drogowego.</p> <p>Zagospodarowanie wód opadowych minimalizujące zagrożenie podtopieniami.</p> <p>Zabezpieczenie zabudowy przed potencjalnym zalaniem.</p>

Źródło: opracowanie własne.

2.2.3. PODOBSZAR ŚRÓDMIEŚCIE I

CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARU

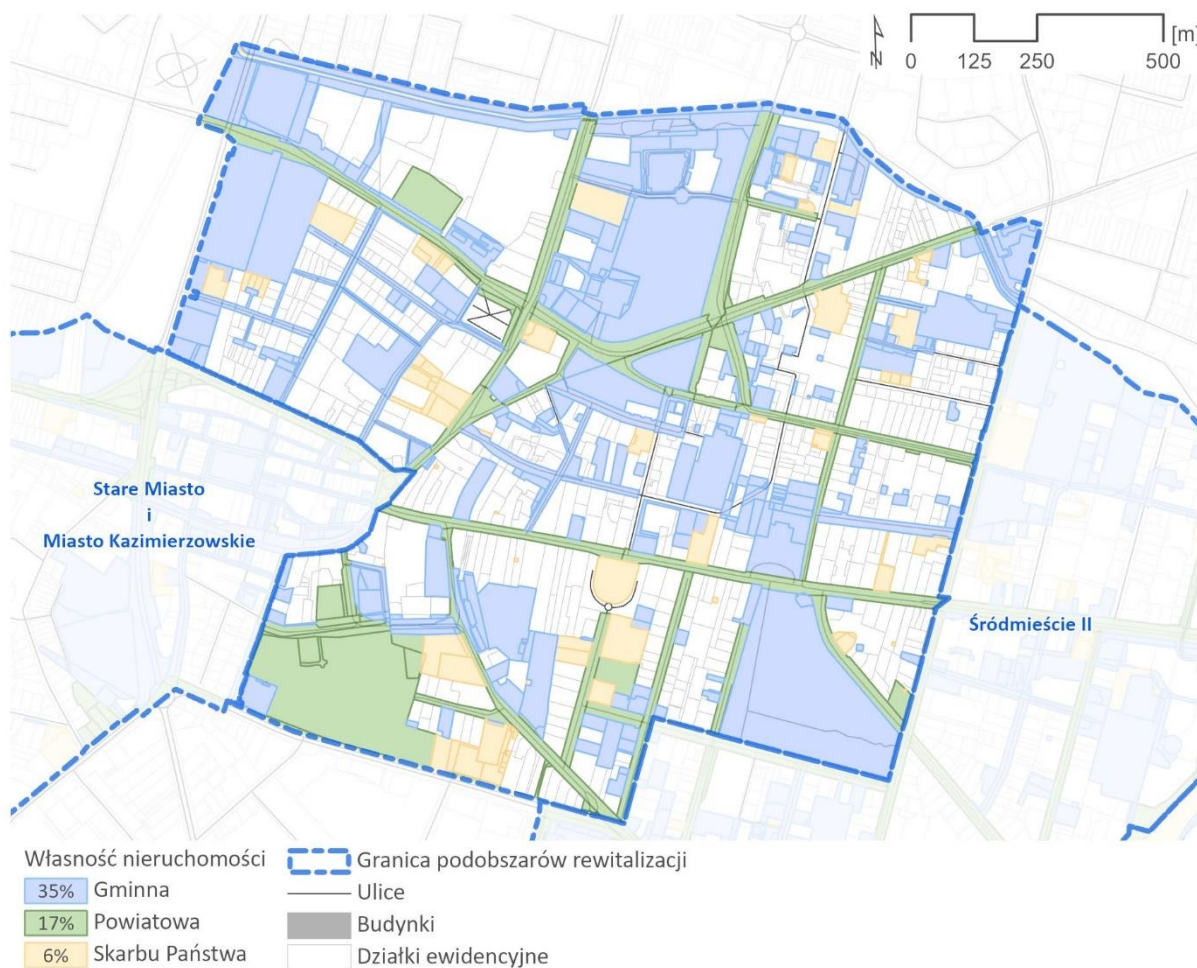
Podobszar Śródmieście I stanowi centralną część terenów objętych rewitalizacją. Zajmuje ok. 182 ha (1,63% powierzchni miasta), tym samym stanowi 34,30% obszaru rewitalizacji. Populacja podobszaru wynosiła 11 121 osób, czyli ok. 5,73% ludności Radomia i 40% osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Śródmiejski charakter podobszaru sprawia, że koncentrują się tutaj najważniejsze dla funkcjonowania miasta obiekty. Układ komunikacyjny tej części Radomia opiera się w największym stopniu na ulicach Andrzeja Struga i Stanisława Wernera w kierunku W-E oraz ul. Jacka Malczewskiego na osi N-S. Zabudowa podobszaru Śródmieście I ma charakter typowy dla centrów miast, tym samym dominują tu tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz pojawiają się liczne obiekty usługowe, w tym istotne obiekty o znaczeniu miejskim - urzędy czy obiekty kultury - Teatr Powszechny im. Jana Kochanowskiego i kino. Na podobszarze znajduje się również kilka placówek edukacyjnych, m.in. Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego, Akademia Handlowa Nauk Stosowanych, przedszkole publiczne, szkoła podstawowa i pięć szkół średnich. Przy południowo-wschodniej granicy podobszaru rozciąga się park im. T. Kościuszki będący jednym z największych terenów zieleni urządzonej w mieście, od strony ul. Żeromskiego naprzeciwko parku znajduje się gmach Komisji Województwa Sandomierskiego, w którym obecnie ma siedzibę m.in. Urząd Miejski. W pobliżu Miasta Kazimierzowskiego, przy pl. Kazimierza Wielkiego znajduje się zabytkowy kościół Świętej Trójcy. Innymi ważnymi przestrzeniami publicznymi są: pl. Konstytucji 3 Maja z kościołem garnizonowym św. Stanisława Biskupa i pl. Jagielloński

położony w pobliżu Galerii Słonecznej w centralnej części podobszaru. Duże obiekty handlowo-usługowe znajdują się również przy zachodniej granicy obszaru. Najbardziej reprezentacyjny fragment Radomia ciągnie się wzdłuż ul. Żeromskiego, która przechodzi w ul. Rwańską na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, aż do rynku w kierunku zachodnim, oraz w kierunku wschodnim przecina podobszary Śródmieście II i Glinice. Na podobszarze obowiązuje 12 planów miejscowych, pokrywających ok. 56% powierzchni.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Niecałe 60% powierzchni nieruchomości na podobszarze jest własnością podmiotów publicznych, z czego 35% należy do miasta. W skład zasobu miejskiego, poza drogami, wchodzi nieruchomości z ważnymi obiektami, są to np. szkoły i przedszkola, park Kościuszki czy handel wielkopowierzchniowy. Gruntami powiatowymi, obejmującymi 17% powierzchni Śródmieścia I, są przede wszystkim liczne drogi przecinające teren i kompleks szpitalny w południowej części podobszaru. Zasób Skarbu Państwa, na który składają się pojedyncze nieruchomości w różnych częściach obszaru, zajmuje 6% powierzchni. Na tych terenach funkcjonują głównie obiekty instytucji publicznych.

Rys. 28 Własność nieruchomości na podobszarze Śródmieście I

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu [stan na czerwiec 2020].

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej wyrażonej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dominują tereny o następujących podstawowych typach zagospodarowania przestrzennego:

- MS - zabudowa śródmiejska - 57,3%,
- U - usługi - 19,6%,
- OK - tereny obsługi miasta w tym komunikacji i infrastruktury - 15,4%,
- ZP - parki, skwery, zieleń urządzona, zieleń towarzysząca usługom - 4,7%,
- MW - zabudowa mieszkaniowa intensywna - 2,7%,
- MN - zabudowa mieszkaniowa ekstensywna - 0,2%.

Funkcja usługowa jako towarzysząca jest dopuszczona na 91,6% terenów wskazanych do zainwestowania pod zabudowę. Ponadto w studium wskazano obszary, które pełnią funkcje przestrzeni publicznych. Zaliczono do nich: pl. Konstytucji 3 Maja, pl. Jagielloński, pl. Żołnierzy 72 Pułku Piechoty, pl. Antonia Corazziego oraz ulice, m.in.: Rodziny Winczewskich, Malczewskiego, Wenera, Wolność, Struga, Stańczyka, Kilińskiego, Żeromskiego, Traugutta, Piłsudskiego, Staszica, Chrobrego, Tochtermana.

Na podobszarze rewitalizacji Śródmieście I obowiązuje 12 planów miejscowych, które pokrywają 56% jego powierzchni. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej obowiązujących mpzp dominują tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług (40%), znaczny udział stanowią tereny komunikacyjne (25%), tereny usług publicznych (15%) oraz tereny usług (12%). Pozostałe wydzielania funkcjonalne, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zieleni urządzonej oraz pozostałe tereny zieleni, stanowią kolejno 3%, 3% i 1% powierzchni objętej mpzp.

DZIEDZICTWO KULTUROWE

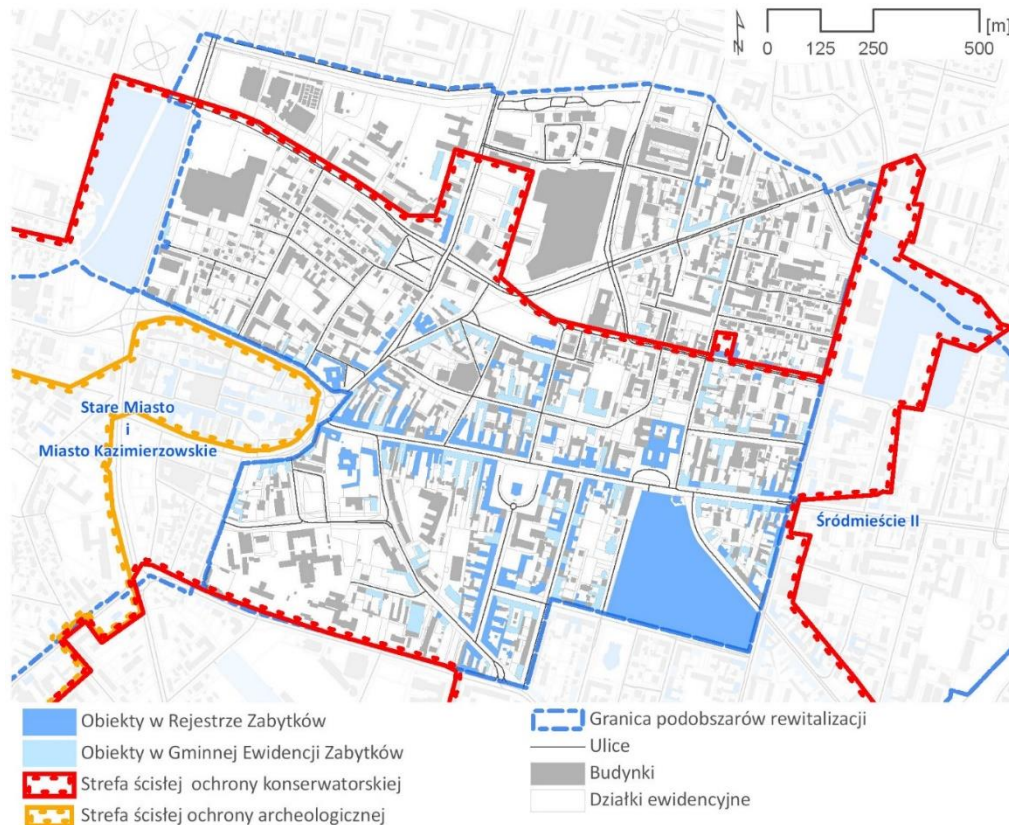
Pod względem walorów zabytkowych podobszar posiada największe zasoby w skali miasta. Zdecydowana większość obiektów wpisana do rejestru zabytków koncentruje się wzdłuż ul. Żeromskiego i Piłsudskiego. Ulice te mają najbardziej reprezentacyjny charakter. Do najważniejszych i najcenniejszych obiektów podobszaru zaliczane są:

- kościół Trójcy Świętej - przy pl. Kazimierza Wielkiego,
- zespół klasztorny bernardynów - kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej - przy ul. Żeromskiego,
- kościół garnizonowy św. Stanisława Biskupa - przy pl. Konstytucji 3 Maja,
- pałac Karschów i Wickenhagenów - przy pl. Konstytucji 3 Maja 5,
- pałac Sandomierski - pełniący funkcję urzędu miejskiego - przy ul. Żeromskiego,
- park Kościuszki - położony w południowo-wschodnim fragmencie podobszaru.

Ustanowionymi formami ochrony zabytków na podobszarze są:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej, ustanowiona decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu, obejmująca zespół urbanistyczno-architektoniczny z IX-XX w., nr rejestru 410/A/89 z dnia 14.09.1989 r. - 67% powierzchni podobszaru znajduje się w jej zasięgu;

- wpis do rejestru zabytków - 110 obiektów;
- wpis do gminnej ewidencji zabytków - 255 obiektów.

Rys. 29 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Śródmieście I

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

Liczba ludności zamieszkująca na koniec 2020 r. podobszar wynosiła ok. 11 000, co stanowiło blisko 6% ogółu mieszkańców całego miasta.

Wartości wszystkich wskaźników dotyczących korzystania przez mieszkańców podobszaru z pomocy społecznej przekroczyły tu średnie wartości dla miasta. Były także wyższe w porównaniu z pozostałymi podobszarami, co świadczy o dużym kryzysie w sferze społecznej na tym terenie.

Trzykrotnie więcej mieszkańców podobszaru - w stosunku do średniej dla miasta - korzystało z zasiłku celowego na zakup opału, 2,6 razy więcej otrzymało świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, dwa razy więcej osób z podobszaru korzystało też z innych form pomocy społecznej.

Podobszar negatywnie wyróżnia się także pod względem liczby niebieskich kart, przekraczając znacząco średnią dla całego miasta i innych podobszarów rewitalizacji. Prawie dwukrotnie więcej zanotowano tu również przestępstw niż przeciętnie w Radomiu.

Sytuacja w zakresie rynku pracy na podobszarze także prezentowała się niekorzystnie. Liczba osób bezrobotnych była o prawie 1,5 razy wyższa od średniej dla miasta, natomiast osób długotrwale bezrobotnych mieszka tu dwukrotnie więcej niż przeciętnie w Radomiu.

Pozostałe wskaźniki użyte do diagnozy delimitacyjnej i obrazujące sytuację społeczną osiągnęły na podobszarze bardzo wysokie wartości w stosunku do średnich wartości dla miasta. Np. wielkość zaległości czynszowych została przekroczona prawie trzykrotnie, co świadczy o niskim statusie materialnym i problemach finansowych zamieszkujących ten podobszar osób.

Warto jednak dodać, że na innych podobszarach odnotowano jeszcze gorszą sytuację w przypadku wielu problemów społecznych.

Zdecydowanie lepiej prezentuje się kwestia aktywności społecznej i kapitału ludzkiego – liczba działających NGO na podobszarze była ponad pięciokrotnie wyższa od średniej dla miasta i najwyższa w stosunku do pozostałych podobszarów. Liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego była ponad dwukrotnie wyższa od średniej, jednak nie najwyższa w porównaniu do innych podobszarów rewitalizacji.

Tab. 12 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Śródmieście I

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób	54,8	24,1
Liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	80,7	33,8
Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup opału na 1000 osób	39,1	12,7
Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób	15,8	7,3
Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	3,9	1,5
Liczba zarejestrowanych niebieskich kart na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	4,0	3,1
Liczba przestępstw w latach 2018-2020 na 1000 osób	157,1	65,6
Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	83,9	58,0
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób	71,8	36,1
Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w zł na 1000 osób	279 533,8	98 858,7
Liczba NGO na 1000 osób	13,4	2,5
Liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego na 1000 osób	9,6	4,0

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Na podobszarze zlokalizowanych jest ok. 37 obiektów infrastruktury społecznej. W większości są to placówki opieki zdrowotnej oraz wychowania i oświaty. Są to m.in.:

- Radomski Szpital Specjalistyczny im. dr Tytusa Chałubińskiego,
- Radomska Stacja Pogotowia Ratunkowego,
- I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika,
- III Liceum Ogólnokształcące im. płk. Dionizego Czachowskiego, a także:
- Radomska Orkiestra Kameralna,

- Teatr Powszechny im. Jana Kochanowskiego,
- Resursa Obywatelska,
- Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

Rys. 30 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Śródmieście I

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu (informacje o obiektach opieki zdrowotnej pochodzą z Bazy Danych Obiektów Topograficznych).

DIAGNOZA SFERY GOSPODARCZEJ

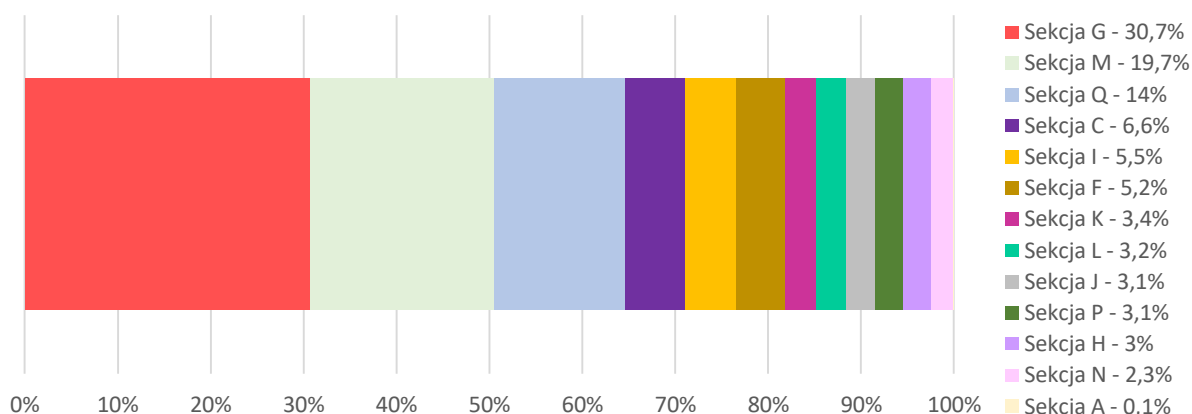
Na koniec 2020 r. na podobszarze działalność gospodarczą prowadziło 1545 podmiotów zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Ich rozmieszczenie zaprezentowano poniżej.

Rys. 31 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście I

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG udostępnionych przez UM w Radomiu.

W strukturze podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze, największy odsetek stanowią firmy działające w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 30,7%, sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 19,7% oraz Sekcji Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna (14%). Znacznie mniejszy jest udział podmiotów z sekcji C - przetwórstwo przemysłowe - 6,6%, sekcji I - informacja i komunikacja - 5,5% oraz sekcji F - budownictwo - 5,2%. Podmioty zaliczane do tych sekcji stanowią ok. 82% ogółu podmiotów tu zarejestrowanych, co zaprezentowano poniżej.

sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe, sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, sekcja F - Budownictwo, sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa, sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcja J - Informacja i komunikacja, sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, sekcja P - Edukacja, sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

Rys. 32 Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście I wg sekcji PKD2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEIDG udostępnionych przez UM w Radomiu.

Rozwój przedsiębiorczości wspierają trzy instytucje zlokalizowane w granicach podobszaru:

- Ogólnopolska Izba Branży Skórzanej z siedzibą w Radomiu (OIBS), zlokalizowana przy ul. Włodzimierza Krukowskiego 1, która przynależy do Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT); w ramach działalności uczestniczy w tworzeniu i opiniowaniu aktów prawnych ważnych dla branży skórzano-obuwniczej, reprezentuje polską branżę skórzano-obuwniczą wobec władz, centrum gospodarczego oraz zagranicznych organizacji gospodarczych, współpracuje z uczelniami i instytucjami branżowymi, zajmuje się promocją branży w kraju i poza jego granicami, podejmuje działania edukacyjne (organizacja seminariów i szkoleń m.in. w zakresie prawa handlowego, wzornictwa, technologii i ekologii), a także świadczy usługi w zakresie ekspertyz wodno-prawnych, ochrony środowiska, doradztwa podatkowego, handlu zagranicznego oraz doradztwa techniczno-technologicznego;
- Izba Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości, zlokalizowana przy ul. Jana Kilińskiego 15/17 - organizacja ta pod nazwą Izba Rzemieślnicza w Radomiu powstała w 1983 r.; zrzesza ona na zasadzie dobrowolności organizacje rzemiosła, obecnie w 12 cechach i 3 spółdzielniach jest ok. 600 zakładów, które zajmują się m.in. kształceniem zawodowym; izba jest wpisana do Rejestru Instytucji Szkoleniowych w Wojewódzkim Urzędzie Pracy;
- Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości” (SRCP) z siedzibą przy ul. Żeromskiego 51 - jest niezależną organizacją pozarządową funkcjonującą w obszarze działań społecznych i wsparcia małego i średniego biznesu; działalność SRCP koncentruje się na udzielaniu pomocy osobom chcącym założyć

własną działalność gospodarczą, współpracy z krajowymi i zagranicznymi instytucjami, których pomoc organizacyjna i finansowa może służyć rozwojowi gospodarczemu regionu, tworzeniu i uczestnictwu w lokalnych partnerstwach na rzecz rozwoju, uczeniu podstaw przedsiębiorczości, działaniu na rzecz integracji europejskiej oraz realizacji celów strategii rozwoju kraju i regionu, prowadzeniu działalności szkoleniowej i doradczej, pomocy w organizacji miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz znajdujących się w szczególnie trudnych warunkach.

W przeprowadzonej diagnozie delimitacyjnej w 3 na 5 przypadków zidentyfikowano kryzys w sferze gospodarczej na tym podobszarze. Z uwagi na jego centrotwórcze funkcje poziom aktywności gospodarczej jest bardzo wysoki, o czym świadczy liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG, ponad dwukrotnie wyższa niż średnią dla miasta. Natomiast, zdiagnozowanym problemem podobszaru jest wyższa niż średnia liczba wyrejestrowanych podmiotów z CEIDG w latach 2018-2020 oraz powiązane z tym zjawiskiem ujemne saldo zarejestrowanych i wyrejestrowanych działalności gospodarczych w tym okresie. Dane te świadczą o słabej kondycji lokalnego sektora małych i średnich firm, a przez to o niestabilnym rynku pracy, częstej likwidacji miejsc pracy. Z niestabilnością firm wiąże się niepożądane zjawisko pustostanów w parterach kamienic. Jednym z czynników niepowodzenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczych w analizowanym okresie mogła być pandemia COVID-19, która w 2020 r. przyczyniła się do kryzysu gospodarczego wielu branż. Istotnym problemem w sferze gospodarczej jest także duża liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym, co z gospodarczego punktu widzenia może stanowić ograniczenie dla potencjalnych pracodawców w dostępie do wykwalifikowanych pracowników. Przekroczenie wartości referencyjnej wskaźnika, wskazujące na występowanie kryzysu, miało także miejsce w przypadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Wpływa to na zmniejszanie się zasobów rynku pracy i generuje koszty utrzymania grup niepracujących (m.in. wzrost kosztów usług medycznych i opiekuńczych dla ludzi starszych), a tym samym istotnie hamuje wzrost gospodarczy. Wartości wskaźników prezentuje poniższa tabela.

Tab. 13 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Śródmieście I

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	138,9	66,8
Liczba wyrejestrowań z CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	24,5	14,2
Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	20,1	13,4
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej na 1000 osób	27,2	15,9
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób	234,1	212,6

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

DIAGNOZA SFERY ŚRODOWISKOWEJ

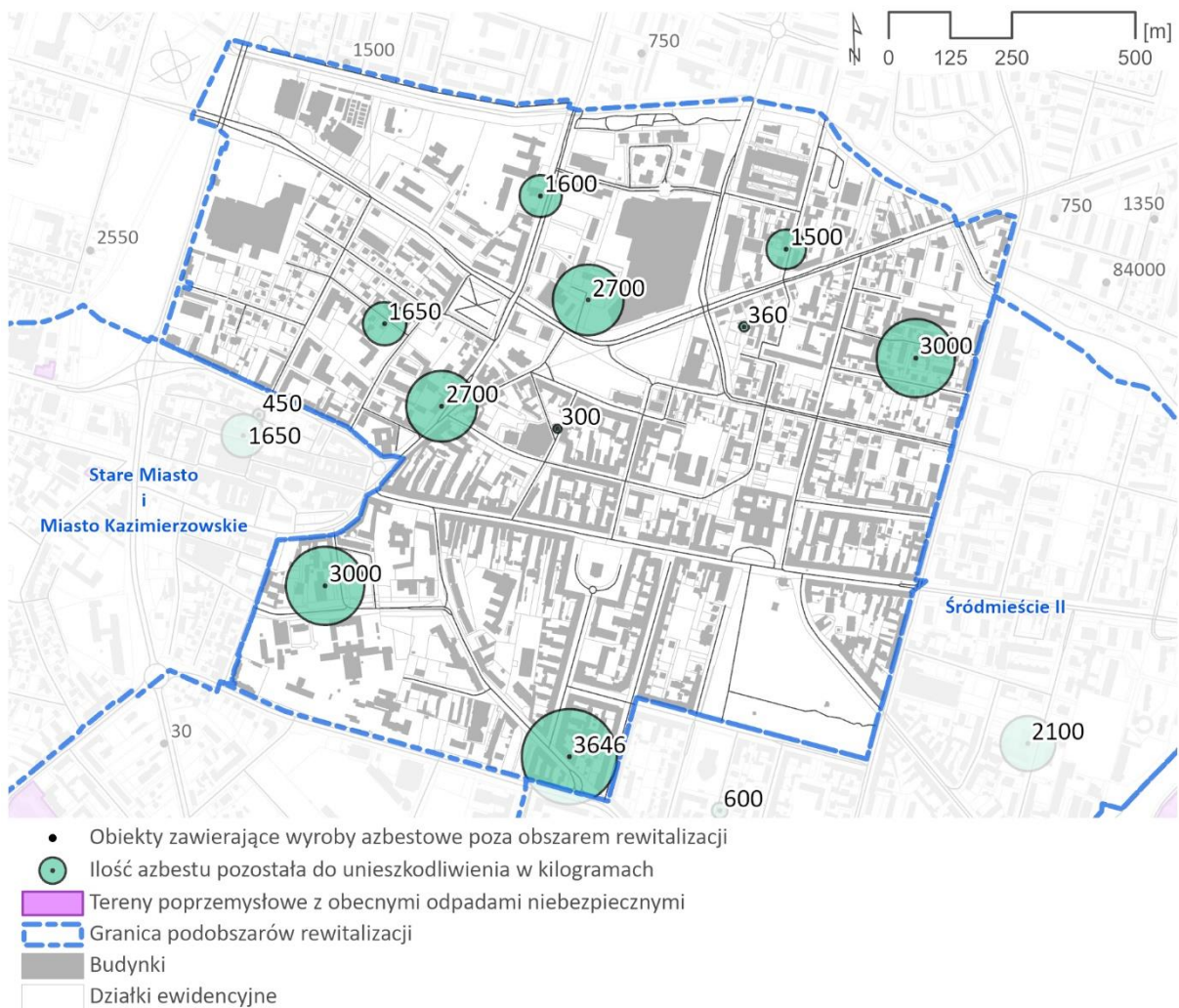
Północną granicą podobszaru Śródmieście I jest Potok Północny. Podobnie jak w przypadku rzeki Mlecznej, w ramach projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia” dokonano badania jakości wód w cieku. Oba punkty pomiarowe znajdowały się ok. 1,5-2 km w górę rzeki, tym samym nie oddają w pełni stanu wód na podobszarze. Warto jednak wskazać znaczące przekroczenia zdecydowanej większości parametrów jakości wody w aspekcie fizycznym i chemicznym, każące uznać Potok Północny za jeden z najbardziej zanieczyszczonych cieków wodnych Radomia.

Sfera środowiskowa w zakresie wskaźników delimitacyjnych ukazuje niekorzystny stan podobszaru Śródmieście I. Powyżej średniej wartości dla Radomia znalazła się liczba dni z przekrozoną normą dla stężenia PM10 wynosząca 62 dni, o 5 dni więcej niż przeciętnie dla miasta. Istotny problem stanowi powierzchnia wyrobów zawierających azbest, ponad dwukrotnie przekraczająca średnią dla Radomia. Dodatkowo, w bliskim sąsiedztwie podobszaru występują podobne obiekty. Ważną kwestią jest zróżnicowane rozmieszczenie przestrzenne wyrobów azbestowych występujących w wielu miejscach podobszaru. Pozytywnym aspektem jest brak terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych, zarówno w granicach podobszaru, jak i bezpośrednim sąsiedztwie.

Tab. 14 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Śródmieście I

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba dni w roku z przekrozoną wartością dla normy dla stężenia PM10 w powietrzu	62	57
Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	3,01	1,49
Powierzchnia terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych w powierzchni jednostki	0	0,44

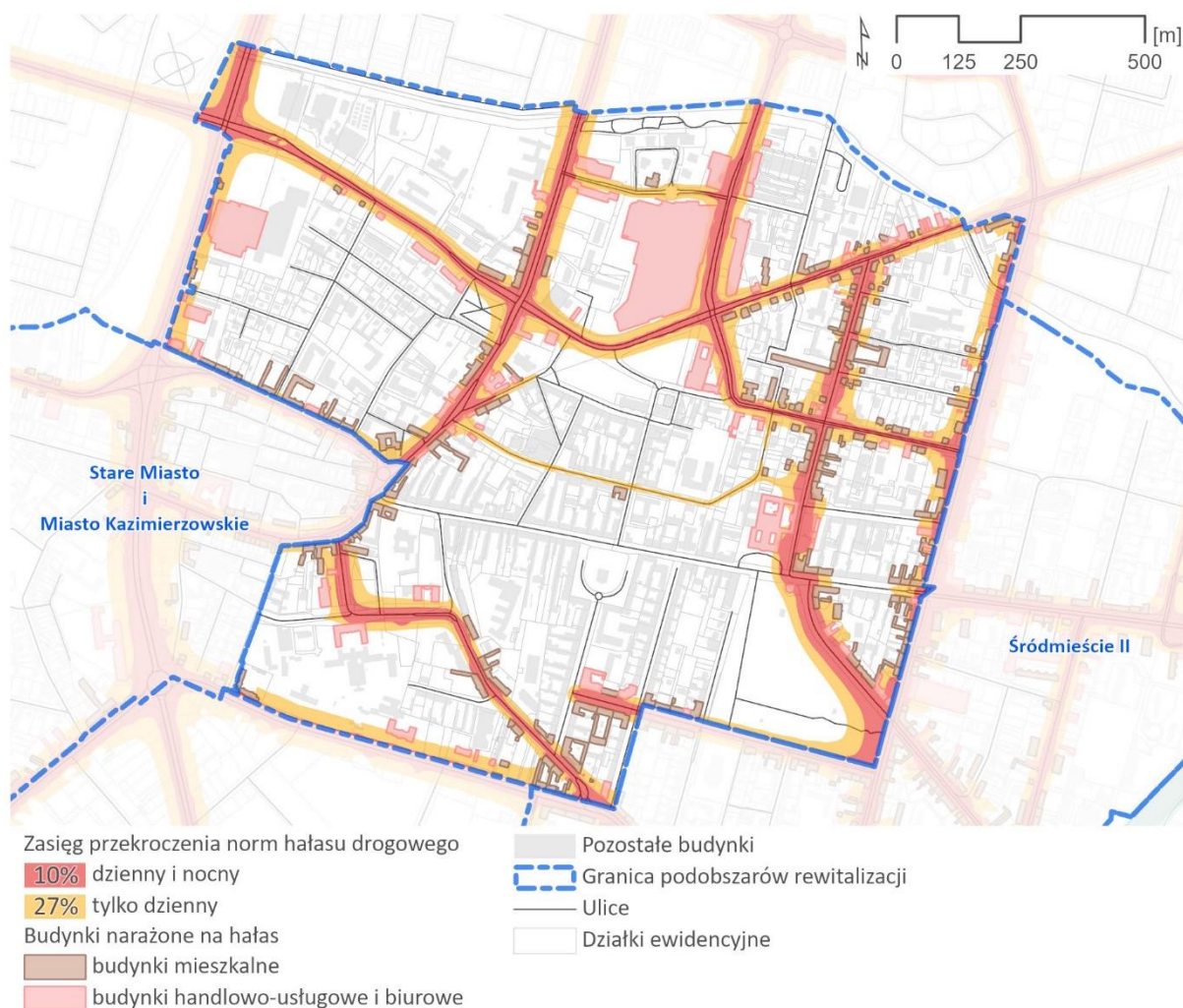
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 33 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Śródmieście I

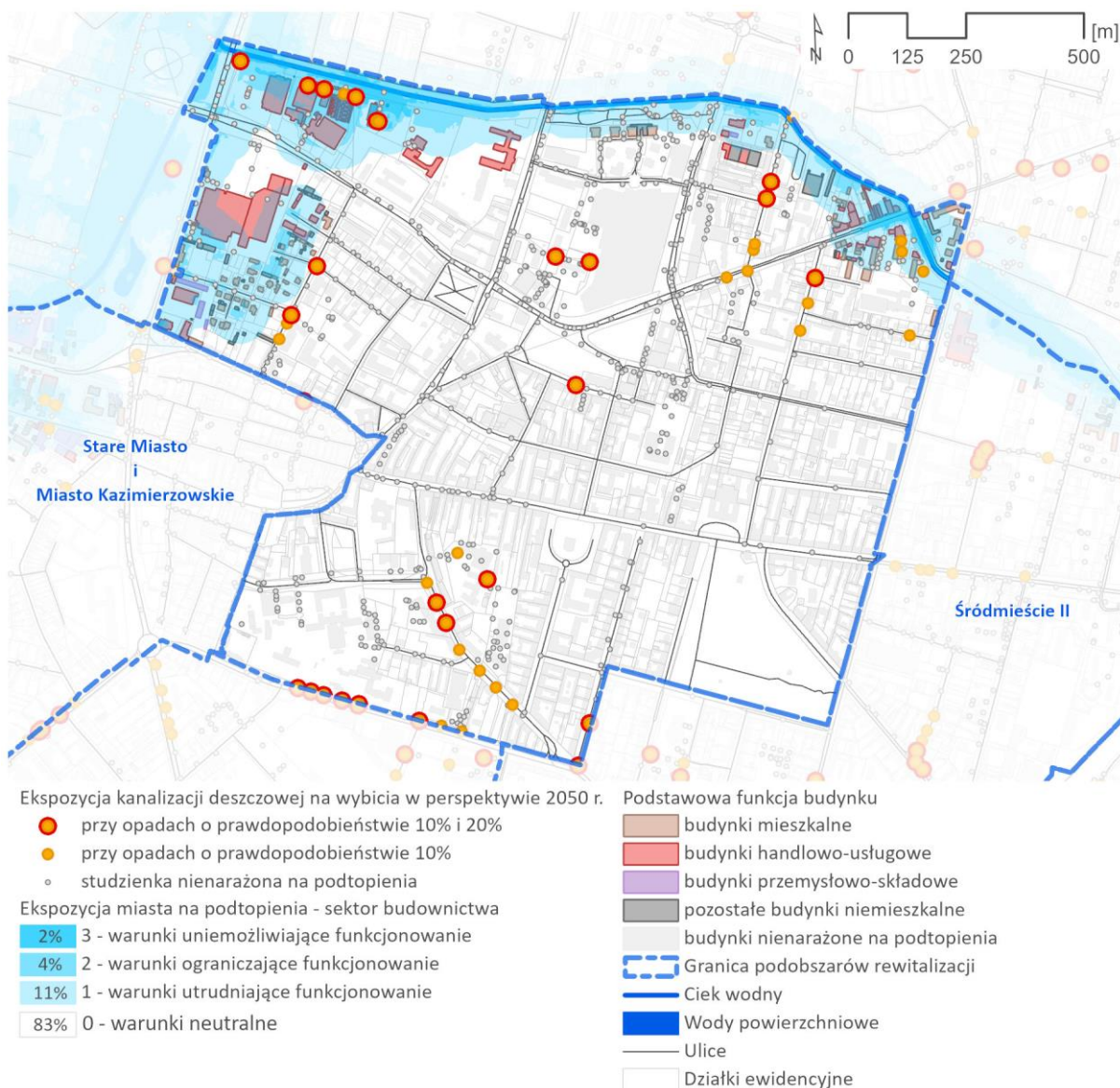
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

Podobszar Śródmieście I przecinają liczne ciągi komunikacyjne generujące ponadnormatywny hałas, obejmujący łącznie 27% powierzchni terenu w ciągu dnia i 10% w porze nocnej. Najbardziej znaczący hałas, wpływający na tereny zabudowy mieszkaniowej, występuje wzdłuż ulic Słowackiego, 25 Czerwca i Kelles-Krauz. Wyraźnie widoczny jest wpływ obecności Galerii Słonecznej, wokół której wszystkie ulice generują ponadnormatywne poziomy hałas.

Rys. 34 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Śródmieście I
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

Śródmieście I jest w istotnym stopniu narażone na podtopienia wynikające ze zmian klimatu. Zagrożenie wynika z obecności Potoku Północnego, stanowiącego północną granicę podobszaru, oraz rzeki Mlecznej mającej swój bieg w bliskim sąsiedztwie. Łącznie 17% powierzchni jest narażona na podtopienia wpływające na funkcjonowanie sektora budowlanego. Obecnie istniejąca zabudowa znajdująca się w granicach ekspozycji to w większości obiekty handlowo-usługowe związane z m.in. handlem wielkopowierzchniowym czy usługami publicznymi, w tym edukacją i służbą zdrowia. Tym samym wystąpienie podtopień może nieść ze sobą znaczne straty gospodarcze, wpływające na pogorszenie jakości życia. Pozostałe części podobszaru są również narażone na zalania pochodzące z wybitcia kanalizacji deszczowej, w szczególności na ulicach Traugutta i Narutowicza.

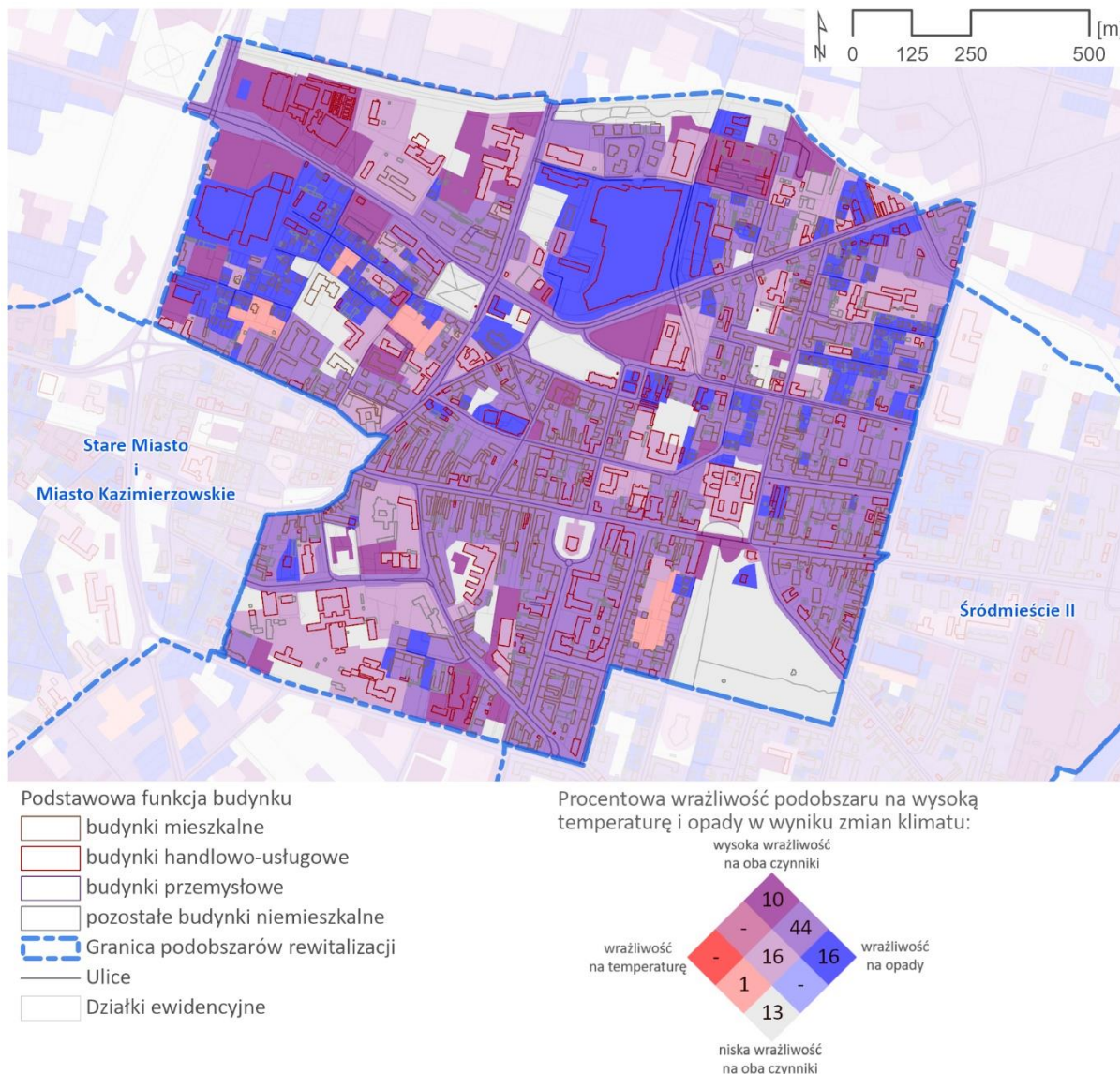

Rys. 35 Podatność podobszaru Śródmieście I na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

Gęsta zabudowa miejska i występowanie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych czyni podobszar szczególnie wrażliwym na opady na 70% jego powierzchni. W połączeniu z zagrożeniem podtopieniami ze strony rzeki unaocznia to konieczność przeciwdziałania potencjalnym stratom spowodowanym wodami opadowymi. Wrażliwość na wysoką temperaturę jest również zauważalna w przypadku 10% terenów na poziomie wysokim i 61% w stopniu średnim. Zaledwie 13% obszaru ma niską wrażliwość na opady i temperaturę. Tym samym istnieje konieczność dostosowania tkanki miejskiej do zmieniających się warunków klimatycznych Radomia. Niezbędny jest rozwój lokalnej błękitno-zielonej infrastruktury poprawiającej retencję wód opadowych w miejscu ich powstania, wyposażenie terenów publicznych w zieleń

wysoką, rzucającą cień oraz maksymalizacja udziału powierzchni biologicznie czynnej w sąsiedztwie zabudowań w formie zieleni średniej i niskiej.

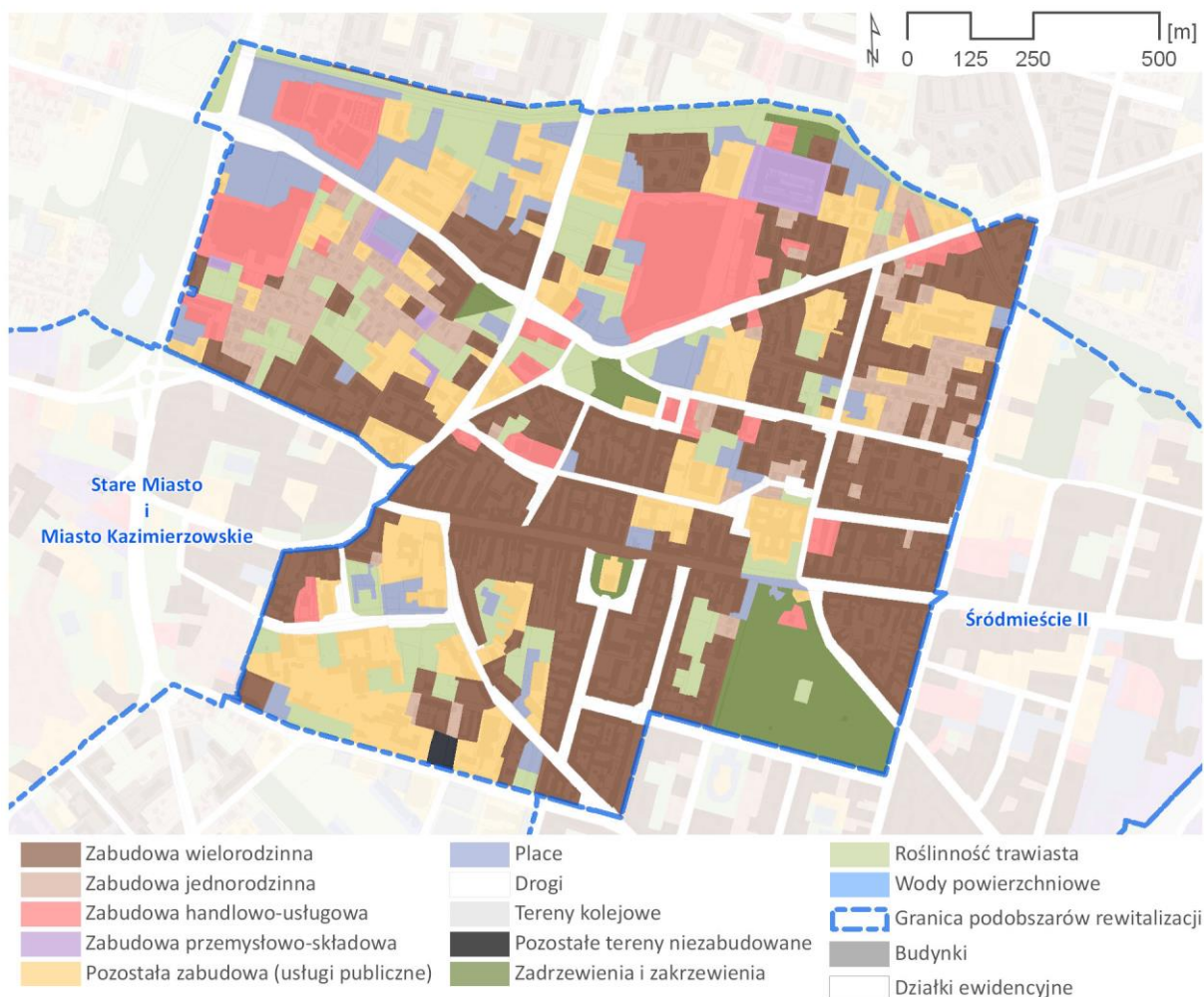
Rys. 36. Wrażliwość podobszaru Śródmieście I na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.

Źródło: opracowanie na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

DIAGNOZA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru Śródmieście I dominują tereny zabudowane, które stanowią 75% powierzchni, z czego: 31% zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, 15% tereny pozostałej zabudowy (obiekty użyteczności publicznej), 13% place, 8% tereny zabudowy handlowo-usługowej, 6% tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a zaledwie 1% tereny zabudowy przemysłowo-składowej. Tereny zieleni stanowią łącznie 15% (10% to roślinność trawiasta, a 5% tereny zadrzewione i zakrzewione). Natomiast udział terenów

komunikacyjnych wynosi 10%. Pokrycie terenu Śródmieście I zaprezentowano na poniższym rysunku.

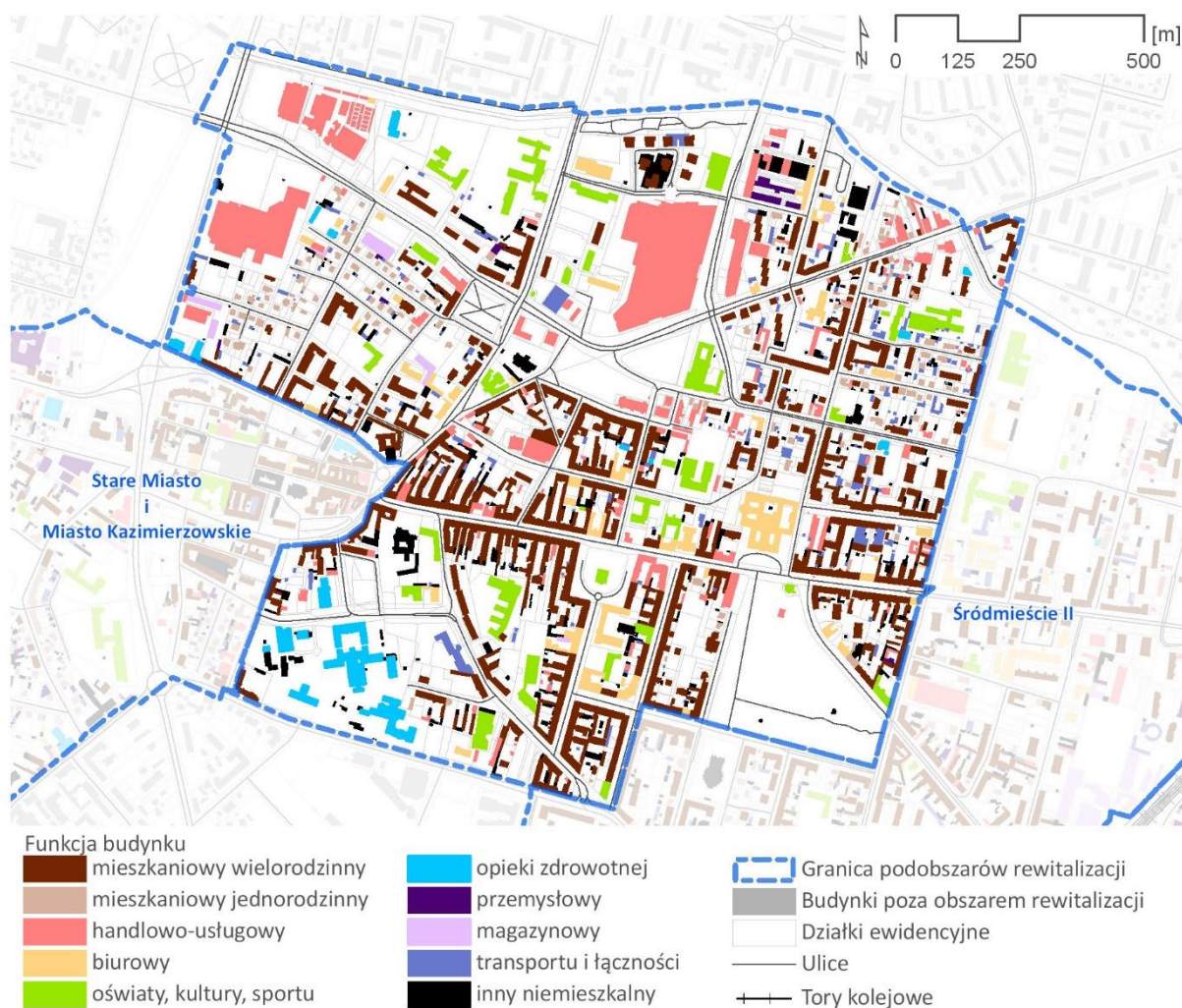

Rys. 37 Pokrycie terenu na podobszarze Śródmieście I

Źródło: opracowanie na podstawie BDOT10k.

Podobszar Śródmieście I jest miejscem koncentracji zainwestowania miejskiego o funkcjach centrotwórczych, tj. obiektów użyteczności publicznej, reprezentacyjnych przestrzeni publicznych, obiektów usług komercyjnych oraz mieszkalnictwa o wysokiej intensywności zabudowy. Na jego terenie zlokalizowane są liczne usługi publiczne z zakresu administracji (główna siedziba urzędu miejskiego), sądownictwa (Sąd Okręgowy), zdrowia (Radomski Szpital Specjalistyczny im. dr Tytusa Chałubińskiego), edukacji (przedszkole publiczne, szkoła podstawowa, 5 liceów ogólnokształcących, Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli) i kultury (Teatr Powszechny im. Jana Kochanowskiego, Ośrodek Kultury i Sztuki Resursa Obywatelska, Młodzieżowy Dom Kultury). Istotne znaczenie dla wzbogacenia oferty usług komercyjnych ma centrum handlowo-usługowe (Galeria Słoneczna) oraz inne wielkopowierzchniowe obiekty handlowo-usługowe zlokalizowane w północno-zachodniej części podobszaru. Funkcje głównych przestrzeni publicznych pełni ul. Żeromskiego wraz z przylegającymi do niej placami, która na odcinku od skrzyżowania z ul. Traugutta do pl. Antonio Corazziego

jest strefą ruchu uspokojonego oraz zabytkowy park Kościuszki. Jakość przestrzeni publicznej wzdłuż ul. Żeromskiego obniża zły stan techniczny i degradacja części budynków, fizjonomia plomb budowlanych wznoszonych w wolnych przestrzeniach między historyczną tkanką o pierzejowym układzie, chaos reklamowy i niski udział zieleni na niektórych jej odcinkach. Powyższe przekłada się na osłabienie konkurencyjności oferty zabytkowej przestrzeni publicznej wzdłuż ul. Żeromskiego w stosunku do niedaleko położonej galerii handlowo-usługowej, która jest postrzegana jako atrakcyjniejsze miejsce spędzania czasu wolnego przez część mieszkańców. To z kolei implikuje problemy w sferze gospodarczej, związane ze stabilnością prowadzonej przez lokalne podmioty działalności gastronomicznej i usługowej oraz z dużą liczbą pustych lokali użytkowych.

Rys. 38 Funkcje zabudowy na podobszarze Śródmieście I.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGiB.

Wśród zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej dominują dziewiętnastowieczne kamienice czynszowe o 2 lub 3 kondygnacjach, których partery wykorzystywane są w celach handlowo-usługowych. Część z nich uległa degradacji i wymaga prac remontowych, natomiast istotną barierą dla ich podjęcia są złożone lub nieuregulowane

stosunki własnościowe, co wpływa na obniżenie atrakcyjności i jakości przestrzeni. Ponadto, niski udział zieleni i powierzchni przepuszczalnych w sposobie zagospodarowania podwórek i dziedzińców znacznie obniża jakość warunków mieszkaniowych w tych obiektach. Współczesna zabudowa wielorodzinna w formie bloków mieszkalnych to przeważnie cztero- lub pięciokondygnacyjne budynki. Pojedyncze przykłady wysokiej zabudowy (od 7 do 12 kondygnacji) są punktowo zlokalizowane w zachodniej części podobszaru i stanowią ok. 1% wszystkich budynków. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna koncentruje się w dwóch kwartałach ograniczonych ulicami Wernera, Malczewskiego, Reja i Mireckiego w zachodniej części podobszaru oraz ulicami Struga, 25 Czerwca, Kelles-Krauza i Niedziałkowskiego w północno-wschodniej części podobszaru. Jej fizjonomia jest bardzo zróżnicowana pod względem wieku, kubatury, geometrii dachów, użytych materiałów jak i stanu technicznego. Pojedyncze obiekty pełniące funkcje związane z produkcją i dystrybucją nie wpływają znacząco na jakość warunków mieszkaniowych.

Potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do terenów zieleni i rekreacji zaspokaja park Kościuszki o powierzchni ok. 7,7 ha, który w latach 2008-2010 został poddany rewaloryzacji w ramach projektu „Kompleksowa rewitalizacja zabytkowych parków miejskich: Stary Ogród, Leśniczówka i im. Kościuszki w Radomiu”. Działania polegały m.in. na: budowie nowej nawierzchni alei, ścieżek i placów, nowych nasadzeniach drzew i kwiatów, urządzeniu placu zabaw i placu sportowo-rekreacyjnego oraz wyposażeniu ich w sprzęty, wybudowaniu szaletu miejskiego, wymianie oświetlenia parku i instalacji oświetlenia dekoracyjnego zabytkowych drzew, wymianie elementów małej architektury, budowie instalacji nawadniania parku, odnowieniu istniejącego muru, a także odtworzeniu trzech przęseł zabytkowego ogrodzenia. Dzięki pracom poprawiła się dostępność i atrakcyjność terenu rekreacyjnego. Warto podkreślić, że park pełni także funkcję przestrzeni publicznej, w której są organizowane wydarzenia rozrywkowe i kulturalne dla mieszkańców miasta.

Głównymi osiami układu komunikacyjnego są drogi powiatowe klasy głównej, prowadzące ulicami Wernera, Struga, Malczewskiego, Bolesława Chrobrego, Pileckiego, których fragmenty posiadają 2 jezdnie oraz jednojezdniowe ulice Kelles-Krauza, Traugutta i Słowackiego. Wymienione drogi pełnią istotną funkcję związaną z obsługą wzmożonego ruchu samochodowego i dostępności transportowej centrum miasta, natomiast z punktu widzenia tworzenia przyjaznej, bezpiecznej, integrującej i nastawionej na tworzenie więzi społecznych przestrzeni stanowią poważną barierę. Problemem, z którym mierzy się podobszar, jest także deficyt miejsc postojowych dla samochodów i niewystarczający poziom wyposażenia w infrastrukturę umożliwiającą bezpieczne wykorzystanie roweru jako alternatywnego środka transportu.

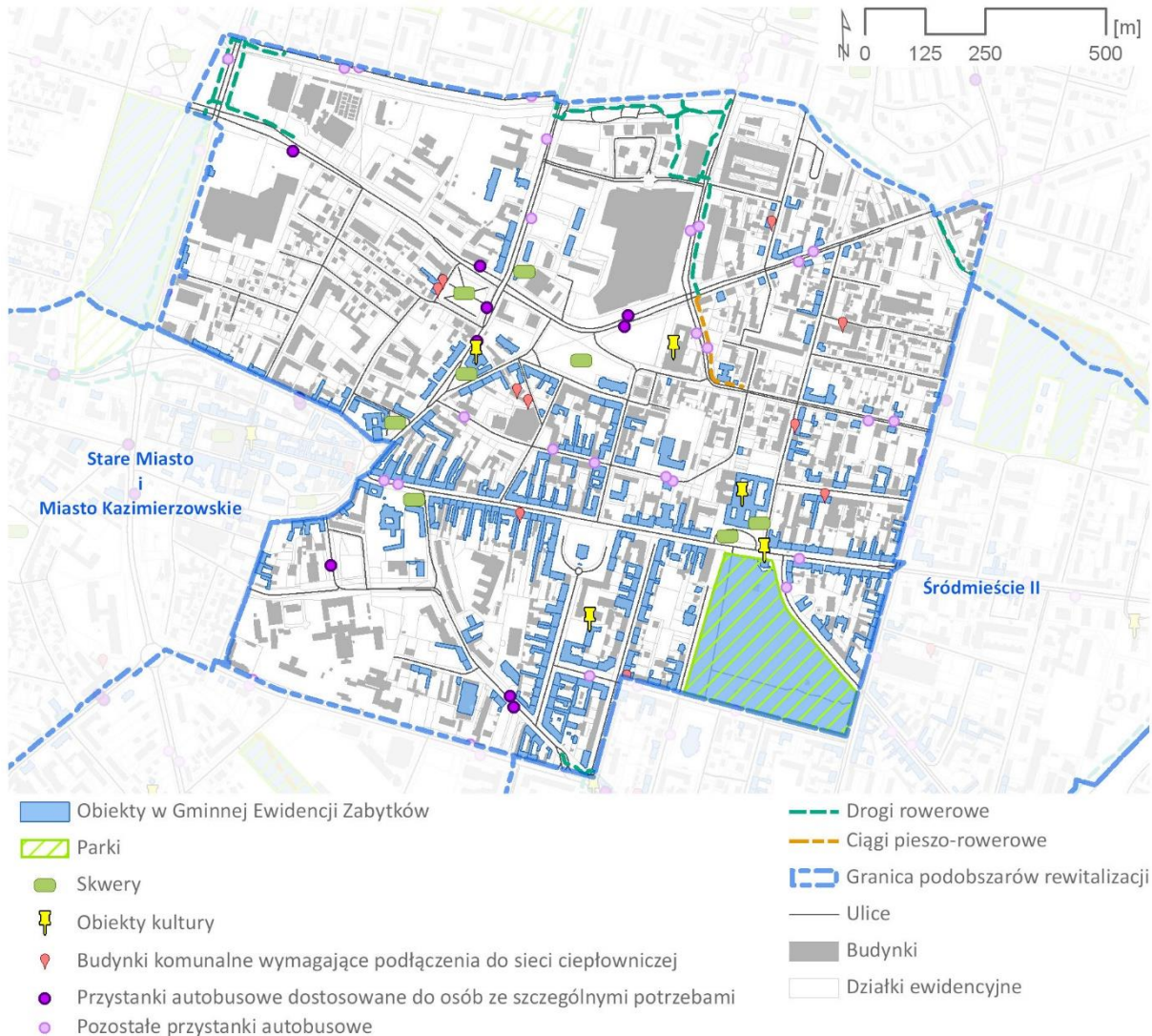
Warto podnieść także kwestię dostępności podobszaru, która z powodu barier komunikacyjnych i architektonicznych jest utrudniona dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z ograniczeniami ruchowymi, osób starszych i rodziców z wózkami dziecięcymi. Brak dostępności powodują m.in. wąskie ciągi piesze, zastawianie

chodników samochodami w sposób uniemożliwiający przejechanie wózkiem inwalidzkim/dziecięcym, niedostosowanie wejść do budynków (brak podjazdów), mała liczba przejść pieszych z sygnalizacją świetlną na ruchliwych odcinkach ulic, niewystarczający stopień wyposażenia chodników w oznaczenia dla osób niewidomych i słabo widzących.

W badaniu, na potrzeby diagnozy delimitacyjnej, spośród sześciu analizowanych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze Śródmieście I zidentyfikowano cztery, które wskazują kryzys, co zobrazowano na poniższym rysunku. Są to:

- wyższa niż średnia miejska liczba budynków komunalnych wymagających podłączenia do sieci ciepłowniczej - pomimo dobrze rozwiniętej sieci ciepłowniczej część zabudowy śródmiejskiej korzysta z indywidualnych źródeł ogrzewania; na podobszarze znajduje się 10 budynków z zasobu komunalnego, które nie są przyłączone do sieci ciepłowniczej (po 2 budynki przy ulicach: Koszarowej, Wąskiej i Niedziałkowskiego, po 1 budynku przy ulicach: Żeromskiego, Sienkiewicza, Miłej i Curie-Skłodowskiej), z czego w 9 wykorzystuje się piece węglowe jako źródło ogrzewania. Przyczynia się to do powstawania tzw. niskiej emisji w sezonie grzewczym i złej jakości powietrza na podobszarze;
- wyższa niż średnia miejska liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków - na podobszarze znajduje się 255 obiektów zabytkowych ujętych w GEZ, z czego 110 wpisanych jest do rejestru zabytków; zasób ten ma ogromną wartość kulturową, jednak w sferze przestrzenno-funkcjonalnej może wiązać się z koniecznością dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji i potrzeb obszaru;
- niższa niż średnia miejska liczba przystanków komunikacji publicznej dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach - w granicach podobszaru zlokalizowanych jest 9 spośród 89 przystanków na terenie miasta, kwalifikowanych jako dostosowane do osób o szczególnych potrzebach; na przystankach tych podłoże znajduje się na poziomie podłogi autobusu, każdy z nich jest także wyposażony w tablice informacyjne; przystanki nie posiadają jednak specjalnego oznakowania w podłożu; podobszar pełniący funkcje reprezentacyjne z ważnymi przestrzeniami publicznymi i nagromadzeniem obiektów infrastruktury społecznej powinien być w najwyższym stopniu dostosowany do osób o szczególnych potrzebach, dlatego w tym zakresie wymaga inwestycji;
- niższa niż średnia miejska długość ścieżek rowerowych - problemem podobszaru jest niski stopień wyposażenia w infrastrukturę umożliwiającą sprawne i bezpieczne korzystanie z roweru jako alternatywnego środka do przemieszczania; barierą dla rozwoju ścieżek rowerowych jest intensywna

zabudowa i wąskie ciągi komunikacyjne charakterystyczne dla historycznego układu urbanistycznego.

Rys. 39 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Śródmieście

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY TECHNICZNEJ

Diagnoza delimitacyjna w sferze technicznej wykazała, że na podobszarze wystąpił stan kryzysowy w przypadku wszystkich badanych zagadnień. Najgorzej wypadła kwestia dużej liczby lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi - wartość osiągnięta na tym podobszarze jest prawie pięćkrotnie wyższa od średniej dla miasta. Ponadto, lokale komunalne są często substandardowe - liczba lokali niewyposażonych w łazienkę jest ponad czterokrotnie wyższa niż przeciętnie w mieście, zidentyfikowano ponad dwukrotnie więcej budynków w złym stanie technicznym i budynków wybudowanych przed 1945 r.

Z analizy wynika, że w tej sferze największe potrzeby dotyczą wyposażenia lokali komunalnych i podłączenia ich do sieci ciepłowniczej.

Tab. 15 Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Śródmieście I

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	1,3	0,4
Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. na 1000 osób	1,0	0,3
Liczba mieszkań komunalnych nie wyposażonych w łazienkę na 1000 osób	10,2	2,5
Liczba lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	19,0	3,5

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 40 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Śródmieście I

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

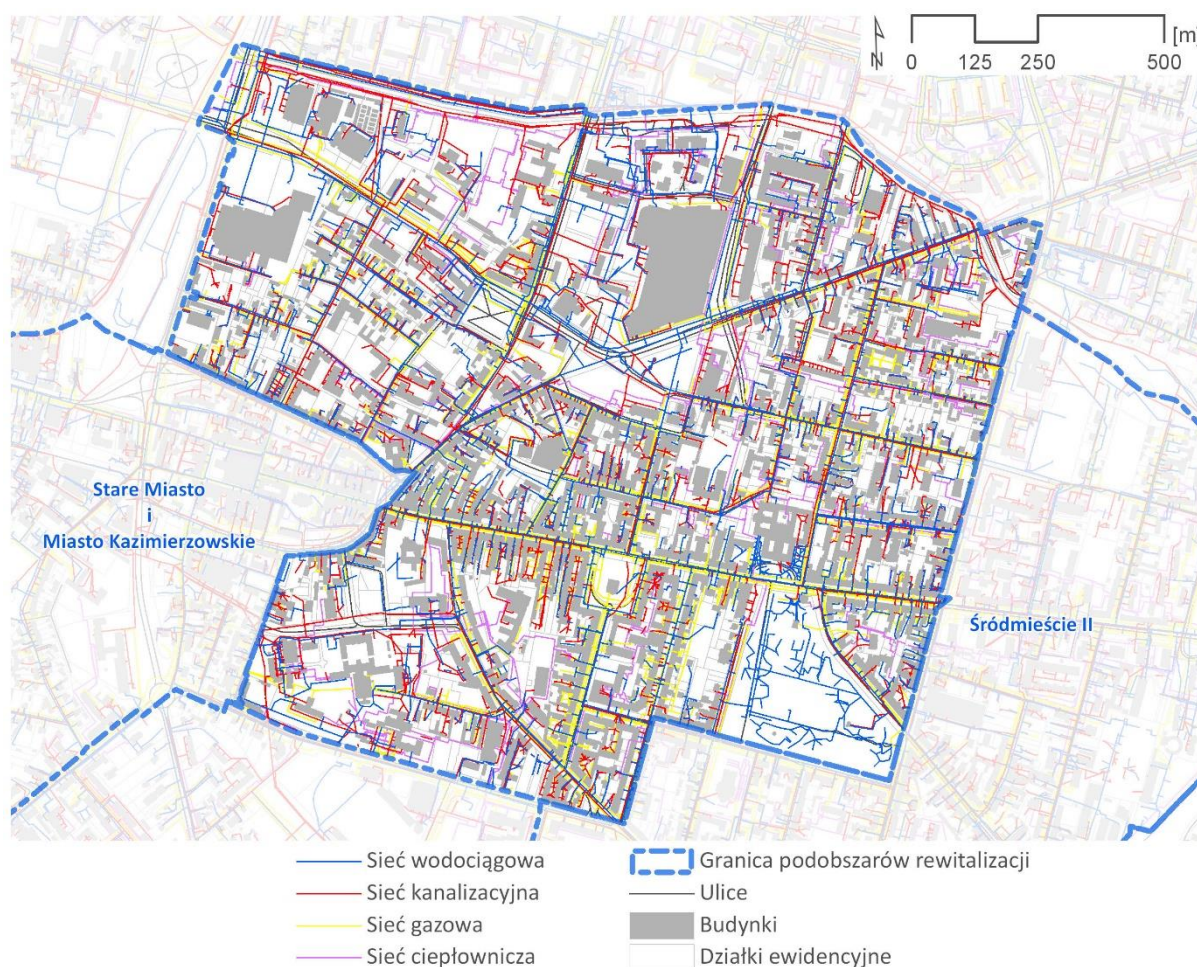
Podobszar jest w całości wyposażony w infrastrukturę techniczną w postaci sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i kanalizacji deszczowej. Zdecydowana większość sieci wodociągowej (11,3 km) i kanalizacyjnej (12,3 km) powstała przed 2000 r. Później

powstało 6,6 km sieci wodociągowej i 11,4 km sieci kanalizacyjnej. Sieć kanalizacji deszczowej w większości powstała po 2000 r. (10,3 km), do roku 2000 powstało 6,9 km tej sieci. W 2020 r. na podobszarze doszło do 11 awarii sieci wodociągowej i 14 sieci kanalizacyjnej, 8 awarii dotyczyło sieci kanalizacji deszczowej. Informacja o awariach jest uzupełnieniem zestawień dotyczących wieku sieci i informacji pozyskanych z UM w Radomiu - pozwala założyć przynajmniej częściową konieczność remontu infrastruktury technicznej podobszaru.

Tab. 16 Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Śródmieście I

		Śródmieście I			
		przed 1990	1990-2000	2000-2010	po 2010
Długość w km infrastruktury w przedziałach czasowych ich powstawania na podobszarach	sieć wodociągowa	10,9	0,4	4,2	2,4
	sieć kanalizacyjna	11	1,3	5,7	5,7
	sieć deszczowa	5,4	1,5	8,2	2,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

Rys. 41 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Śródmieście I

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

W latach 2016-2020 zanotowano 194 interwencje straży pożarnej związane z:

- wadami urządzeń i instalacji elektrycznych,

- wadami urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe,
- wadami urządzeń ogrzewczych na paliwo gazowe,
- wadami konstrukcji budowlanych,
- nieprawidłowym wykonaniem prac instalacyjnych, remontowych, montażowych, budowlanych,
- uszkodzeniami sieci i instalacji przesyłowych, doprowadzających, odprowadzających media komunalne i technologiczne,
- wadami środków transportu,
- gwałtownymi opadami atmosferycznymi.

Najwięcej interwencji dotyczyło wad środków transportu i zdarzeń wynikających z gwałtownych opadów atmosferycznych, w tym zalania obiektów mieszkalnych oraz publicznych, jak POZ i Radomski Szpital Specjalistyczny im. dr Tytusa Chałubińskiego. Pozostałe zdarzenia w znakomitej większości dotyczyły wad mających miejsce w wielorodzinnej zabudowie mieszkaniowej.

POTRZEBY PODOBSZARU ŚRÓDMIEŚCIE I

Na podstawie analizy danych zastanych, eksperckich spacerów studyjnych i spotkań z Zespołem ds. Rewitalizacji, a także wyników konsultacji społecznych, zostały określone potencjały podobszaru Śródmieście I oraz potrzeby tego fragmentu obszaru rewitalizacji.

Tab. 17 Potrzeby podobszaru Śródmieście I

Sfera	Potrzeby
Społeczna	<p>Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacji powszechnej i ustawicznej zwiększającej szanse życiowe/zawodowe w celu ograniczenia korzystania z zasiłków, w tym z tytułu ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i dodatków mieszkaniowych.</p> <p>Organizowanie różnorodnych form pracy z młodymi osobami z rodzin dysfunkcyjnych, nakierowanych na przerwanie cyklu dziedziczenia ubóstwa, przez wpieranie wszelkich form edukacji i animacji.</p> <p>Podwyższenie poziomu bezpieczeństwa na podobszarze rewitalizacji.</p> <p>Realizacja programu oddłużania skierowanego do mieszkańców podobszaru z zadłużeniem czynszowym.</p> <p>Wyłonienie lokalnych liderów, którzy byłiby łącznikiem między społecznością lokalną a władzami miasta.</p> <p>Budowanie wspólnoty mieszkańców wokół dobra wspólnego, wzmacnianie tożsamość lokalnej i poczucia związku z tą tożsamością również za pośrednictwem NGO.</p> <p>Organizowanie wydarzeń animacyjno-integracyjnych dla mieszkańców, w tym wydarzeń wzmacniające lokalną tożsamość.</p> <p>Promocja przedsięwzięć o charakterze społecznym i kulturalnym.</p> <p>Stworzenie całorocznej oferty rekreacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.</p>
Gospodarcza	<p>Podjęcie działań wspierających działalność lokalnych firm, ze względu na występowanie na podobszarze wysokiego odsetka niestabilnych działalności gospodarczych.</p> <p>Wspieranie procesów wzrostu zatrudnienia na podobszarze rewitalizacji szczególnie wśród osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach i wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Wzmocnienie edukacji powszechnej i ustawicznej podnoszących kwalifikacje i zwiększających szanse zawodowe osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym.</p>

	<p>Promocja instytucji wspierających rozwój, które są motorem tworzenia aktywnych postaw na rynku pracy, w tym wśród osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach lub wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Stworzenie atrakcyjnej oferty rynku pracy w celu zatrzymania migracji młodych osób z miasta – dzięki temu możliwa jest zmiana proporcji piramidy demograficznej na bardziej sprzyjającą wzrostowi gospodarczemu.</p> <p>Promocja postaw przedsiębiorczości, szczególnie wśród przedstawicieli młodego pokolenia.</p> <p>Ograniczenie działalności branż niepożądanych wpływających negatywnie na kwestie społeczne, tj. lombardy, sklepy z alkoholem czy firmy pożyczkowe.</p>
Przestrzenno-funkcjonalna	<p>Zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni publicznej.</p> <p>Poprawa estetyki przestrzeni publicznych poprzez wprowadzenie regulacji dotyczących nośników i urządzeń reklamowych.</p> <p>Zaplanowanie kompleksowej renowacji i/lub przekształceń funkcjonalnych zdegradowanych obiektów zabytkowych.</p> <p>Poprawa warunków mieszkaniowych na terenach XIX-wiecznej zabudowy wielorodzinnej poprzez zwiększenie udziału zieleni i terenów przepuszczalnych.</p> <p>Rozwój infrastruktury rowerowej.</p> <p>Rozwój infrastruktury ciepłowniczej.</p> <p>Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej, przestrzeni publicznych i przystanków autobusowych dla osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>Opracowanie racjonalnej polityki parkingowej.</p>
Techniczna	<p>Konieczność remontu zasobu komunalnego.</p> <p>Konieczność przynajmniej częściowego remontu infrastruktury technicznej.</p> <p>Konieczność podniesienia standardów lokali komunalnych oraz podłączenia lokali do miejskiej sieci ciepłowniczej.</p>
Środowiskowa	<p>Poprawa bezpieczeństwa zabudowy pod kątem odporności na podtopienia.</p> <p>Poprawa komfortu akustycznego poprzez zmniejszenie przekroczenia norm hałasu drogowego.</p> <p>Poprawa jakości wód oraz zabezpieczenie Potoku Północnego przed zanieczyszczeniami.</p> <p>Zwiększenie udziału terenów zieleni oraz poprawa retencji wód opadowych.</p>

Źródło: opracowanie własne.

2.2.4. PODOBSZAR ŚRÓDMIEŚCIE II

CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARU

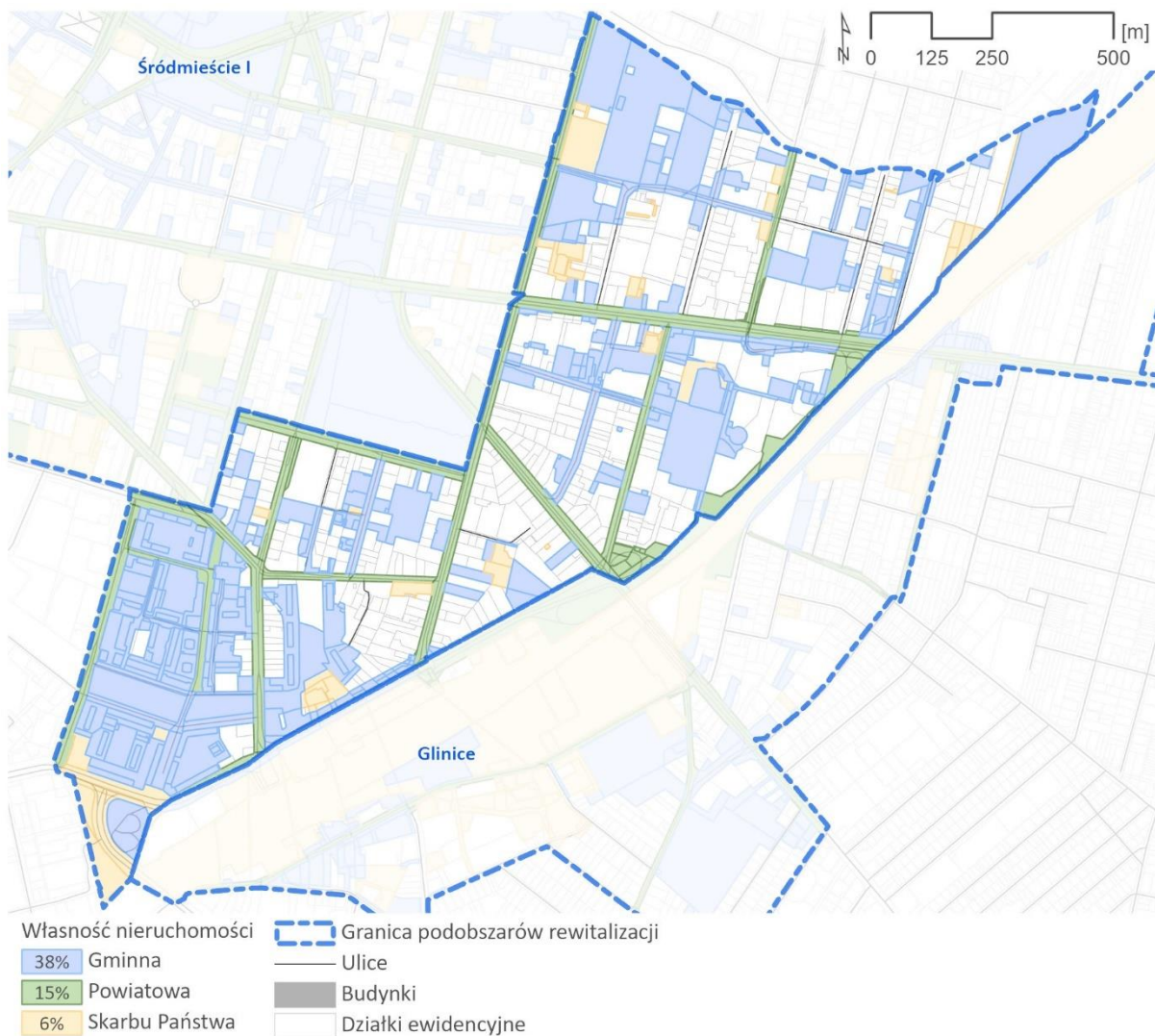
Podobszar Śródmieście II sąsiaduje z podobszarami Śródmieście I od zachodu i Glinice od południowego wschodu. Powierzchnia tego fragmentu obszaru rewitalizacji to ok. 120 ha, co stanowi ponad 22% całego obszaru. Podobszar zamieszkuje 12 509 osób, czyli prawie 45% populacji objętej programem rewitalizacji (6,45% populacji Radomia). Głównymi ciągami komunikacyjnymi dla tego fragmentu miasta są: ul. Żeromskiego – biegnąca w kierunku Starego Miasta, ul. Słowackiego dzieląca podobszar na część północno-wschodnią i południowo-zachodnią oraz na osi N-S ul. 25 Czerwca. Istniejąca na podobszarze zabudowa ma typowy śródmiejski charakter zdominowany przez tereny mieszkaniowe wielorodzinne. Uzupełnieniem funkcji mieszkaniowej są liczne obiekty usługowe, w tym obiekty użyteczności publicznej. Spośród funkcjonujących placówek edukacyjnych wyróżnić można: 2 przedszkola publiczne, 3 szkoły podstawowe, 2 szkoły średnie oraz szkołę muzyczną. Na podobszarze działa

również 1 filia biblioteki publicznej. Przy południowo-wschodniej granicy Śródmieścia II, w sąsiedztwie torów kolejowych, znajdują się obszary zabudowy przemysłowo-składowej. Terenami urządzonej zieleni publicznej są: na północy fragment parku Leśniczówka, znajdującego się w rejestrze zabytków oraz na południu część parku Planty objętego gminną ewidencją zabytków. W części - między DK 12 i torami kolejowymi - znajduje się pl. Kazimierza Ołdakowskiego, położony w sąsiedztwie kina Helios na podobszarze Glinice. Przy północno-wschodniej granicy podobszaru znajdują się również tereny nieurządzonej zieleni. Śródmieście II posiada mniejsze walory zabytkowe w porównaniu z podobszarem Śródmieście I. Poza wymienionymi parkami za najbardziej znaczący zabytek należy uznać neogotycką katedrę pw. Opieki Najświętszej Marii Panny położoną na południe od parku Kościuszki. Na obszarze obowiązuje 5 planów miejscowych, pokrywających ok. 32% jego ogólnej powierzchni.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Nieruchomości w Śródmieściu II będące własnością publicznych podmiotów obejmują prawie 60% powierzchni, do miasta należy 38% powierzchni. Miejskie nieruchomości to głównie tereny osiedla na południu podobszaru, park Leśniczówka wraz z okolicznymi terenami oraz liczne grunty w pozostałych częściach Śródmieścia II. Własność powiatu, stanowiąca 15% powierzchni, obejmuje wyłącznie nieruchomości drogowe podobszaru. Nieruchomości Skarbu Państwa zajmują 6% terenów - są to pojedyncze działki, największy udział ma Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych na północy i fragment DK 12 na południu.

Rys. 42 Własność nieruchomości na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu [stan na czerwiec 2022].

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej wyrażonej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dominują tereny o następujących podstawowych typach zagospodarowania przestrzennego:

- MS - zabudowa śródmiejska - 33,2%,
- MW - zabudowa mieszkaniowa intensywna - 31,4%,
- OK - tereny obsługi miasta w tym komunikacji i infrastruktury - 12,3%,
- ZP - parki, skwery, zieleń urządzona, zieleń towarzysząca usługom - 7,1%,
- UP - tereny usługowo-produkcyjne - 6,5%,
- TO - obszary terenów otwartych, biologicznie czynnych MSP z zakazem zabudowy - 4,3%,
- U - usługi - 3,2%
- MN - zabudowa mieszkaniowa ekstensywna - 2,0%.

Funkcja usługowa jako towarzysząca jest dopuszczona na 63,6% terenów wskazanych do zainwestowania pod zabudowę. Ponadto w studium wskazano obszary, które pełnią funkcje przestrzeni publicznych, zaliczono do nich ulice Sienkiewicza, Mickiewicza, 25 Czerwca, Waryńskiego i Traugutta wraz ze skwerami w sąsiedztwie parku Planty.

Na podobszarze rewitalizacji Śródmieście II obowiązuje 5 planów miejscowych, które pokrywają 32% jego powierzchni. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej obowiązujących mpzp dominują tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług (36%). Znaczny udział stanowią tereny komunikacyjne (28%), tereny zieleni urządzonej (16%) oraz tereny składów i magazynów (7%). Pozostałe wydzielenia funkcjonalne w obowiązujących mpzp to tereny usług publicznych (4%), tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (3%), tereny usług (2%), pozostałe tereny zieleni (2%) i tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (1%).

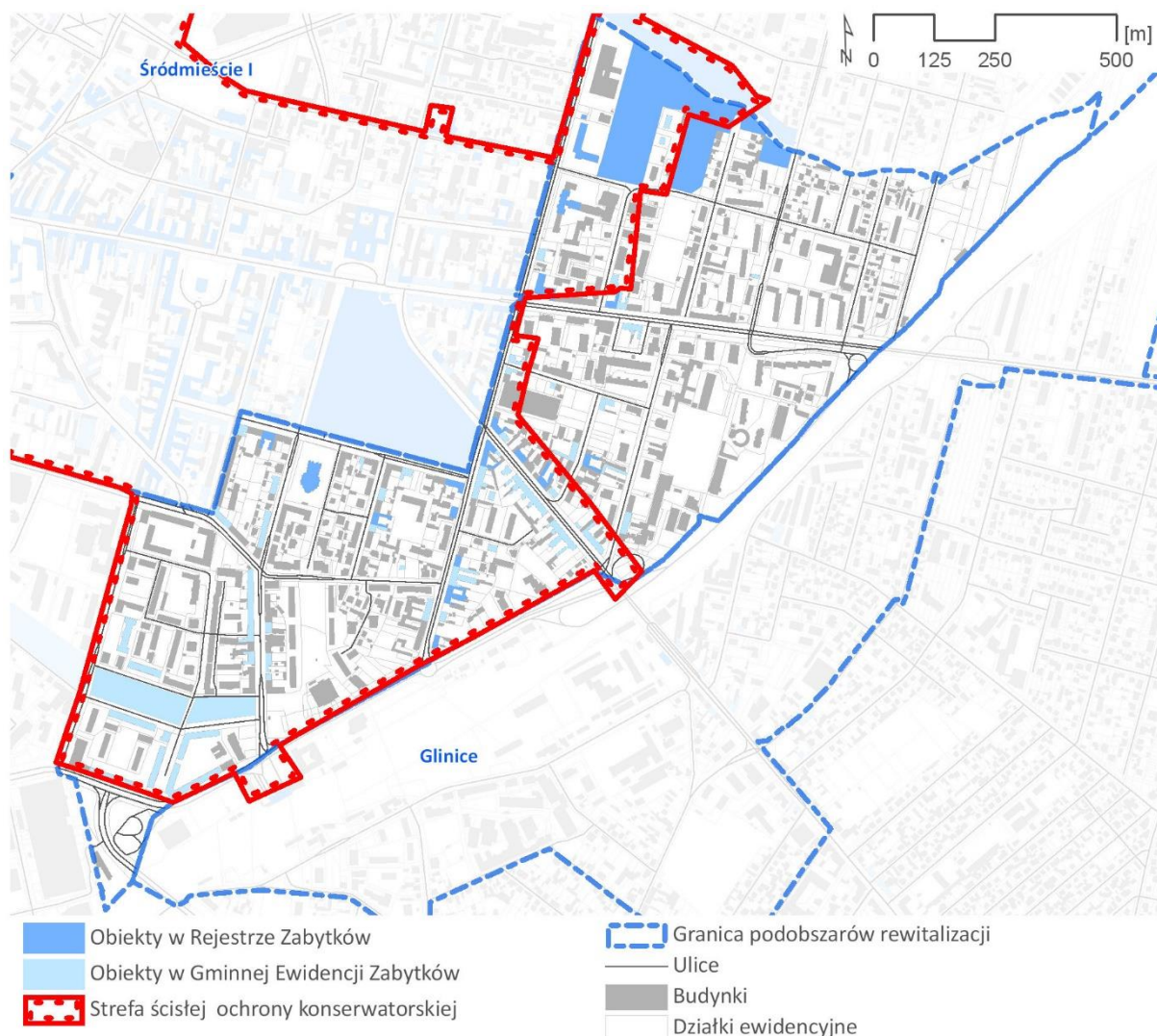
DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na podobszarze Śródmieście II większość obiektów zabytkowych koncentruje się wzdłuż ul. Słowackiego i 25 Czerwca. Za najważniejsze i najcenniejsze obiekty należy uznać:

- park miejski Leśniczówka,
- kościół parafialny pw. Opieki Najświętszej Marii Panny,
- ceglany budynek szkoły samochodowej,
- park Planty.

Ustanowionymi formami ochrony zabytków na podobszarze są:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej, ustanowiona decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu, obejmująca zespół urbanistyczno-architektoniczny z IX-XX w., nr rejestru 410/A/89 z dnia 14.09.1989 r. - w jej zasięgu znajduje się 55% powierzchni podobszaru;
- wpis do rejestru zabytków - 25 obiektów;
- wpis do gminnej ewidencji zabytków - 104 obiekty.

Rys. 43 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

Podobszar rewitalizacji Śródmieście II na koniec 2020 r. zamieszkiwało 12 500 radomian, co stanowiło blisko 6,5% ogółu mieszkańców miasta. Jest to podobszar rewitalizacji z największą liczbą mieszkańców. Największy problem w zakresie korzystania z pomocy społecznej to liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Takich osób odnotowano tu dwukrotnie więcej niż średnio w mieście. Na miejscu drugim zidentyfikowano problem dotyczący dużej liczby osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania - wskaźnik w tym zakresie został przekroczony 1,7 razy. Także w przypadku pozostałych badanych problemów dotyczących korzystania z pomocy społecznej podobszar wykazywał stan kryzysowy, o czym świadczą wyższe od przeciętnych wartości wskaźników o ok. 1,5 razy. Aspektem pozytywnym może być

jednak to, że w przypadku większości badanych zagadnień sytuacja w Śródmieściu II jest lepsza niż na innych podobszarach.

Tab. 18 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Śródmieście II

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób	35,6	24,1
Liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	56,7	33,8
Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup opału na 1000 osób	20,5	12,7
Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób	9,5	7,3
Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	3,2	1,5
Liczba zarejestrowanych niebieskich kart na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	3,7	3,1
Liczba przestępstw w latach 2018-2020 na 1000 osób	94,7	65,6
Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	79,4	58,0
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób	104,1	36,1
Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w zł na 1000 osób	245 265,6	98 858,7
Liczba NGO na 1000 osób	5,7	2,5
Liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego na 1000 osób	3,2	4,0

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Ponadto, podobszar charakteryzuje ponadprzeciętny poziom przestępczości odnotowany w latach 2018-2020 - 1,5 razy wyższy w porównaniu do średniej dla Radomia, choć niższy niż w Śródmieściu I i Glinicach. O niskim kapitale społecznym mieszkańców podobszaru świadczy liczba założonych niebieskich kart, przewyższająca średnią dla miasta i, z wyjątkiem Śródmieścia I, najwyższa spośród innych podobszarów rewitalizacji. Także sytuacja związana z rynkiem pracy prezentuje się niekorzystnie. Na podobszarze mieszka większa niż przeciętnie w mieście liczba osób bezrobotnych, szczególnie dotyczy to długotrwale bezrobotnych - mieszka ich na tym podobszarze najwięcej - prawie trzykrotnie więcej z stosunku do średniej dla miasta. Problem podobszaru stanowią także zaległości czynszowe, dwukrotnie przewyższające średnie wartości dla miasta, choć gorszą sytuację w tym zakresie odnotowano na podobszarach Śródmieście I i Glinice. Na sytuację kryzysową w sferze aktywności społecznej wskazuje również liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego, niższa niż przeciętnie w Radomiu. Jest to o tyle niezrozumiałe, że działa tu duża liczba organizacji pozarządowych, ponad dwukrotnie więcej niż średnia dla miasta.

Rys. 44 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu i Bazy Danych Obiektów Topograficznych.

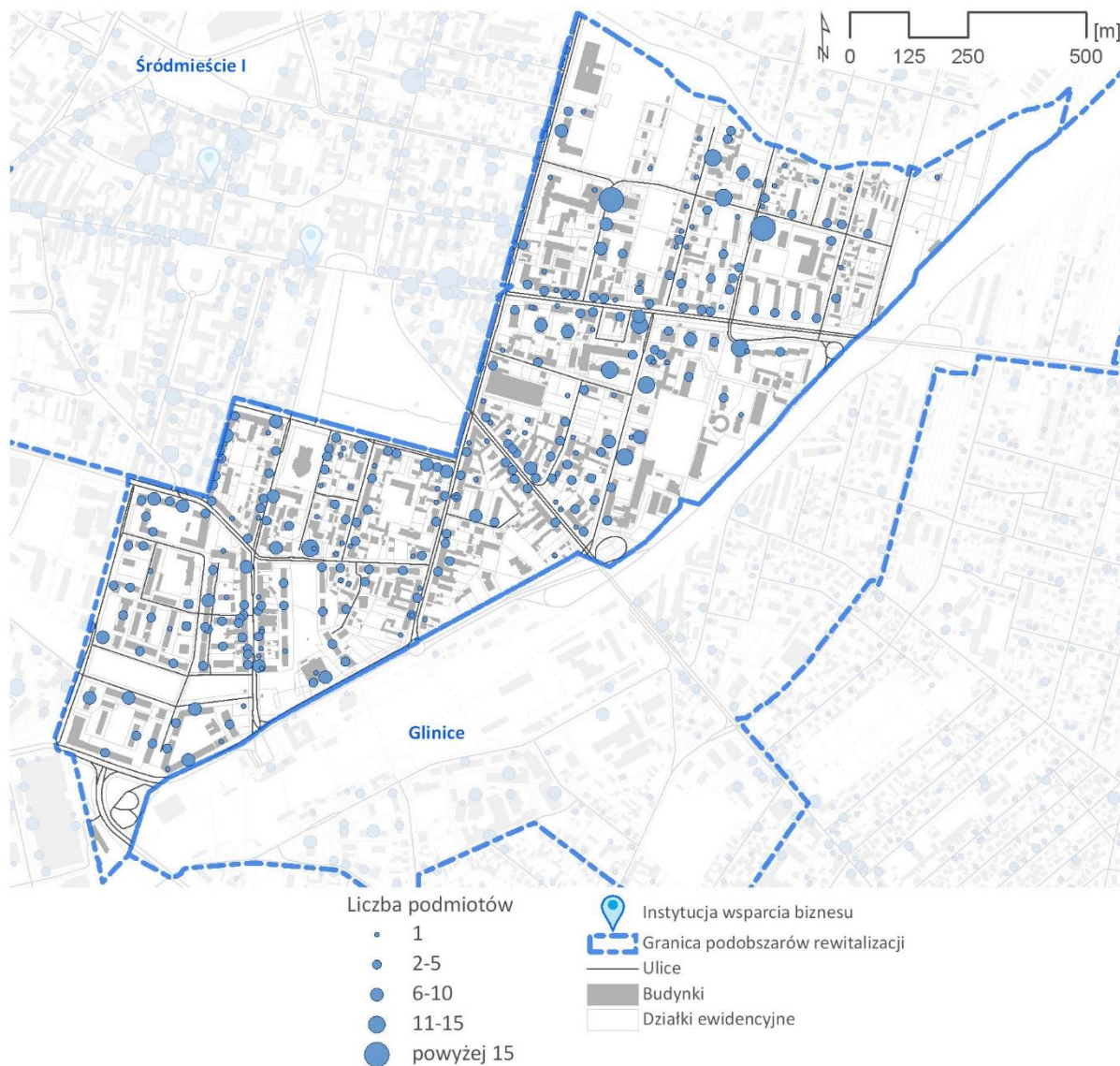
Na podobszarze rewitalizacji Śródmieście II zlokalizowanych jest kilkanaście obiektów infrastruktury społecznej. Są to w większości placówki oświaty i wychowania, m. in.:

- Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga,
- Szkoła Podstawowa nr 33,
- Przedszkole Publiczne nr 11,
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 28 im. Adama Mickiewicza,
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 13 im. Ks. Józefa Poniatowskiego.

Znajdują się tu także 2 obiekty związane z pomocą społeczną: Środowiskowy Dom Samopomocy (ul. Dzierzkowska 9) i Warsztat Terapii Zajęciowej (ul. 25 Czerwca 68) oraz 2 obiekty związane z działalnością kulturalną. Jednym z nich jest Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 10.

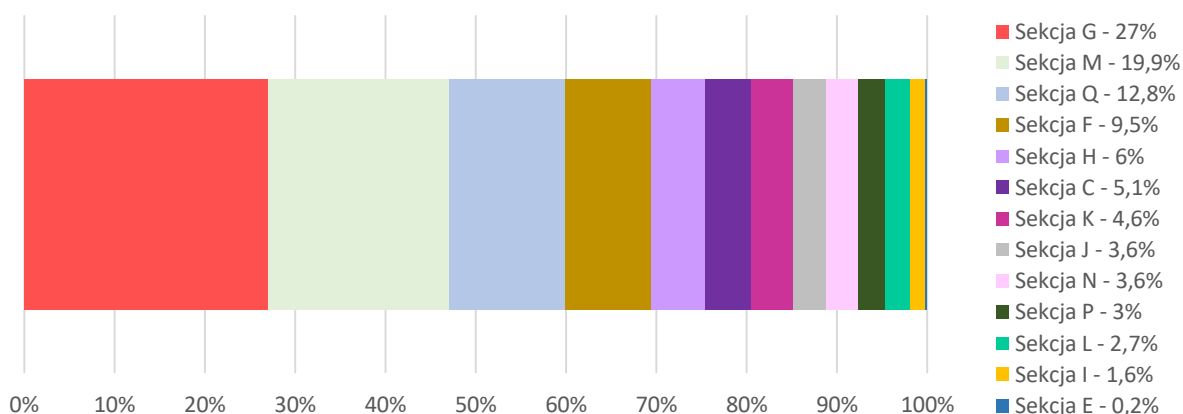
DIAGNOZA SFERY GOSPODARCZEJ

Na koniec 2020 r. na podobszarze działalność gospodarczą prowadziło 866 podmiotów zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Ich rozmieszczenie zaprezentowano poniżej.

Rys. 45 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe, sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, sekcja F - Budownictwo, sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa, sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcja J - Informacja i komunikacja, sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, sekcja P - Edukacja, sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

Rys. 46 Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście II wg sekcji PKD2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

W strukturze podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze największy odsetek stanowią firmy działające w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27%), sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (19,9%) oraz Sekcji Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna (12,8%). Mniejszy udział przypada podmiotom z sekcji F - budownictwo (9,5%), sekcji H - transport i gospodarka magazynowa (6%) oraz sekcji C - przetwórstwo przemysłowe (5,1%). Podmioty zaliczane do tych sekcji stanowią ok. 80% ogółu podmiotów zarejestrowanych na omawianym podobszarze. Szczegółową strukturę podmiotów zaprezentowano na powyższym rysunku.

Diagnoza delimitacyjna wykazała, że 3 z 5 analizowanych wskaźników sfery gospodarczej wskazywały na sytuację kryzysową. Zdiagnozowanym problemem podobszaru jest wyższa niż średnia miejska liczba wyrejestrowanych podmiotów z CIEDG w latach 2018-2020, warto jednak zaznaczyć, że w relacji do nowo zarejestrowanych podmiotów w analogicznym okresie saldo prowadzonej działalności gospodarczej było dodatnie. Świadczy to z jednej strony o niestabilności lokalnego rynku pracy i dużej konkurencji, a z drugiej o atrakcyjności lokalizacyjnej podobszaru. Na kryzys w sferze gospodarczej wskazuje wyższa niż średnia dla miasta wartość wskaźnika dotyczącego liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej, ponieważ pracodawcy tworzący lokalny rynek pracy mogą mieć trudności w znalezieniu pracowników o odpowiednim wykształceniu i kwalifikacjach. Niekorzystnym zjawiskiem jest także duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności, co spowalnia wzrost gospodarczy z powodu

zmniejszania się zasobów rynku pracy i wzrostu kosztów utrzymania grup niepracujących. Wartości wskaźników dla podobszaru przedstawia poniższa tabela.

Tab. 19 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Śródmieście II

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	69,2	66,8
Liczba wyrejestrowań z CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	14,7	14,2
Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	16,9	13,4
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej na 1000 osób	20,6	15,9
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób	260,6	212,6

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

DIAGNOZA SFERY ŚRODOWISKOWEJ

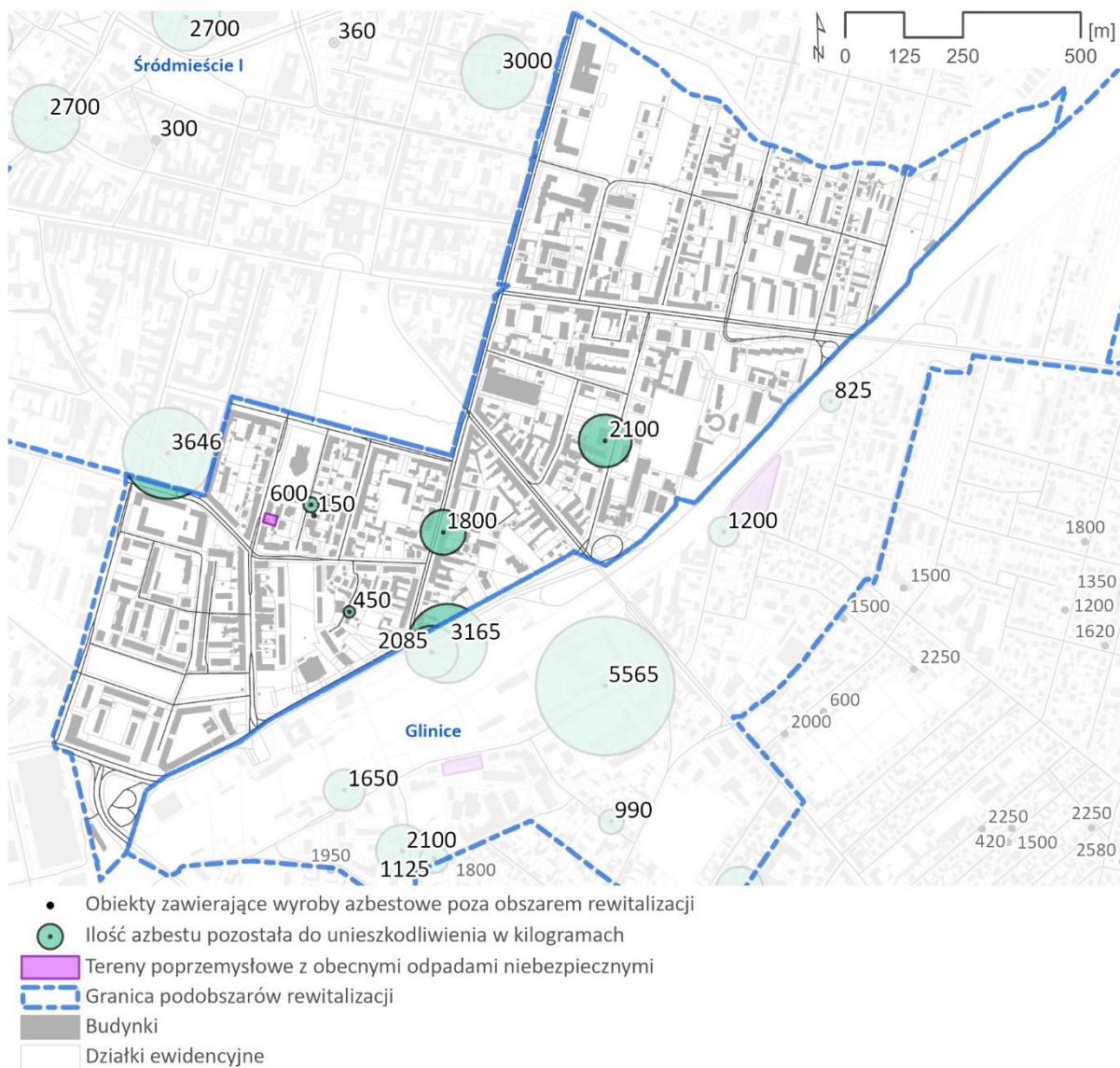
Podobnie jak w przypadku podobszaru Śródmieście I, północna granica Śródmieścia II przebiega wzdłuż Potoku Północnego. Wspomniane punkty pomiaru jakości wód znajdują się ok. 350-1000 m od granic podobszaru. Tym samym opisywane znaczące przekroczenia zdecydowanej większości parametrów jakości wód są najprawdopodobniej zbliżone w odcinku wchodzącym w skład Śródmieścia II.

Analiza wskaźników delimitacyjnych ukazuje stosunkowo dobrą sytuację środowiskową na tle pozostałych podobszarów rewitalizacji. Najbardziej problematyczną kwestią jest liczba dni z przekroczoną normą dla stężenia PM10 wynoszącą 66, czyli o 9 więcej niż średnia dla miasta. Z kolei pod względem wyrobów zawierających azbest wskaźnik był o połowę niższy od średniej wartości dla Radomia. Trzeba jednak zauważyć, że w sąsiedztwie podobszaru występuje duże nagromadzenie obiektów zawierających azbest, tym samym wskaźnik nie w pełni oddaje zagrożenie w tym aspekcie.

Tab. 20 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Śródmieście II

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba dni w roku z przekroczoną wartością dla normy dla stężenia PM10 w powietrzu	66	57
Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	0,50	1,49
Powierzchnia terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych w powierzchni jednostki	0,04	0,44

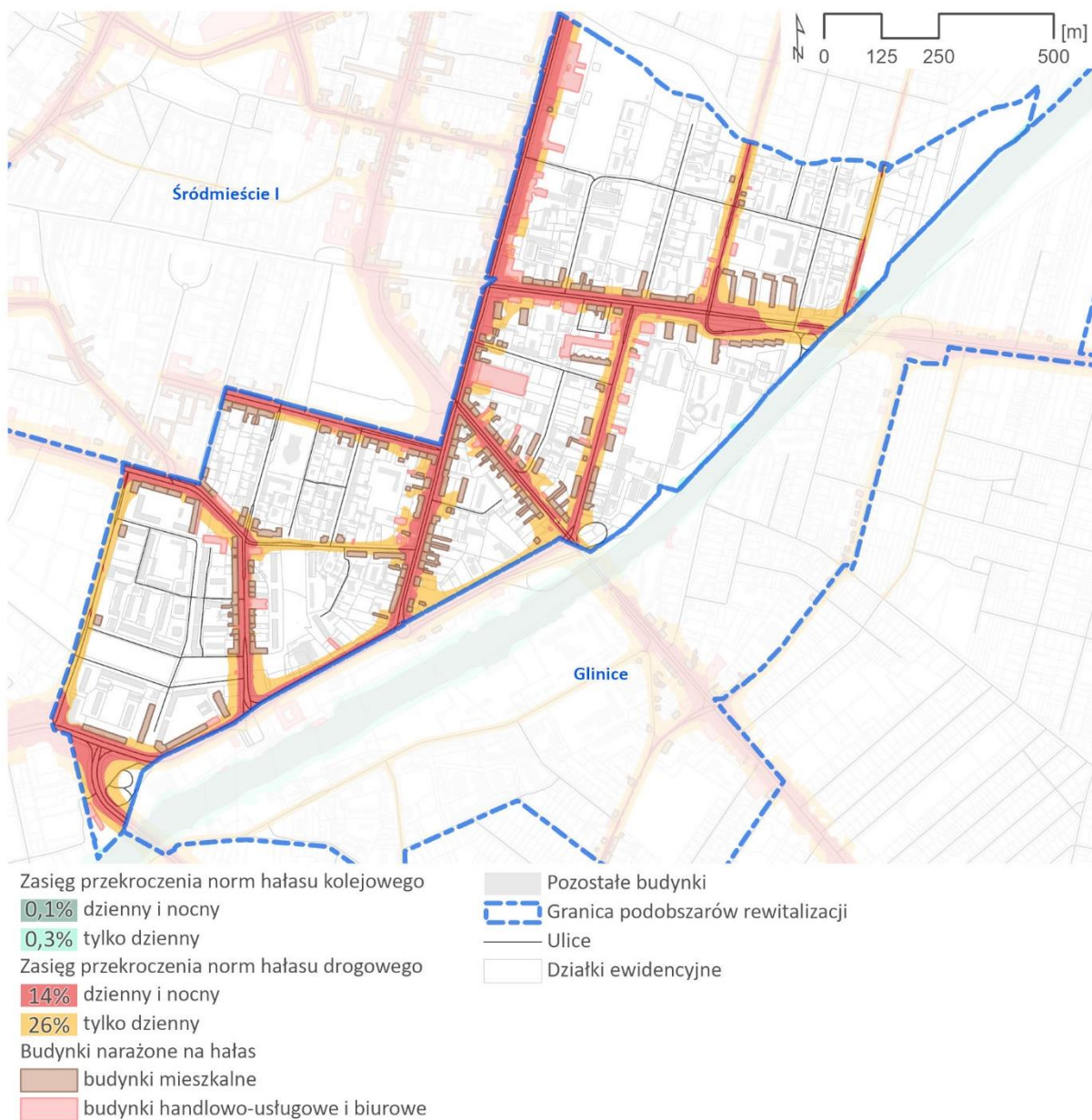
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 47 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Śródmieście II

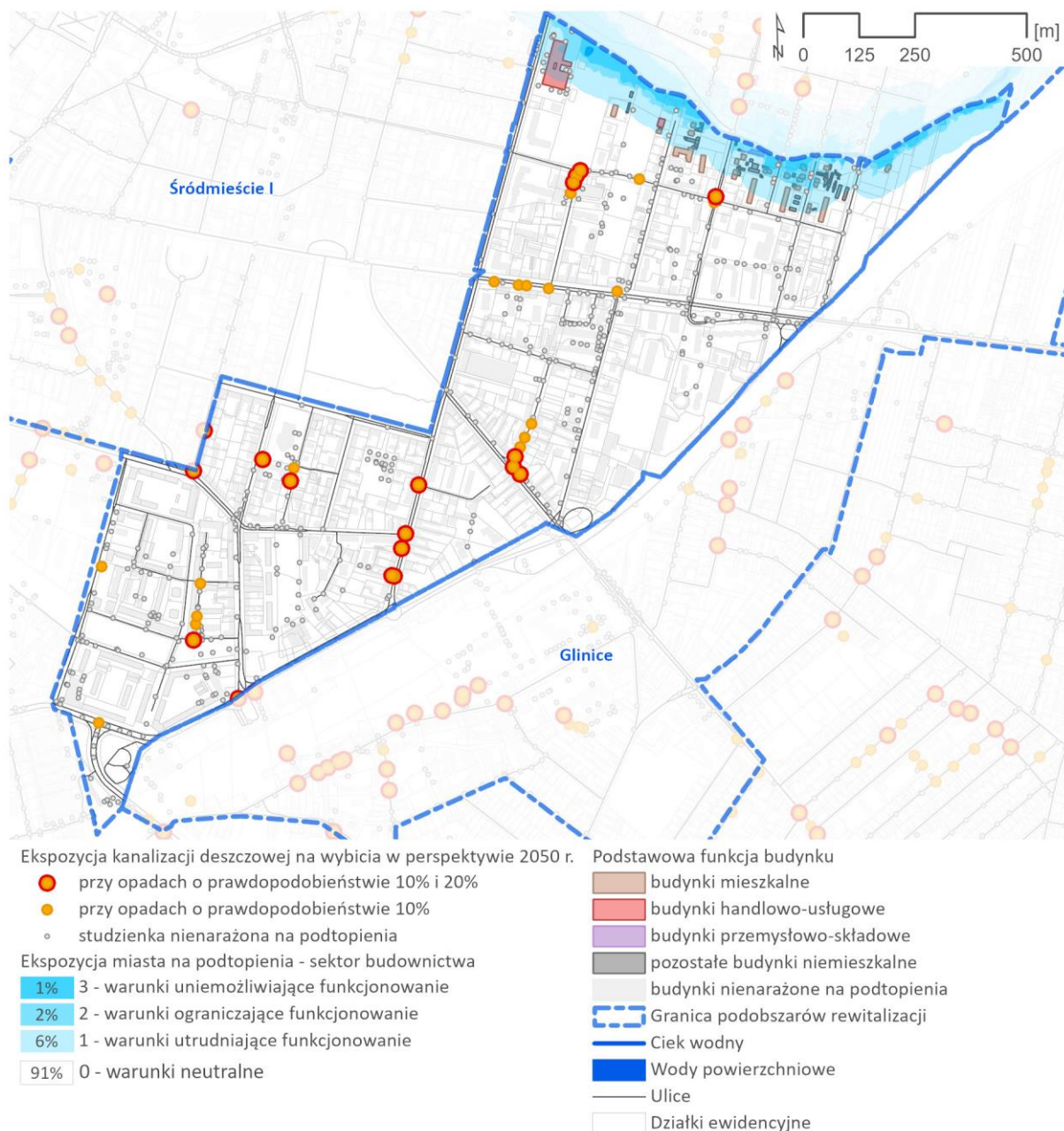
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

Poważnym problemem podobszaru Śródmieście II jest ponadnormatywny hałas obejmujący 26% terenów w trakcie dnia oraz 14% w porze nocnej. Co ważne, przekroczenia norm dotyczą większości dróg obszaru, tym samym wpływając na wiele budynków mieszkalnych. Wyłącznie na drogach zapewniających komunikację wewnątrzsiedlową poziomy hałasu mieszczą się w normach. Podobszar położony jest w niedalekim sąsiedztwie linii kolejowej, jednakże zaledwie w niewielkiej części przy przejeździe kolejowym na ul. Żeromskiego dochodzi do przekroczenia norm hałasu, co nie wpływa na zabudowę mieszkaniową.

Rys. 48 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Śródmieście I
 Źródło: opracowanie na podstawie danych z UM w Radomiu.

Zagrożenia hydrologiczne, będące następstwem zmian klimatu, są widoczne przy północnej granicy podobszaru wzdłuż Potoku Północnego. Łącznie niecałe 9% Śródmieścia II narażone jest na warunki wpływające na funkcjonowanie sektora budownictwa. W zakresie istniejącej zabudowy większość zagrożonych budynków to obiekty mieszkaniowe i gmach Zespołu Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga. Pozostała część podobszaru w wielu miejscach narażona jest na podtopienia będące następstwem wybicia kanalizacji deszczowej. W szczególności dotyczy to skrzyżowań ulic Młynarskiej i Romaszewskiego oraz ulic Słowackiego i Nowogrodzkiej.

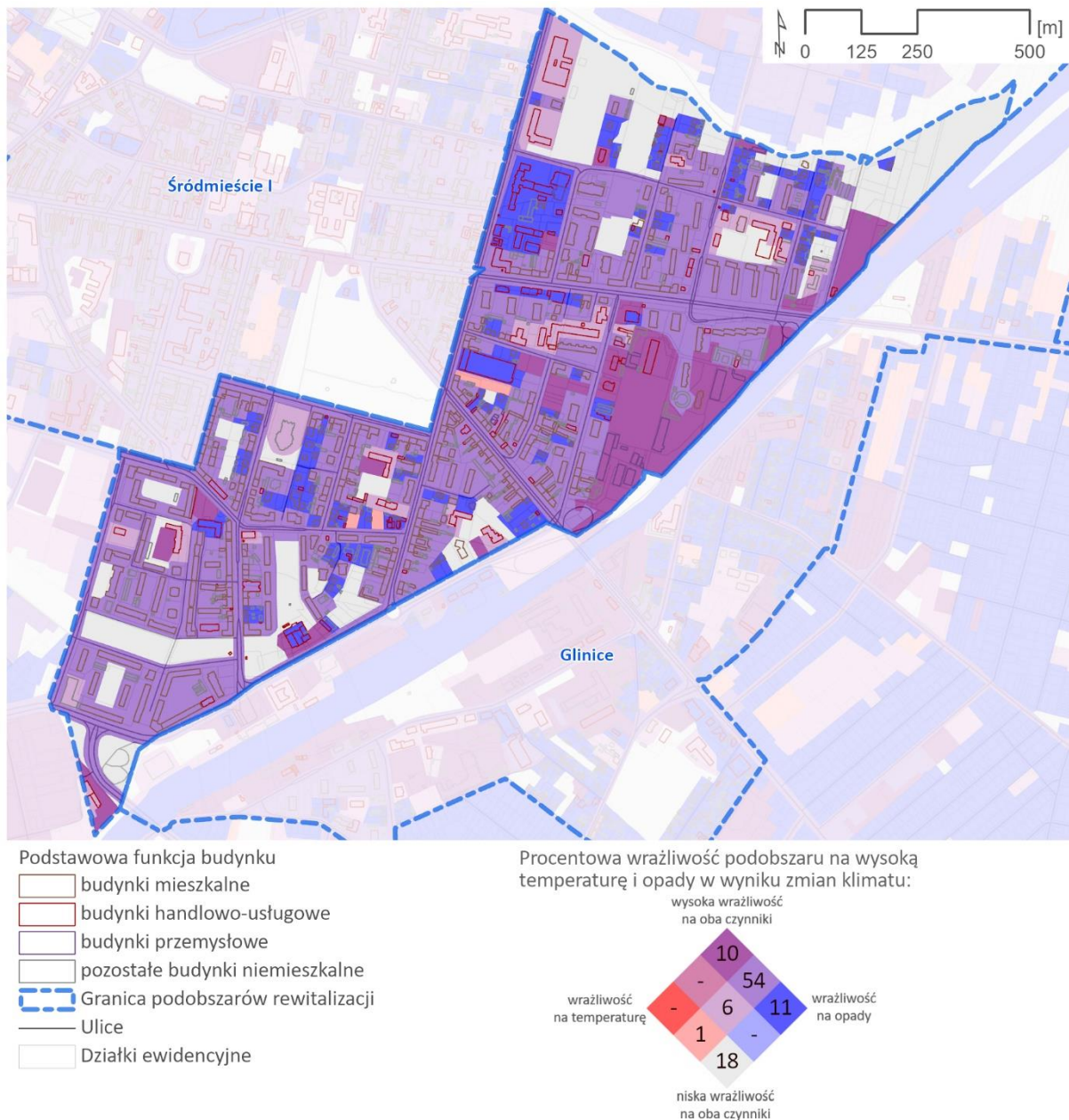

Rys. 49 Podatność podobszaru Śródmieście II na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

Gęsta zabudowa i niewielki udział terenów biologicznie czynnych wpływają na wysoką wrażliwość podobszaru Śródmieście II na opady na 75% jego powierzchni. Istotnym czynnikiem jest również wrażliwość na wysokie temperatury, która w stopniu wysokim dotyczy 10% obszaru oraz w średnim 61% jego powierzchni. Zaledwie 18% podobszaru ma niską wrażliwość w zakresie zarówno temperatury, jak i opadów. Tym samym obrazuje to konieczność dostosowania tkanki miejskiej do zmieniających się warunków klimatycznych. Niezbędny jest rozwój lokalnej błękitno-zielonej infrastruktury poprawiającej retencję wód opadowych w miejscu ich powstania, wyposażenie

terenów publicznych w zielen wysoką, rzucającą cień oraz maksymalizacja udziału powierzchni biologicznie czynnej w sąsiedztwie zabudowań w formie zieleni średniej i niskiej.

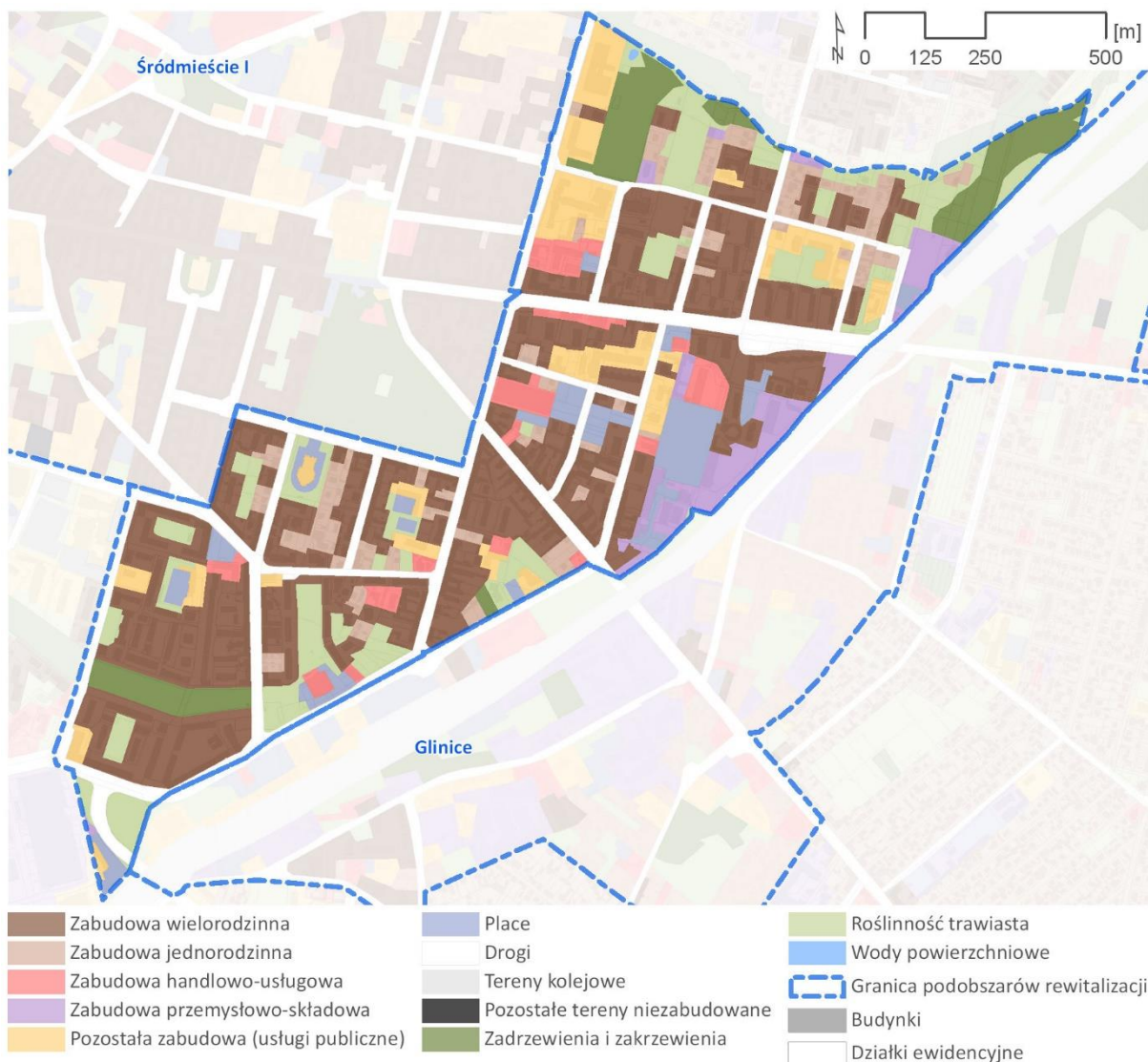
Rys. 50 Wrażliwość podobszaru Śródmieście II na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

DIAGNOZA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru dominują tereny zabudowane, które stanowią 68% powierzchni, z czego 36% zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, 8% tereny pozostałej zabudowy (użyteczności

publicznej) 6% tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, po 4% tereny zabudowy handlowo-usługowej i tereny zabudowy przemysłowo-składowej, natomiast 10% powierzchni zajmują place. Tereny zieleni stanowią łącznie 17% (11% to roślinność trawiasta, a 6% tereny zadrzewione i zakrzewione). Z kolei udział terenów komunikacyjnych wynosi 15%. Rodzaj pokrycia terenu podobszaru rewitalizacji przedstawia poniższa mapa.

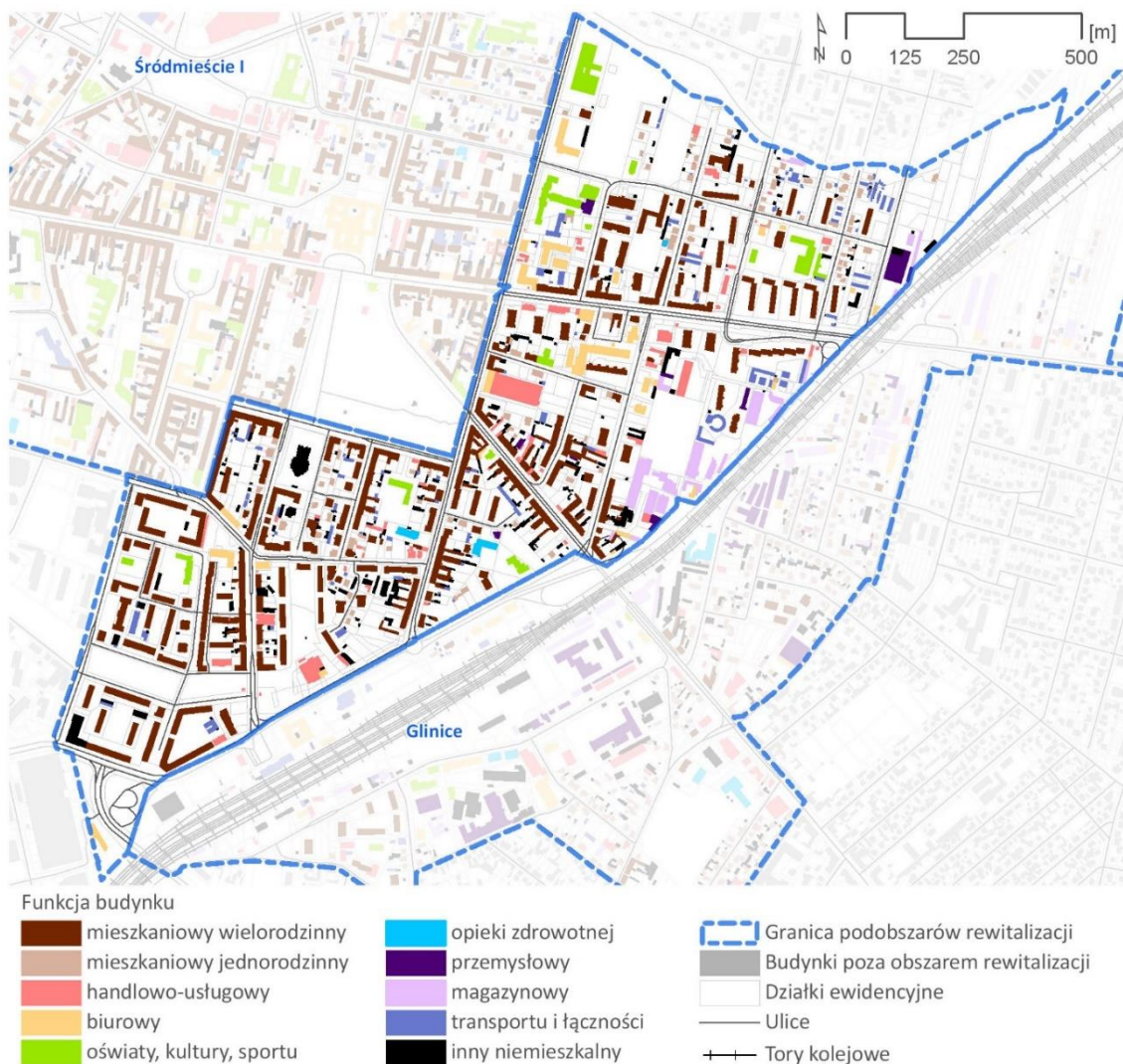

Rys. 51 Pokrycie terenu na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Podobszar stanowi kontynuację zainwestowania miejskiego o funkcjach centrotwórczych, przy czym koncentracja obiektów użyteczności publicznej, usług komercyjnych i mieszkalnictwa o wysokiej intensywności zmniejsza się im dalej od jego centrum i granicy z podobszarem Śródmieście I. Wśród zabudowy wielorodzinnej dysproporcja między zabytkową tkanką w postaci kamienic czynszowych a blokami mieszkalnymi jest znacznie mniejsza w porównaniu ze Śródmieściem I. Pierzejowy układ zabudowy zachowany jest w centralnej części podobszaru, m.in. wzdłuż

fragmentów ulic 25 Czerwca i Słowackiego. Tam też koncentruje się zabytkowa tkanka miejska. W północnej części bloki mieszkalne z tzw. wielkiej płyty występują w małych grupach, po 2-4 budynki między innymi typami zabudowy, dlatego mamy do czynienia z przemieszaniem funkcji i rodzajów zabudowy w tym rejonie. Inaczej wygląda sytuacja w południowo-zachodniej części, gdzie zabudowa wielorodzinnna występuje w formie większego założenia urbanistycznego. Mowa o najstarszym fragmencie osiedla Planty, które wybudowane zostało w okresie międzywojennym na przebiegu Potoku Południowego (obecnie ciek ten jest zasklepiony i płynie pod powierzchnią terenu). Osiedle składa się z 4- i 5-kondygnacyjnych budynków wielorodzinnych, otoczonych terenami zieleni. Na jego terenie zapewniony jest dostęp do przedszkola, szkoły podstawowej oraz miejsc rekreacji i podstawowych usług komercyjnych. Podobnie jak w przypadku Śródmieścia I, występuje problem zdegradowanych budynków o nieuregulowanym stanie prawnym, które wymagają modernizacji, jednak w mniejszej skali.

Rys. 52 Funkcje zabudowy na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGiB.

Pod względem wysokości dominuje zabudowa do 5 kondygnacji, wyższe budynki (od 6 do 11 kondygnacji) stanowią zaledwie 3% ogółu budynków i zlokalizowane są w północno-wschodniej części podobszaru Śródmieście II. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna jest rozproszona, a jej fizjonomia, podobnie jak na innych podobszarach, bardzo zróżnicowana pod względem, wieku, kubatury, geometrii dachów, użytych materiałów i stanu technicznego. Zabudowa produkcyjna i magazynowa zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie torów kolejowych.

Potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do terenów zieleni i rekreacji zaspokajają fragmenty parków znajdujących się w graniach podobszaru (Leśniczówka i Planty). Warto podkreślić, że na terenie Leśniczówki, w ramach projektu kompleksowej rewitalizacji zabytkowych parków miejskich, realizowanego w latach 2008-2014, przeprowadzono działania, w wyniku których nastąpiła poprawa dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego oraz estetyki.

Głównymi osiami układu komunikacyjnego są drogi powiatowe klasy głównej, biegnące ulicami Żeromskiego, 25 Czerwca, Zbrowskiego, Czachowskiego, Słowackiego, Traugutta, Dowkontta, Poniatowskiego i Beliny-Prażmowskiego, na których panuje wzmożony ruch samochodowy generujący zanieczyszczenia powietrza i ponadnormatywny hałas. Istotnym problemem podobszaru jest deficyt miejsc postojowych, obserwowany w otoczeniu zabudowy wielorodzinnej.

Podobnie jak na innych podobszarach, pojawia się problem z dostępnością dla osób ze szczególnymi potrzebami. Brak dostosowania do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi i osób starszych jest spowodowany wąskimi ciągami pieszymi, zastawianiem chodników samochodami w sposób uniemożliwiający przejechanie wózkiem inwalidzkim/dziecięcym, niedostosowaniem wejść do budynków (brak podjazdów), małą liczbą przejść pieszych z sygnalizacją świetlną na ruchliwych odcinkach ulic, niewystarczającym poziomem wyposażenia chodników w oznaczenia dla osób niewidomych i słabo widzących.

Podczas diagnozy delimitacyjnej, spośród 6 analizowanych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze zidentyfikowano 3, które wskazują kryzys. Są to:

- wyższa niż średnia miejska liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków - na podobszarze znajdują się 104 obiekty zabytkowe ujęte w GEZ, z czego 25 wpisanych jest do rejestru zabytków; zasób ten ma dużą wartość kulturową, jednak może wiązać się z koniecznością dostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji i potrzeb obszaru;
- niższa niż średnia miejska liczba przystanków komunikacji publicznej dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach w łącznej liczbie przystanków - w granicach podobszaru zlokalizowanych jest jedynie 5 (z 24) przystanków autobusowych kwalifikowanych jako dostosowane do osób o szczególnych potrzebach; na przystankach podłoże znajduje się na poziomie

podłogi autobusu, ponadto 3 z nich wyposażone są w tablice informacyjne, a 2 z nich posiadają specjalne oznakowanie w strukturze podłoża;

- niższa niż średnia miejska długość ścieżek rowerowych - przez podobszar przebiegają dwa odcinki ścieżek rowerowych, jeden w okolicy skrzyżowania ulic Traugutta i Narutowicza, drugi wzdłuż ul. Beliny-Prażmowskiego; problemem podobszaru jest brak rozwiniętej infrastruktury rowerowej, która stanowiłaby alternatywę dla ruchu samochodowego, dlatego w celu usprawnienia obsługi komunikacyjnej z wykorzystaniem roweru jako środka transportu istotne jest dążenie do powiązania infrastrukturą rowerową przestrzeni publicznych i obiektów podstawowej infrastruktury społecznej.

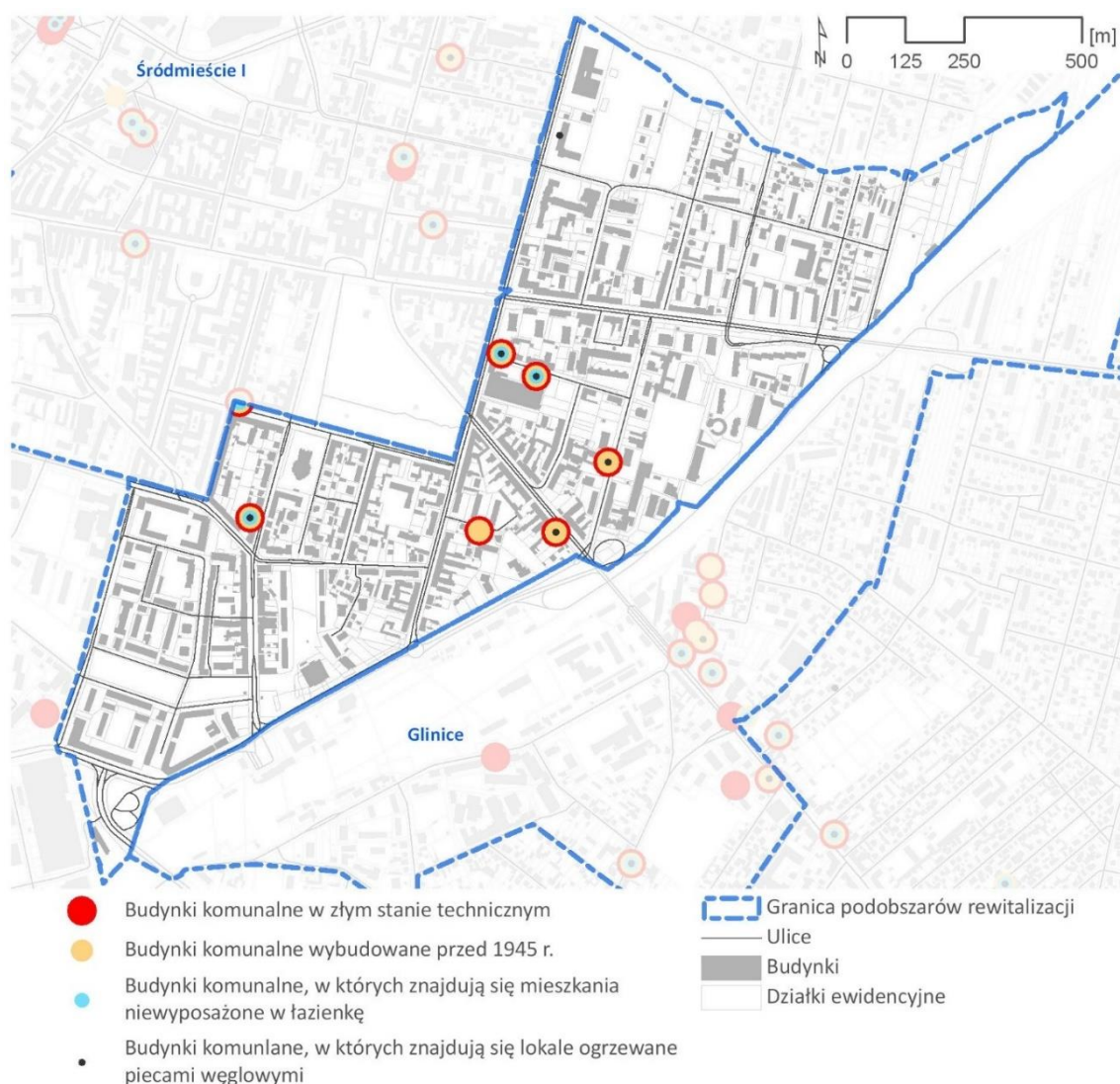

Rys. 53 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY TECHNICZNEJ

Przeprowadzona diagnoza delimitacyjna wykazała, że w przypadku 3 na 4 badanych zagadnień występował stan kryzysowy w tej sferze. Świadczą o tym duża liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r., które zwykle są w złym stanie technicznym, i duża liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym ogółem. Potrzeby podobszaru w sferze technicznej wiążą się więc z koniecznością prowadzenia kompleksowych prac remontowych i modernizacyjnych. Nieco lepiej przedstawia się kwestia lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi, choć wartość użytego wskaźnika odnoszącego się do tego zagadnienia prawie półtorakrotnie przekracza średnią dla miasta. Natomiast w przypadku substandardowego wyposażenia mieszkalnych lokali komunalnych sytuacja na podobszarze jest lepsza w stosunku do średniej dla miasta.

Rys. 54 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

Tab. 21 Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Śródmieście II

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	0,6	0,4
Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. na 1000 osób	0,6	0,3
Liczba mieszkań komunalnych nie wyposażonych w łazienkę na 1000 osób	1,5	2,5
Liczba lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	4,3	3,5

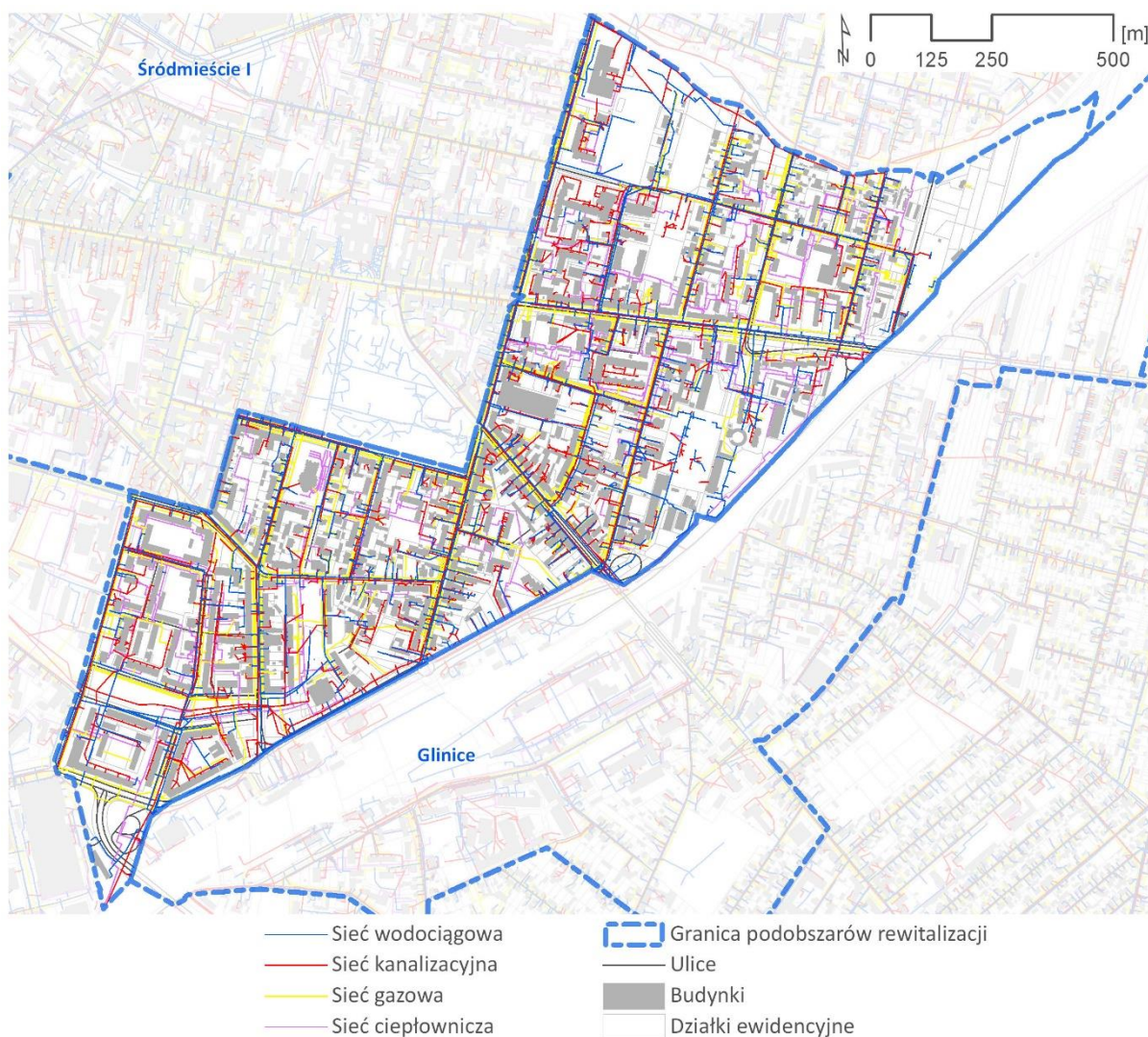
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Podobszar jest w całości wyposażony w infrastrukturę techniczną w postaci sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i kanalizacji deszczowej. Większość sieci wodociągowej (13,7 km), kanalizacyjnej (9,9 km) i kanalizacji deszczowej (7,9 km) powstała przed 2000 r., pozostałe inwestycje były realizowane po roku 2000 - sieci wodociągowej powstało wtedy 2,2 km, kanalizacyjnej 5,5 km, a kanalizacji deszczowej 4,4 km. W 2020 r. na podobszarze doszło do pięciu awarii sieci wodociągowej i 12 sieci kanalizacyjnej, w tym sześć dotyczyło sieci kanalizacji deszczowej. Informacja o awariach jest jedynie uzupełnieniem zestawień dotyczących wieku sieci i informacji pozyskanych z UM w Radomiu i pozwala założyć przynajmniej częściową konieczność remontu infrastruktury technicznej podobszaru.

Tab. 22 Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Śródmieście II

Długość w km infrastruktury w przedziałach czasowych ich powstawania na podobszarach		Śródmieście II			
		przed 1990	1990-2000	2000-2010	po 2010
	sieć wodociągowa	13,6	0,1	1,1	1,1
	sieć kanalizacyjna	9,6	0,3	2,8	2,7
	sieć deszczowa	6,6	1,3	1,2	3,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

Rys. 55 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

W latach 2016-2020 na podobszarze odbyły się 103 interwencje straży pożarnej związane z:

- wadami urządzeń i instalacji elektrycznych,
- wadami elektrycznych urządzeń ogrzewczych, w szczególności: pieców, grzałek, kuchni,
- wadami urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe,
- wadami urządzeń ogrzewczych na paliwo ciekłe,
- wadami urządzeń ogrzewczych na paliwo gazowe,
- wadami konstrukcji budowlanych,
- nieprawidłowym wykonaniem prac instalacyjnych, remontowych, montażowych, budowlanych,
- uszkodzeniami sieci i instalacji przesyłowych, doprowadzających, odprowadzających media komunalne i technologiczne,
- wadami środków transportu,

- gwałtownymi opadami atmosferycznymi.

Najwięcej interwencji dotyczyło wad środków transportu i wad urządzeń ogrzewczych na paliwo gazowe. W przypadku wad urządzeń ogrzewczych wszystkie interwencje dotyczyły budynków wielorodzinnych i mieszkań. Praktycznie wszystkie pozostałe zdarzenia wiązały się z wadami zabudowy mieszkaniowej, w szczególności zabudowy wielorodzinnej. Do pojedynczych incydentów dochodziło w obiektach usługowych i publicznych.

POTRZEBY PODOBSZARU ŚRÓDMIEŚCIE II

Na podstawie analizy danych zastanych podobszaru dotyczących jego problemów i potencjałów, a także eksperckich spacerów studyjnych, spotkań z Zespołem ds. opracowania GPR i wyników konsultacji społecznych, zostały określone potrzeby podobszaru Śródmieście II.

Tab. 23 Potrzeby podobszaru Śródmieście II

Sfera	Potrzeby
Społeczna	<p>Wspieranie procesów wzrostu zatrudnienia na podobszarze, szczególnie wśród osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach i wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Zwiększenie dostępności edukacji ustawicznej w celu poprawy kwalifikacji umożliwiających podwyższenie kompetencji uznawanych za atrakcyjne na rynku pracy.</p> <p>Realizacja programu oddłużania skierowanego do mieszkańców podobszaru z zadłużeniem czynszowym.</p> <p>Potrzeby wynikające z rozmów z interesariuszami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyłonienie lokalnych liderów, którzy byłiby łącznikiem między społecznością lokalną a władzami miasta, - budowanie wspólnoty mieszkańców wokół dobra wspólnego, wzmacnianie tożsamość lokalnej i poczucia związku z tą tożsamością również za pośrednictwem NGO. <p>Potrzeby wynikające z badania ankietowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wydarzeń animacyjno-integracyjnych dla mieszkańców, w tym wydarzeń wzmacniających lokalną tożsamość, - promocja przedsięwzięć o charakterze społecznym i kulturalnym, - stworzenie całorocznej oferty rekreacyjnej.
Gospodarcza	<p>Podjęcie działań wspierających działalność lokalnych firm, ze względu na występowanie na podobszarze wysokiego odsetka niestabilnych działalności gospodarczych.</p> <p>Wspieranie procesów wzrostu zatrudnienia na podobszarze rewitalizacji szczególnie wśród osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach i wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Udostępnienie edukacji powszechnej i ustawicznej podnoszących kwalifikacje i zwiększających szanse zawodowe osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym.</p> <p>Promocja instytucji wspierających rozwój, które są motorem tworzenia aktywnych postaw na rynku pracy, w tym wśród osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach lub wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Stworzenie atrakcyjnej oferty rynku pracy w celu zatrzymania migracji młodych osób z miasta – dzięki temu możliwa jest zmiana proporcji piramidy demograficznej na bardziej sprzyjającą wzrostowi gospodarczemu.</p> <p>Promocja postaw przedsiębiorczości, szczególnie wśród przedstawicieli młodego pokolenia.</p>
Przestrzenno-funkcjonalna	<p>Zaplanowanie kompleksowej renowacji i/lub przekształceń funkcjonalnych zdegradowanych obiektów zabytkowych.</p> <p>Poprawa estetyki przestrzeni i udziału zieleni wokół obiektów użyteczności publicznej.</p>

	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej, przestrzeni publicznych i przystanków autobusowych dla osób o szczególnych potrzebach. Rozwój infrastruktury rowerowej. Rozwój infrastruktury ciepłowniczej. Opracowanie racjonalnej polityki parkingowej.
Techniczna	Konieczność poprawy stanu technicznego komunalnego zasobu budowlanego. Konieczność remontów najstarszej zabudowy. Konieczność likwidacji pieców i podłączenia lokali komunalnych do miejskiej sieci ciepłowniczej.
Środowiskowa	Usunięcie pozostałego azbestu oraz zabezpieczenie terenów zawierających odpady niebezpieczne. Poprawa komfortu akustycznego poprzez zmniejszenie przekroczenia norm hałasu drogowego. Poprawa bezpieczeństwa zabudowy pod kątem odporności na podtopienia. Poprawa jakości wód oraz zabezpieczenie Potoku Północnego przed zanieczyszczeniami. Zwiększenie udziału terenów zieleni oraz poprawa retencji wód opadowych.

Źródło: opracowanie własne.

2.2.5. PODOBSZAR GLINICE

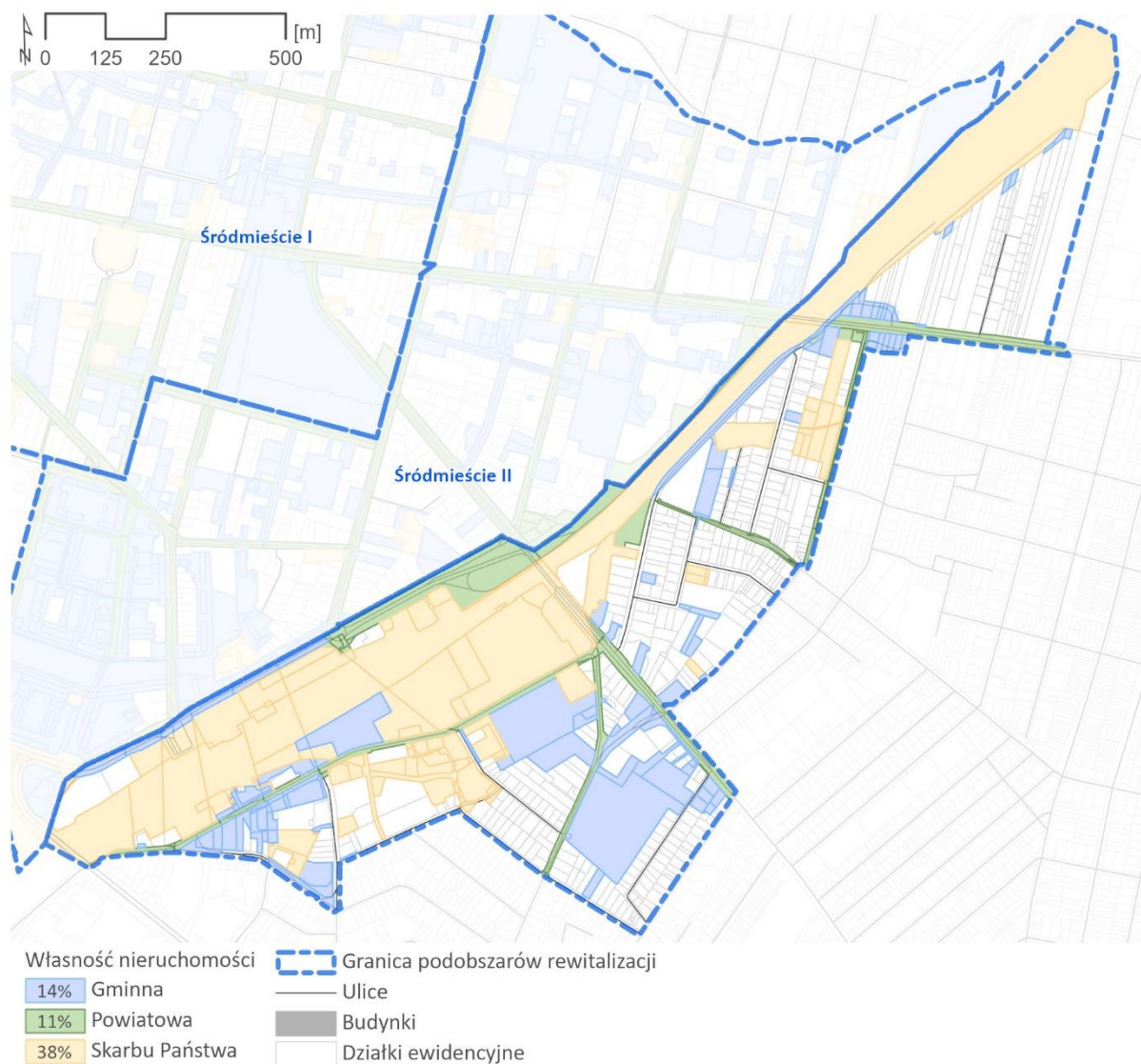
CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARU

Podobszar Glinice stanowi najbardziej wysunięty na wschód fragment obszaru rewitalizacji. Łącznie zajmuje powierzchnię ok. 111 ha, co stanowi prawie 21% terenów objętych działaniami rewitalizacyjnymi. Glinice zamieszkiwane są przez 2069 osób, czyli 7,44% populacji obszaru rewitalizacji (1,07% ludności Radomia). Wzdłuż zachodniej granicy podobszaru przebiegają tory kolejowe, a w południowo-zachodniej części znajduje się dworzec Radom Główny. Tym samym Glinice są odseparowane od centralnej części miasta. Obszar przecięty jest 2 ważnymi dla miasta ulicami: Słowackiego i Żeromskiego, która przechodzi w ul. Lubelską po wschodniej stronie torów. Pozostałe drogi na podobszarze mają charakter lokalny. Tereny zabudowane cechują się największym na obszarze rewitalizacji udziałem zabudowy mieszkaniowej i przemysłowo-składowej. Zabudowę mieszkaniową stanowią głównie budynki jednorodzinne, największe skupisko budynków wielorodzinnych występuje w okolicach ulic Mazowieckiego, Kolejowej i Staroopatowskiej. Obiekty usługowe są głównie związane z działalnością administracji publicznej i lokalną działalnością usługową. W południowo-zachodnim krańcu funkcjonuje kino Helios, jednak jest ono odseparowane od większości podobszaru przez tory kolejowe. Duże tereny otwarte stanowią niewielki udział w strukturze podobszaru. Za największe należy uznać park im. Ruzika w południowo-wschodniej części i tereny zieleni nieurządzonej przy północno-wschodniej granicy podobszaru. Glinice praktycznie nie są pokryte planami miejscowymi, za wyjątkiem fragmentu 2 planów.

STRUKTURA WŁASNOŚCI

Podobszar Glinice cechuje się największym, wynoszącym 63%, udziałem nieruchomości będących własnością podmiotów publicznych, z czego 14% należących do miasta. Grunty miejskie to przede wszystkim park im. Ruzika i tereny dawnych Radomskich Zakładów Przemysłu Drzewnego. W przypadku nieruchomości powiatowych, obejmujących 11% powierzchni obszaru, są to niemalże wyłącznie drogi i teren byłego oddziału rehabilitacyjnego szpitala. Zdecydowanie większy udział gruntów, wynoszący 38%, ma Skarb Państwa - są to głównie tereny kolejowe.

Rys. 56 Własność nieruchomości na podobszarze Śródmieście II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu [stan na czerwiec 2022].

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej wyrażonej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dominują tereny o następujących podstawowych typach zagospodarowania przestrzennego:

- MN - zabudowa mieszkaniowa ekstensywna - 37,8%,

- OK - tereny obsługi miasta w tym komunikacji i infrastruktury - 22,7%,
- MW - zabudowa mieszkaniowa intensywna - 16,0%,
- U - usługi - 8,0%,
- UP - tereny usługowo-produkcyjne - 12,5%,
- ZP - parki, skwery, zieleń urządzona, zieleń towarzysząca usługom - 2,9%,
- TO - obszary terenów otwartych, biologicznie czynnych MSP z zakazem zabudowy - 0,1%.

Funkcja usługowa jako towarzysząca jest dopuszczona na 60,8% terenów wskazanych do zainwestowania pod zabudowę.

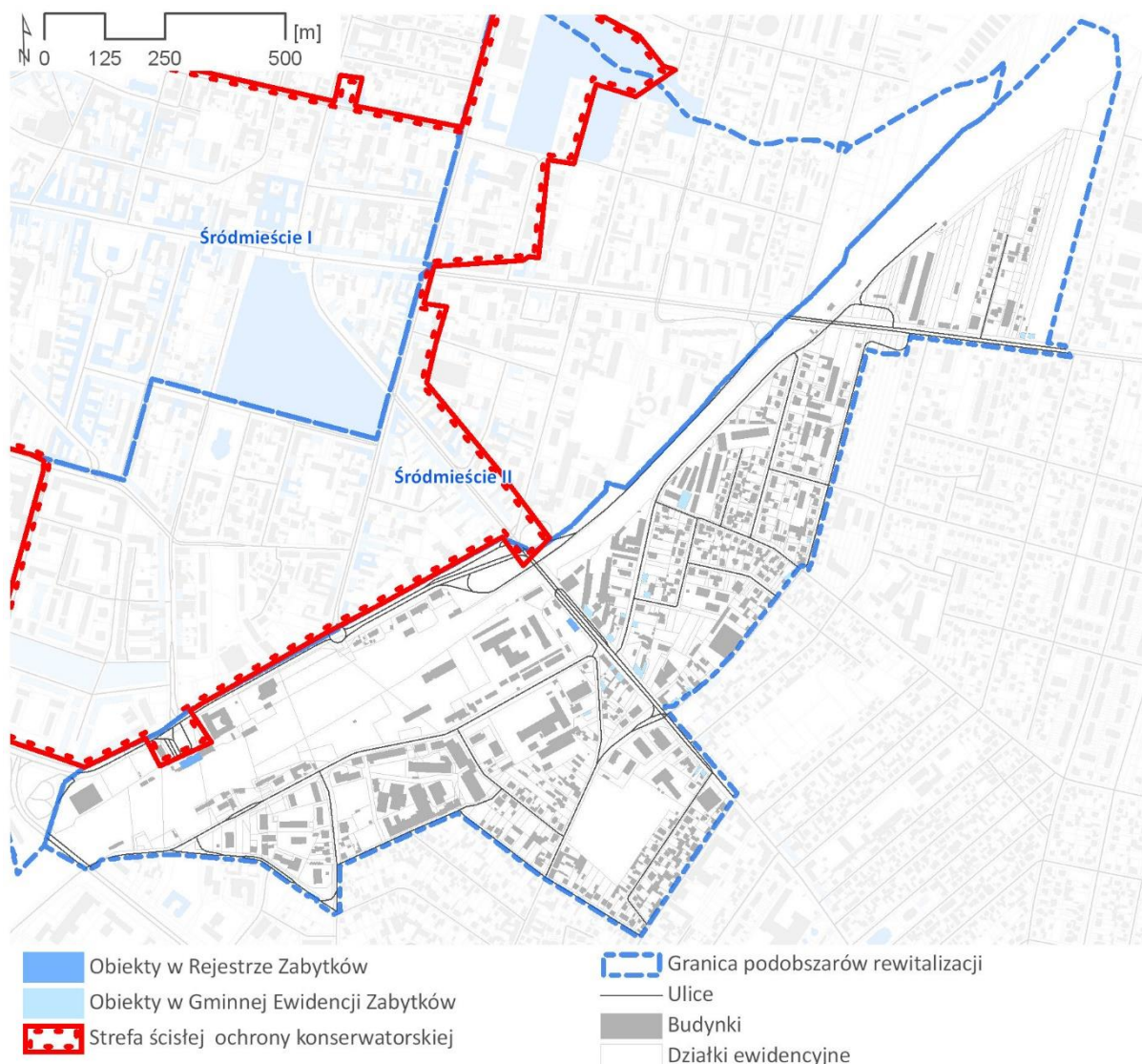
W granicach podobszaru rewitalizacji Glinice obowiązującymi planami miejscowymi objęte są dwa fragmenty ciągów komunikacyjnych, odcinek trasy N-S między ulicami Żeromskiego i Słowackiego oraz fragment ul. Kolejowej w południowej części podobszaru, dlatego pokrycie mpzp jest niewielkie i wynosi zaledwie 2%.

DZIEDZICTWO KULTUROWE

Pod względem walorów kulturowych i zasobów dziedzictwa kulturowego podobszar wypada najslabiej w porównaniu z resztą obszaru rewitalizacji. Do najcenniejszych obiektów zabytkowych zalicza się budynek dworca kolejowego i dawny budynek dyrekcji Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego (obecnie niszczący pustostan), oba obiekty wpisane są do rejestru zabytków.

Ustanowionymi formami ochrony zabytków na podobszarze są:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej, ustanowiona decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Radomiu, obejmująca zespół urbanistyczno-architektoniczny z IX-XX w., nr rejestru 410/A/89 z dnia 14.09.1989 r. - w jej zasięgu znajduje się zaledwie 0,8% powierzchni podobszaru,
- wpis do rejestru zabytków - 2 obiekty,
- wpis do gminnej ewidencji zabytków - 22 obiekty.

Rys. 57 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

Na koniec 2020 r. podobszar rewitalizacji Glinice zamieszkiwało 2000 osób, czyli 1% ogółu mieszkańców Radomia.

Podobszar cechuje duży stan kryzysowy w sferze społecznej - w przypadku prawie wszystkich badanych problemów tej sfery odnotowano gorsze wyniki w porównaniu do średniej w mieście. Najgorsza sytuacja dotyczyła osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej i zasiłków celowych na zakup opału oraz osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania, których było tu prawie dwukrotnie więcej w stosunku do średniej. Problemem podobszaru jest również duża liczba osób z niepełnosprawnościami. Stosunkowo najmniejszym problemem Glinic są osoby, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach

opiekuńczo-wychowawczych - w przypadku tego wskaźnika odnotowano tylko niewielkie przekroczenie w porównaniu ze średnią.

Tab. 24 Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Glinice

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób	45,9	24,1
Liczba osób do 18 roku życia korzystających z dożywiania na 1000 osób	60,4	33,8
Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup opału na 1000 osób	24,6	12,7
Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób	11,6	7,3
Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	1,9	1,5
Liczba zarejestrowanych niebieskich kart na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	3,4	3,1
Liczba przestępstw w latach 2018-2020 na 1000 osób	250,4	65,6
Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	87,5	58,0
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób	36,7	36,1
Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w zł na 1000 osób	781 635,6	98 858,7
Liczba NGO na 1000 osób	6,8	2,5
Liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego na 1000 osób	1,4	4,0

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Podobnie dzieje się też w przypadku liczby niebieskich kart zarejestrowanych na podobszarze. Przekroczenie średniej jest niewielkie, a osiągnięta wartość niższa niż na podobszarach Śródmieście I i Śródmieście II. Zdecydowanie gorzej wypada podobszar, jeśli chodzi o przestępczość. Liczba przestępstw była tu drastycznie wyższa nie tylko w porównaniu do średniej dla miasta (prawie czterokrotnie), ale także w stosunku do innych podobszarów. Wskaźnik osiągnął najwyższą wartość pośród wszystkich analizowanych podobszarów rewitalizacji Radomia.

Sytuacja na rynku pracy również prezentowała się niekorzystnie. Liczba osób bezrobotnych jest bowiem zdecydowanie wyższa niż przeciętnie w Radomiu. Natomiast jeśli chodzi o liczbę osób długotrwale bezrobotnych, oscyluje ona wokół średniej i jest to drugi po Starym Mieście i Mieście Kazimierzowskim najlepszy wynik na obszarze rewitalizacji.

Na podobszarze odnotowano bardzo wysoki kryzys w zakresie zaległości czynszowych, najwyższy w porównaniu do innych podobszarów rewitalizacji Radomia, wartość wskaźnika przekracza średnią wartość dla miasta niemalże ośmiokrotnie. Skalę tego kryzysu obrazuje porównanie z podobszarem Śródmieście I, które znalazło się na miejscu drugim pod względem wielkości zadłużenia - wyniosło tam ono ok. 280 000 zł, czyli 2,5 razy mniej niż na Glinicach.

Do zalet sfery społecznej można natomiast zaliczyć liczbę NGO działających na podobszarze, których jest trzykrotnie więcej niż średnia dla miasta. Duża liczba organizacji pozarządowych nie przełożyła się jednak na aktywność społeczną badaną

liczbą projektów zgłoszonych do budżetu obywatelskiego - była ona bowiem trzykrotnie niższa od średniej miejskiej.

Na podobszarze zlokalizowanych jest sześć obiektów infrastruktury społecznej. Są to jedynie placówki ochrony zdrowia, m.in.:

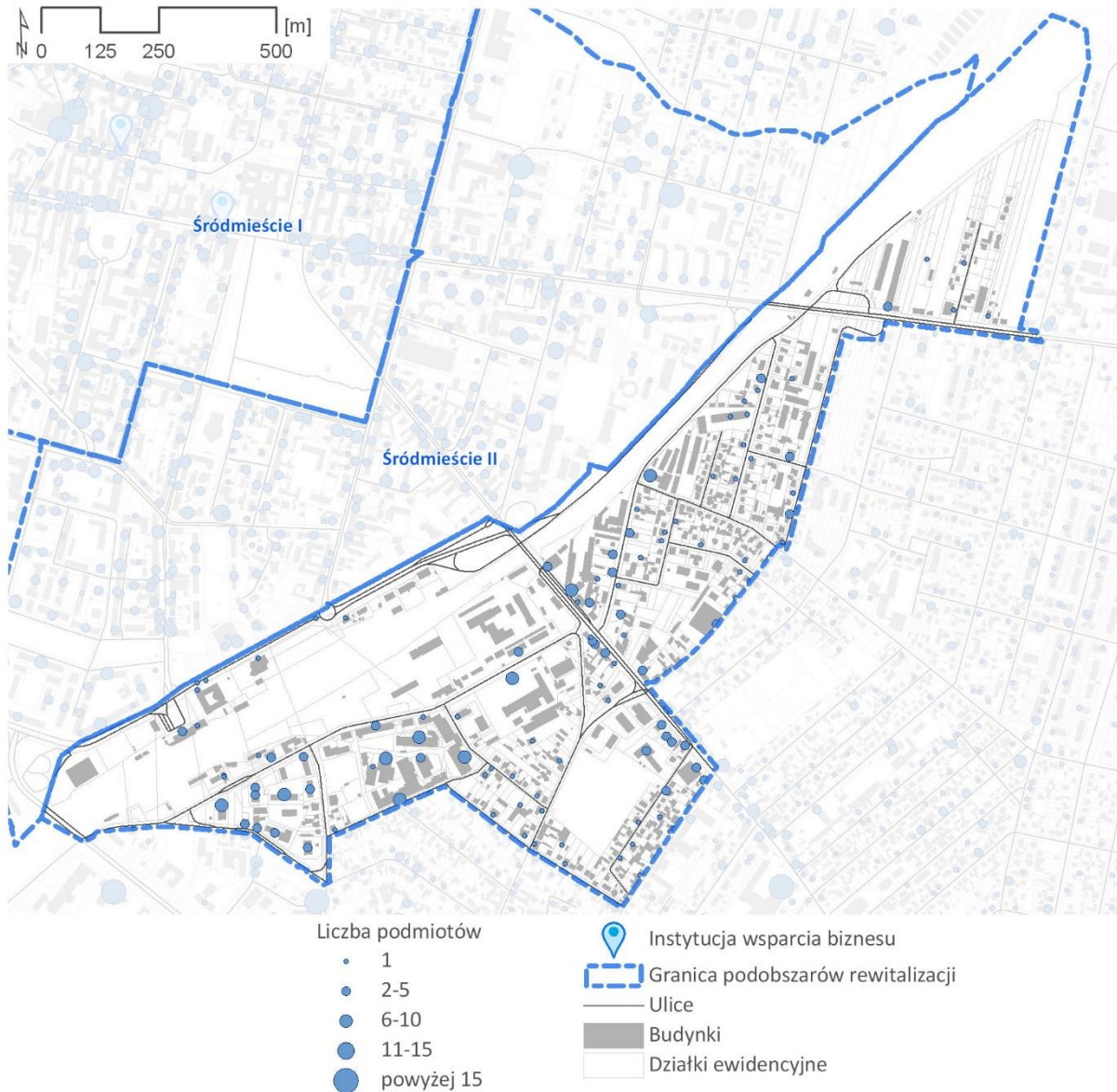
- Centrum Medyczne PZU Zdrowie „Polmedic”,
- Oddział Rehabilitacji Radomskiego Szpitala Specjalistycznego im. dr Tytusa Chałubińskiego,
- NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej Glinice.

Rys. 58 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Glinice
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu oraz Bazy Danych Obiektów Topograficznych.

DIAGNOZA SFERY GOSPODARCZEJ

Na koniec 2020 r. na podobszarze Glinice działalność gospodarczą prowadziło 198 podmiotów zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Ich rozmieszczenie zaprezentowano poniżej.

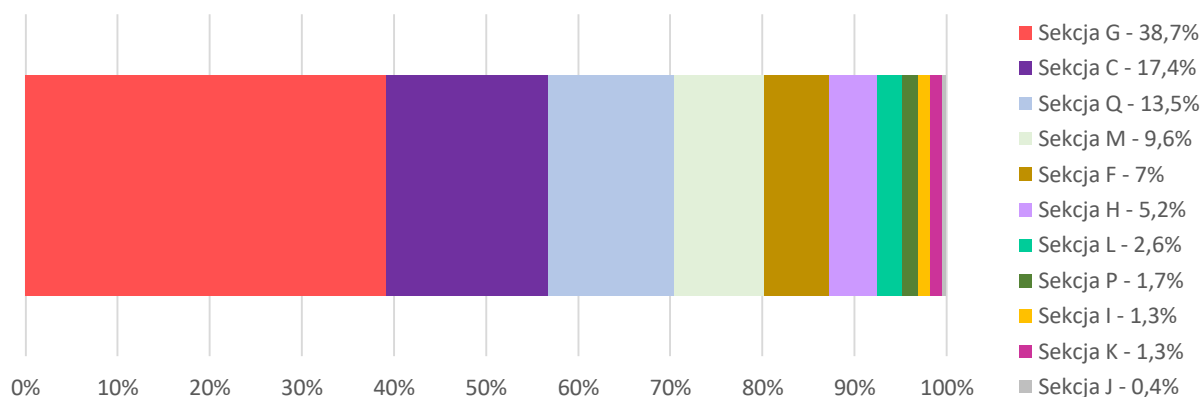

Rys. 59 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

W strukturze podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Glinice, największy odsetek stanowią firmy działające w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 38,7%, sekcji C - przetwórstwo przemysłowe - 17,4%, sekcji Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna (13,5%). Stosunkowo duży udział posiadają także podmioty należące do sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 9,6%, sekcji F - budownictwo (7%)

oraz sekcji H - transport i gospodarka magazynowa (5,2%). Podmioty zaliczane do tych sekcji stanowią ok. 91% ogółu podmiotów zarejestrowanych na omawianym podobszarze. Szczegółową strukturę podmiotów gospodarczych zaprezentowano poniżej.

sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe, sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, sekcja F - Budownictwo, sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa, sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcja J - Informacja i komunikacja, sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, sekcja P - Edukacja, sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

Rys. 60 Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Glinice wg sekcji PKD2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

W diagnozie delimitacyjnej 2 na 5 analizowanych wskaźników sfery gospodarczej wskazywały na sytuację kryzysową na podobszarze. Mimo stosunkowo wysokiego poziomu przedsiębiorczości wyrażonego wyższą od średniej dla miasta wartością wskaźników zarejestrowanych i nowo zarejestrowanych podmiotów w CEIDG, zdiagnozowanym problemem jest wyższa niż średnia miejska liczba podmiotów wyrejestrowanych z CEIDG w latach 2018-2020 oraz stosunek nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych do wyrejestrowanych, wyrażony ujemnym saldem. Z powyższego wynika, że na podobszarze, pomimo stosunkowo wysokiego w skali miasta poziomu przedsiębiorczości, występuje negatywne zjawisko braku stabilności lokalnego rynku i słabej kondycji sektora MŚP. Jednym z czynników niepowodzenia w prowadzeniu działalności gospodarczej w analizowanym okresie mogła być pandemia COVID-19, która w 2020 r. przyczyniła się do kryzysu gospodarczego wielu branż. Drugim zidentyfikowanym niekorzystnym zjawiskiem w sferze gospodarczej jest wyższa niż średnia dla miasta wartość wskaźnika liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej, ponieważ pracodawcy tworzący lokalny rynek pracy mogą mieć trudności w znalezieniu pracowników o odpowiednim wykształceniu i kwalifikacjach. Wartości wskaźników dla podobszaru Glinice prezentuje poniższa tabela.

Tab. 25 Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Glinice

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2020 na 1000 osób	95,7	66,8
Liczba wyrejestrowań z CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	44,0	14,2
Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2018-2020 na 1000 osób	21,3	13,4
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i poniżej na 1000 osób	29,0	15,9
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 osób	182,7	212,6

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

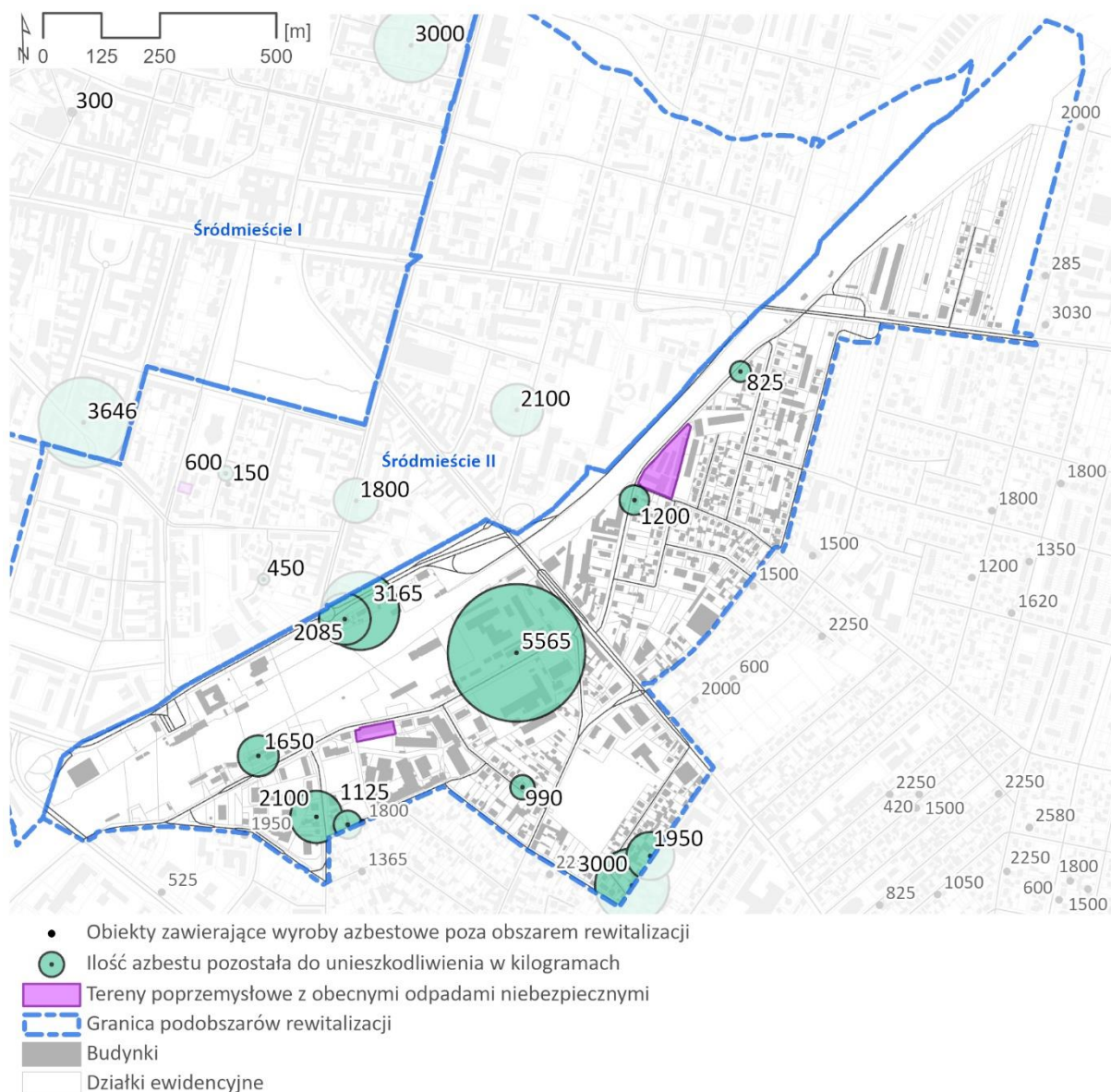
DIAGNOZA SFERY ŚRODOWISKOWEJ

Sfera środowiska na podobszarze Glinice znajduje się w stanie wyraźnej degradacji. Liczba dni z przekroczoną wartością stężenia PM10 na podobszarze wynosiła 68, czyli o 11 więcej niż średnia dla miasta. Była to również najwyższa wartość spośród podobszarów rewitalizacji. Znaczącym problemem Glinic są wyroby zawierające azbest, dla których wskaźnik był prawie trzykrotnie wyższy od średniej dla miasta. Dodatkowo, w bliskim sąsiedztwie podobszaru, w szczególności od wschodu, znajdują się liczne obiekty zawierające azbest. Problematyczna jest również kwestia terenów, na których stwierdzono występowanie odpadów niebezpiecznych, których powierzchnia jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla Radomia.

Tab. 26 Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Glinice

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba dni w roku z przekroczoną wartością dla normy dla stężenia PM10 w powietrzu	68	57
Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w powierzchni jednostki	5,14	1,49
Powierzchnia terenów, na których stwierdzono obecność odpadów niebezpiecznych w powierzchni jednostki	0,91	0,44

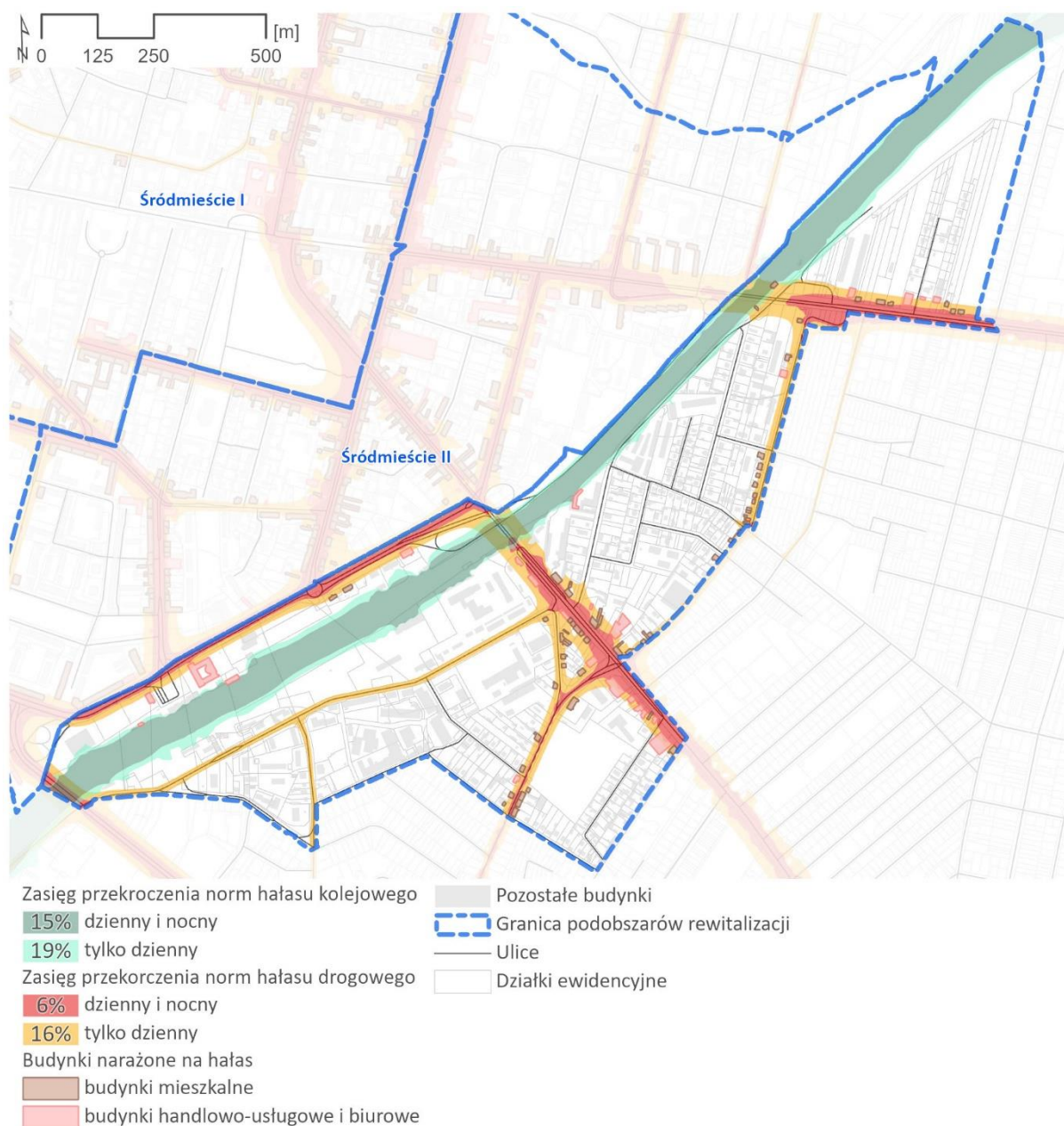
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 61 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

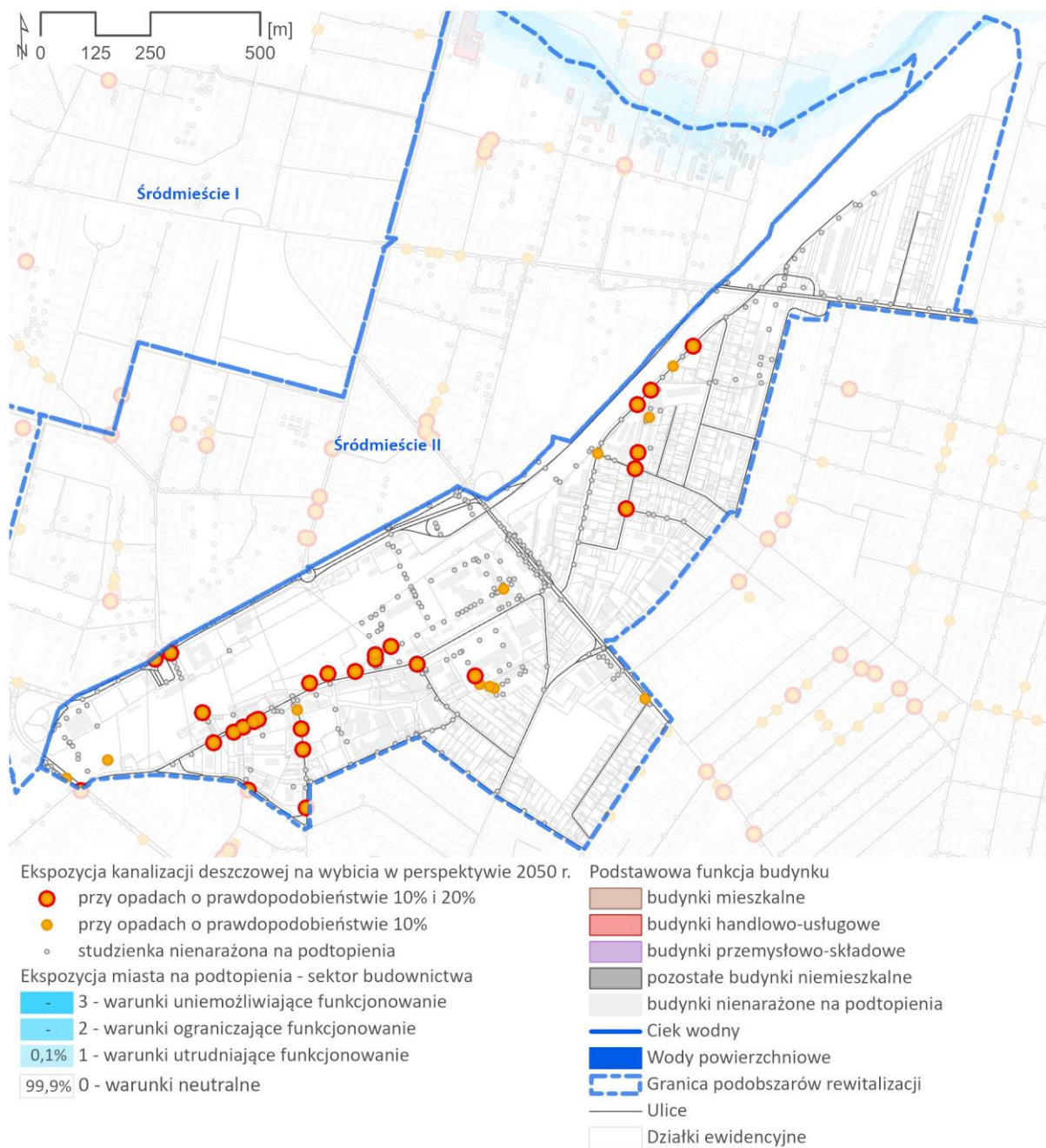
Podobszar Glinice, w porównaniu z innymi zamieszkałymi podobszarami, jest w stosunkowo niedużym stopniu narażony na ponadnormatywny hałas pochodzący od ruchu kołowego. Dość znaczące przekroczenia norm dziennych i nocnych występują przy ulicach Słowackiego i Lubelskiej oraz w mniejszym stopniu przy ulicach Zagłoby i Cymerysa-Kwiatkowskiego. Najważniejszym czynnikiem hałasogennym, obejmującym 19% terenów w porze dziennej oraz 15% w nocy, jest linia kolejowa, jednakże przekroczenia norm z jej źródła nie dotyczą terenów zabudowy mieszkaniowej.

Rys. 62. Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

W przeciwieństwie do pozostałych podobszarów, Glinice są praktycznie niezagrożone ekspozycją na podtopienia ze strony cieków i zbiorników wodnych. Problematyczną kwestią są natomiast wybita kanalizacji deszczowej, które w perspektywie 2050 r. mogą dotyczyć licznych studzienek na całym podobszarze. Szczególnie duża ich liczba występuje w południowo-zachodniej części Glinic, przy ulicach Tadeusza Mazowieckiego i Staroopatowskiej oraz północnej, przy ulicach Promyka i Metalowej. Zjawisko to jest następstwem niewystarczającego udziału terenów zdolnych do retencji wód opadowych.

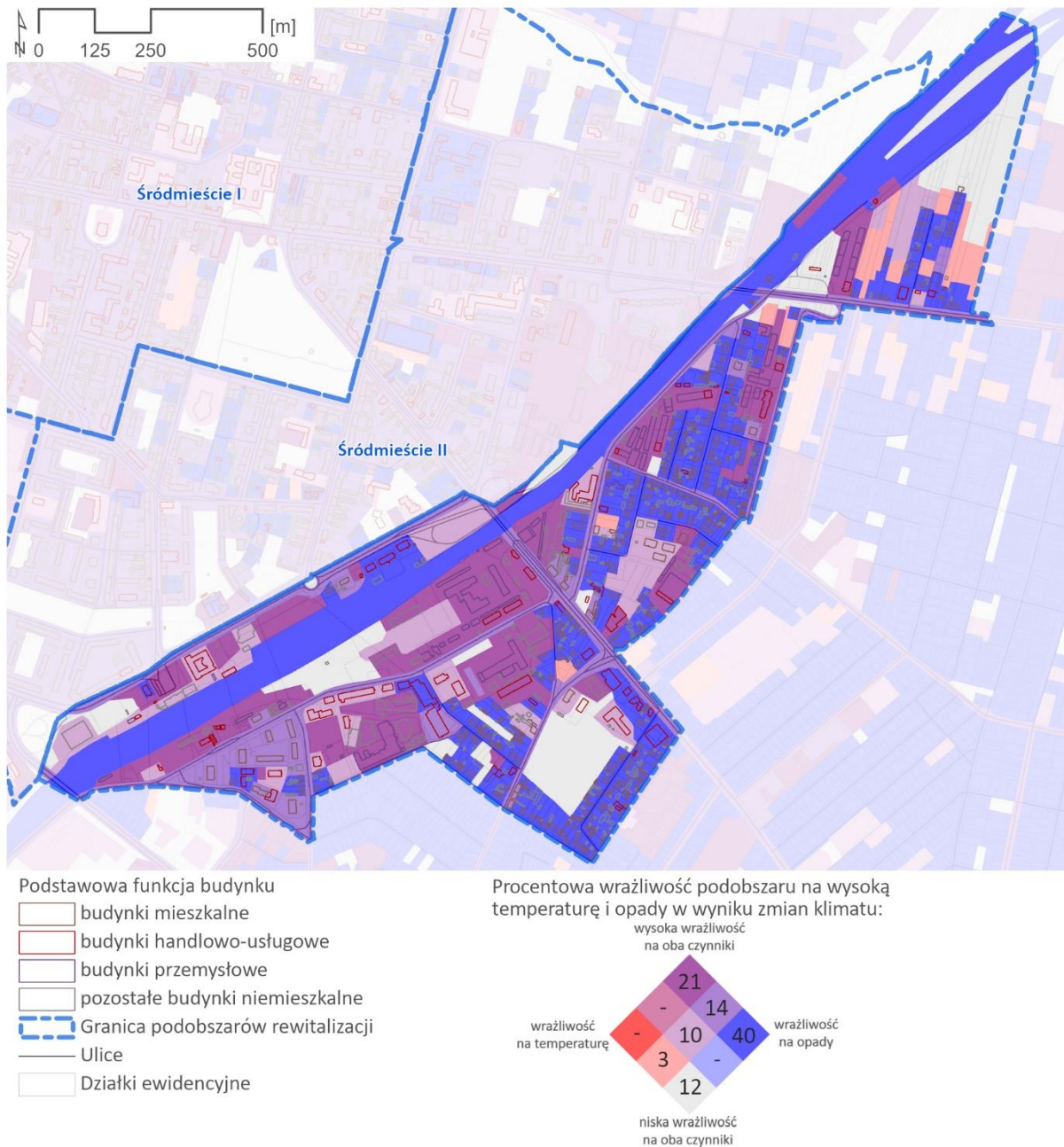

Rys. 63 Podatność podobszaru Glinice na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

Wspomniane zagrożenie hydrologiczne jest następstwem znaczącej wrażliwości podobszaru na opady, która w wysokim stopniu dotyczy ok. 75% jego powierzchni. Glinice cechują się najwyższą wrażliwością na wysoką temperaturę spośród wszystkich podobszarów. W stopniu wysokim dotyczy to 21% terenów, a średnim – 27%. Niską wrażliwością na badane czynniki charakteryzowało się zaledwie 12% powierzchni obszaru, czyniąc Glinice podobszarem o najwyższej wrażliwości na opady i temperaturę. Tym samym oznacza to konieczność dostosowania tkanki miejskiej

do zmieniających się warunków klimatycznych. Niezbędny jest rozwój lokalnej błękitno-zielonej infrastruktury, poprawiającej retencję wód opadowych w miejscu ich powstania, wyposażenie terenów publicznych w zielen wysoką rzucającą cień oraz maksymalizacja udziału powierzchni biologicznie czynnej w sąsiedztwie zabudowań, w formie zieleni średniej i niskiej.

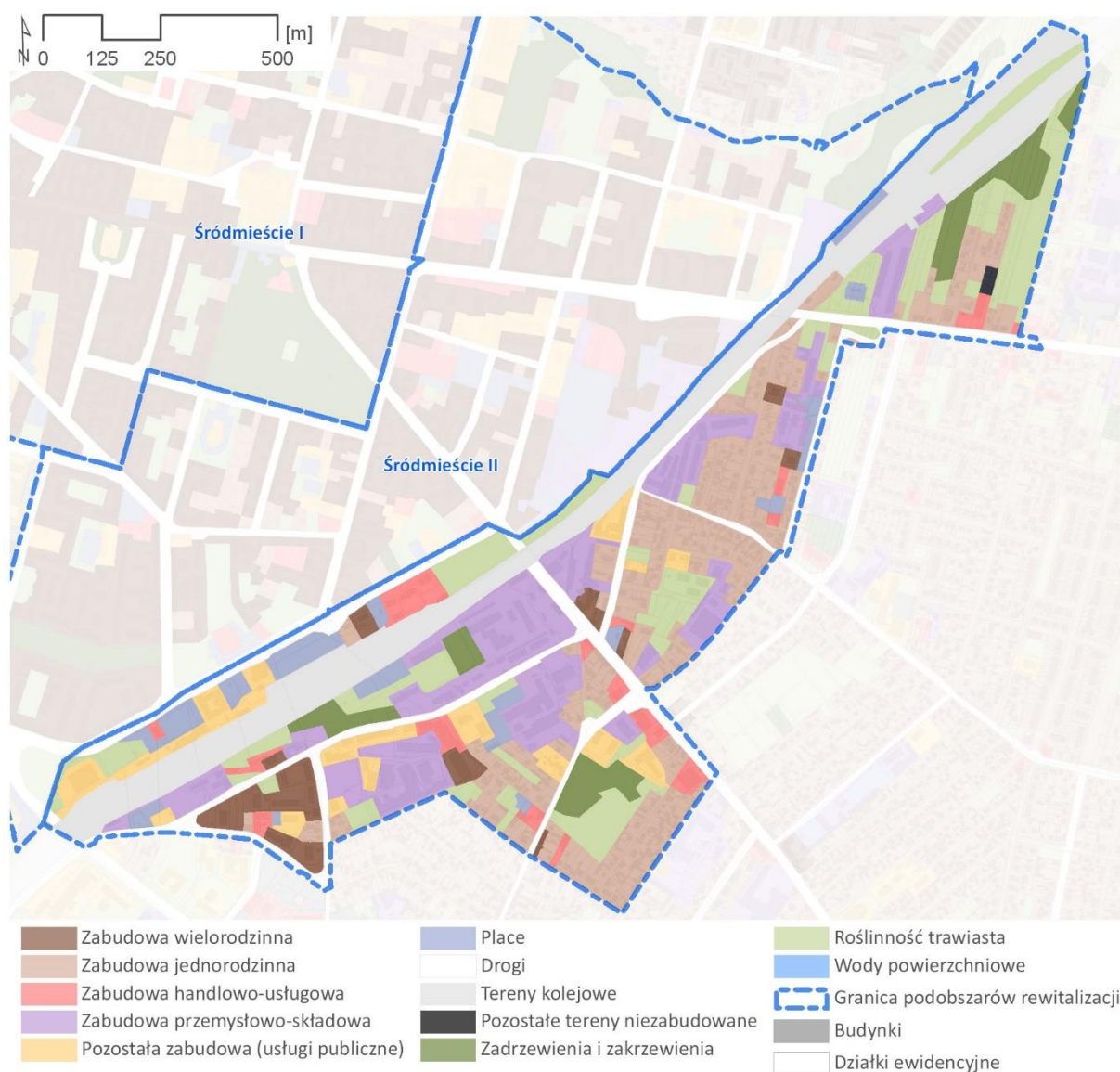

Rys. 64 Wrażliwość podobszaru Glinice na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z projektu LIFE14CCA/PL/000101 „Adaptacja do zmian klimatu poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą w przestrzeni miejskiej Radomia”.

DIAGNOZA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru Glinice dominują tereny zabudowane, które stanowią 55% powierzchni, z czego 19% zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 16% tereny zabudowy przemysłowo-składowej, 8% place (powierzchnia utwardzona), 6% pozostała zabudowa (obiekty użyteczności publicznej), 4% tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, a 3% tereny zabudowy handlowo-usługowej. Tereny zieleni stanowią łącznie 18% (14% to roślinność trawiasta, a 4% tereny zadrzewione i zakrzewione). Udział terenów komunikacyjnych jest wysoki i wynosi 26% (10% zajmują drogi, a 16% tereny kolejowe). Strukturę podobszaru przedstawia poniższa mapa.

Rys. 65 Pokrycie terenu na podobszarze Glinice

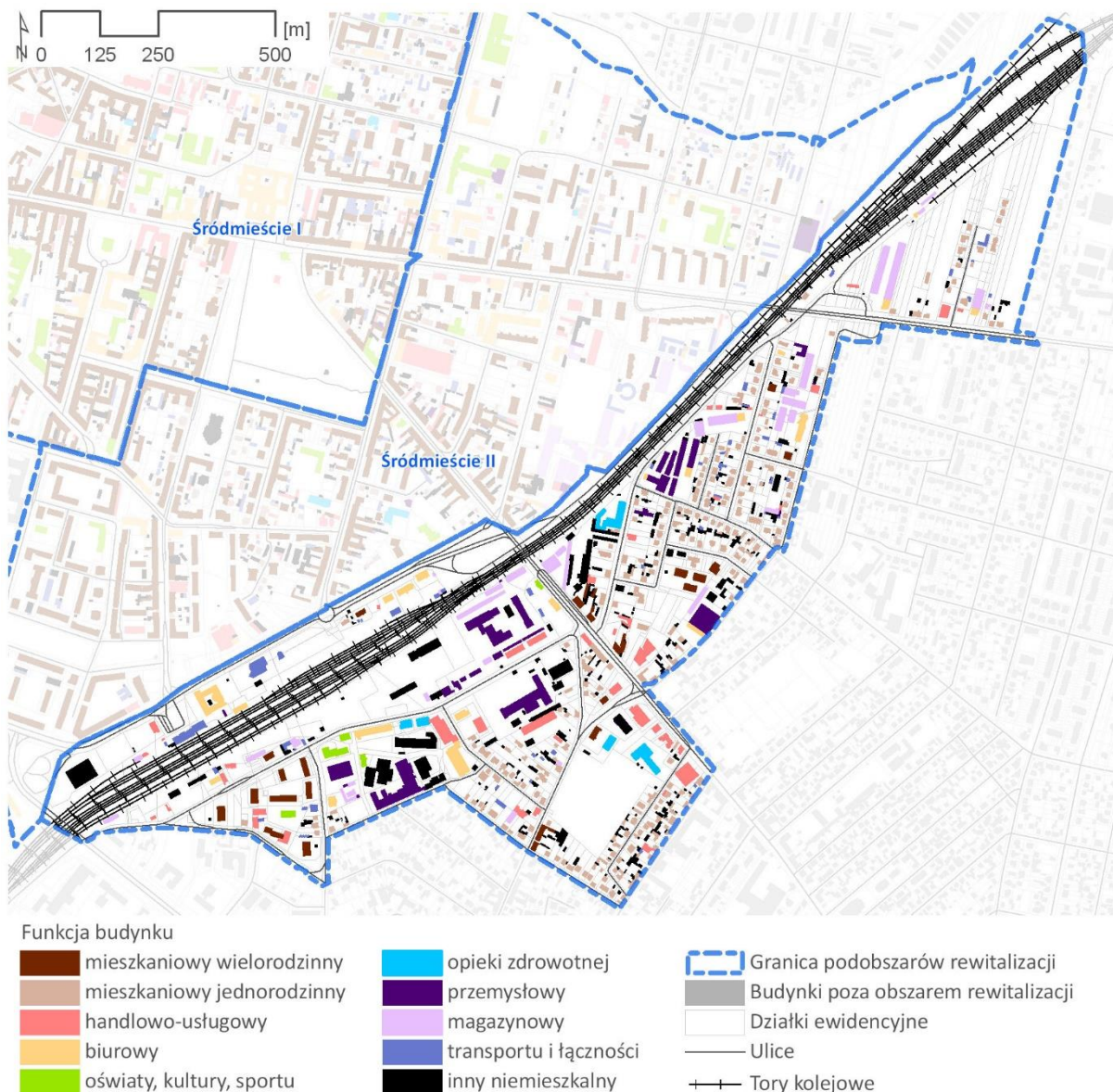
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Czynnikiem warunkującym sposób zagospodarowania znacznej części podobszaru i jednocześnie barierą przestrzenną, która oddziela Glinice od reszty podobszarów jest

linia kolejowa. Na północ od torów zlokalizowany jest główny węzeł komunikacyjny miasta, obejmujący dworzec kolejowy Radom Główny i punkt przesiadkowy komunikacji miejskiej. Zabytkowy budynek dworca kolejowego w latach 2012-2013 przeszedł kompleksową modernizację, natomiast budynek dworca autobusowego planowany jest do przebudowy w kierunku zmiany sposobu użytkowania. Na południe od torów kolejowych koncentruje się dawna zabudowa przemysłowo-składowa, która od ponad dwóch dekad ulega stopniowym, bezplanowym przekształceniom. Przykładem jest teren po Radomskich Zakładach Przemysłu Skórzanego „Radoskór”, gdzie pojedyncze dawne obiekty produkcyjne zostały wyremontowane, zmianie uległ także sposób ich użytkowania. Obecnie budynki te pełnią funkcję przestrzeni biurowych, usługowych, a nawet mieszkaniowych (lofty). Problem stanowi estetyka i stan techniczny pozostałych obiektów, które wchodzi w skład kompleksu i tym samym obniżają atrakcyjność całego założenia. Biorąc pod uwagę strategiczne znaczenie obszaru w rejonie dworca PKP dla rozwoju miasta, zachodzące zmiany w zagospodarowaniu terenów przykolejowych i poprodukcyjnych oraz planowaną inwestycję polegającą na budowie węzła multimodalnego o znaczeniu regionalnym, istotne jest podjęcie kompleksowych działań mających na celu przekształcenie struktury funkcjonalno-przestrzennej tej części Glinic i wykreowanie jej jako centrum administracyjno-usługowo-biznesowe.

Wśród zabudowy mieszkaniowej dominują budynki jednorodzinne, podobnie jak na innych podobszarach występuje różnorodność pod względem stanu technicznego, kubatury budynków, geometrii dachów czy użytych materiałów budowlanych. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna stanowi niewielki odsetek ogółu budynków w granicach podobszaru (ok. 2%). Największa grupa ośmiu bloków znajduje się w południowo-zachodniej części podobszaru między ulicami Mazowieckiego, Staroopatowską i Kolejową - budynki te są w dobrym stanie technicznym. Interwencji, z uwagi na zły stan, wymagają rozproszone pojedyncze budynki wielorodzinne, które wchodzi w skład zasobu komunalnego. Podobnie jak na innych podobszarach, występuje problem pojedynczych zdegradowanych budynków, które znacząco obniżają estetykę przestrzeni.

Mieszkańcy podobszaru mają dostęp do podstawowych usług komercyjnych (np. sklep spożywczy, apteka), natomiast większość potrzeb z zakresu dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej (publiczny żłobek, przedszkole, szkoła podstawowa) muszą zaspokajać poza jego granicami. Wyjątek stanowi dostęp do opieki zdrowotnej, który jest zapewniony przez placówki publiczne oraz niepubliczne mające kontrakt z NFZ.

Rys. 66 Funkcje zabudowy na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z EGiB.

Dostęp do terenów zieleni i rekreacji zapewnia Park im. Ruzika. Na jego terenie znajduje się plac zabaw, siłownia zewnętrzna i prowizoryczne boisko do piłki nożnej. W 2020 r. rozpoczęły się przygotowania do kompleksowej rewaloryzacji parku. W jej ramach mają powstać nowe place zabaw, plac do ćwiczeń street-workout, siłownia dla dzieci, boisko wielofunkcyjne oraz tężnia solankowa. Planowana jest także modernizacja istniejącej górki saneczkowej, w tym wyposażenie jej w zjeżdżalnie terenowe oraz zjeżdżalnię typu tyrolka i strefę wspinaczkową.

Głównymi osiami układu komunikacyjnego są drogi powiatowe klasy głównej, biegnące ulicami Lubelska, Słowackiego, Beliny-Prażmowskiego. Istotne z punktu widzenia obsługi komunikacyjnej są także drogi klasy zbiorczej, tj. ulice Mazowieckiego, Cymerysa-Kwiatkowskiego, Średnia i Odrodzenia, natomiast negatywnym zjawiskiem jest ich zły stan techniczny. Problemem jest także deficyt miejsc postojowych,

wprawdzie jego skala jest mniejsza niż w Śródmieściu, jednak i tu ich brak jest uciążliwy dla mieszkańców. Z uwagi na położenie Glinic w bezpośrednim sąsiedztwie Śródmieścia i przebiegające ważne arterie komunikacyjne, obsługa transportu publicznego jest na dobrym poziomie.

Podobnie jak na terenie innych podobszarów, pojawia się problem z dostępnością dla osób ze szczególnymi potrzebami. Brak dostosowania do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi i osób starszych przejawia się m.in.: wąskimi ciągami pieszymi, w dodatku w złym stanie technicznym, zastawianiem chodników samochodami w sposób uniemożliwiający przejechanie wózkiem inwalidzkim/dziecięcym, niedostosowaniem wejść do budynków (brak podjazdów).

Problemem podobszaru, znacząco obniżającym atrakcyjność przestrzeni, są akty wandalizmu w postaci graffiti. To negatywne zjawisko jest szczególnie widoczne na betonowych płotach i zabudowaniach przykolejowych wzdłuż ul. Mazowieckiego.

W diagnozie delimitacyjnej, spośród sześciu analizowanych zjawisk sfery przestrzenno-funkcjonalnej, na podobszarze Glinice zidentyfikowano 5, które wskazują kryzys, tj.:

- brak obiektów, w których realizowane są zadania własne gminy z zakresu kultury i aktywności społecznej;
- wyższa niż średnia miejska liczba budynków komunalnych wymagających podłączenia do sieci ciepłowniczej - pomimo dobrze rozwiniętej w skali miasta sieci ciepłowniczej, część zabudowy korzysta z indywidualnych źródeł ogrzewania; w granicach podobszaru znajduje się pięć takich budynków komunalnych;
- wyższa niż średnia miejska liczba obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków - na podobszarze znajdują się 22 obiekty zabytkowe ujęte w GEZ, z czego 2 wpisane są do rejestru zabytków; mimo wartości kulturowej problemem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest degradacja i zły stan techniczny części zabytkowego zasobu;
- niższa niż średnia miejska liczba przystanków komunikacji publicznej dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach w łącznej liczbie przystanków - w granicach podobszaru nie występują przystanki, które spełniają kryteria dostępności;
- niższa niż średnia miejska długość ścieżek rowerowych - problemem podobszaru jest słabo rozwinięta infrastruktura, która umożliwiłaby bezpieczne poruszanie się rowerem i tym samym stanowiła alternatywę dla transportu samochodowego.

Rys. 67 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

DIAGNOZA SFERY TECHNICZNEJ

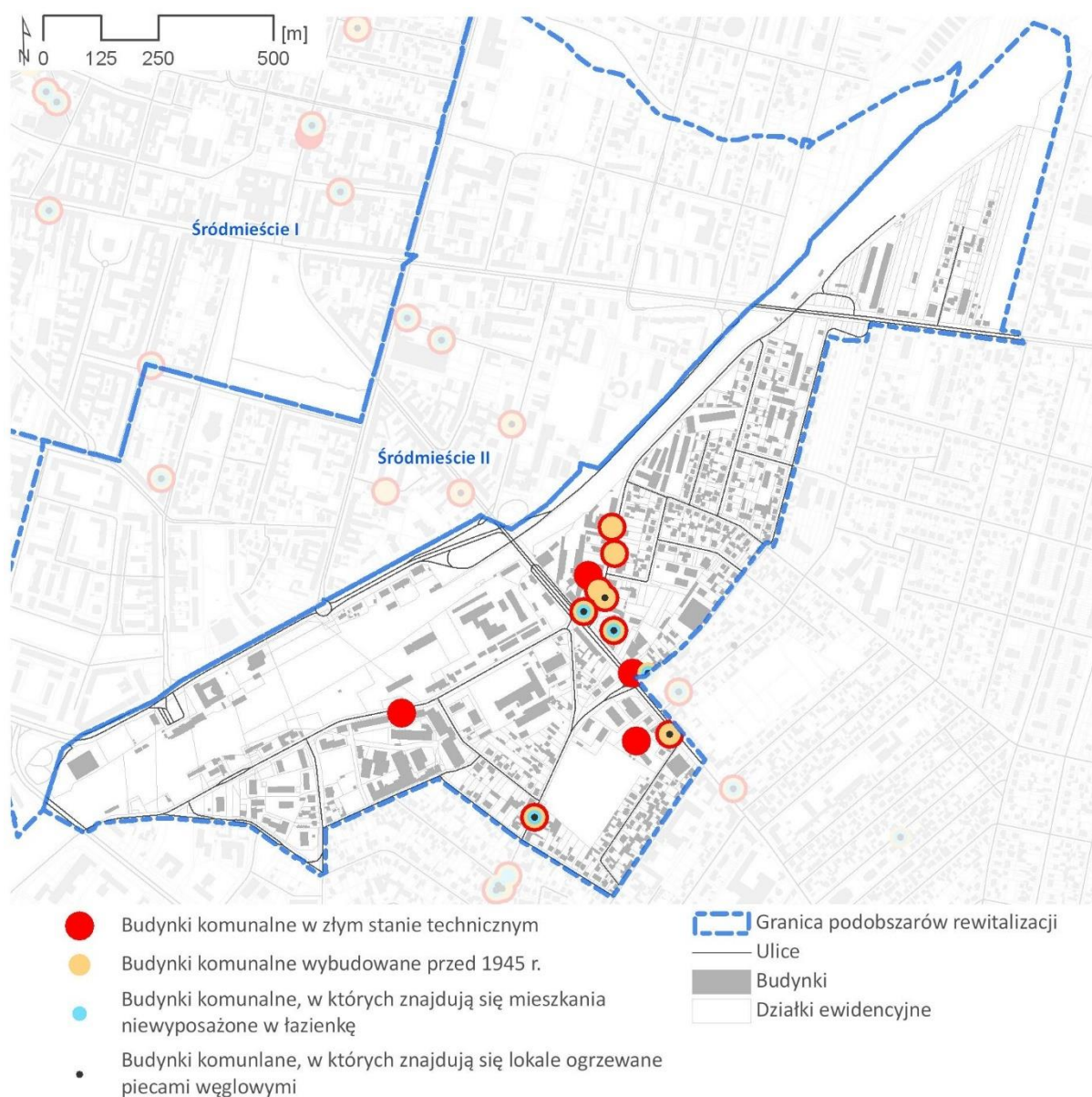
W przypadku tej sfery można mówić o stanie kryzysowym na podobszarze - świadczą o tym wszystkie zagadnienia badane podczas diagnozy delimitacyjnej. Największe przekroczenie wskaźnika, ponad czternastokrotne, odnotowano w przypadku liczby budynków komunalnych wybudowanych przez 1945 r. oraz liczby budynków komunalnych ogółem w złym stanie technicznym. Powyższe dwa wskaźniki dowodzą dużych potrzeb remontowych zasobu komunalnego. Poza tym, na obszarze zidentyfikowano dużą liczbę lokali komunalnych wyposażonych w piece węglowe, ponad sześciokrotnie większą w porównaniu ze średnią miejską. Ponadto, podobszar

negatywnie wyróżnia się pod względem substandardowego wyposażenia mieszkań komunalnych wyrażony liczbą lokali nie wyposażonych w łazienkę. Osiągnięta wartość jest pięciokrotnie wyższa niż średnia dla miasta.

Tab. 27 Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Glinice

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika	
	podobszar	Miasto
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	5,8	0,4
Liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r. na 1000 osób	4,3	0,3
Liczba mieszkań komunalnych nie wyposażonych w łazienkę na 1000 osób	12,6	2,5
Liczba lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	23,2	3,5

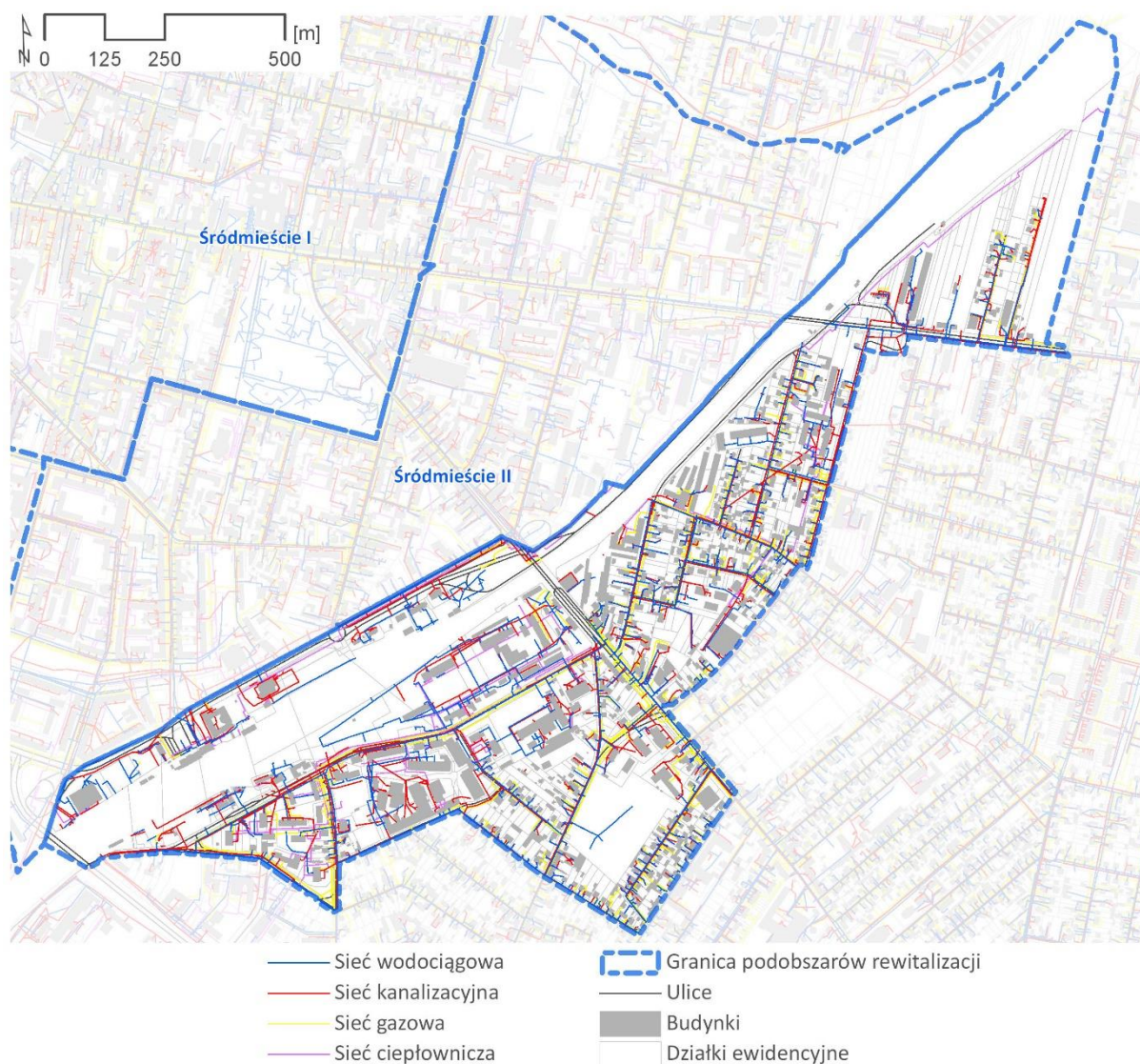
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia.

Rys. 68 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

Podobszar Glinice jest w całości wyposażony w infrastrukturę techniczną w postaci sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i kanalizacji deszczowej. Większość sieci wodociągowej (12,5 km), kanalizacyjnej (8,3 km) oraz kanalizacji deszczowej (3,2 km) powstała przed 2000 r. pozostałe inwestycje były realizowane po roku 2000 - sieci wodociągowej powstało wtedy 0,5 km, kanalizacyjnej - 3,7 km, a kanalizacji deszczowej - 1,2 km. W 2020 r. na podobszarze doszło do 15 awarii sieci wodociągowej i 16 sieci kanalizacyjnej, w tym 9 dotyczyło sieci kanalizacji deszczowej. Informacja o awariach, w zestawieniu z wiekiem sieci oraz informacjami pozyskanymi z UM w Radomiu, pozwala założyć konieczność przynajmniej częściowego wyremontowania infrastruktury technicznej.

Rys. 69 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Glinice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Radomiu.

Tab. 28 Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Glinice

		Glinice			
		przed 1990	1990-2000	2000-2010	po 2010
Długość w km infrastruktury w przedziałach czasowych ich powstawania na podobszarach	sieć wodociągowa	12,3	0,2	0,2	0,3
	sieć kanalizacyjna	7,1	1,2	2,1	1,6
	sieć deszczowa	2,9	0,3	0,3	0,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Radomiu.

W latach 2016-2020 na podobszarze odbyło się 30 interwencji straży pożarnej związanych z:

- wadami urządzeń ogrzewczych na paliwo stałe,
- wadami urządzeń ogrzewczych na paliwo gazowe,
- uszkodzeniami sieci i instalacji przesyłowych, doprowadzających, odprowadzających media komunalne i technologiczne,
- wadami środków transportu,
- gwałtownymi opadami atmosferycznymi.

Najwięcej interwencji dotyczyło wad środków transportu i zdarzeń związanych z gwałtownymi opadami atmosferycznymi. Praktycznie wszystkie pozostałe zdarzenia dotyczyły wad mających miejsce w zabudowie mieszkaniowej, w szczególności w zabudowie wielorodzinnej. Pojedyncze incydenty miały miejsce w obiektach usługowych.

POTRZEBY PODOBSZARU GLINICE

Na podstawie analizy danych zastanych, eksperckich spacerów studyjnych i spotkań z Zespołem ds. opracowania GPR, a także wyników konsultacji społecznych, zostały określone potencjały podobszaru Glinice, a także potrzeby tego fragmentu obszaru rewitalizacji.

Tab. 29 Potrzeby podobszaru Glinice

Sfera	Potrzeby
Społeczna	<p>Budowanie wizerunku podobszaru rewitalizacji jako przestrzeni atrakcyjnej i przyjaznej dla mieszkańców.</p> <p>Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacji powszechnej i ustawicznej dla mieszkańców podobszaru, w tym szczególnie zidentyfikowanych grup narażonych na wykluczenie społeczne, zwiększającej szanse życiowe/zawodowe, co ograniczy korzystanie z pomocy społecznej, w tym z zasiłków z powodu ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i dodatków mieszkaniowych.</p> <p>Organizowanie różnorodnych form pracy z młodymi osobami z rodzin dysfunkcyjnych nakierowanych na przerwanie cyklu dziedziczenia ubóstwa przez wpieranie wszelkich form edukacji i animacji.</p> <p>Zwiększenie dostępności edukacji ustawicznej w celu poprawy kwalifikacji, które umożliwią podwyższenie kompetencji uznanych za atrakcyjne na rynku pracy.</p> <p>Podwyższenie poziomu bezpieczeństwa na podobszarze rewitalizacji, przeciwdziałania patologiom społecznym i przemocy domowej.</p> <p>Realizacja programu oddłużania skierowanego do mieszkańców podobszaru z zadłużeniem czynszowym.</p>
Gospodarcza	Wykreowanie atrakcyjnego centrum administracyjno-biznesowo-usługowego.

	<p>Podjęcie działań wspierających działalność lokalnych firm, ze względu na występowanie na podobszarze wysokiego odsetka niestabilnych działalności gospodarczych.</p> <p>Wspieranie procesów wzrostu zatrudnienia na podobszarze rewitalizacji, szczególnie wśród osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach i wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Udostępnienie edukacji powszechnej i ustawicznej podnoszących kwalifikacje i zwiększających szanse zawodowe osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym.</p> <p>Promocja instytucji wspierających rozwój, które są motorem tworzenia aktywnych postaw na rynku pracy, w tym wśród osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach lub wchodzących na rynek pracy.</p> <p>Stworzenie atrakcyjnej oferty rynku pracy w celu zatrzymania migracji młodych osób z miasta - dzięki temu możliwa jest zmiana proporcji piramidy demograficznej na bardziej sprzyjającą wzrostowi gospodarczemu.</p> <p>Promocja postaw przedsiębiorczości, szczególnie wśród przedstawicieli młodego pokolenia.</p>
Przestrzenno-funkcjonalna	<p>Kompleksowe przekształcenie struktury funkcjonalno-przestrzennej terenów w bezpośrednim sąsiedztwie torów kolejowych tj. dworca PKP oraz terenów przemysłowych.</p> <p>Przekształcenie terenów dworca PKP w multimodalne centrum przesiadkowe.</p> <p>Opracowanie racjonalnej polityki parkingowej.</p> <p>Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej, przestrzeni publicznych i przystanków autobusowych dla osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>Zaplanowanie kompleksowej renowacji i/lub przekształceń funkcjonalnych zdegradowanych obiektów zabytkowych.</p> <p>Zwiększenie udziału zieleni oraz terenów biologicznie czynnych.</p> <p>Rozwój infrastruktury rowerowej.</p> <p>Rozwój infrastruktury ciepłowniczej.</p>
Techniczna	<p>Remont zasobu komunalnego w złym stanie technicznym,</p> <p>Podniesienie standardu komunalnych lokali mieszkaniowych o substandardowym wyposażeniu,</p> <p>Remont przynajmniej części sieci infrastruktury technicznej,</p> <p>Podłączenie lokali komunalnych wyposażonych w piece węglowe do miejskiej sieci ciepłowniczej.</p>
Środowiskowa	<p>Usunięcie pozostałego azbestu oraz zabezpieczenie terenów zawierających odpady niebezpieczne.</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa zabudowy pod kątem odporności na podtopienia.</p> <p>Zwiększenie udziału terenów zieleni oraz poprawa retencji wód opadowych.</p>

Źródło: opracowanie własne.

SYNTEZA DIAGNOZY POGŁĘBIONEJ OBSZARU REWITALIZACJI

Poniżej, w formie podsumowania, przedstawiono syntezę diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, obejmującą opis problemów i potencjałów tego terenu ze sfer społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wraz z zaprezentowanym zestawieniem potrzeb wpisuje się ona w wymóg art. 36 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

Tab. 30 Problemy zdiagnozowane na podobszarach rewitalizacji w podziale na sfery, rodzaj problemu i podobszar

Sfera	Problemy	Piotrówka	Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Śródmieście I	Śródmieście II	Glinice
Społeczna	Niekorzystne tendencje demograficzne - depopulacja i starzenie się społeczeństwa.					
	Ponadprzeciętny poziom bezrobocia i jego niekorzystna struktura, tj. duży udział osób długotrwale pozostających bez pracy oraz z niskim poziomem wykształcenia.					
	Ubóstwo i uzależnienie od pomocy społecznej.					
	Zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem społecznym z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności lub wieku.					
	Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców.					
	Niski poziom poczucia bezpieczeństwa spowodowany wysoką liczbą przestępstw, w tym wandalizmem.					
	Zaległości czynszowe w lokalach komunalnych.					
	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.					
Gospodarcza	Słaba kondycja lokalnego sektora małych i średnich firm.					
	Niewystarczający dostęp do wykwalifikowanej kadry.					
	Obciążenie demograficzne osobami w wieku poprodukcyjnym.					
Środowiskowa	Obniżona jakość powietrza.					
	Wysoki udział powierzchni wrażliwych na wysoką temperaturę i opady w związku ze zmianami klimatu.					
	Występowanie odpadów niebezpiecznych na terenach zabudowy przemysłowej, w której prowadzona była działalność garbarska (Piotrówka, Stare Miasto, Glinice) oraz w postaci wyrobów zawierających azbest (Śródmieście I, Glinice, Miasto Kazimierzowskie).					
Przestrzenno-funkcjonalna	Niska atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania.					
	Występowanie zdegradowanych budynków wymagających modernizacji o nieuregulowanym stanie prawnym.					
	Występowanie zdegradowanych obiektów zabytkowych.					
	Niska estetyka zagospodarowania przestrzeni publicznych - niedostatek miejsc integracji, wypoczynku i rekreacji oraz niski udział zieleni w przestrzeniach publicznych.					

	Wzmożony ruch samochodowy w tym tranzytowy uniemożliwiający stworzenie przyjaznej, bezpiecznej i integrującej przestrzeni oraz generujący zanieczyszczenia powietrza i hałas.				
	Niski stopień wyposażenia w infrastrukturę umożliwiającą sprawne i bezpieczne korzystanie z roweru jako alternatywnego środka do przemieszczania.				
	Występowanie barier komunikacyjnych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z ograniczeniami ruchowymi, dla osób starszych oraz dla rodziców z wózkami dziecięcymi.				
	Niedostatecznie rozwinięta sieć ciepłownicza.				
Techniczna	Zły stan techniczny gminnego zasobu mieszkaniowego.				
	Ponadprzeciętna liczba budynków komunalnych ogrzewanych za pomocą indywidualnych źródeł ciepła niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.				
	Niewydajna sieć kanalizacji deszczowej.				

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli poniżej zaprezentowano zbiorczo potencjały obszaru rewitalizacji w podziale na poszczególne podobszary i sfery społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, które są istotne dla rozwoju miasta.

Tab. 31 Potencjały obszaru rewitalizacji w podziale na sferę i podobszary

Sfera	Podobszar	Potencjały
Społeczna	Piotrówka	Teren Piotrówki, choć niezamieszkały, cechuje duży potencjał do prowadzenia działań społecznych o charakterze aktywizacyjnym, kulturalnym i rekreacyjnym, zwłaszcza po utworzeniu na tym terenie Parku Kulturowego zaplanowanego w ramach interwencji rewitalizacyjnej.
	Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Poza wymienionym Muzeum im. Jacka Malczewskiego na podobszarze zlokalizowane jest także jako oddział Muzeum im. Jacka Malczewskiego Muzeum Historii Radomia, prezentujące dzieje Radomia od IX wieku (budowa piastowskiego grodu na Piotrówce) do końca II wojny światowej. Od 2020 r. na omawianym podobszarze, w zabytkowej kamienicy Deskurów, działa również Instytut Miejski, który pełni funkcje muzealne, edukacyjne i kulturalne. W kamienicy Deskurów otwarto Muzeum Historii Najnowszej Miasta Radomia, który opowiada historię miasta po 1945 r. Wymienione obiekty są jednymi z najważniejszych placówek kultury w mieście, a także stanowią największy potencjał na polu rewitalizacji w sferze społecznej. Na podobszarze zarejestrowanych jest 16 organizacji pozarządowych, mieści się Centrum Organizacji Pozarządowych. Ponadto, na tle pozostałych podobszarów rewitalizacji, podobszar ten cechuje wysoka aktywność społeczna jego mieszkańców, o czym świadczy najwyższa liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego na 1000 osób. Pozytywną stroną podobszaru jest również fakt, że nie występują na nim duże problemy z bezrobociem. Wartość wskaźnika dotyczącego liczby osób pozostających bez pracy długotrwale nie przekroczyła średniej wartości dla całego miasta, a wskaźnik obrazujący liczbę osób bezrobotnych, w porównaniu do pozostałych podobszarów rewitalizacji, osiągnął wartość najniższą.
	Śródmieście I	Podobszar rewitalizacji Śródmieście I jest aktualnym centrum życia społecznego w Radomiu. Znajduje się tutaj większość ważniejszych obiektów oświatowych, kulturalnych i rekreacyjnych, w tym aktywnie działające Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”. Zlokalizowany jest tu także drugi pod względem wielkości park w Radomiu – park im. Tadeusza Kościuszki, który stanowi zaplecze rekreacyjne i wypoczynkowe w samym centrum miasta. Na obszarze zarejestrowanych jest najwięcej, w porównaniu do pozostałych podobszarów rewitalizacji, organizacji pozarządowych. Ich liczba sięga blisko 150. Mieszkańcy

		podobszaru wykazują również wysoką aktywność społeczną, o czym świadczy duża liczba projektów zgłoszonych w latach 2018-2020 do budżetu obywatelskiego.
	Śródmieście II	Duża liczba organizacji pozarządowych, które mogą stać się ważnymi interesariuszami planowanego procesu rewitalizacji. Spora liczba obiektów infrastruktury społecznej, w tym Środowiskowy Dom Samopomocy i Warsztat Terapii Zajęciowej, a także instytucja kultury - biblioteka.
	Glinice	Miejscem, które na podobszarze Glinice stanowi potencjał w zakresie rewitalizacji społecznej jest park im. Józefa Ruzika. Miejsce to może być wykorzystywane w celach sportowych, rekreacyjnych, wypoczynkowych i integracyjnych.
Gospodarcza	Piotrówka	Potencjał dla rozwoju gospodarczego jest silnie skorelowany z przekształceniami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Planowane inwestycje związane z powstaniem Parku Kulturowego „Stary Radom” mogą być kołem zamachowym przekształceń obiektów po dawnej garbarni na cele usługowe, w tym turystyczne i związane z obsługą parku.
	Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Działalność instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości. Duża liczba lokali użytkowych.
	Śródmieście I	Działalność instytucji wspierających przedsiębiorczość. Rozbudowana oferta lokali użytkowych. Atrakcyjne czynniki lokalizacyjne dla MSP.
	Śródmieście II	Oferta lokali użytkowych. Atrakcyjne czynniki lokalizacyjne dla MSP.
	Glinice	Atrakcyjne czynniki lokalizacyjne - dobra dostępność komunikacyjna.
	Przestrzenno-funkcjonalna	Piotrówka
Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie		Ponadprzeciętne walory zabytkowe. Rynek Miasta Kazimierzowskiego jako przestrzeń publiczna.
Śródmieście I		Reprezentacyjny i centrotwórczy charakter podobszaru. Wysoka wartość historyczna podobszaru. Koncentracja obiektów użyteczności publicznej. Przestrzenie publiczne.
Śródmieście II		Koncentracja obiektów użyteczności publicznej. Występowanie obiektów o charakterze zabytkowym,
Glinice		Bliskie sąsiedztwo głównych obiektów węzłowych transportu kolejowego (dworzec PKP) i autobusowego (dawny dworzec PKS oraz pętla MPK), umożliwiające przekształcenie terenu w dworzec multimodalny. Występowanie terenów przemysłowych o znaczeniu tożsamościowym, które mogą zostać przekształcone w atrakcyjną przestrzeń biurowo-usługową.
Techniczna	Piotrówka	Potencjał dla rozwoju w sferze technicznej jest jednoznacznie powiązany z planowaną inwestycją dotyczącą Parku Kulturowego „Stary Radom”.
	Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Dobre wyposażenie podobszaru w infrastrukturę techniczną.
	Śródmieście I	Dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną umożliwi podłączenie lokali komunalnych wyposażonych w piece do miejskich sieci.
	Śródmieście II	Dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną umożliwi podłączenie lokali komunalnych wyposażonych w piece do miejskiej sieci ciepłowniczej. Z uwagi na niewielką liczbę lokali o substandardowym wyposażeniu, przeprowadzenie

		niezbędnych remontów umożliwi podniesieni jakości wszystkich substandardowych komunalnych lokali mieszkalnych.
	Glinice	Dobre pokrycie podobszaru sieciami infrastruktury technicznej.
Środowiskowa	Piotrówka	Podobszar posiada duży potencjał środowiskowy, obecnie wykorzystywany w niewielkim stopniu. Tereny Piotrówki mogą pełnić funkcje ekologiczne jako siedliska wielu gatunków fauny i flory. Istotną kwestią jest również aspekt hydrologiczny, związany z rzeką Mleczną, której okolice powinny pełnić rolę związaną m.in. z retencją wód opadowych. Położenie między Zalewem Borki i Starym Ogrodem - Piotrówka jako łącznik obu terenów zieleni.
	Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Możliwy rozwój funkcji wypoczynkowej i aktywizacyjnej na niezabudowanych terenach zielonych.
	Śródmieście I	Możliwy rozwój funkcji rekreacyjnej w sąsiedztwie terenów nadrzecznych.
	Śródmieście II	Możliwy rozwój funkcji rekreacyjnej w sąsiedztwie terenów nadrzecznych.
	Glinice	Potencjałem jest brak uciążliwego hałasu i możliwości oddziaływania na zmiany klimatu, jakie daje dogodnie położony park im. Ruzika, a także przydomowa zieleń w ogrodach domów jednorodzinnych.

Źródło: opracowanie własne.

3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

3.1 UWSPÓLNIONA WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI RADOMIA

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji powinien zawierać w szczególności opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych, a także sporządzone na tej podstawie cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań, których realizacja służy ograniczeniu lub całkowitej eliminacji zdiagnozowanych na tym terenie negatywnych zjawisk. Zarówno cele, jak i wizja powinny stanowić spójną, uporządkowaną całość, co oznacza, że każdy z celów musi przyczyniać się do osiągnięcia wizji jako całości lub jej fragmentu. Z uwagi na podobieństwo problemów występujących na poszczególnych podobszarach rewitalizacji, a także ich przestrzenne położenie względem siebie oraz związku funkcjonalne, postanowiono dla nich przyjąć wspólną wizję i cele. Dotyczy to również niezamieszkanego podobszaru rewitalizacji Piotrówka, którego celem odnowy jest wprowadzenie nowych funkcji społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych czy środowiskowych, z których korzystać będą mieszkańcy pozostałych podobszarów.

Wizja dla obszaru rewitalizacji Radomia jest spójna z wizją przyjętą w strategii rozwoju miasta „Strategia dalszego rozwoju Gminy Miasta Radomia - Radom 2030”. Spójność obydwu wizji sprawia, że działania rewitalizacyjne będą również wpisywać się w cele polityki ogólnorozwojowej Radomia. Obie wizje są ze sobą powiązane zagadnieniami zwiększenia aktywności gospodarczej i kapitału społecznego, poprawy jakości przestrzeni publicznej oraz wykorzystania potencjałów rozwojowych.

Po zakończeniu wdrażania programu obszar rewitalizacji Radomia ma być miejscem, gdzie ludzie chcą przebywać, mieszkać, pracować, w szczególności:

Dzięki podejmowanym skoordynowanym, kompleksowym działaniom, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji, po 2032 r. obszar rewitalizacji Radomia będzie miejscem atrakcyjnym do mieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej i społecznej. Przestrzeń publiczna będzie się charakteryzować wysokimi walorami estetycznymi, o rozwiązaniach przestrzennych i funkcjonalnych odpowiadających na potrzeby mieszkańców, dzięki czemu obszar zmieni swój wizerunek oraz zyska pozytywny odbiór przez mieszkańców całego miasta.

Podjęta interwencja w sferze przestrzennej poprawi dostępność komunikacyjną zarówno dla ruchu pieszego, jak i kołowego, co przyczyni się do spędzania czasu wolnego na obszarze rewitalizacji przez mieszkańców całego miasta. Przestrzeń w otoczeniu pięknej, wyremontowanej, zadbanej architektury będzie atrakcyjna i przyjazna. Taka przestrzeń będzie ułatwiać nawiązywanie relacji społecznych podczas różnorodnych możliwości spędzania czasu wolnego. Rozwój ścieżek rowerowych i ograniczenie przestrzennych barier architektonicznych będzie sprzyjać zdecydowanemu wzrostowi aktywności społecznej i integracji mieszkańców nie tylko obszaru rewitalizacji, ale całego miasta.

Ograniczenie ruchu samochodowego pozytywnie wpłynie na komfort życia mieszkańców, a rozwój infrastruktury rowerowej przełoży się na zmniejszenie zanieczyszczeń i hałasu generowanych przez samochody. Rozwój ścieżek rowerowych umożliwi mieszkańcom poruszanie się w alternatywny, zdrowszy sposób po obszarze rewitalizacji.

Dzięki aktywnie prowadzonej polityce społecznej zdecydowanie zmniejszone zostaną deficyty społeczne, a dodatkowym czynnikiem wspierającym rozwój obszaru rewitalizacji będzie wzrost kapitału społecznego, większe zaangażowanie organizacji pozarządowych w codzienne życie mieszkańców, w wyniku czego zwiększy się zaangażowanie społeczności lokalnej, co umożliwi nawiązywanie więzi międzypokoleniowych. Dzięki temu podwyższy się poziom zaufania społecznego i poczucie przynależności do lokalnej społeczności. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zyskają bardzo dobre warunki rozwoju. Warunki te będą efektem poczucia przynależności społecznej, dostępności do dóbr kultury, rozwoju gospodarczego i ekonomicznego umożliwiającego wszechstronny rozwój zawodowy i osobisty.

W wyniku procesu rewitalizacji podobszar rewitalizacji Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie stanie się miejscem unikatowych usług zlokalizowanych w sąsiedztwie zabytkowej zabudowy mieszkaniowej o najwyższym standardzie oraz atrakcyjnej oferty czasu wolnego dla wszystkich grup społecznych.

W wyniku procesu rewitalizacji podobszar rewitalizacji Śródmieście I stanie się centrum życia społecznego rozkwitającego w zmodernizowanych przestrzeniach publicznych i w bezpośrednim sąsiedztwie zielonych terenów nadrzecznych.

W wyniku procesu rewitalizacji podobszar rewitalizacji Śródmieście II stanie się miejscem szczególnie atrakcyjnym dla małych i średnich przedsiębiorstw, z przestrzeniami integracji lokalnej wykorzystującymi walory zielonych terenów nadrzecznych, wspieranych przez aktywnie działające podmioty społeczne.

W wyniku procesu rewitalizacji podobszar rewitalizacji Glinice stanie się miejscem intensywnego rozwoju oferty usługowo-biurowej, zlokalizowanej w zmodernizowanym założeniu przemysłowym, jak i atrakcyjnej oferty rekreacyjno-sportowej spędzania wolnego czasu w otoczeniu parkowej zieleni.

W wyniku procesu rewitalizacji podobszar rewitalizacji Piotrówka stanie się miejscem generującym nowe funkcje kulturalne z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i zrewaloryzowanej zieleni.

3.2 UWSPÓLNIONE CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Z opisanej wizji stanu obszaru rewitalizacji wynika, że teren ten stanie się miejscem przyjaznym i kompleksowo odpowiadającym na potrzeby mieszkańców w zakresie zarówno życia, jak i pracy oraz wypoczynku. Efekt ten uda się osiągnąć przede wszystkim za pomocą funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz zwiększonej aktywności mieszkańców i podmiotów gospodarczych a także społecznych, wspieranych przez inicjatywy oddolne.

Na tej podstawie określono podstawowe kierunki interwencji dla obszaru rewitalizacji Radomia, które koncentrują się na rozwiązaniu głównych problemów zdiagnozowanych na obszarze:

- zmniejszenie skali negatywnych zjawisk społecznych,
- zwiększenie aktywności mieszkańców,
- wsparcie aktywności podmiotów gospodarczych,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych,
- poprawa stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej,
- poprawa stanu środowiska naturalnego.

Tak ustalone cele procesu rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań zestawiono w tabeli poniżej. Celów i kierunków działań nie rozdzielono na podobszary rewitalizacji, z uwagi na zbieżność potrzeb poszczególnych podobszarów. W związku z tym założono, iż każdy z podobszarów będzie odpowiadał za realizację wyzwań strategicznych procesu rewitalizacji Radomia.

Tab. 32 Cele i kierunki działań procesu rewitalizacji Miasta Radomia

Cele GPR	Kierunki działań	Potwierdzenie udziału podobszarów w realizacji celów i kierunków GPR				
		Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Podobszar Śródmieście I	Podobszar Śródmieście II	Podobszar Glinice	Podobszar Piotrówka
Cel I. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	K I.1 Rozwój oferty edukacyjnej oraz aktywizacja osób nieaktywnych na rynku pracy					
	K I.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej					
	K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych					
	K I.4 Wsparcie rozwoju działalności gospodarczych w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy					
	K I.5 Rozwój oferty przemysłu czasu wolnego					
Cel II. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy	K II.1 Prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych					
	K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych					
	K II.3 Adaptacje istniejącej zabudowy na nowe funkcje					
	K II.4 Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej					
	K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych					
Cel III. Poprawa jakości środowiska	K III.1 Poprawa standardów środowiska w zakresie jakości powietrza i gospodarki odpadami					
	K III.2 Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego					
	K III.3 Poprawa potencjału terenów zielonych					
	K III.4 Poprawa jakości układu komunikacyjnego					

Źródło: opracowanie własne.

Cele rewitalizacji, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na podobszarach rewitalizacji problemy i wynikające z nich kierunki działań, mają charakter zintegrowany, gwarantując całościową i kompleksową interwencję. Z tak dopełniającymi się celami zostały powiązane poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dodatkowo świadcząc o zintegrowanym charakterze działań. Zarówno cele, jak i przedsięwzięcia zostały także powiązane za pomocą odpowiednich wskaźników rezultatu i produktu (patrz ROZDZIAŁY: 5 - PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE i 6 - MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, 11 - SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI). Takie wytyczenie celów GPR Miasta Radomia wpisuje się w wymogi art. 36 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach

realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię II T.

4. POWIĄZANIA GPR RADOMIA NA LATA 2023-2032 Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

4.1. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU MIASTA „STRATEGIĄ DALSZEGO ROZWOJU GMINY MIASTA RADOM - RADOM 2030”

„Strategia dalszego rozwoju Gminy Miasta Radomia - Radom 2030” została przyjęta uchwałą nr LXXXI/757/2022 Rady Miejskiej Radomia z dnia 29 sierpnia 2022 r. Dokument ten jest podstawowym narzędziem zarządzania strategicznego na szczeblu lokalnym, który określa:

1. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.
2. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.
3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.
5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.
6. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa.
7. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań.
8. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.
9. Szacunkowe ramy finansowe i źródła finansowania.

Omawiana strategia rozwoju diagnozuje problemy i słabe strony Radomia w podziale na sferę społeczną, przestrzenną i gospodarczą. Zidentyfikowanymi problemami są m. in.:

- mała świadomość społeczności lokalnej i ponadlokalnej odnośnie zasobów kulturowych Radomia;
- utrzymujący się problem w obszarze pomocy społecznej;
- miasto o słabnącym znaczeniu i pełnionych funkcjach społeczno-gospodarczych;
- niski poziom uporządkowania przestrzeni publicznej wyrażony niewielkim pokryciem obszaru miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- ograniczona dostępność terenów zieleni i obszarów cennych przyrodniczo;
- utrzymujący się problem zanieczyszczenia powietrza;
- sieć ścieżek rowerowych zapewniająca niedostateczną możliwość płynnego przemieszczania się rowerem pomiędzy dzielnicami – brak ciągłości sieci;

- utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia;
- niska dynamika rozwoju gospodarczego.

Strategia ta jest najważniejszym dokumentem określającym cele, kierunki i możliwości rozwojowe miasta. Formułuje ona główną misję miasta na przyszłe lata, tj.: „Dostarczanie najwyższej jakości usług i tworzenie przyjaznych warunków do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i społeczności lokalnej, zapewniając jednocześnie aktywne włączenie mieszkańców w ich kształtowanie”. Zadanie to jest realizowane za pomocą celów strategicznych, celów operacyjnych i szczegółowych kierunków działań.

GPR Miasta Radomia jest dokumentem, który również wyznacza kierunki działań rozwojowych, w podziale na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną i środowiskową. Działania w ramach tego dokumentu, w przeciwieństwie do działań zdefiniowanych w strategii rozwoju, skupiają się na wyznaczonym wcześniej obszarze miasta. Pomimo obszarowego oddziaływania programu jego cele powinny być spójne z celami rozwojowymi określonymi dla całego Radomia.

O spójność gminnych programów rewitalizacji z pozostałymi strategicznymi dokumentami gminy i miasta należy zadbać już na początku sporządzania tego dokumentu. Takie podejście gwarantuje metodyczne planowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które odpowiedzą na faktyczne potrzeby mieszkańców miasta. Poniższa tabela przedstawia porównanie celów i kierunków działań zawartych w omawianych wyżej dokumentach.

Tab. 33 Porównanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii dalszego rozwoju Gminy Miasta Radomia - Radom 2030 z celami kierunkami GPR Miasta Radomia

Cele strategiczne i operacyjne Strategii dalszego rozwoju Gminy Miasta Radomia - Radom 2030	Cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032
Cel strategiczny I: Radom - miejsce wykorzystanych potencjałów I.1. Miasto społecznie przyjazne. I.2. Miasto z dostępną opieką zdrowotną. I.3. Miasto ożywionej kultury, turystyki oraz sportu i rekreacji. I.4. Miasto perspektyw edukacyjnych i zawodowych. I.5. Radom - miasto sprawnie zarządzane.	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza. K I.1 Rozwój oferty edukacyjnej oraz aktywizacja osób nieaktywnych na rynku pracy K I.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych K I.5 Rozwój oferty przemysłu czasu wolnego
Cel strategiczny II: Radom - środowisko przyjazne mieszkańcom II.1. Miasto odporne na zmiany klimatu. II.2. Miasto odnawialnej energii.	Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy. K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych Cel 3. Poprawa jakości środowiska naturalnego. K III.1 Poprawa standardów środowiska w zakresie jakości powietrza i gospodarki odpadami K III.2 Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego K III.3 Poprawa potencjału terenów zielonych
Cel strategiczny III: Radom - harmonijnie ukształtowana przestrzeń	Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy.

III.1. Miasto racjonalnie zagospodarowane. III.2. Miasto zielonej mobilności.	K II.1 Prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych K II.3 Adaptacje istniejącej zabudowy na nowe funkcje K II.4 Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych Cel 3. Poprawa jakości środowiska naturalnego. K III.2 Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego K III.4 Poprawa jakości układu komunikacyjnego
Cel strategiczny IV: Radom - centrum aktywności gospodarczej IV.1. Miasto dobrych perspektyw. IV.2. Miasto rozpoznawalnej marki gospodarczej.	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza. K I.1 Rozwój oferty edukacyjnej oraz aktywizacja osób nieaktywnych na rynku pracy K I.4 Wsparcie rozwoju działalności gospodarczych w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy

Źródło: opracowanie własne.

Powyższe porównanie zawarte w tabeli pokazuje, że wszystkie zaplanowane w GPR Miasta Radomia cele i kierunki realizują też potrzeby zdefiniowane w „Strategii dalszego rozwoju Gminy Miasta Radomia - Radom 2030” oraz są spójne z celami strategicznymi i operacyjnymi tego dokumentu. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które są wynikiem wyznaczonych celów i kierunków GPR Miasta Radomia, z pewnością przyczyni się do zminimalizowania lub całkowitego zlikwidowania części spośród 30 problemów występujących na obszarze rewitalizacji, zdiagnozowanych w Strategii dalszego rozwoju Gminy Miasta Radomia - Radom.

4.2. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIASTA RADOMIA NA LATA 2021-2025

Obowiązująca Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025 została przyjęta uchwałą nr LXX/644/2021 Rady Miejskiej w Radomiu 20 grudnia 2021 r. Zawiera ona szczegółową diagnozę problemów społecznych występujących na terenie miasta oraz określa cele i kierunki działań, które warunkują ich rozwiązanie lub zminimalizowanie.

Strategia diagnozuje 5 najistotniejszych problemów społecznych, z którymi zmagają się mieszkańcy Radomia:

1. Bezrobocie - od lat jest to największy problem społeczny występujący na terenie Radomia. Liczba osób zgłaszających się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia stanowi ponad 50% wszystkich jej beneficjentów.
2. Niepełnosprawność i długotrwała choroba - jest to druga po bezrobociu dysfunkcja społeczna, z powodu której przyznawana jest pomoc i wsparcie z MOPS. W 2020 r. ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności skorzystało prawie 38 % ogółu korzystających z pomocy,

natomiast z powodu długotrwałej choroby skorzystało 16% ogółu korzystających z pomocy.

3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - choć liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej MOPS w stosunku do ubiegłych lat systematycznie spada, problem ten nadal występuje na terenie miasta. W 2020 r. z różnych form świadczeń na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało łącznie ok. 5000 środowisk, w których żyje blisko 9000 osób, co stanowi ok. 4,16 % mieszkańców Radomia. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa w 2020 r. był dominujący w przypadku 664 środowisk.
4. Starzenie się społeczeństwa - w 2020 r. osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 7,5% mieszkańców Radomia. Miasto reaguje na potrzeby zmieniającej się demografii i starzejącego się społeczeństwa. Zjawisko to będzie też coraz większym wyzwaniem i problemem społecznym w kolejnych latach.
5. Uzależnienia i przemoc - liczba osób w Radomiu korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy spada z roku na rok, jednak problem ten nadal występuje. W 2020 r. po pomoc do radomskiego MOPS z tytułu uzależnienia alkoholowego zgłosiło się 188 osób. Problemy z uzależnieniami i przemocą w rodzinach są ze sobą ściśle powiązane. W ostatnich latach wzrasta w mieście liczba zakładanych niebieskich kart, jednak zjawisko to należy rozpatrywać w kontekście wzrostu świadomości społeczeństwa i potrzeby reagowania na przemoc w rodzinach.

Problemy te są zbieżne z negatywnymi zjawiskami w sferze społecznej zaobserwowanymi na obszarze rewitalizacji. W tabeli poniżej przedstawiono porównanie problemów społecznych występujących na terenie Radomia, zdiagnozowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025, z problemami społecznymi występującymi na obszarze rewitalizacji Radomia, zidentyfikowanymi w GPR Miasta Radomia.

Tab. 34 Porównanie problemów społecznych występujących na terenie Radomia, zdiagnozowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025 z problemami społecznymi występującymi na obszarze rewitalizacji Radomia, zdiagnozowanymi w GPR Miasta Radomia.

Problemy społeczne zdiagnozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025	Problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji zdiagnozowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Radomia
Bezrobocie	Wysoka liczba osób korzystających z zasiłków z tytułu ubóstwa i dodatków mieszkaniowych. Występowanie w rodzinach dysfunkcyjnych cyklu dziedziczenia ubóstwa. Wysokie zadłużenia czynszowe. Brak wsparcia w procesie zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach.

	Brak edukacji dorosłych w celu nabierania doświadczenia zawodowego i kwalifikacji, które umożliwią podwyższenie kompetencji i odpowiedzenie na potrzeby rynku pracy.
Niepełnosprawność i długotrwała choroba	Wysoka liczba osób korzystających z zasiłków z tytułu niepełnosprawności. Brak wsparcia w procesie zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych.
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Wysoka liczba osób korzystających z zasiłków z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wysoki liczba osób do 18 r.ż. korzystających z dożywiania.
Starzenie się społeczeństwa	Wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym.
Uzależnienia i przemoc	Niski poziom bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. Niski poziom bezpieczeństwa życia domowego - patologie i przemoc domowa. Wysoka liczba niebieskich kart.

Źródło: opracowanie własne.

GPR Miasta Radomia i strategia rozwiązywania problemów społecznych wykazują też zbieżność na poziomie celów i kierunków działań. W tabeli poniżej zestawiono cele ujęte w strategii z celami i kierunkami GPR Miasta Radomia.

Tab. 35 Porównanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025 z celami i kierunkami działań GPR Miasta Radomia

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025	Cele i kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032
I. Cel Strategiczny: Sukcesywny rozwój polityki senioralnej w mieście. (Cel operacyjny: Zwiększenie aktywności seniorów, integracja i przeciwdziałanie ich wykluczeniu.)	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza. K I.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych K I.5 Rozwój oferty przemysłu czasu wolnego
II. Cel Strategiczny: Aktywizacja bezrobotnych mieszkańców miasta. (Cel operacyjny: Wsparcie lokalnego rynku pracy i rozwijanie form pomocy dla bezrobotnych.)	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza. K I.1 Rozwój oferty edukacyjnej oraz aktywizacja osób nieaktywnych na rynku pracy
III. Cel Strategiczny: Poprawa jakości życia osób długotrwale chorych oraz osób z niepełnosprawnościami. (Cel operacyjny: Integracja, aktywizacja, wsparcie i pomoc osobom długotrwale chorym oraz osobom z niepełnosprawnościami.)	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza. K I.1 Rozwój oferty edukacyjnej oraz aktywizacja osób nieaktywnych na rynku pracy K I.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych K I.4 Wsparcie rozwoju działalności gospodarczych w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy K I.5 Rozwój oferty przemysłu czasu wolnego
IV. Cel Strategiczny: Profilaktyka uzależnień oraz zapobieganie przemocy. (Cel operacyjny: Skuteczna pomoc osobom uzależnionym i doświadczającym przemocy.)	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza. K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych

V. Cel Strategiczny: Doskonalenie systemu wsparcia rodziny. (Cel operacyjny: Skuteczne wsparcie rodziny a zwłaszcza systemu pieczy zastępczej.)

Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza.
K 1.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych

Źródło: opracowanie własne.

GPR Miasta Radomia przewiduje realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych skoncentrowanych na pomocy osobom borykającym się z problemami zdiagnozowanymi w strategii i samym programie rewitalizacji. Przykładowe społeczne przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte programie to m. in.:

- wspieranie zatrudnienia i aktywizacja osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji,
- program Akademii Młodych przeciwko wykluczeniu społecznemu,
- program przeciwdziałania przemocy w rodzinach zamieszkujących obszar rewitalizacji,
- program pomocy osobom bezdomnym z obszaru rewitalizacji,
- zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- program wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Powyższe zestawienia tabelaryczne pozwalają stwierdzić, że omawiane dokumenty wskazują na te same potrzeby działań w kierunku rozwiązywania i/lub minimalizowania problemów społecznych występujących na terenie Radomia, a zatem są ze sobą zbieżne. Określono w nich spójne cele, a przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą też odpowiadać na problemy zdiagnozowane w strategii. Beneficjentami wsparcia wynikającego z GPR Miasta Radomia będą osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji, jednak jednoczesna realizacja celów GPR Miasta Radomia i Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025 przyczyni się do poprawy jakości życia wielu potrzebujących, różnego rodzaju wsparcia, osób zamieszkujących w całym mieście.

4.3. POWIĄZANIA ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RADOM

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia zostało pierwotnie zatwierdzone uchwałą nr 221/99 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 grudnia 1991 r. Od tego momentu było wielokrotnie zmieniane - 12 razy. Ostatnia zamiana dokumentu została przyjęta uchwałą nr 744/2014 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 9 czerwca 2014 r. Obecnie trwają prace nad sporządzeniem nowego studium. Dokumentem inicjującym procedurę była uchwała nr 678/2018 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radom.

W obowiązującym studium, w rozdziale poświęconym innym obszarom problemowym znajduje się podrozdział dotyczący obszarów rewitalizacji, w którym bardzo ogólnie wymienia się tereny dotknięte degradacją zabudowy, funkcji terenu i problemami społecznymi jako wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych. Studium nie

wskazuje bezpośrednio obszarów do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, w jego zapisach znajduje się natomiast odwołanie do obszarów dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej, które powinny zostać nimi objęte. Są to:

- Muzeum Wsi Radomskiej,
- zabytkowy zespół dworsko-parkowy w Wośnikach,
- Wyższe Seminarium Duchowne,
- zespół rekreacyjno-sportowy nad zalewem na Borkach,
- zabytkowy cmentarz Rzymskokatolicki przy ul. Limanowskiego,
- grodzisko „Piotrówka”, tereny osad i miasta wczesnochrześcijańskiego (Stare Miasto z kościołem Św. Wacława) oraz cały teren przyszłego Parku Kulturowego „Stary Radom”,
- Miasto Kazimierzowskie,
- zabytkowy park „Stary ogród”,
- zabytkowy cmentarz prawosławny,
- Dom towarowy „Sezam”,
- budynek „NOT”,
- osiedle „Ustronie”,
- zespół budynków mieszkalnych dawnej fabryki broni przy ul. Prażmowskiego,
- magazyny tytoniu Fabryki Papierosów PMT.

Spośród wyżej wymienionych obiektów 6 znajduje się w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Powiązania GPR Miasta Radomia i obowiązującego studium polegają na koncentracji działań rewitalizacyjnych w centrum miasta i objęciu nimi najcenniejszego zabytkowego układu urbanistycznego.

Ponadto, w studium określono cele operacyjne dla kierunków działań związanych z kształtowaniem pożądanej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, które w części są zbieżne z kierunkami działań i przedsięwzięciami w GPR Miasta Radomia. Są to np.:

- integracja komunikacyjna miasta w celu poprawy dostępu mieszkańców do infrastruktury społecznej, usług, miejsc pracy i wypoczynku,
- poszerzenie zakresu opcji transportowych poprzez rozwój transportu zbiorowego oraz komunikacji rowerowej i pieszej,
- poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury społecznej, usług i miejsc pracy,
- wsparcie przekształceń i rozwoju obszarów centralnych miasta,
- poprawa warunków życia mieszkańców przez:
 - poprawę dostępności terenów otwartych dla celów rekreacji i wypoczynku,
 - stworzenie zróżnicowanej i bogatej oferty usług sportu, kultury, edukacji i rozrywki w funkcjonalnym powiązaniu z terenami otwartymi.

Ogólnie można stwierdzić, że kierunki i cele operacyjne wyznaczone w studium są zbieżne z kierunkami działań wskazanymi w GPR Miasta Radomia w zakresie spójności przestrzenno-funkcjonalnej oraz odpowiadają na część zdiagnozowanych problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji. Należy jednak zauważyć, że część obszarów wymienionych w studium zostało już poddanych działaniom rewitalizacyjnym. Ponadto, dokument ten zawiera odwołania do nieaktualnego programu rewitalizacji. Zmiany w zagospodarowaniu i zmiany przepisów prawnych sprawiły, że obowiązujące studium jest w pewnym stopniu nieaktualne. Dotyczy to m.in. rozstrzygnięć przyjętych w obecnym Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032, który jest dokumentem nadrzędnym w stosunku do studium. Dlatego nowo projektowane studium będzie wymagało dostosowania do obowiązujących norm prawnych w zakresie wyznaczania obszarów zdegradowanych, co zostało szczegółowo omówione w podrozdziale: 14.1. ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

5 PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

5.1 PLANOWANE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

W niniejszym rozdziale znajduje się zestawienie, planowanych oraz przygotowanych zgodnie z zapisami art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do GPR Miasta Radomia. Przedstawiona lista projektów wraz ze sposobem ich wskazania wpisuje się także w wymóg art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za Strategię IIT. Wzajemne powiązanie projektów zostało przedstawione w ROZDZIALE 7. MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.

W Radomiu ogłoszono otwarty nabór na przedsięwzięcia rewitalizacyjne wśród interesariuszy procesu rewitalizacji, w tym: partnerów społeczno-gospodarczych, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców oraz pozostałych podmiotów i grup formalnych i nieformalnych. Nabór przedsięwzięć pierwotnie trwał od 1 do 30 czerwca 2022 r. Z uwagi na zainteresowanie przedłużono go do dnia 31 lipca 2022 r. Celem przeprowadzonego naboru było zaplanowanie interwencji dla obszaru rewitalizacji Radomia, składającej się z oddolnych inicjatyw interesariuszy procesu rewitalizacji, w tym partnerów społeczno-gospodarczych, które umieszczono odpowiednio - w katalogu przedsięwzięć podstawowych lub pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Założeniem było, że zgłaszane projekty powinny przyczynić się do poprawy lub rozwiązania problemów (w sferze społecznej i gospodarczej i/lub środowiskowej i/lub przestrzenno-funkcjonalne i/lub technicznej) zdiagnozowanych na obszarze

rewitalizacji, w celu wyprowadzenia go z sytuacji kryzysowej. Założono również, iż projekty powinny być realizowane na obszarze rewitalizacji. Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji dopuszczono możliwość realizacji projektów poza tym obszarem, jeśli wynikało to z ich specyfiki, tj. projektów służących realizacji celów GPR, których beneficjentem będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Dotyczyło to szczególnie inicjatyw społecznych nakierowanych na aktywizację zawodową i społeczną, realizowanych przez podmioty posiadające siedzibę poza tym terenem, oraz zadań z zakresu rozwoju mieszkalnictwa.

Za kluczowy warunek uznania za przedsięwzięcie rewitalizacyjne uznano jednak spójność z celami procesu określonymi w GPR Miasta Radomia oraz zbieżność ze zidentyfikowanymi potrzebami obszaru rewitalizacji.

W zasadach naboru przedsięwzięć szczególne akcenty położono na następujące typy inicjatyw:

- zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej - w tym m.in. aktywizacja osób nieaktywnych na rynku pracy, integracja społeczna, wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, rozwój oferty edukacyjnej, rozwój sektora ekonomii społecznej,
- poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy - w tym m.in. prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych, porządkowanie przestrzeni publicznych, poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych,
- polepszenie jakości środowiska naturalnego - w tym m.in. organicznie niskiej emisji, rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego, poprawa potencjału terenów zielonych.

Zgłoszone przedsięwzięcia zostały zweryfikowane pod kątem formalnym, położenia projektu w granicach podobszarów rewitalizacji (lub uzasadnienia ich realizacji poza tym obszarem), powiązania projektów z celami z GPR Miasta Radomia, wykonalności na warunkach deklarowanych przez podmiot zgłaszający oraz skali wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Pozytywnie zweryfikowane przedsięwzięcia zostały wpisane na listę projektów podstawowych programu lub ujęte jako pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W efekcie przeprowadzonego naboru w zapisach GPR Miasta Radomia ujęto 45 przedsięwzięć podstawowych i 27 przedsięwzięć uzupełniających, przeznaczonych do realizacji na wszystkich podobszarach rewitalizacji. Zapisy przedsięwzięć wynikają ze złożonych przez interesariuszy deklaracji.

Wszystkie przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności osobom, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Horyzont czasowy realizacji projektów wskazano na lata 2023-2032, co umożliwia ich realizację w okresie obowiązywania GPR Miasta Radomia.

Opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane w oparciu o aktualny, faktyczny stan ich przygotowania. W przypadku projektów niekompletnych na dzień składania formularza projektowego, które np. nie posiadały dokumentacji technicznej, ich opisy zostały ujęte w sposób ogólny z założeniem ich doprecyzowania na dalszym etapie wdrażania programu. Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych celów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania przypisywana jest każdorazowo podmiotom zgłaszającym.

Natomiast w zakresie wartości przedsięwzięć oraz typu ich finansowania zapisy programu nie definiują ostatecznie o rodzaju i zakresie źródeł finansowania projektów, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo przez wnioskodawcę na poziomie analizy finansowej wykonywanej na potrzeby aplikowania o zewnętrzne granty.

Szczegółowe zestawienia podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono poniżej.

Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza

Karta przedsięwzięcia nr PP I.1.1	
Nazwa przedsięwzięcia	Wspieranie zatrudnienia i aktywizacja osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu ul. ks. Andrzeja Łukasika 3 26-612 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. ks. Andrzeja Łukasika 3, 26-612 Radom Przedsięwzięcie, skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice, będzie realizowane w siedzibie organizacji. Obiekt, w którym mieści się siedziba, znajduje się poza obszarem rewitalizacji, na obszarze nie ma jednak budynku, gdzie działanie mogłoby być prowadzone.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Z przeprowadzonej diagnozy pogłębionej miasta wynika, że na zamieszkałych podobszarach rewitalizacji występuje, wyższy od średniej dla miasta, poziom bezrobocia oraz jego niekorzystna struktura, tj. duży udział osób długotrwale pozostających bez pracy i osób z niskim poziomem wykształcenia. Problemy te wpływają na zwiększenie ubóstwa i uzależnienia od pomocy społecznej. Zjawiskiem negatywnym jest również słaba kondycja lokalnego sektora małych i średnich przedsiębiorstw (nieutrwałość działalności mikroprzedsiębiorstw), duża liczba pustych lokali użytkowych i mały dostęp do wykwalifikowanej kadry. Niski wskaźnik

	<p>przedsiębiorczości wynika z braku środków finansowych niezbędnych do rozpoczęcia działalności gospodarczej i braku wiedzy na temat prowadzenia firmy.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Wzrost aktywizacji zawodowej i zwiększenie zdolności do zatrudnienia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym zmniejszenie skali bezrobocia, szczególnie bezrobocia długotrwałego oraz ponownego włączenia osób z obszaru centrum miasta na rynek pracy.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>W ramach projektu świadczone będą usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. PUP zapewni dostępność instrumentów i usług rynku pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pośrednictwo pracy (w tym IPD), - poradnictwo zawodowe (w tym IPD), - szkolenia zawodowe (w zależności od zdiagnozowanych potrzeb), - szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, - subsydiowane zatrudnienie (staże, prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne, wyposażenie stanowiska pracy), - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. <p>Dobór poszczególnych form wsparcia będzie miał charakter elastyczny i uzależniony od indywidualnych potrzeb uczestników i potrzeb występujących na rewitalizowanym obszarze. Możliwe będzie łączenie instrumentów rynku pracy w tzw. pakiety aktywizacyjne.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel I. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K.I.1 Rozwój oferty edukacyjnej oraz aktywizacja osób nieaktywnych na rynku pracy</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwanie bezrobotnych, objętych wsparciem w programie - 50 os. podczas realizacji projektu w latach 2023-2032 (w tym 40 os. długotrwanie bezrobotnych) - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu - 40 os. podczas realizacji projektu w latach 2023-2032 (w tym 5 os. samozatrudnionych)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>PUP w ramach prowadzonych działań uwzględni problemy osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z ograniczeniami ruchu i niepełnosprawnościami. Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia będą przekazywane z wykorzystaniem tekstu łatwego w odbiorze i za pomocą środków, które gwarantują dotarcie do jak największej grupy odbiorców. Z uwagi na różnorodne potrzeby klientów przekaz będzie odbywał się min. przez wizualizację informacji o realizowanych formach wsparcia i możliwość wzięcia udziału w projekcie (monitory działające w PUP w ramach Zintegrowanej Informacji Elektronicznej) oraz zagwarantowana będzie możliwość skorzystania z usług tłumacza migowego. Ponadto, rozwiązania architektoniczne umożliwiają skorzystanie z wyznaczonych miejsc parkingowych i podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami. Wyznaczono też pomieszczenie w siedzibie urzędu z odpowiednią infrastrukturą, dostosowane dla osób ze specjalnymi potrzebami.</p>
Czas realizacji	2023-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 200 000 zł

Potencjalne źródła finansowania

Środki własne (Fundusz Pracy) - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.2.2

Nazwa przedsięwzięcia	Wytańczyć sukces - poprawa aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji Radomia
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” ul. Kopernika 1, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Kopernika 1, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I) Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Zdiagnozowane problemy społeczne to m.in. niski poziom aktywności i integracji społecznej mieszkańców. Zauważono zatem potrzebę stworzenia nowych przedsięwzięć społecznych, które pozytywnie wpłyną na poprawę relacji międzysąsiedzkich, a także umożliwią włączenie w społeczność lokalną osób, które do tej pory zostawały z niej wykluczone ze względu na niepełnosprawności.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawa dostępności, w zakresie korzystania z oferty placówek kulturalnych i i ich instytucji, dla osób ze szczególnymi potrzebami z obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie polega na organizacji cyklicznych spotkań i warsztatów z zakresu artystycznych technik tanecznych (modern jazz i balet). Zajęcia będą prowadzić znani na świecie tancerze. Projekt zakłada także montaż platformy schodowej prowadzącej na taras na potrzeby osób niepełnosprawnych i ze specjalnymi potrzebami. Szkolenia i warsztaty miałyby charakter otwarty dla tancerzy oraz trenerów tańca. Radom jest miastem z olbrzymimi tradycjami i sukcesami w tańcu, co warto podkreślić i kontynuować. MCSW Elektrownia i jej Artystyczny Taras spełnia wszelkie warunki do tych działań.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza K I.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 120 os./rocznie (w ramach 6 warsztatów rocznie) - Liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji - 27 803 os.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. Montaż platformy schodowej prowadzącej na Artystyczny Taras placówki spełni potrzeby związane z uczestnictwem w warsztatach osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	Zadanie 1: 125 000 zł- koszt dostawy wraz z montażem i dokumentacją techniczną platformy schodowej Zadanie 2: 25 000 zł - koszty organizacji warsztatów (roczne) <u>Razem: 375 000 zł</u>
Potencjalne źródła finansowania	Zadanie 1: środki zewnętrzne: PFRON/Fundusz Dostępności - 83% k. kw.; wkład własny - min. 17% Zadanie 2: Budżet województwa mazowieckiego - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.2.3

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa możliwości uczestnictwa w kulturze mieszkańców obszaru rewitalizacji ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu ul. Mikołaja Kopernika 1, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	ul. Mikołaja Kopernika 1, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I) Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano problemy związane z niską liczbą wydarzeń animacyjno-integracyjnych dla mieszkańców oraz z niedostatkami przedsięwzięć o charakterze społecznym i kulturalnym. Kolejnym problemem jest niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej, przestrzeni publicznych i przystanków autobusowych dla osób o szczególnych potrzebach. Zauważono zatem potrzebę poprawy możliwości uczestnictwa w kulturze mieszkańców obszaru rewitalizacji ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności. <u>Główny cel projektu</u> Głównym celem projektu jest umożliwienie prezentowania wystaw czasowych w dostępny sposób dla osób niewidomych, słabowidzących, niesłyszących lub niedosłyszących z obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcie przyczyni się też do aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji i poprawy sytuacji osób z obszaru ze

	<p>szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności i zwiększenia ich uczestnictwa w kulturze.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie stanowisk tyflograficznych z dostępną mapą obiektu i stanowiskami w salach ekspozycyjnych. Zaprojektowanie stanowisk w przestrzeniach sal, aby było możliwe stworzenie różnej konfiguracji wystawianych obiektów wraz z ich opisem. 2. Zakup rozbudowanego systemu audioprzewodników poprzez przygotowanie nagrań w formie audiodeskrypcji i przygotowanie audioprzewodnika w języku migowym do odtwarzania na wyświetlaczu audioprzewodnika (informacje o obiekcie, instytucji, rozmieszczeniu sal). 3. Doposażenie systemu audioprzewodników, wykonanie aplikacji mobilnej umożliwiającej samodzielną konfigurację na potrzeby organizowanych wystaw. 4. Wykonanie dodatkowego oznaczenia poziomego (uzupełnienie rozwiązań tyflograficznych), tj.: ścieżki naprowadzające, pola uwagi, pasy ostrzegawcze. <p>Dodatkowo zaplanowano szkolenie pracowników obsługi klienta ze szczególnymi potrzebami oraz pracowników mających modyfikować aplikację. Aby umożliwić organizację warsztatów dla osób niewidomych i niedowidzących, przedsięwzięcie przewiduje zakup wygrzewarki służącej do wypuklania grafik z tzw. pęczniejącym papierem.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 50 os. rocznie</p> <p>- Liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie polega na zakupie i zainstalowaniu w placówce systemów umożliwiających prezentowanie wystaw czasowych w dostępny sposób dla osób niewidomych, słabowidzących, niesłyszących lub niedosłyszących. Dodatkowo zaplanowano szkolenie pracowników obsługi klienta ze szczególnymi potrzebami oraz pracowników mających modyfikować aplikację. Aby umożliwić organizację warsztatów dla osób niewidomych i niedowidzących, przedsięwzięcie przewiduje zakup wygrzewarki służącej do wypuklania grafik z tzw. pęczniejącym papierem. Przedsięwzięcie przyczyni się do aktywności mieszkańców oraz poprawy sytuacji osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności i zwiększenia ich uczestnictwa w kulturze, a także do realizacji celu zakładającego aktywizację i integrację społeczną. W efekcie poprawy dostępności do obiektu i jego oferty zwiększy się liczba uczestników zajęć kulturalnych ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, zwiększając poziom ich integracji społecznej.</p>
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	<p>Zadanie 1. Koszt inwestycji - 350 000 zł</p> <p>Zadanie 2. Koszt organizacji wystaw - 30 000 zł (rocznie)</p> <p>Razem: 650 000 zł</p>

Potencjalne źródła finansowania	<p>Zadanie 1: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza / PFRON - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%</p> <p>Zadanie 2: Budżet województwa mazowieckiego - 100%</p>
---------------------------------	--

Karta przedsięwzięcia nr PP I.2.4	
Nazwa przedsięwzięcia	Wsparcie organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	<p>Wydział Komunikacji Społecznej, Promocji Miasta i Turystyki ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom</p> <p>Referat Centrum Organizacji Pozarządowych ul. Rynek 15, 26-600 Radom</p>
Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Siedziba Centrum Organizacji Pozarządowych, ul. Rynek 15, 26-600 Radom (podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie)</p> <p>Projekt jest skierowany do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.</p>
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt odpowiada na problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, do której przede wszystkim należy niski poziom aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym szczególnie osób narażonych na marginalizację z powodu wieku, szczególnych potrzeb, bezrobocia.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Wsparcie istniejących i tworzenie nowych organizacji pozarządowych, która ma się przyczynić do aktywizacji społecznej, a także zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt zakłada też promocję postaw przedsiębiorczości, szczególnie wśród przedstawicieli młodego pokolenia z tego terenu, a także edukacji dorosłych w celu nabierania doświadczenia zawodowego i kwalifikacji, które umożliwią podwyższenie kompetencji i odpowiedzenie na potrzeby rynku pracy.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Działania obejmą pomoc w zakładaniu nowej organizacji, w tym udzielenie adresu siedziby i adresu mailowego, a także udostępnienie darmowej przestrzeni na realizację przedsięwzięć przez NGO na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym podopiecznych poszczególnych NGO. Radomskie organizacje mają do dyspozycji sale: konferencyjną, szkoleniowe, spotkań sąsiedzkich, bibliotekę, plastyczną, komputerową, do zajęć ruchowych.</p> <p>Centrum zaplanowało także udzielanie darmowego wsparcia w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porad prawnych oraz konsultacji dla organizacji pozarządowych i grup inicjatywnych, - obsługi księgowej (roczna sprawozdawczość organizacji pozarządowych), - pomocy w rozliczaniu dotacji z budżetu miasta przyznanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych, - pomocy w rozliczaniu podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji OPP czy organizację szkoleń.

	Centrum jest również organizatorem konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych - zadanie to będzie dotyczyło obszaru rewitalizacji.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza K I.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba zorganizowanych przedsięwzięć na rzecz rozwoju NGO - 10 szt. (rocznie) - Liczba wspartych podmiotów w zakresie rozwoju NGO - 150 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Siedziba radomskich NGO jest dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności - w obiekcie zamontowano pochylnie, windę, zastosowano oznaczenia tyflograficzne, zastosowano odpowiednią szerokość drzwi oraz wysokość przycisków. Centrum Organizacji Pozarządowych współorganizuje z NGO Festiwal Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych, organizuje kiermasze świąteczne z wyrobami uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej i świetlic socjoterapeutycznych oraz podopiecznych pedagogów ulicznych, a także spotkania integracyjne radomskich organizacji pozarządowych.
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia.
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 475 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.2.5

Nazwa przedsięwzięcia	Kwitnący Radom
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Stowarzyszenie Droga Mleczna Struga 1, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Rynek wraz z prowadzącymi do niego ulicami (podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie) Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Projekt odpowiada na problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, które dotyczą niskiej aktywności społecznej mieszkańców podobszaru rewitalizacji, ich

	<p>marginalizacji lub/i wykluczenia, m.in. z powodu ubóstwa, wieku, sytuacji zawodowej i rodzinnej. Kwestiom społecznym towarzyszą negatywne zjawiska ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej (niska atrakcyjność obszaru jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności społeczno-gospodarczej, niska estetyka zagospodarowania przestrzeni publicznych, niski udział zieleni w przestrzeniach publicznych) i środowiskowej (obniżona jakość powietrza) – stąd projekt poprawiający sytuację społeczną na podobszarze, będzie on też oddziaływał na inne zidentyfikowane problemy.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Przedsięwzięcie ma na celu integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie będzie polegać na organizacji warsztatów z zakresu ekologii, których celem będzie ozdobienie fasad kamienic (balkony, parapety, bramy, witryny) roślinami, w tym również roślinami charakteryzującymi się wysoką absorpcją dwutlenku węgla. Kompozycje zostaną stworzone przez mieszkańców obszaru rewitalizacji podczas ekologicznych warsztatów. Zostanie przeprowadzony konkurs na najładniejszą kompozycję, zwieńczony piknikiem na płycie Rynku. Piknik będzie miał charakter edukacyjny: prelekcje, spotkania ze specjalistami w zakresie ekologii, dbania o zieleń w mieście. Piknik skierowany jest przede wszystkim do mieszkańców obszarów rewitalizacji, ale nie wyklucza udziału pozostałych mieszkańców Radomia.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K 1.2 Integracja społeczna, rozwój wolontariatu i sektora ekonomii społecznej</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba osób objętych wsparciem w programie - 100 os.</p> <p>- Liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie nie wyklucza osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały zapewniony równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą pozbawione możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.</p> <p>Przewiduje się też możliwość skorzystania z wolontariuszy w zakresie instalacji dekoracji w domu, aktywności przeprowadzanych w miejscach bez barier architektonicznych.</p>
Czas realizacji	II kwartał 2023, potencjał na coroczne edycje
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	100 000 PLN
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k.kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.6

Nazwa przedsięwzięcia	Program Akademii Młodych przeciwko wykluczeniu społecznemu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Caritas Diecezji Radomskiej ul. Kościelna 5, 26-604 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Akademia Młodych, ul. Kościelna 3, 26-604 Radom, nr działki 281/1, obręb 0101 Glinice Przedsięwzięcie, skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice, będzie realizowane w siedzibie organizacji. Obiekt, w którym mieści się siedziba, znajduje się poza obszarem rewitalizacji, na obszarze nie ma jednak budynku, gdzie działanie Caritas mogłoby być prowadzone.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na następujące problemy społeczne obszaru rewitalizacji: ubóstwo i uzależnienie od pomocy społecznej, zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem społecznym, niepełnosprawności, niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Świetlica Akademia Młodych ma zamiar otoczyć swoją opieką przede wszystkim dzieci i młodzież ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i uzależnieniem, dzieci z rodzin wielodzietnych, dotkniętych biedą, bezrobociem, alkoholizmem jak również problemem przemocy, mieszkających na obszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>W placówce podejmowane są następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój intelektualny wychowanków. 2. Zajęcia z zakresu terapii pedagogicznej. 3. Zajęcia socjoterapeutyczne. 4. Stymulowanie twórczej aktywności wychowanków poprzez: zajęcia plastyczne, sportowe, komputerowe, kulinarne oraz zajęcia z języka angielskiego. 5. Zajęcia rekreacyjne kształtujące intelektualne, kulturowo czy rozwojowo. 6. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych. 7. Usamodzielnianie. 8. Uwrażliwienie na religijne, duchowe i moralne aspekty życia człowieka. 9. Dożywanie dzieci. 10. Organizacja ferii zimowych i wypoczynku letniego. 11. Podejmowanie pracy z rodzicami. <p>Aby poprawić jakość zajęć i zwiększyć ich atrakcyjność zaplanowano zakupić sprzęt niezbędny do ich prowadzenia.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych</p>

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 73 os. w latach 2023-2032</p> <p>- Liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie nie wyklucza osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały zapewniony równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą pozbawione możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Budynek dostosowany jest dla osób z niepełnosprawnościami. Posiada odpowiednie podjazdy jak również zaplecze do pracy z takimi osobami.
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	<p>Zadanie 1: 250 000 zł (rocznie) - koszt realizacji zadań w ramach świetlicy</p> <p>Zadanie 2: 25 000 zł - zakup wyposażenia (cross)</p> <p><u>Razem:</u> 2 525 000 zł</p>
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 / dotacja Gminy Miasta Radomia - do 85% k. kw., środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.7

Nazwa przedsięwzięcia	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinach zamieszkujących obszar rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Caritas Diecezji Radomskiej ul. Kościelna 5, 26-604 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie, skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice, będzie realizowane w siedzibie organizacji. Obiekt, w którym mieści się siedziba, znajduje się poza obszarem rewitalizacji, na obszarze nie ma jednak budynku, gdzie działania Caritas mogłoby być prowadzone.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano problemy związane z ubóstwem i uzależnieniem od pomocy społecznej, zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem społecznym, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niskim poziomem bezpieczeństwa.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p>

	<p>Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z powodu doświadczania i stosowania przemocy w rodzinie, mieszkających na obszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Zakres realizowanych działań będzie dotyczył prowadzenia terapii, wsparcia dla osób doświadczających przemocy ze strony najbliższych i procesów leczących skutki spowodowane doświadczaną przemocą ze strony najbliższych w rodzinie, zarówno w przeszłości, jak i teraźniejszości (psychoterapia wyspecjalizowana), mieszkających na obszarze rewitalizacji. Forma procesu wspierającego czy naprawczego będzie dostosowana do potrzeb i możliwości danej osoby. Adresatami przedsięwzięcia będą osoby z obszaru rewitalizacji, które z powodu doznawanej przemocy w rodzinie nie są w stanie prawidłowo funkcjonować osobiście i społecznie oraz które same nie są w stanie poradzić sobie i poprawić własną sytuację. Aby osoba mogła zacząć funkcjonować społecznie i być aktywna w życiu społeczno-gospodarczym, musi najpierw zadbać o swoje osobiste (emocjonalne i psychiczne) stanowienie. Pomoc osobie w takim aspekcie ułatwi jej powrót do sprawnego i prawidłowego bycia w relacjach rodzinnych, społecznych i gospodarczych.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 6 os. rocznie (60 os. w okresie realizacji przedsięwzięcia)</p> <p>- Liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie nie wyklucza osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały zapewniony równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą pozbawione możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Ośrodek zapewnia gabinet do terapii na parterze - w dostępnym miejscu dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności. Dostępny będzie również schodolaz, za pomocą którego osoby z dysfunkcją narządu ruchu będą mogły skorzystać z gabinetów na piętrze.</p>
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany corocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 900 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 / dotacja Gminy Miasta Radomia - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.8

Nazwa przedsięwzięcia	Program pomocy osobom bezdomnym z obszaru rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Caritas Diecezji Radomskiej ul. Kościelna 5, 26-604 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Schronisko dla Bezdomnych Kobiet, Noclegownia dla Mężczyzn i Kobiet Caritas Diecezji Radomskiej w Radomiu przy ul. Zagłoby 3, działka nr 79/2, obręb 0100 Glinice, arkusz nr 116, własność Caritas Diecezji Radomskiej (podobszar Glinice) Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Projekt rozwiązuje problemy społeczne obszaru, w tym problemy związane z marginalizacją i wykluczeniem młodych osób z rodzin dysfunkcyjnych, trwających w cyklu dziedziczenia ubóstwa, niskim poziomem bezpieczeństwa na podobszarze rewitalizacji, niskim poziomem zatrudnienia na podobszarze, szczególnie wśród osób w kryzysie bezdomności, z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach. <u>Główny cel projektu</u> Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie pomocy osobom w najtrudniejszej sytuacji życiowej z obszaru rewitalizacji. Osoby w kryzysie bezdomności będą miały zapewnione podstawowe potrzeby obejmujące schronienie, wyżywienie oraz wsparcie prawne i psychologiczne. <u>Zakres realizowanych zadań</u> Organizowanie różnorodnych form pracy z młodymi osobami z rodzin dysfunkcyjnych z obszaru rewitalizacji, nakierowanych na przerwanie cyklu dziedziczenia ubóstwa, przez wpieranie wszelkich form edukacji i animacji. Wspieranie procesów wzrostu zatrudnienia, szczególnie wśród osób bezdomnych, niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach z obszaru rewitalizacji. Schronisko dysponuje 28 miejscami w 5 salach, a noclegownia 24 miejscami dla mężczyzn i 6 dla kobiet. Podopieczni będą mieli zapewniony dach nad głową, warunki do utrzymania higieny, opiekę socjalną, prawną i psychologiczną. W 2021 r. ze schroniska skorzystało 29 osób, a z noclegowni 66 osób, w tym 1 kobieta.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 133 os. rocznie - Liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji - 27 803 os.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Placówki, w których przedsięwzięcie będzie realizowane, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	5 300 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 / dotacja Gminy Miasta Radomia - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.9

Nazwa przedsięwzięcia	Wsparcie żywnościowe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji Radomia
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Radomiu ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom; Caritas Diecezji Radomskiej ul. Kościelna 5, 26-604 Radom; Klasztor oo. Bernardynów ul. Żeromskiego 6/8, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie realizowane dla mieszkańców wszystkich podobszarów rewitalizacji w punktach: - ul. Żeromskiego 6/8, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I) - ul. Kościelna 5, 26-600 Radom - ul. Grzybowska 22, 26-600 Radom Przedsięwzięcie, skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice, będzie realizowane w siedzibach organizacji. Obiekty należące do Caritasu znajdują się poza obszarem rewitalizacji, na obszarze nie ma jednak odpowiednich budynków, gdzie działania mogłyby być prowadzone.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Projekt odpowiada na problemy społeczne, w tym przede wszystkim na negatywne zjawisko związane z marginalizacją i wykluczeniem społecznym, m.in. na wiek,

	<p>z czym wiąże się potrzeba wsparcia osób z rodzin dysfunkcyjnych i osób w kryzysie bezdomności.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Celem projektu jest zaspokojenie podstawowych potrzeb żywnościowych wśród najbardziej potrzebujących mieszkańców obszaru rewitalizacji. Tym samym, przez funkcjonowanie jadłodajni, są zapewniane pomoc i wsparcie dla ludzi zagrożonych wykluczeniem z tego terenu.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie polega na zapewnieniu gorącego posiłku osobom niebędącym w stanie zapewnić go sobie samodzielnie i osobom dotkniętym problemem alkoholowym z obszaru rewitalizacji, dzięki działalności Kuchni dla Ubogich przy Klasztorze oo. Bernardynów w Radomiu przy ul. Żeromskiego 6/8 oraz jadłodajniach Caritas Diecezji Radomskiej w Radomiu przy ul. Kościelnej 5 oraz Grzybowskiej 22. Posiłki w Kuchni przy Klasztorze oo. Bernardynów oraz w jadłodajniach Caritas będą zapewniane od poniedziałku do piątku.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p><u>Cel i kierunek, które realizuje przedsięwzięcie:</u></p> <p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 800 os.</p> <p>- Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej - 1 szt.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.</p>
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	4 200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.10

Nazwa przedsięwzięcia

Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

<p>Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia</p>	<p>Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu miejskiego w Radomiu ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom;</p> <p>Organizacje pozarządowe realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie: - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Radomiu, ul. Malczewskiego 20, - Caritas Diecezji Radomskiej, ul. Kościelna 5, - Diecezja Radomska, ul. Malczewskiego 1, - Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „KARAN”, ul. Pułaskiego 9, - Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”, ul. Lubońskiego 2.</p>
<p>Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Przedsięwzięcie realizowane dla mieszkańców wszystkich podobszarów rewitalizacji w punktach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. Malczewskiego 20 b, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I), - ul. Kościelna 5, 26-600 Radom, - ul. Malczewskiego 1, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I), - ul. Pułaskiego 9, 26-600 Radom, - ul. Lubońskiego 2, 26-600 Radom (podobszar Glinice). <p>Przedsięwzięcie, skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice, będzie realizowane w siedzibach organizacji. Obiekty należące do Caristasu i Stowarzyszenia „KARAN” znajdują się poza obszarem rewitalizacji, na obszarze nie ma jednak odpowiednich budynków, gdzie działania mogłyby być prowadzone.</p>
<p>Opis przedsięwzięcia</p>	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt odpowiada na zdiagnozowane problemy sfery społecznej, w tym przede wszystkim problem marginalizacji i wykluczenia społecznego, w tym młodych osób z rodzin dysfunkcyjnych, przez nakierowanie ich na przerwanie cyklu dziedziczenia ubóstwa oraz przez wspieranie wszelkich form edukacji i animacji. Ponadto, na obszarze rewitalizacji stwierdzono niski poziom bezpieczeństwa, w szczególności bezpieczeństwa życia domowego, przemocy w rodzinie, problemów rodzinno-wychowawczych.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie zamieszkującym obszar rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>W ramach przedsięwzięcia będą realizowane zadania:</p> <p>1. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej (ul. Malczewskiego 20 b) Projekt prowadzony w tej placówce będzie obejmował: prowadzenie diagnozy sytuacji, pomoc w planowaniu podjęcia działań umożliwiających zmianę, prowadzenie rozmów wspierająco-terapeutycznych, podejmowanie procedury instytucjonalnej; terapię indywidualną i krótkoterminową (psychodynamiczną), prowadzenie grup wsparcia dla kobiet w hostelu, dla kobiet po wyjściu z hostelu, dla kobiet zgłaszających się oraz dla dzieci i młodzieży, prowadzenie mediacji rodzinnych; konsultacje i poradnictwo, w tym konsultacje pedagogiczne, prowadzenie porad prawnych i w zakresie uzyskania pomocy socjalnej,</p>

	<p>sporządzanie opinii psychologiczno-pedagogicznych na żądanie sądu, pomoc hostelową polegająca na odizolowaniu ofiary od sprawcy i umieszczeniu jej w części hostelowej ośrodka.</p> <p>2. Prowadzenie Dziennego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (ul. Kościelna 5) Projekt prowadzony w tej placówce będzie obejmował: prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (poradnictwo i konsultacje psychologiczne /psychoterapeutyczne); terapię (terapię wsparcia, psychoterapię prowadzona metodą poznawczo-behawioralną; psychoanalityczną).</p> <p>3. Prowadzenie Specjalistycznej Poradni Rodzinnej (ul. Malczewskiego 1/ ul. Pułaskiego 9) Projekt prowadzony w tej placówce będzie obejmował: wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, prawne; prowadzenie terapii indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej oraz organizowanie grupy wsparcia.</p> <p>4. Prowadzenie Centrum Wspierania i Edukacji Rodzin (ul. Lubońskiego 2) Projekt prowadzony w tej placówce będzie obejmował: porady i konsultacje specjalistyczne: psychologa, psychiatry, terapeuty uzależnień i współuzależnień, terapeuty rodzinnego, socjoterapeuty, pedagoga, prawnika; „Szkole dla rodzin” – spotkania grup wsparcia i pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla rodzin borykających się z trudnościami m.in: ze względu na problemem alkoholowy, przemoc, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz ze względu na uzależnienia od środków odurzających, jak i uzależnienia behawioralne; szkolenia, prelekcje i warsztaty – zajęcia edukacyjne podnoszące kompetencje społeczne oraz wychowawczo-opiekuńcze dla dorosłych i dla dzieci.</p> <p>Realizacja powyższych zadań stanowi ochronę i pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i przyczyni się do specjalistycznego, profesjonalnego wsparcia mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy z powodu różnych trudności emocjonalnych spowodowanych przemocą w rodzinie nie mogą czuć się zdrowo i bezpiecznie. Ponadto przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwie szybkiego i sprawnego przywrócenia ofiarom przemocy zdolności prawidłowego funkcjonowania, - wzmocnienia poczucia własnej wartości ofiary i przywrócenia równowagi psychicznej, bez których ofiara nie byłaby w stanie poradzić sobie samodzielnie, - ograniczenia czynników ryzyka, które wpływają na zaniechanie podejmowania zachowań ryzykownych lub zmierzających do uzależnienia, - podjęcie przez ofiarę przemocy pozytywnych zmian w funkcjonowaniu psychospołecznym, - poprawę i wzmocnienie więzi rodzinnych, jak również funkcjonowania emocjonalnego, - udzielenie informacji o miejscach i instytucjach pomocowych na terenie gminy.
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K 1.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych usługami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 3000 os. - Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej – 1 szt.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami, równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Placówki, w których przedsięwzięcie będzie realizowane, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	13 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.11

Nazwa przedsięwzięcia	Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Radomiu ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom Organizacje pozarządowe realizujące działania opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami: - Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka”, 26-600 Radom, Chrobrego7/9, - Oratoryjne Stowarzyszenie „Radość”, 26-600 Radom, Grzybowska 22, - Zgromadzenie Sióstr św. Michała Archanioła, 26-600 Radom, ul. Wernera 7.
Lokalizacja przedsięwzięcia	- Chrobrego7/9, 26-600 Radom - Grzybowska 22, 26-600 Radom - ul. Wernera 7, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I) Przedsięwzięcie, skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice, będzie realizowane w siedzibach organizacji. Obiekty, należące do stowarzyszeń „Arka” i „Radość”, znajdują się poza obszarem rewitalizacji, na obszarze nie ma jednak odpowiednich budynków, gdzie działania mogłyby być prowadzone.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy sfery społecznej, dotyczące przede wszystkim ubóstwa, bezrobocia, marginalizacji i wykluczenia społecznego ze względu na wiek oraz problemów rodzinno-wychowawczych występujących na obszarze rewitalizacji. Obserwuje się tu niedostatki wychowawcze w rodzinie, problem dzieci z przystosowaniem do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, potrzebę wyrównania szans edukacyjnych. <u>Główny cel projektu</u>

	<p>Przedsięwzięcie ma na celu szerokorozumianą pomoc dzieciom i młodzieży z obszaru rewitalizacji, mającą na celu minimalizowanie negatywnych skutków szerzącej się patologii życia społecznego poprzez stworzenie warunków do osobistego rozwoju, twórczego myślenia, rozwijania zainteresowań.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Działania podejmowane w ramach projektu obejmą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc w odrabianiu lekcji, - zagospodarowanie czasu wolnego poprzez udział w kółkach zainteresowań (zajęcia plastyczne, muzyczne, kulinarne, informatyczne itp.), - zajęcia rekreacyjno-sportowe (gry, zabawy, turnieje sportowe, konkursy), - przeprowadzanie programów profilaktyki uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży, - podwyższenie poziomu bezpieczeństwa na podobszarze rewitalizacji, w szczególności bezpieczeństwa życia domowego, przeciwdziałając tym samym patologiom społecznym i przemocy domowej.
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób biorących udział w programie - 600 os. - Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej - 1 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Placówki, w których przedsięwzięcie będzie realizowane, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p>
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	10 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.12

Nazwa przedsięwzięcia	Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i poprawa jakości środowiska na obszarze rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Akademia Handlowa Nauk Stosowanych w Radomiu ul. Traugutta 61A , 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie skierowane do mieszkańców Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice będzie realizowane w obiektach Akademii Handlowej Nauk Stosowanych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. Mazowieckiego 7a, 26-600 Radom, bud. A i bud. D (jeden licznik prądu) działka nr 155/10; 155/13; 155/14 (użytkownie wieczyste dla AHNS) (podobszar Glinice), - ul. Staroopatowska 1a, 26-600 Radom, działka nr 155/36 (własność AHNS) (podobszar Glinice), - ul. Traugutta 61a, 26-600 Radom, działka nr 85/3 (własność AHNS) (podobszar Śródmieście I).
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt rozwiązuje szereg problemów dotyczących sfery społecznej, w tym bezradności rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemocy w rodzinach, wysokiego poziomu bezrobocia i ubóstwa, zagrożenia wykluczeniem społecznym, w tym z powodu ubóstwa czy wieku. Ponadto, działanie to przekłada się na zidentyfikowane negatywne zjawiska z innych sfer, w tym występowanie barier komunikacyjnych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zanieczyszczenie środowiska spowodowane niską emisją.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji i poprawa jakości środowiska na obszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Akademia Handlowa Nauk Stosowanych jest największą uczelnią niepubliczną w Radomiu. Zaplanowane na I etapie realizacji przedsięwzięcia dotyczą dostosowania budynku do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności poprzez montaż windy w obiekcie przy ul. Mazowieckiego 7a, budynek D (działka nr 155/13), dzięki czemu zostanie zapewniona dostępność do obiektu użyteczności publicznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji - uczestników szkoleń i warsztatów, realizowanych na II etapie.</p> <p>I etap będzie obejmował również montaż instalacji fotowoltaicznej oraz pomp ciepła w obiektach uczelni przy ul. Mazowieckiego 7a (budynek A i D), Staroopatowskiej 1a i Traugutta 61a. Pozwoli to zmniejszyć zużycie energii, a zastosowanie obu rozwiązań pozwoli na efektywniejsze wykorzystanie energii.</p> <p>II etap przedsięwzięcia obejmuje realizację wsparcia dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, które jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy obszaru w sferze społecznej. Aby łagodzić zdiagnozowane problemy mieszkańców obszaru rewitalizacji, uczelnia planuje kompleksowe bezpłatne wsparcie dla osób i rodzin realizowane przez psychologów, pedagogów, prawników, informatyków, logopedów, specjalistów ratownictwa. Będzie ono obejmować:</p>

	<p>- porady psychologiczne - w pracowni w budynku przy ul. Staroopatowskiej 1a, - warsztaty dla rodziców i opiekunów rozwijające ich kompetencje wychowawcze i pomagające rozwiązywać problemy w tym zakresie - w pomieszczeniach w budynkach przy ul. Traugutta 61a, - porady prawne, w tym w zakresie zawierania umów cywilno-prawnych - w budynku przy ul. Staroopatowskiej 1a, - zajęcia informatyczne, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów jako grupy docelowej - w budynku przy ul. Traugutta 61a i Mazowieckiego 7a, - zajęcia logopedyczne dla dzieci - w budynkach przy ul. Mazowieckiego 7a.</p> <p>Zakres wsparcia dla poszczególnych osób będzie wynikał ze zgłoszonych przez zainteresowanych potrzeb i zdiagnozowanych przez specjalistów prowadzących zajęcia problemów uczestników.</p> <p>Wsparcie w wyżej wymienionym zakresie będzie udzielane w dwóch edycjach w każdym roku realizacji przedsięwzięcia: - I edycja - w okresie październik - styczeń, - II edycja - w okresie luty - maj.</p> <p>W każdej formie wsparcia weźmie udział 40 osób. W sumie w każdym roku we wsparciu weźmie udział 200 osób, a łącznie skorzysta z niego 600 osób.</p> <p>Dodatkowo, w każdym roku uczelnia przeprowadzi cykl kursu dla 40 osób na temat udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej - w sumie dla 120 osób w całym okresie realizacji przedsięwzięcia (budynek przy ul. Traugutta 61a i Staroopatowskiej 1a).</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K 1.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 5 szt.</p> <p>- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 720 os.</p> <p>- Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej - 3 szt.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Placówki, w których przedsięwzięcie będzie realizowane, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Aby zapewnić dostępność osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności, w budynku D przy ul. Mazowieckiego 7a zostanie też zamontowana winda.</p>
Czas realizacji	2024-2026
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	<p>Etap I - 1 675 000 zł</p> <p>Etap II - 90 000 zł</p> <p>Razem: 1 765 000 zł</p>

Potencjalne źródła finansowania	I etap: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - do 15% II etap: środki własne - 100%
---------------------------------	--

Karta przedsięwzięcia nr PP I.3.13

Nazwa przedsięwzięcia	Program wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu, ul. Limanowskiego 134
Lokalizacja przedsięwzięcia	Projekt, skierowany do mieszkańców wszystkich podobszarów, będzie realizowany w następujących punktach: - Zespół Pracy Socjalnej nr 1, ul. Struga 57a, 26-600 Radom - Zespół Pracy Socjalnej nr 2, ul. Dzierzkowska 9, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście II) - Zespół Pracy Socjalnej nr 3, ul. Dzierzkowska 9, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście II) - Zespół Pracy Socjalnej nr 9, ul. Kalińska 6/6a, 26-600 Radom - Kamienica Deskurów, ul. Rynek 15, 26-600 Radom (podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie). Przedsięwzięcie, skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice, będzie realizowane w siedzibach organizacji. Dwa obiekty, należące do Zespołu nr 1 i 9, znajdują się poza obszarem rewitalizacji, ale w jego sąsiedztwie. Na obszarze nie ma jednak odpowiednich budynków, gdzie działania w zaplanowanym kształcie mogłyby być prowadzone.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczne obszaru związane z ubóstwem, jego dziedziczeniem, niskim kapitałem społecznym osób narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne, które potrzebują różnych form edukacji i animacji, a także problemy związane z niskim poziomem bezpieczeństwa, w szczególności bezpieczeństwa życia domowego, przeciwdziałając tym samym patologiom społecznym i przemocy domowej. <u>Główny cel projektu</u> Wsparcie osób zamieszkujących obszar rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym. <u>Zakres realizowanych zadań</u> W ramach przedsięwzięcia będą realizowane następujące zadania:

	<p>1. Utworzenie przy MOPS 8 punktów konsultacyjnych dla osób i rodzin z problemem alkoholowym; będą z nich mogły skorzystać osoby dotknięte bezpośrednio lub pośrednio problemem alkoholowym; dyżury w punktach będą prowadzone przez wolontariuszy AA.</p> <p>2. Funkcjonowanie przy MOPS w Zespole Pracy Socjalnej nr 2 punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej; w trakcie realizacji zaplanowano dyżury 2 razy w miesiącu przez doradcę zawodowego w siedzibie ZPS nr 2 ul. Dzierzkowskiej 9; z oferty punktu będą mogły skorzystać wszystkie osoby zainteresowane aktywizacją zawodową.</p> <p>3. Powstanie grupy edukacyjnej „Świadome wychowanie”; w Zespole Pracy Socjalnej nr 2, przy ul. Dzierzkowskiej 9 będą prowadzone spotkania edukacyjne dla 10 osób/rodziców korzystających z pomocy społecznej; zajęcia w formie wykładów i warsztatów będą prowadzone przez psychologa 2 razy w miesiącu dla grupy rodziców nieletnich dzieci, korzystających z pomocy społecznej.</p> <p>4. Zadanie adresowane do osób pełnoletnich odczuwających skutki nadmiernego picia osób bliskich, członków rodziny lub znajomych oraz osób uzależnionych; w jego ramach będzie działał „Punkt konsultacyjny dla osób i rodzin z problemem alkoholowym” w Zespole Pracy Socjalnej nr 2 i 3; z porady specjalisty ds. uzależnień w siedzibie ZPS nr 2 i 3, przy ul. Dzierzkowskiej 9 będzie można skorzystać 2 razy w miesiącu.</p> <p>5. Utworzenie przy MOPS, w Zespole Pracy Socjalnej nr 3, punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej; w trakcie realizacji zaplanowano 1 raz w miesiącu dyżury doradcy zawodowego oraz 2 razy w miesiącu dyżury pracowników socjalnych w siedzibie ZPS nr 3, przy ul. Dzierzkowskiej 9; z oferty punktu będą mogły skorzystać osoby zainteresowane aktywizacją zawodową.</p> <p>6. Wznowienie działań grupy edukacyjnej „Edukacja w grupie dla osób bezrobotnych – doradztwo zawodowe”; z działań będzie mogło skorzystać ok. 60 bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej, w Zespole Pracy Socjalnej nr 9; osoby zostaną podzielone na 8-10-osobowe grupy, każda grupa odbędzie 4 spotkania z doradcą zawodowym w siedzibie ZPS 9, przy ul. Kalińskiej 6/6a; jak wynika z diagnozy, szczególnie podobszary Śródmieście I i II oraz Glinice zamieszkują rodziny ubogie, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym, spowodowanym często długotrwałym bezrobociem; projekt ma wesprzeć osoby dotknięte problemem bezrobocia w zakresie zwiększenia aktywności zawodowej, nabycia umiejętności poruszania się na obecnym rynku pracy, rozpoznania własnych predyspozycji zawodowych, umiejętności i zainteresowań.</p> <p>7. Zajęcia Klubu Integracji Społecznej „Nowa Szansa”; edycja KIS trwa 8-mcy; zajęcia są skierowane do osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej; 2-godzinne spotkania odbywają się 3 razy w tygodniu w Kamienicy Deskurów przy ul. Rynek 15; prowadzone są przez pracowników socjalnych, psychologa, doradcę zawodowego. Najbliższą edycję KIS zaplanowano dla grupy 20 osób.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.3 Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa jakości świadczonych usług społecznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>– Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 32 os.</p> <p>– Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 12 szt. (punkty konsultacyjno-informacyjne+grupy wsparcia)</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami, równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami,

szczególnymi potrzebami w tym zakresie	w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zajęcia Klubu Integracji Społecznej będą ponadto odbywać się w odrestaurowanej kamienicy w centrum miasta, przystosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	2023 r.
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	17 443,04 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.4.14

Nazwa przedsięwzięcia	Wsparcie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Biuro Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora Urząd Miejski w Radomiu Rynek 1, 26-610 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie Rynek 1, 26-610 Radom Projekt jest skierowany do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne na obszarze rewitalizacji. Należą do nich negatywne zjawiska związane z ubóstwem, w tym osób młodych pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z długotrwałym bezrobociem osób o niskich kwalifikacjach, wykształceniu i wchodzących na rynek pracy, osób z niepełnosprawnościami. Realizacja przedsięwzięcia będzie też miała przełożenie na zmniejszenie migracji i zwiększenie stabilności działalności gospodarczych.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Wsparcie radomskich przedsiębiorców i inwestorów zewnętrznych zainteresowanych ulokowaniem swoich firm na obszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsiębiorca zdecydowany na inwestycję na obszarze rewitalizacji otrzyma opiekuna projektu, który pomoże w uzyskaniu decyzji administracyjnych, rekrutacji pracowników do firmy, a także w kontaktach z instytucjami otoczenia biznesu, innymi firmami, uczelniami, szkołami średnimi oraz właścicielami terenów inwestycyjnych lub powierzchni biurowych. Po zakończeniu procesu inwestycyjnego przedsiębiorca otrzyma pomoc w kompletowaniu i kształceniu kadry, budowaniu wizerunku firmy i networkingu.</p>

	<p>Biuro Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora udzieli przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji wsparcia w utworzeniu i realizacji dedykowanych programów nauczania na uczelniach czy w szkołach średnich, tak aby szkoliły one specjalistów potrzebnych w firmach. Biuro zaangażuje przedsiębiorców w model kształcenia dualnego oraz zorganizuje spotkania z ich udziałem na uczelniach i w szkołach średnich. Będzie kompleksowo wspierać młodych ludzi mieszkających na obszarze rewitalizacji w wejściu na rynek pracy poprzez m.in. sympozja czy warsztaty z udziałem mentorów sztuki prowadzenia biznesu. Przeprowadzi promocję gospodarczą, wykorzystując poświęcone środowisku gospodarczemu strony internetowe, współuczestnicząc i współorganizując konferencje i warsztaty tematyczne.</p> <p>Biuro współpracuje m.in. z :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Agencją Rozwoju Przemysłu SA, - Polską Agencją Inwestycji i Handlu SA, - Agencją Rozwoju Mazowsza SA, - Mazowieckim Funduszem Poręczeń Kredytowych sp. z o. o., - Mazowieckim Regionalnym Funduszem Pożyczkowym sp. z o.o., - radomskimi uczelniami oraz szkołami ponadpodstawowymi, - izbami gospodarczymi - lokalnymi i krajowymi. <p>Projekt zakłada też wsparcie w zakresie informowania przedsiębiorców na temat rodzajów pomocy udzielanych przez wyżej wymienione podmioty.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.4 Wsparcie rozwoju działalności gospodarczych w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże przedsiębiorstwa) - 5 szt. (podczas trwania całego projektu) - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej - 25 os. (podczas trwania całego projektu)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Placówki, w których przedsięwzięcie będzie realizowane, są bowiem dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p>
Czas realizacji	2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100% (w ramach prowadzonej działalności Biura Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora)

Karta przedsięwzięcia nr PP I.5.15

Nazwa przedsięwzięcia	Ożywienie kulturalne obszaru rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	<p>Wydział Kultury Urzędu Miejskiego w Radomiu</p> <p>Teatr Powszechny w Radomiu</p> <p>Radomska Orkiestra Kameralna</p> <p>RKŚTiG Łąźnia</p> <p>Miejska Biblioteka Publiczna</p> <p>OKiSz Resursa Obywatelska</p> <p>Miejski Ośrodek Kultury Amfiteatr</p> <p>Dom Kultury Idalin</p> <p>Dom Kultury Borki</p>
Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Wszystkie podobszary rewitalizacji.</p> <p>Projekt, na które składają się imprezy plenerowe, jest skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice i będzie realizowane na terenach publicznych na obszarze rewitalizacji.</p>
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt realizuje potrzeby wynikające ze zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji problemów społecznych związanych z niskim kapitałem społecznym wyrażonym poziomem aktywności społecznej mieszkańców, zagrożeniem marginalizacją i wykluczeniem społecznym, niskim poziomem bezpieczeństwa. Projekt będzie też stanowił odpowiedź na poczucie niskiej atrakcyjności obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Pobudzenie integracji społecznej i rozwoju przemysłu czasu wolnego przez realizację wydarzeń uzupełniających program cyklicznych aktywności społeczno-kulturalnych dla mieszkańców zamieszkałych podobszarów rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Planowane aktywności w cyklu rocznym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cykl wakacyjnych imprez plenerowych dla całych rodzin „Niedziele na Rynku”. 2. Warsztaty familijno-historyczne „Na Piotrówce” komplementarne do programu rewitalizacji Parku Kulturowego „Stary Radom”, opierające się na działaniach rekonstrukcyjnych grup średniowiecznych w planowanym parku edukacyjnym. 3. Cykl tematycznych wieczornych spacerów po wybranych dzielnicach miasta - Miasto Kazimierzowskie, Stare Miasto, Glinice. 4. Cykl pokazów teatrów plenerowych „Ulica Teatralna”. 5. Wieczorno-nocne interdyscyplinarne wydarzenie promujące sztukę, wychodzące w przestrzeń miejską. 6. Coroczny piknik historyczny, nawiązujący do wybranego okresu z bogatej historii Radomia. 7. „Radom tańczy!” - otwarte warsztaty plenerowe dla mieszkańców miasta.

	8. Koncerty plenerowe Radomskiej Orkiestry Kameralnej. 9. FreeRAdom Festival - interdyscyplinarny festiwal nawiązujący do idei wolności.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza K I.5 Rozwój oferty przemysłu czasu wolnego
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba osób biorących udział w programie - 2800 os. rocznie - Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej - 1 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Placówki, w których przedsięwzięcie będzie realizowane, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	Lata 2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	9 300 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.5.16

Nazwa przedsięwzięcia	Rozwój przemysłu czasu wolnego poprzez cykliczne wydarzenia kulturalne na obszarze rewitalizacji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wydział Kultury Urzędu Miejskiego w Radomiu Teatr Powszechny w Radomiu Radomska Orkiestra Kameralna RKŚTiG Łąźnia Miejska Biblioteka Publiczna OKiSz Resursa Obywatelska
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszary rewitalizacji: - Teatr Powszechny w Radomiu, pl. Jagielloński 15, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście II)

	<p>- Radomska Orkiestra Kameralna, ul. Żeromskiego 53, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I)</p> <p>- RKŚTiG Łaźnia, ul. Żeromskiego 56, 26-600 Radom (podobszar Śródmieście I)</p> <p>- Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Piłsudskiego 12, 26-610 Radom (podobszar Śródmieście I)</p> <p>- OKiSz Resursa Obywatelska, ul. Malczewskiego 16, 26-600 Radom (Śródmieście I)</p> <p>Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.</p>
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt realizuje potrzeby wynikające ze zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji problemów społecznych związanych z niskim kapitałem społecznym wyrażonym poziomem aktywności społecznej mieszkańców, zagrożeniem marginalizacją i wykluczeniem społecznym, niskim poziomem bezpieczeństwa. Przedsięwzięcie będzie też stanowić odpowiedź na poczucie niskiej atrakcyjności obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Pobudzenie integracji społecznej i rozwoju przemysłu czasu wolnego poprzez realizację wydarzeń cyklicznych aktywności społeczno-kulturalnych dla mieszkańców obszarów rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Planowane aktywności w cyklu rocznym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radomska Wiosna Literacka. 2. Kaziki. 3. Święto Chleba. 4. Radomski Festiwal Jazzowy. 5. Radom Fashion Show. 6. Koncerty Radomskiej Orkiestry Kameralnej. 7. Spektakle Teatru Powszechnego w Radomiu. 8. Radomski Czerwiec Wolności. 9. Wystawy Galeria Łaźnia, 10. Uliczka Tradycji. 11. Prowadzenie działalności wystawienniczej w Muzeum Historii Najnowsze Radomia. 12. Festiwal Filozofii „Okna” im L. Kołakowskiego. 13. Ogólnopolski Turniej Śpiewających Poezję. <p>Planowana aktywność w cyklu 2-letnim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nagroda Literacka Miasta Radomia i Targi Wydawnictw Regionalnych. 2. Międzynarodowy Festiwal Gombrowiczowski.
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p> <p>K I.5 Rozwój oferty przemysłu czasu wolnego</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w	<p>- Liczba osób biorących udział w programie - 11 tys. os. rocznie</p> <p>- Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej - 1 szt.</p>

odniesieniu do celów rewitalizacji	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Placówki, w których przedsięwzięcie będzie realizowane, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Czas realizacji	Lata 2023-2032 - projekt cykliczny, organizowany każdorocznie w trakcie obowiązywania GPR Miasta Radomia
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	33 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP I.5.17

Nazwa przedsięwzięcia	Radomskie Zaślubiny
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej Struga 1, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie Rynek miejski Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt realizuje potrzeby wynikające ze zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji problemów społecznych związanych z niskim kapitałem społecznym wyrażonym poziomem aktywności społecznej mieszkańców, zagrożeniem marginalizacją i wykluczeniem społecznym, niskim poziomem bezpieczeństwa. Przedsięwzięcie będzie też stanowiło odpowiedź na poczucie niskiej atrakcyjności obszaru rewitalizacji, a także na słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego oraz integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań:</u></p>

	Widowisko/festyn społeczno-historyczne/-y inspirowane odbywającymi się w 1473 r. zaślubinami Jadwigi Jagiellonki i bawarskiego księcia z Landshut. Inscenizacje z udziałem mieszkańców rynku i okolic, średniowieczne miasteczko na płycie rynku, średniowieczne gry i zabawy. Na jeden dzień rynek i okolice przeniosą się w czasie do średniowiecza.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza K I.5 Rozwój oferty przemysłu czasu wolnego
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba osób objętych wsparciem w programie - 300 os. - Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej - 1 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Aktywności przeprowadzane w miejscach bez barier architektonicznych.
Czas realizacji	III kwartał 2023 r. (z możliwością corocznych edycji)
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	300 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.I środki własne - min. 15%

Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy

Karta przedsięwzięcia nr PP II.1.18	
Nazwa przedsięwzięcia	Renowacja elewacji zabytkowej kamienicy zlokalizowanej w Radomiu przy ulicy Moniuszki 26 wraz z wymianą źródła energii ciepła w restauracji PIVOVARIA znajdującej się w zabytkowej kamienicy przy ulicy Moniuszki 26 w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	INTER-ZAMPA SP. Z.O.O. ul. Moniuszki 26, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Moniuszki 26; numer działki 146301_1.0091.AR_86.117

Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na problem zdiagnozowany w sferze funkcjonalno-przestrzennej podobszaru rewitalizacji, który dotyczy występowania na obszarze rewitalizacji dużej liczby zdegradowanych obiektów zabytkowych wymagających modernizacji, renowacji i przekształceń funkcjonalnych. Ponadto, przedsięwzięcie mające na celu wymianę źródeł ciepła na ekologiczne przyczyni się do poprawy złej jakości powietrza odnotowanej na tym podobszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizacji przez renowację zabytkowej kamienicy.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Projekt renowacji będzie obejmował odrestaurowanie elewacji zewnętrznej, w pierwotnej kolorystyce, zabytkowej kamienicy (dawnej kamienicy Szerszyńskich), zlokalizowanej u zbiegu ulic Moniuszki 26 i Żeromskiego 44 wraz z odrestaurowaniem detali architektonicznych ze szczytu elewacji narożnej – frontowej z uwzględnieniem głównego zabytkowego detalu rzeźby kamiennej przedstawiającej personifikację Flory – rzymskiej bogini kwiatów.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia zostanie zainstalowana iluminacja świetlna podświetlająca zabytkową eklektyczną kamienicę z początku XX w. i jej ciekawe zdobienia wykonane ręcznie i odlewami, interesujące żeliwne bariery balkonowe oraz wieżyczkę.</p> <p>Projekt będzie także obejmował wymianę źródła ciepła w restauracji PIVOVARIA znajdującej się w zabytkowej kamienicy na przyjazne środowisku źródła energii OZE ograniczające emisję dwutlenku węgla, co przełoży się na poprawę jakości powietrza.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.1 Prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>– Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.</p> <p>– Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Projekt realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiekcie w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych.</p>
Czas realizacji	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	4 000 000 zł

Potencjalne źródła finansowania

Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 50% k. kw.; środki własne - min. 50%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.1.19	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont i przebudowa budynku wraz z nową zabudową przy ul. Rwańskiej 13/Szewskiej 16 w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	„Rewitalizacja” Spółka z o.o. w Radomiu ul. Grodzka 8, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie ul. Rwańska 13 / Szewska 16, 26-600 Radom dz. nr 88 Obiekt posiada kartę adresową w GEZ.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowany problem niskiej estetyki i wizerunku podobszaru rewitalizacji, potrzebę renowacji i/lub przekształceń funkcjonalnych zdegradowanych budynków zabytkowych, zły stan infrastruktury technicznej budynków.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizacji poprzez remont zabytkowej kamienicy położonej na obszarze rewitalizacji wraz z wymianą infrastruktury technicznej i dostosowaniem budynku do osób z niepełnosprawnościami.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Kompleksowy remont i renowacja kamienic będzie obejmowała: badania archeologiczne, proces inwestycyjny, częściową rozbiórkę z zachowaniem substancji zabytkowej, wzmocnienie fundamentów, remont i renowację murów, wymianę stropów, remont konstrukcji więźby dachowej lub wymianę na nową, wymianę pokrycia dachowego, wykonanie izolacji poziomej i pionowej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont i wymianę kominów wentylacyjnych, wykonanie nowej instalacji: CO, węzła cieplnego, wod-kan, elektrycznej, prace renowacyjne elewacji i detali architektonicznych, dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy K II.1 Prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury mieszkaniowej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.

odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiekcie w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych.
Czas realizacji	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	26 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 – do 85% k. kw., wkład własny – min. 15 %

Karta przedsięwzięcia nr PP II.1.20

Nazwa przedsięwzięcia	Remont i przebudowa kamienic wraz z nową zabudową przy ul. Wałowej 23 i ul. Wałowej 25 w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia/„Rewitalizacja” Spółka z o.o. w Radomiu ul. Grodzka 8, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie ul. Wałowa 23, 26-600 Radom, dz. nr 9 i 10
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowany problem niskiej estetyki i wizerunku podobszaru rewitalizacji, potrzebę renowacji i/lub przekształceń funkcjonalnych zdegradowanych budynków zabytkowych, zły stan infrastruktury technicznej budynków przekładający się na niską jakość warunków zamieszkania.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizacji przez remont zabytkowej kamienicy położonej na obszarze rewitalizacji wraz z kompleksowymi działaniami termomodernizacyjnymi oraz dostosowaniem obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Kompleksowy remont i renowacja kamienicy będą obejmowały: ppzyskanie kamienicy przez spółkę „Rewitalizacja”, zapewnienie mieszkańcom kamienicy na</p>

	<p>czas remontu mieszkań zastępczych, badania archeologiczne, proces inwestycyjny, wzmocnienie fundamentów, remont i renowację murów, wymianę stropów, remont konstrukcji więźby dachowej lub wymianę na nową, wymianę pokrycia dachowego, wykonanie izolacji poziomej i pionowej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont i wymianę kominów wentylacyjnych, wykonanie nowej instalacji: c.o, węzła ciepłego, wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej, prace renowacyjne elewacji i detali architektonicznych, dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.1 Prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury mieszkaniowej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt.</p> <p>- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 2 szt.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych.</p>
Czas realizacji	2024-2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	25 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw., wkład własny - min. 15 %

Karta przedsięwzięcia nr PP II.1.21

Nazwa przedsięwzięcia	Kontynuacja kompleksowej renowacji zabytkowej kamienicy wraz z oficynami, zlokalizowanej w Radomiu przy ul. Moniuszki 18
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	„ANRAD-TERMOMODERNIZACJA” Krzysztof Andruszkiewicz ul. Adama Rapackiego 11/43a, Radom 26-600
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Moniuszki 18, 26-600 Radom, kamienica wpisana do rejestru zabytków pod nr 1180/2012; jedn. ewid.: 146301_1 ark., 86 dz .nr: 121

<p>Opis przedsięwzięcia</p>	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na problem zdiagnozowany w sferze funkcjonalno-przestrzennej podobszaru rewitalizacji, który dotyczy występowania na obszarze rewitalizacji dużej liczby zdegradowanych obiektów zabytkowych wymagających modernizacji, renowacji i przekształceń funkcjonalnych. Ponadto, przedsięwzięcie mające na celu wymianę źródeł ciepła na ekologiczne przyczyni się do poprawy złej jakości powietrza odnotowanej na tym podobszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Poprawa przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizacji przez kontynuację kompleksowej renowacji zabytkowej kamienicy wraz z oficynami, zlokalizowanej w Radomiu przy ul. Moniuszki 18, wpisanej do rejestru zabytków pod nr 1180/20125.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Planowane przedsięwzięcie obejmuje termomodernizację budynku polegającą na dociepleniu stropów, dachu, ścian, wymianę okien, otynkowanie elewacji od strony dziedzińca, montaż wentylacji mechanicznej wraz z rekuperacją, wymianę źródła energii z pieców węglowych na ekologiczne wraz z ogniwami fotowoltaicznymi oraz adaptację nieużytkowych pomieszczeń w części podpiwniczonej na lokal gastronomiczny. Jednocześnie w kamienicy zostaną odrestaurowane i odtworzone żeliwne balustrady na klatce schodowej, polichromia wraz z detalem architektonicznym oraz zabytkowe witraże. Dodatkowo w budynku zostanie zamontowana winda osobowa. Dziedziniec kamienicy zostanie utwardzony i w całości będzie przeznaczony pod działalność kulturalno-rozrywkową w części zadaszoną. Na pierwszym i drugim piętrze zostaną utworzone eleganckie apartamenty mieszkalne podkreślające zabytkowy charakter nieruchomości. Natomiast nieużytkowany strych zostanie zaadaptowany na apartamenty mieszkalne z tarasami widokowymi na stronę parku Kościuszki oraz Katedrę NMP.</p>
<p>Spójność z celami rewitalizacji</p>	<p>2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.1 Prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury mieszkaniowej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 1 szt.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie</p>	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności.</p> <p>W budynku zostaną zniesione bariery architektoniczne i zostanie zamontowana nowoczesna winda osobowa, która pozwoli osobom z niepełnosprawnościami korzystać z lokalu gastronomicznego w piwnicy, jak również z lokali mieszkalnych na wszystkich kondygnacjach w budynku wraz z zaadaptowanym poddaszem.</p>

Czas realizacji	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	4 305 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 50% k. kw.; wkład własny - 20%; kredyt bankowy - 30%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.1.22

Nazwa przedsięwzięcia	Prace budowlano-konserwatorskie obejmujące Klasztor oo. Bernardynów w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Klasztor oo. Bernardynów w Radomiu ul. Żeromskiego 6/8, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Żeromskiego 6/8, 26-600 Radom, dz. nr 82
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na problemy zdiagnozowane w sferze funkcjonalno-przestrzennej podobszaru rewitalizacji, które dotyczą niskiego poziomu estetyki przestrzeni publicznych oraz występowania na obszarze rewitalizacji dużej liczby zdegradowanych obiektów zabytkowych wymagających modernizacji, renowacji i przekształceń funkcjonalnych.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Polepszenie jakości przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizacji przez poprawę stanu technicznego zabytkowego Klasztoru oo. Bernardynów w Radomiu.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie związane z pracami budowlano-konserwatorskimi w zabytkowym obiekcie, które mają za cel poprawić stan zachowania zabytku, co w efekcie polepszy jakość przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Prace budowlano-konserwatorskie będą dotyczyły elementów zewnętrznych zespołu m.in. elewacji kościoła i klasztoru, stolarki okiennej, murów zewnętrznych zespołu.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.1 Prace modernizacyjne, restauratorskie i konserwatorskie w obiektach zabytkowych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.

odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 11 121 os. (Podobszar Śródmieście I)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych.
Czas realizacji	2023-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.2.23

Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja placu Rynku w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia - Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie Rynek, Radom, obr. 0050, ark. 61, dz. nr 63/1, 63/2 Projekt, realizowany na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, jest skierowany do mieszkańców całego obszaru rewitalizacji - na wyremontowanym rynku będą bowiem organizowane różne wydarzenia i imprezy kulturalne aktywizujące mieszkańców całego obszaru rewitalizacji.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Jedną z podstawowych potrzeb podobszaru rewitalizacji Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie jest poprawa ogólnej estetyki i wizerunku podobszaru o niedostatecznym stopniu zagospodarowania przestrzennego, by mógł stać się reprezentacyjną wizytówką miasta. Ważne jest także uatrakcyjnienie zieleni miejskiej i przestrzeni wokół prestiżowych budynków publicznych, a także wykreowanie ogólnodostępnych, atrakcyjnych miejsc integracji społecznej i rekreacji dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Z efektów projektu będą jednak korzystać wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizacji. <u>Główny cel projektu</u>

	<p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji poprzez przebudowę rynku.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Działania rewitalizacyjne ostatnich lat doprowadziły do modernizacji większości kamienic przy Rynku, a projekt rewitalizacji Kamienicy Deskurów wprowadza w przestrzeń Miasta Kazimierzowskiego nie tylko nową infrastrukturę, ale i szereg wydarzeń, wystaw, warsztatów, spotkań, pokazów, koncertów, które będą organizowane na Rynku i całym obszarze Miasta Kazimierzowskiego oraz skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Jednym z ważnych etapów rewitalizacji Miasta Kazimierzowskiego jest przebudowa płyty Rynku. W ramach tego zadania zaplanowano na I etapie przeprowadzenie konkursu urbanistyczno-architektonicznego na zagospodarowanie placu Rynku. Celem etapu II, polegającego na realizacji przedsięwzięcia zgodnie z wynikami konkursu, będzie m.in. wprowadzenie w przestrzeń większej ilości zieleni, dzięki temu stanie się ona bardziej przyjazna dla różnych grup mieszkańców, uczestników wydarzeń plenerowych. Przestrzeń zostanie dostosowana do wymogów osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności. Aby zapewnić przyjazną dla mieszkańców przestrzeń publiczną, niezbędne jest zwiększenie liczby elementów małej architektury. Zastosowana na etapie realizacji przedsięwzięcia z zakresu zielono-błękitnej infrastruktury będzie odpowiedzią na zmiany klimatu a jednocześnie elementem służącym uatrakcyjnieniu przestrzeni rynku.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,9549 ha</p> <p>- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 2104 os. (podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie)</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Inwestycja będzie dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
Czas realizacji	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	30 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 60% k. kw.; środki własne - min. 40% k. kw.

Karta przedsięwzięcia nr PP II.2.24

Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu Parku Kulturowego „Stary Radom”
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia - Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Podobszar Piotrówka:</p> <p>- obr. 0050 ark. 59, dz. nr 78, 34/1, 16/1, 18/1, 27/1, 16/2, 17/3, 30/13, 30/16, 30/19,</p> <p>- obr. 0050 ark. 62, dz. nr 1/14, 2/4, 2/5, 2/19, 2/21, 2/24,</p> <p>- obr. 0060 ark. 58, dz. nr 14, 15, 16, 17, 18, 38/2, 39/1, 39/2, 40/2, 40/4, 40/5, 42/2, 42/6, 42/7, 49/5, 49/6, 49/7, 49/8, 50/4, 50/9, 50/11, 51/2, 51/5, 51/8, 51/9, 52/8, 52/10, 52/12, 2/4, 2/6, 20/2, 3/1, 5/2, 6/3, 6/30, 6/31, 6/32, 6/33, 8/5, 9/2, 21/16, 52/13, 52/14, 52/15, 52/16, 52/17, 52/18, 52/19,</p> <p>- obr. 0080 ark. 64, dz. nr 9, 1/1, 6/1, 6/2,</p> <p>- obr. 0060 ark. 65, dz. nr 40/4, 43/3, 71/3, 72/2, 41/18, 42/21, 31/2, 33/4, 37/2, 38/2, 39/5, 40/3, 43/2, 71/2, 30/4, 41/17, 42/20,</p> <p>(ewentualnie inne działki w razie pozyskania ich przez Gminę Miasta Radomia na podobszarze Piotrówka).</p> <p>Projekt, realizowany na niezamieszkałym podobszarze Piotrówka, obejmuje też - z uwagi na logikę interwencji (patrz: opis przedsięwzięcia) niewielkie fragmenty terenu poza tym podobszarem. Jest skierowany do mieszkańców wszystkich zamieszkałych podobszarów: Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.</p>
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej, m.in. niską estetykę podobszaru, niedostateczną jakość przestrzeni publicznych, w tym zieleni miejskiej i przestrzeni wokół prestiżowych budynków publicznych, brak miejsc do wypoczynku, integracji społecznej i rekreacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Głównym celem inwestycji jest stworzenie przyjaznej przestrzeni miejskiej o charakterze kulturowo-przyrodniczo-ekologicznym na niezamieszkałym podobszarze Piotrówka. Zakłada się stworzenie atrakcyjnej, otwartej widokowo przestrzeni parku kulturowego, pokazującej początki osadnictwa na terenie Radomia, powiązanej z edukacją ekologiczną. Sposób wykorzystania powierzchni terenu Parku Kulturowego „Stary Radom” nie ulegnie zmianie, poza nadaniem określonej funkcji częściom obszaru parku i jego rewitalizacji. Teren objęty inwestycją będzie spełniał głównie funkcje: kulturalną, historyczną, środowiskową, rekreacyjną, społeczną i edukacyjną. Z efektów projektów będą korzystać mieszkańcy zamieszkałych podobszarów, ale projekt ten o charakterze prorozwojowym będzie oddziaływał na całe miasto, stając się motorem rozwoju lokalnego.</p>

Zakres realizowanych zadań

Planowane przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenu Parku Kulturowego Stary Radom, który zlokalizowany jest między ulicami: Maratońską, Dębową, Piotrówka, Floriana, Odrzańską, Garbarską i obejmuje teren o powierzchni ok. 23 ha.

Przedsięwzięcie obejmuje: kompleksowe uporządkowanie, uzupełnienie i modernizację terenu wzgórza grodziska; uporządkowanie zieleni na terenie parku kulturowego; modernizację istniejących i wyznaczenie nowych ścieżek pieszych i rowerowych; wyznaczenie ścieżki edukacyjnej; budowę skansenu archeologii eksperymentalnej, w tym parku edukacyjno-rekreacyjnego i naturalistycznego, sensorycznego placu zabaw dla dzieci; remont budynku przy ul. Piotrówka 19 i budowę nowego budynku przy ul. Floriana z przestrzeniami o funkcjach: edukacyjnej, warsztatowej, rekreacyjnej, turystycznej i innych związanych z działalnością Parku Kulturowego; stworzenie kompleksu rekreacyjno-wypoczynkowego nad rzeką Mleczną, w tym: łąki kwietne i piknikowe, średniowieczny sad, ogrody społeczne, place zabaw, wyeksponowanie cennych gatunków drzew, nasadzenia zieleni, place zabaw, ogród sensoryczny, ścieżkę edukacyjną, nowe drogi piesze i rowerowe.

Część z działek nie znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji, ale ich włączenie jest konieczne w celu przeprowadzenia kompleksowych prac.

Poza obszarem rewitalizacji będą wykonane dwie niewielkie części zadania Zagospodarowanie terenu Parku Kulturowego „Stary Radom”: budowa utwardzonej ścieżki wzdłuż ul. Odrzańskiej, łączącej tereny Parku Kulturowego z ul. Okulickiego, i zagospodarowanie bulwaru południowego. Ciąg od bulwarów nad Mleczną wzdłuż ul. Odrzańskiej i Okulickiego dalej prowadzi do parku Stary Ogród, będącego częścią Parku Kulturowego „Stary Radom” (Strefa B). Jest to ciąg pieszy i rowerowy przebiegający z północy na południe przez teren całego PKSR, a jedynie na krótkim odcinku wzdłuż ul. Odrzańskiej prowadzi poza terenem Parku, ale wzdłuż jego granic.

W ramach innych projektów planowane jest zlokalizowanie przystanków autobusowych w rejonie skrzyżowania ulic Okulickiego i Odrzańskiej, a także przebudowa pobliskiego Placu Kotlarza (znajdującego się w obszarze rewitalizacji) na węzeł przesiadkowy, m.in. w celu zapewnienia prawidłowej obsługi komunikacyjnej terenu PKSR objętego zagospodarowaniem zgodnie z zasadami zrównoważonej mobilności.

Planowane zadanie będzie inwestycją też o charakterze ponadlokalnym. Ruch rowerowy ciągiem od Bulwarów nad Mleczną przez ulice Odrzańską, Okulickiego i dalej przez Stary Ogród ma charakter nie tylko rekreacyjny, to także ważny rowerowy ciąg transportowy z północy na południe miasta. Po zagospodarowaniu terenów Parku Kulturowego „Stary Radom” ruch pieszy i rowerowy znacząco wzrośnie. Budowa chodnika wzdłuż ul. Odrzańskiej i odseparowanie go od ruchu rowerowego są niezbędne z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu, ale także wygody i komfortu odwiedzających PKSR.

Należy zaznaczyć, że zarówno na Bulwarach nad Mleczną, jak i na ul. Okulickiego oraz w Starym Ogrodzie, ruch pieszy i rowerowy są rozdzielone i ciągu pieszego brakuje wyłącznie na przedmiotowym odcinku wzdłuż ul. Odrzańskiej.

Drugi z elementów – zagospodarowanie bulwaru południowego, znajdującego się poza obszarem rewitalizacji, ale biegnącego wzdłuż jego granicy. Teren ten znajduje się na obszarze PKSR. Zakładany jest remont budynku przy ul. Piotrówka 19, u zbiegu z bulwarem. Na bulwarze planowane jest uspokojenie ruchu, mała architektura, wiaty turystyczne, przy bulwarze południowym, obok budynku Piotrówka 19, planowane jest także zaplecze gastronomiczne. Bulwar południowy będzie stanowił integralną część zagospodarowania PKSR ze względu na to, że jego zagospodarowanie pozwoli na stworzenie pętli – możliwości przejścia pieszo przez wszystkie formy obszarowe na terenie PKSR. Ponadto, jest to droga prowadząca do ul. Dębowej, gdzie znajduje

	się parking, który będzie m.in. obsługiwał grupy zorganizowane przyjeżdżające do PKSR.
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 23,0 ha - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 27 803 os.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Inwestycja będzie dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Czas realizacji	2023-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	50 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 60% k. kw.; środki własne - min. 40%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.2.25

Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa skweru w obrębie ulic Kelles-Krauza/Struga/Focha/pl. Jagielloński
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia - Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I: - obr. 0040, ark. 32, dz. nr 21/2, 29; - obr. 0041, ark. 37, dz. nr 40/10, 71, 81; - obr. 0041, ark. 39, dz. nr 1/6, 1/7, 1/11 Dokumentacja zakłada także remont nawierzchni przyległych do skweru, stąd wymienione działki drogowe.

Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Przedsięwzięcie realizuje zasady zapewnia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Jednym z problemów podobszaru rewitalizacji Śródmieście I jest niska estetyka przestrzeni publicznych podobszaru rewitalizacji, a przez to niska jakość podobszaru jako miejsca zamieszkania oraz brak miejsc dla integracji, rekreacji i wypoczynku. W 2018 r. Gmina Miasta Radomia przeprowadziła renowację pl. Jagiellońskiego. Przebudowa skweru jest kolejnym działaniem odpowiadającym na zdiagnozowane potrzeby przestrzenne podobszaru.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej podobszaru obszaru rewitalizacji przez kontynuację działań mających na celu podniesienie estetyki i funkcjonalności obszaru.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Inwestycja zakłada kompleksową renowację skweru między ulicami Kelles-Krauza, Struga, Focha i pl. Jagiellońskim. W ramach zadania zaplanowano: stworzenie strefy imprez artystycznych i wystaw; strefę aktywizacji na pl. Jagiellońskim; strefę zabaw dla dzieci; polanę rekreacyjno-wypoczynkową; strefy roślinności; pergole, parklety, altany modułowe, małą architekturę: ławki, zestawy piknikowe, stoły z siedziskami, hamaki, leżaki, kosze, stojaki na rowery, montaż nowego i energooszczędnego oświetlenia, przebudowę ciągów-piesznych, źródła wody pitnej, poidła dla małych zwierząt i ptaków, domki dla jeży, domki dla owadów.</p> <p>Ważną rolę w rewitalizacji skweru pełni zieleni i innowacyjne – ekologiczne podejście do terenów w ścisłym centrum miasta. Wykorzystane zostaną elementy błękitno-zielonej infrastruktury. Projekt zakłada ekologiczne podejście dla budowania lokalnego środowiska przyrodniczego łączącego wymogi przyrody i korzystającego z niej człowieka. Przewidziano kilka stref kompozycji roślinnej powiązanej z lokalnymi uwarunkowaniami oraz wynikającymi z najbliższego otoczenia. Zaplanowane są nowe nasadzenia zieleni, wyeksponowane zostaną rosnące na tym terenie dorodne lipy – aleja lipowa.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2 - Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 1,16 ha</p> <p>- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 11 121 os. (Podobszar Śródmieście I)</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier</p>

	architektonicznych. Inwestycja będzie dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Czas realizacji	2025-2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	6 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.2.26

Nazwa przedsięwzięcia	Zielona przestrzeń dla sztuki - poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie placu przed MCSW „Elektrownia”
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu ul. Mikołaja Kopernika 1, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Kopernika 1, 26-600 Radom Projekt, realizowany na podobszarze Śródmieście I, jest skierowany do mieszkańców wszystkich zamieszkałych podobszarów: Śródmieścia I, Śródmieścia II, Starego Miasta i Miasta Kazimierzowskiego, Glinic.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Projekt odpowiada na zidentyfikowane problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru rewitalizacji, m.in. występowanie barier komunikacyjnych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z ograniczeniami ruchowymi, osób starszych oraz rodziców z wózkami dziecięcymi. Przyczyniając się do poprawy jakości przestrzeni wokół placówki kultury, projekt oddziałuje również na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy w sferze społecznej - m.in. niski kapitał społeczny związany z poziomem aktywności społecznej mieszkańców, a także marginalizację i wykluczenie społeczne różnych grup społecznych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Celem projektu jest poprawa jakości przestrzeni publicznej przed siedzibą MCSW „Elektrownia” poprzez wkomponowanie rzeźb w planowane zielone otoczenie. Dzięki temu przestrzeń, w której znajdują się szkoły i inne obiekty użyteczności publicznej, będzie łączyła funkcje rekreacyjne, użytkowe, kulturalne i edukacyjne. Obecnie potencjał lokalizacji MCSW nie jest w pełni wykorzystany - zieleń w większości jest zaniedbana i zdegradowana. Dodatkowo, otoczenie placówki szpecą banery, resztki murków i zniszczona nawierzchnia. Wszystko to sprawia, że dojdzie do „Elektrowni” jest utrudnione, mało widoczne i nieatrakcyjne.</p>

	<p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Planowane działania obejmą uporządkowanie przestrzeni prowadzącej do budynku „Elektrowni”. Od strony ul. Traugutta zniknie ekran ledowy z betonowym blokiem (zostanie przesunięty w stronę ul. Narutowicza), zlikwidowane zostaną tablice reklamowe, a drzewa w donicach zostaną przestawione bliżej wejścia do budynku. Na nowo zostanie zaplanowana szata roślinna. W otoczenie zostaną wkomponowane rzeźby, stworzone przez współczesnych artystów, których placówka zaprosi do udziału w przedsięwzięciu. Zarówno architekci zieleni, jak i artyści rzeźbiarze wybrani zostaną w drodze konkursu. Obecność dzieł sztuki w przestrzeni publicznej, oprócz roli dekoracyjnej, będzie pełniła również funkcję edukacyjną, użytkową i stanie się ważnym elementem budowania tożsamości miejskiej. Wyeksponowanie rzeźb wpłynie na kształtowanie wiedzy o sztuce i artystycznej świadomości. Przede wszystkim pozwoli oswajać się ze sztuką współczesną, która niejednokrotnie postrzegana jest jako niezrozumiała, trudna, przeznaczona dla wąskiego grona odbiorców. Wyjście poza ściany galeryjnych przestrzeni pozwoli zachęcić młodzież obszaru rewitalizacji do uczestnictwa w kulturze. Pomocą w realizacji tego założenia będą różnego rodzaju warsztaty artystyczne organizowane w obecności nowo powstałych obiektów. Obiekty będą zaprojektowane w taki sposób, żeby można było na nich usiąść, przeczytać książkę czy posłuchać muzyki. Osoby starsze znajdą tu przestrzeń do odpoczynku, najmłodszy miejsce do zabawy.</p> <p>Z przestrzeni będą mogły korzystać również osoby ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,045 ha</p> <p>- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne na terenie objętym interwencją wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni.</p>
Czas realizacji	2023 -2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	500 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.2.27

Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa ulic Chrobrego, Struga, Pileckiego wraz ze ścieżką rowerową od ul. Zegara Słonecznego do ul. Struga
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu
Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Podobszar Śródmieście I</p> <p>- obr. 0040 Obozisko , ark. 32 dz. nr 28,29,25/16,25/14; ark. 33 dz. nr 88,90,89,3; obr. 0041 Obozisko ark. 37 dz. nr 81,72; obr. 0041 Obozisko ark. 38 dz. nr 176,</p> <p>- własność: Miasto na prawach powiatu z wyjątkiem działek 25/14 i 25/16 - użytkowanie wieczyste Słoneczna Radom sp. z o.o.</p>
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na problemy sfery przestrznej podobszaru rewitalizacji, w tym brak bezpieczeństwa przestrzeni publicznych z powodu nieuporządkowanego ruchu samochodowego, niedostatecznej infrastruktury umożliwiającej sprawne i bezpieczne korzystanie z roweru jako alternatywnego środka transportu, występowanie barier komunikacyjnych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Podstawowym celem inwestycji jest poprawa bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego na podobszarze rewitalizacji przez podwyższenie parametrów technicznych i eksploatacyjnych ulic. Skrzyżowanie ulic Chrobrego, Struga i Pileckiego zlokalizowane jest w ścisłym centrum miasta, biegnąc od pl. Jagiellońskiego, gdzie siedzibę ma radomski teatr, przez osiedla mieszkaniowe Obozisko (dawny PGR) i XV-lecie, na północ miasta. Przebudowa przedmiotowego odcinka drogi będzie stanowiła o ciągłości szlaku komunikacyjnego centralnej części miasta. W otoczeniu tego odcinka drogi znajdują się duże osiedla mieszkaniowe, szkoły, żłobek i przedszkola, galeria, zakłady pracy, zatem najistotniejszą kwestią jest zapewnienie bezpieczeństwa ruchu, w tym najmniej chronionych, czyli pieszych.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie polega na kompleksowej przebudowie ulic i stworzeniu bezpiecznego i przyjaznego ciągu komunikacyjnego ze ścieżką rowerową i pieszą. Przebudowa zakłada wymianę nawierzchni, co wpłynie pozytywnie na jakość korzystania z drogi; poszerzenie istniejących chodników, które zapewni bezpieczeństwo poruszania się pieszych, w tym dzieci zdążających do pobliskich szkół, czyli najmniej chronionych uczestników ruchu; dobudowa drogi rowerowej i przejazdów rowerowych ułatwi dojazd do miejsc pracy i zamieszkania mieszkańcom podobszaru. Inwestycja będzie miała znaczący wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców podobszaru, poprawi bezpieczeństwo ruchu drogowego i pieszego oraz zapewni kontynuację inwestycji budowy ścieżek rowerowych na terenie miasta.</p>

Spójność z celami rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 10,06 ha - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 11 121 os. (Podobszar Śródmieście I)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne na terenie objętym interwencją wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni.
Czas realizacji	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.2.28

Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa ul. Rodziny Winczewskich
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Rodziny Winczewskich - obr. 0050 Stare Miasto, ark. 29, dz. nr 20/4; obr. 0040 Obozisko dz. nr 5/3,4,29
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru rewitalizacji związanej z brakiem bezpieczeństwa przestrzeni publicznych, wynikającym z ich złego stanu technicznego oraz braku uporządkowania ruchu pieszego i kołowego. <u>Główny cel projektu</u>

	<p>Poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizacji przez poprawę jej jakości i stanu technicznego wraz z wyposażeniem w niezbędną infrastrukturę techniczną, w tym oświetlenie.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Zadanie obejmuje rozbudowę drogi wraz z przebudową odwodnienia i oświetlenia oraz przebudowę istniejących sieci infrastruktury technicznej kolidujących z robotami. W zakres zadania wchodzi również budowa ścieżki rowerowej wraz z oświetleniem, budową i przebudową chodnika oraz oznakowaniem poziomym i pionowym. W ramach zadania zostaną wybudowane kładki dla pieszych ułatwiające przemieszczenie się mieszkańców podobszaru, z ul. Rodziny Winczewskich przez Potok Północny na największe lokalne targowisko „Korej”. Ponadto, zostaną wykonane miejsca postojowe i przebudowana pętla autobusowa, co wydatnie zwiększy bezpieczeństwo pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej.</p> <p>Rozbudowa ulicy przyczyni się do poprawy dostępności komunikacyjnej tej części miasta, poprawi jakość życia mieszkańców, bezpieczeństwo pieszych oraz zapewni kontynuację inwestycji dotyczących budowy ścieżek rowerowych na terenie miasta Radom.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.2 Porządkowanie przestrzeni publicznych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 1,36 ha</p> <p>Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 11 121 os. (Podobszar Śródmieście I)</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne na terenie objętym interwencją wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni.</p>
Czas realizacji	2024-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	8 200 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.3.29

Nazwa przedsięwzięcia	Remont zabytkowych obiektów Budynku Dawnej Dyrekcji* ZNTK oraz Straży Przemysłowej wraz z terenem przyległym
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	„JR HOLDING” Sp. z o.o. ul. M. Fołtyn 11, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Glinice ul. Słowackiego / Mazowieckiego, 26-600 Radom obr. 0091, ark 115, dz. nr 3/72 3/129
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Jedną z potrzeb podobszaru rewitalizacji, wynikających ze zdiagnozowanych problemów sfery przestrzenno-funkcjonalnej, jest kompleksowa renowacja i/lub przekształcenia funkcjonalne zdegradowanych obiektów zabytkowych, głównie poprzemysłowych oraz zwiększenie udziału zieleni i terenów biologicznie czynnych. Przedsięwzięcie stanowi też odpowiedź na zidentyfikowaną niską atrakcyjność podobszaru jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności społeczno-gospodarczej, oraz niską estetykę zagospodarowania przestrzeni publicznych i niski udział zieleni w przestrzeniach publicznych, a także niedostatek miejsc integracji, wypoczynku i rekreacji.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Poprawa jakości przestrzeni publicznej podobszaru rewitalizacji przez kompleksowy remont zdegradowanych obiektów zabytkowych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie zakłada kompleksowy remont zabytkowych i zdegradowanych technicznie budynków Zakładów Naprawy Taboru Kolejowego: Budynku Dawnej Dyrekcji ZNTK oraz Budynku Dawnej Straży Przemysłowej ZNTK wraz zagospodarowaniem terenu przyległego, poprzez stworzenie wielofunkcyjnej, nowoczesnej powierzchni społeczno-kulturalno-turystycznej oraz usługowo-biurowej, stworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej, w tym powierzchni otwartych na cele społeczne i kulturalne.</p> <p>Zakres realizowanych zadań obejmuje:</p> <p><u>-Etap I</u></p> <p>Budynek dawnej dyrekcji - kompleksowa renowacja obiektu, w tym wymiana stropów, więźby, przebudowa klatki, likwidacja barier architektonicznych, montaż windy, nowe instalacje elektryczne, niskoprądowe, wodno-kanalizacyjne, renowacja lub wymiana poszycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej, renowacja elewacji z odtworzeniem detali, prace wykończeniowe. Zagospodarowanie terenu: wyburzenia starych budynków (garaże, budynki techniczne), budowa miejsc parkingowych, ciągów pieszo-jezdnymi itp., budowa parkingu, urządzenie zieleni.</p> <p><u>-Etap 2</u></p>

	<p>Budynek dawnej straży – kompleksowa renowacja obiektu, w tym renowacja lub wymiana więźby i dachu, przebudowa klatki, likwidacja barier architektonicznych, nowe instalacje: elektryczne, niskoprądowe, wodno-kanalizacyjne, stolarki okiennej i drzwiowej, renowacja elewacji z odtworzeniem detali, prace wykończeniowe. Zagospodarowanie terenu: budowa miejsc parkingowych, urządzenie zieleni.</p> <p>- <u>Etap 3</u></p> <p>Nowo projektowany budynek – budowa od podstaw nowego budynku, w tym kompleksowe prace konstrukcyjne, kubaturowe, instalacyjne, wykończeniowe.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.3 Adaptacje istniejącej zabudowy na nowe funkcje</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,7509 ha</p> <p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 3 szt.</p> <p>- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 2069 os. (Podobszar Glinice)</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. Ciągi komunikacyjne na terenie objętym interwencją zostaną wyposażone w system fakturowych oznaczeń nawierzchni. Zaplanowano zlikwidowanie wszelkich barier architektonicznych poprzez zastosowanie rozwiązań ułatwiających dostęp do obszaru: budowę podjazdów, odpowiednie ukształtowanie terenu, wyposażenie obiektu w windy/dźwigi osobowe.</p>
Czas realizacji	2023 r.
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	<p>Etap 1: 14 000 000 zł</p> <p>Etap 2: 6 000 000 zł</p> <p>Etap 3: 15 000 000 zł</p> <p><u>Razem:</u> 35 000 000 zł</p>
Potencjalne źródła finansowania	<p>Środki zewnętrzne:</p> <p>do 50% k. kw. - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027/ Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości/Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p> <p>do 10% k.kw. - środki konserwatora, Samorząd Województwa Mazowieckiego</p> <p>min. 40% - środki własne</p>

Karta przedsięwzięcia nr PP II.4.30

Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja i prace remontowe budynku „Łaźnia” Radomskiego Klubu Środowisk Twórczych i Galerii
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	„Łaźnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria ul. Żeromskiego 56, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Żeromskiego 56, 26-600 Radom Projekt, realizowany na podobszarze Śródmieście I, jest skierowany do mieszkańców wszystkich zamieszkałych podobszarów: Śródmieścia I, Śródmieścia II, Starego Miasta i Miasta Kazimierzowskiego, Glinic.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Jednym z problemów podobszaru rewitalizacji są zdegradowane obiekty zabytkowe, które wymagają kompleksowej renowacji i/lub przekształceń funkcjonalnych oraz dostosowania ich dla osób o szczególnych potrzebach, a także niedostateczne wyposażenie podobszaru w sieć ciepłowniczą. Z uwagi na prowadzone przez placówkę działania kulturalne, przedsięwzięcie odpowiada też na zdiagnozowany niski udział się mieszkańców obszaru rewitalizacji w kulturze.</p> <p><u>Główny cel projektu</u></p> <p>Celem projektu jest poprawa stanu technicznego budynku miejskiej placówki kultury, co przełoży się na zapewnienie optymalnych warunków dla uczestnictwa w kulturze mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Projekt ma na celu poprawę komfortu przebywania w budynku, poprawę funkcjonalności obiektu, dostosowanie go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zagwarantowanie bezpieczeństwa. W związku z oszczędnościami, które zostaną wygenerowane dzięki przeprowadzonej modernizacji (choćby w zużyciu energii elektrycznej), nastąpi również zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalno-edukacyjnej.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Zadanie składa się z: remontu i przebudowy pomieszczeń piwnicznych (dla potrzeb projektowanego węzła cieplnego i magazynów); robót remontowych parteru i piętra (m.in. wymiana podłóg i cokołów, montaż schodołazu, wymiana okładziny drewnianej schodów na piętro, uzupełnienie tynków wewnętrznych ścian i sufitów, malowanie, izolacje - ocieplenie dwóch ścian szczytowych), dobudowy schodów zewnętrznych i wykonanie niezbędnych drzwi wyjściowych - ewakuacyjnych, robót instalacyjnych wodno-kanalizacyjnych i sanitarnych (w tym toaleta dla osób z niepełnosprawnościami), zainstalowaniu urządzeń wentylacyjnych, chłodzących i klimatyzacyjnych; instalacji elektrycznych (w tym oświetlenie ogólne, awaryjne, gniazda wtyczkowe i inne instalacje niezbędne do funkcjonowania aparatury); budowy węzła ciepłowniczego i podłączenie go do sieci.</p> <p>Institucja dysponuje pełną dokumentacją projektowo-kosztorysową oraz ważnymi, wymaganymi decyzjami.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy

	K II.4 Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne na terenie objętym interwencją wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni.</p> <p>Zaplanowano budowę schodolazu i toalety zapewniającej dostępność dla osób niepełnosprawnych.</p>
Czas realizacji	2026-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 650 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; budżet Gminy Miasta Radomia - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.4.31

Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa siedziby Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu ul. Kopernika 1, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Kopernika 1, 26-600 Radom Projekt, realizowany na podobszarze Śródmieście I, jest skierowany do mieszkańców wszystkich zamieszkałych podobszarów: Śródmieścia I, Śródmieścia II, Starego Miasta i Miasta Kazimierzowskiego, Glinic.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada na zdiagnozowane problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru rewitalizacji, tj.: niska atrakcyjność obszaru rewitalizacji</p>

jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności społeczno-gospodarczej, koncentracja zdegradowanych budynków wymagających modernizacji o nieuregulowanym stanie prawnym, nagromadzenie zdegradowanych obiektów zabytkowych, niska estetyka zagospodarowania przestrzeni publicznych. Ponadto, stanowi też odpowiedź na problemy w sferze społecznej zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji - m.in. niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, marginalizacja i wykluczenie społeczne ze względu na wiek, niepełnosprawność, ubóstwo.

Cel główny projektu

Poprawa stanu technicznego i dostępności obiektów użyteczności publicznej wraz ze wsparciem wzrostu aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań

Projekt zakłada rozbudowę obecnej siedziby, adaptację starych budynków MCSW i zagospodarowanie przestrzeni między nimi. Potrzeba rozbudowy podyktowana jest dynamicznie rozwijającym się zakresem zadań i potrzebą usprawnienia działania placówki wobec wzrastających potrzeb społecznych. Planowana rozbudowa dotyczy stworzenia nowoczesnej pracowni konserwacji dzieł sztuki, prowadzenia warsztatów i spotkań propagujących sztukę współczesną oraz wiedzę o kulturze. Pracownia konserwacji jest niezbędna w nowoczesnej placówce zajmującej się nie tylko wystawiennictwem i organizacją poszczególnych wystaw, ale również przechowywaniem dzieł sztuki. MCSW zostało powołane do życia m.in. aby opiekować się radomską kolekcją sztuki współczesnej, która obecnie sukcesywnie jest przekazywana z Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu. Zbiór ten obejmuje ponad 4500 dzieł, a wiele z nich wymaga interwencji konserwatorskiej. W związku z tak szeroko zakreślonym zadaniem dotyczącym przechowywania i konserwacji dzieł sztuki, pracownia konserwatorska wraz z właściwie zorganizowanym zapleczem jest niezbędnym elementem działalności MCSW.

Drugim segmentem działania MCSW „Elektrownia”, wymagającym specyficznej przestrzeni, jest część przeznaczona do prowadzenia warsztatów i spotkań poświęconych sztuce. Działalność ta jest bardzo intensywnie rozwijana, ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych z podobszaru rewitalizacji, dla których sztuka współczesna nie jest pierwszym wyborem w sposobie spędzania wolnego czasu. Dotyczy to dzieci - dzięki MCSW rozpoczynają przygodę ze sztuką w wieku przedszkolnym, młodzieży - gimnazjalnej i licealnej, ludzi starszych - najczęściej w ramach zajęć Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz osób niepełnosprawnych - zarówno fizycznie jak i psychicznie.

W budynku warsztatów znajdują się również pomieszczenia magazynowe (jego powierzchnia została oszacowana na ok. 700 m² na 3 kondygnacjach przy założeniu połączenia z istniejącym budynkiem za pomocą krytego łącznika).

Przedsięwzięcie obejmuje adaptację starych budynków znajdujących się na wprost MCSW z przeznaczeniem na część administracyjno-techniczną. W celu jak najwydajniejszego wykorzystania przestrzeni w obecnej siedzibie, niezbędne jest ulokowanie obsługi administracyjnej w planowanej części administracyjno-technicznej. Część obiektu zostanie wykorzystana jako pomieszczenia warsztatowe dla pracowników odpowiadających za techniczną stronę funkcjonowania placówki oraz organizowanych w niej wystaw. W budynku tym znajdzie się również garaż na samochód firmowy przystosowany do przewozu dzieł sztuki.

Spójność z celami rewitalizacji

Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy

K II.4 Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,2 ha</p> <p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 2 szt.</p> <p>- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych.
Czas realizacji (kwartał, rok)	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	50 000 000 zł
Źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.4.32

Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa i modernizacja placówki Stowarzyszenia Centrum Młodzieży „Arka” w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka” w Radomiu ul. Chrobrego 7/9 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie Plac Stare Miasto 2, 26-600 Radom Projekt, realizowany na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, jest także skierowany do mieszkańców innych podobszarów: Śródmieście I, Śródmieście II, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Plac Stare Miasto znajduje się w centrum Radomia, a jednocześnie na jego uboczu. Sytuacja ta sprawia, że samo miejsce jest zapomniane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, potencjalnych inwestorów i turystów. Przedsięwzięcie odpowiada przede wszystkim na zdiagnozowany problem niskiej atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania i

niedostatku miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku. Problemy społeczne, na które odpowiada projekt, to: niski kapitał społeczny mieszkańców obszaru rewitalizacji – brak aktywności społecznej, wysoki poziom bezrobocia, niska jakość życia mieszkańców, wykluczenie i marginalizacja społeczna, problemy rodzinno-wychowawcze, niski poziom poczucia bezpieczeństwa.

Główny cel projektu

Wykorzystanie i zaangażowanie potencjału społecznego do jeszcze efektywniejszego działania w celu poprawy jakości życia. Aby można było działać w tym zakresie, potrzebna jest rozbudowa zaplecza kulturalno-oświatowego, w którym mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mogli rozwijać swoje społeczne, kulturowe i artystyczne pasje i talenty. Podobszar Starego Miasta szczególnie potrzebuje miejsca do organizacji spotkań dla działających już grup wiekowych i tematycznych, ale również zaangażowania nowych, które będą miały możliwość rozwoju osobistego poprzez udział w różnych warsztatach i spotkaniach. Głównie chodzi o zaangażowanie dzieci i młodzieży, które są zagrożone wykluczeniem oraz marginalizacją społeczną. Dzięki funkcjonowaniu rozbudowanego budynku osiągnięte zostaną poniższe rezultaty wynikające z działalności na terenie obszaru rewitalizacji:

- obniżenie następstwa starzenia się społeczeństwa – seniorzy i osoby w wieku przedsenioralnym z obszaru rewitalizacji zostaną zaangażowane do działalności w klubach seniora i grupach tematycznych;
- obniżenie poziomu bezrobocia – edukacja ekonomiczna, rozwój terenów może spowodować powstanie nowych przedsiębiorstw, a tym samym miejsc pracy na obszarze;
- podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji – stymulowanie do podjęcia pracy, prezentowanie alternatywnych form zarabiania pieniędzy, wsparcie rodzin nieudolnych wychowawczo w opiece nad dziećmi, wsparcie rzeczowe oraz instytucjonalne dla osób z obszaru rewitalizacji,
- zapobieganie wykluczeniu i marginalizacji społecznej – stworzenie miejsc spotkań dla grup z obszaru rewitalizacji, m.in. wolontariuszy, dzieci, harcerzy, grup wsparcia dla osób uzależnionych, klubu seniora, itp.; działalność klubu o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, działalność Centrum Wolontariatu, prowadzenie dożywiania dzieci ze świetlic socjoterapeutycznych; zajęcia z psychologiem, pedagogiem, itp.,
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji – stworzenie miejsca i różnorodnej oferty dla mieszkańców,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa, zmniejszenie aktów wandalizmu – zaangażowanie młodzieży w alternatywne formy spędzania czasu oraz warsztaty tematyczne, np. street art,
- zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji – zmiana wizerunku miejsca, powstanie nowoczesnego budynku ze wszystkimi udogodnieniami,
- zwiększenie liczby miejsc integracji i wypoczynku w mieście – powstanie placówka oferująca dostępność dla wszystkich mieszkańców, która uwzględni wszelkie ograniczenia osób z obszaru rewitalizacji, które będą chciały skorzystać z jej oferty.

Aby aktywnie działać, potrzeba też zaplecza lokalowego z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami.

	<p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>W celu stworzenia „Centrum Spotkań” dla mieszkańców obszaru rewitalizacji konieczna jest przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku głównego. Będzie ona polegała na wykonaniu podpiwniczenia budynku, nadbudowie piętra oraz użytkowego poddasza, jak również dobudowaniu jednego skrzydła budynku. W podpiwniczeniu zorganizowane będzie zaplecze magazynowo-socjalne i sale edukacyjne z dostępem do pomieszczeń sanitarnych. Na parterze zostaną wyburzone ściany w celu uzyskania dużej sali wykładowo-konferencyjnej, przeznaczonej na spotkania okolicznościowe dla dużej liczby osób. Będzie istniała możliwość podzielenia sali na mniejsze pomieszczenia. W nowo dobudowanym skrzydle zostanie umieszczona kuchnia i zaplecze gastronomiczne. W zmodernizowanej części budynku, w skrzydle w którym obecnie znajduje się kuchnia, będzie zlokalizowana recepcja i szatnie, zaplecze sanitarne i wejście do części noclegowej. Nadbudowane zostanie piętro i poddasze użytkowe, na którym powstanie 38 pokoi noclegowych z łazienkami. Na dachu budynku zostanie zamontowana instalacja fotowoltaiczna, aby pozyskiwać energię do zasilania budynku. Budynek zostanie wyposażony w szyby windowe, ułatwiające komunikację między piętrami i inne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Między skrzydłami na poziomie I piętra będzie zlokalizowany taras wypoczynkowy. Wyburzone zostaną budynki boczne i budynek środkowy, które obecnie znajdują się na terenie działki przy Placu Stare Miasto 2. W ich miejscu zostaną stworzone miejsca parkingowe. Zmieni się również ułożenie dróg dojazdowych do budynku oraz ogrodzenie działki. Zagospodarowana zostanie przestrzeń zielona przed i za budynkiem, co umożliwi organizowanie eventów na powietrzu.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K.II.4 Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>- Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 27 803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Funkcjonalnie budynek zostanie przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych lub starszych, tak by uwzględnić likwidację wszelkich barier. Zamontowane zostaną windy, specjalne wejścia oraz sanitariaty przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Zostanie również przeprowadzony szereg spotkań i działań na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności. Obiekt będzie ogrodzony oraz monitorowany, co zapewni bezpieczeństwo użytkownikom.</p>
Czas realizacji (kwartał, rok)	III kwartał 2023 r.

Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	5 000 000 zł
Źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.5.33

Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja budynku i wykonanie instalacji burzowej przy ul. Bolesława Limanowskiego 34
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Miejski Zarząd Lokalami w Radomiu ul. Garbarska 55/57
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie ul. Bolesława Limanowskiego 34, ark. 60, dz. nr 149/24
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy takie, jak niska ogólna estetyka przestrzeni podobszaru rewitalizacji, zły stan techniczny zasobu komunalnego, ryzyko podtopień, niska jakość przestrzeni publicznych. Wymienione negatywne zjawiska sprawiają, że istnieje konieczność poprawy ogólnej estetyki i wizerunku podobszaru oraz potrzeba budowania wizerunku podobszaru rewitalizacji jako przestrzeni atrakcyjnej i przyjaznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu przywrócenia charakteru reprezentacyjnego w mieście.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa w użytkowaniu zasobu mieszkaniowego na podobszarze rewitalizacji przez kompleksowy remont wraz z termomodernizacją budynku mieszkalnego, w którym znajdują się również gminne lokale socjalne.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Remont polegać będzie na: wymianie zużytych elementów konstrukcyjnych budynków; termomodernizacji budynku; wykonaniu odwodnienia terenu poprzez odprowadzenie wód opadowych do kanalizacji burzowej, która znajduje się na sąsiedniej działce nr 151 /6; wykonaniu nowej nawierzchni z kostki brukowej w miejsce obecnej zniszczonej nawierzchni betonowej; rozbiórce starych chodników betonowych i ułożeniu nowych z kostki brukowej.</p> <p>W celu realizacji projektu wymagana będzie zgoda właściciela działki 151/6 na włączenie się do kanalizacji burzowej oraz 151/3, na której jest droga dojazdowa do posesji.</p> <p>Przedmiotowy budynek nie jest indywidualnie wpisany do rejestru zabytków i nie znajduje się w gminnej ewidencji zabytków z terenu miasta Radomia.</p>

Spójność z celami rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych - 22 os. - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych - 22 os.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne zostaną wyposażone w system fakturowych oznaczeń nawierzchni, zostaną wykonane podjazdy dla osób z niepełnosprawnością ruchową, nastąpi poprawa nawierzchni chodników i podwórka.
Czas realizacji	2026-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 550 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.5.34

Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku przy ul. Sienkiewicza 6 w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wspólnota mieszkaniowa nieruchomości przy ul. Sienkiewicza 6 /ul. Moniuszki 7
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Sienkiewicza 6, 26-600 Radom, obr. 0091 ark. 85, dz. nr 11,
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Problemy, jakie zdiagnozowano na podobszarze rewitalizacji Śródmieście II, to niska atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności społeczno-gospodarczej wynikająca m.in. ze złego stanu technicznego najstarszej zabudowy mieszkaniowej. Niektóre z budynków nadal pokryte są eternitem, zawierającym azbest. Należy dążyć do wymiany tego rodzaju poszycia dachowego. Wiąże się w tym problem niskiej atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako

	<p>miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto, podobszar charakteryzuje się złą jakością powietrza.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Poprawa niskiej atrakcyjności podobszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, wraz z wpływem na poprawę jakości powietrza, poprzez działania mające na celu zwiększenie oszczędności energetycznej budynku.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie polega na remoncie dachu budynku (wraz z kominami) i elewacji. Podstawowy zakres prac obejmie usunięcie eternitowego poszycia dachu (co wpisuje się w obowiązek wymiany eternitu do 2032 r.) oraz położenie poszycia, które nie zagraża zdrowiu mieszkańców. Poszycie dachu zostało wykonane podczas remontu kamienicy w latach 80. Dach jest nieuszczelny, co prowadzi do postępującej erozji więźby dachowej i elewacji, zagrażając bezpieczeństwu mieszkańców podobszaru. Ponadto, w celu zwiększenia oszczędności energetycznej zostanie docieplony strop kamienicy. Zmniejszy to straty energii cieplnej zimą i poziom nagrzewania się mieszkań w miesiącach letnich. Istotnym elementem przedsięwzięcia będzie odnowienie elewacji budynku wraz z balkonami i detalami architektonicznymi. Elementy elewacji muszą zostać uzupełnione, wzmocnione i zabezpieczone przed wodą dostającą od strony poszycia dachu.</p> <p>W przypadku uzyskania dofinansowania zostanie rozważone zainstalowanie instalacji fotowoltanicznej. Instalacja mogłaby wspomagać prace systemu ogrzewania pompami ciepłymi.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury mieszkaniowej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>- Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 21 szt.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych.</p>
Czas realizacji	2024 r.
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 700 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.5.35

Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja budynku przy ul. Dowkontta 4 w Radomiu, zagospodarowanie przestrzeni publicznej
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości wspólnej przy ul. Dowkontta 4
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście II ul. Dowkontta 4, Radom, dz. nr 12/4 teren wspólnoty mieszkaniowej, dz. nr 12/24 teren GMR, dz. nr 12/25 teren GMR
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Problemy, na które odpowiada to przedsięwzięcie, to zdiagnozowana na podobszarze rewitalizacji Śródmieście II niska atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności społeczno-gospodarczej. Wiąże się one ze złym stanem technicznym najstarszej zabudowy, w tym zasobu mieszkaniowego, niską efektywnością energetyczną budynków i niską jakością przestrzeni publicznych.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Celem projektu jest zwiększenie wydajności energetycznej budynku poprzez przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych, a także poprawa jakości przestrzeni publicznej, atrakcyjności obszaru jako miejsca zamieszkania, komfortu życia mieszkańców i poprawa estetyki budynku położonego na podobszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje wykonanie audytu energetycznego, prac termomodernizacyjnych wynikających z audytu przy zastosowaniu materiałów przewidzianych dla obiektów będących w strefie konserwatorskiej i spełniających wymogi norm przenikalności ciepłej. Przewiduje się także wykonanie nawierzchni dla pojazdów i chodnika z kostki brukowej wzdłuż budynku, a także oświetlenia terenu przed budynkiem.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury mieszkaniowej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>- Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 74 szt.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w

	obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne na terenie objętym interwencją wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni.
Czas realizacji (kwartał, rok)	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	900 000 zł
Źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.5.36

Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja budynku przy ul. J. Piłsudskiego 8 w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości wspólnej przy ul. Piłsudskiego 8
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I - ul. Piłsudskiego 8, Radom, dz. nr 23,
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Problemy, na które odpowiada to przedsięwzięcie, to zdiagnozowana na podobszarze rewitalizacji Śródmieście I niska atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności społeczno-gospodarczej. Wiąże się ona ze złym stanem technicznym najstarszej zabudowy, w tym zasobu mieszkaniowego, szczególnie z niską efektywnością energetyczną budynków.</p> <p><u>Cel główny projektu:</u></p> <p>Celem projektu jest zwiększenie wydajności energetycznej budynku poprzez przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych, a także polepszenie jakości przestrzeni publicznej mające na celu poprawę atrakcyjności obszaru jako miejsca zamieszkania, komfortu życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji i poprawę estetyki budynku położonego w ścisłym centrum miasta.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje wykonanie audytu remontowego w zakresie zmniejszenia strat cieplnych budynku, wykonanie zakresu prac remontowych wynikających z audytu przy zastosowaniu materiałów przewidzianych dla obiektów będących w strefie zabytkowej.</p>

Spójność z celami rewitalizacji	Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury mieszkaniowej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. - Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 29 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. Przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Wejście do budynku wyposażone w system fakturowych oznaczeń nawierzchni. Nawierzchnia przed wejściem do budynku utwardzona, wypłaszczona, z powierzchnią antypoślizgową.
Czas realizacji (kwartał, rok)	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	900 000 zł
Źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP II.5.37

Nazwa przedsięwzięcia	Izolacja piwnic budynku zlokalizowanego przy ul. Żeromskiego 58 w Radomiu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości wspólnej przy ul. Żeromskiego 58
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Żeromskiego 58, Radom, dz. nr 1/1
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Problemy, na które odpowiada to przedsięwzięcie, to zdiagnozowana na podobszarze rewitalizacji Śródmieście I niska atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności społeczno-gospodarczej. Wiąże się ona ze złym stanem technicznym najstarszej zabudowy, w tym zasobu mieszkaniowego, oraz szczególnie niską efektywnością energetyczną budynków. <u>Cel główny projektu</u>

	<p>Głównym celem projektu jest poprawa warunków zamieszkania mieszkańców podobaszaru oraz poprawa stanu technicznego budynku usytuowanego na podobszarze rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Zakres prac obejmuje wykonanie audytu i wykonanie izolacji piwnic przy zastosowaniu materiałów przewidzianych dla obiektów będących w strefie konserwatorskiej i spełniających wymogi norm przenikalności ciepłej.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy</p> <p>K II.5 Poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Liczba wspartych obiektów infrastruktury mieszkaniowej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt.</p> <p>- Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 34 szt.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności w stosunku do osób ze szczególnymi potrzebami, które będą miały równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. Przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Wejście do budynku wyposażone w system fakturowych oznaczeń nawierzchni. Nawierzchnia przed wejściem do budynku utwardzona, wypłaszczona, z powierzchnią antypoślizgową.</p>
Czas realizacji (kwartał, rok)	2023-2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	900 000 zł
Źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Cel 3. Poprawa jakości środowiska naturalnego

Karta przedsięwzięcia nr PP III.1.38

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa stanu środowiska na obszarze rewitalizacji poprzez ograniczenie niskiej emisji
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Urząd Miejski w Radomiu
Lokalizacja przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie obejmuje cały obszar rewitalizacji i jest skierowane do mieszkańców zamieszkałych podobszarów Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.

Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Problemem radomskiego obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej jest m.in. obniżona jakość powietrza w efekcie występowania licznych palenisk węglowych, służących do ogrzewania lokali w sezonie zimowym. Planowane przedsięwzięcie będzie stanowić odpowiedź na zdiagnozowane negatywne zjawisko w tej sferze.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Głównym celem projektu jest poprawa jakości środowiska naturalnego na obszarze rewitalizacji przez likwidację źródeł ogrzewania na paliwo stałe.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie polega na udzielaniu dotacji właścicielom nieruchomości z obszaru rewitalizacji Radomia na cele związane z likwidacją palenisk węglowych. Program ochrony powietrza wskazuje jako priorytetowe zadanie likwidację pieców węglowych w najstrasznych dzielnicach miasta. Celem zadania jest ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej. Na terenie miasta Radomia do likwidacji wyznaczono ok. 8473 palenisk węglowych do 2026 r. Biorąc pod uwagę liczbę dotychczas likwidowanych palenisk rocznie, z obszaru rewitalizacji zaplanowano wymianę 100 palenisk węglowych w latach 2023-2032.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 3. Poprawa jakości środowiska</p> <p>K III.1 Poprawa standardów środowiska w zakresie jakości powietrza i gospodarki odpadami</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zlikwidowanych palenisk węglowych na obszarze rewitalizacji - 100 szt. - Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej - 1 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia będą przekazywane z wykorzystaniem tekstu łatwego w odbiorze i za pomocą środków, które gwarantują dotarcie do jak największej grupy odbiorców. Rozwiązania architektoniczne umożliwiają skorzystanie z wyznaczonych miejsc parkingowych i z podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami. Wyznaczono również pomieszczenie w siedzibie urzędu z odpowiednią infrastrukturą, dostosowane dla osób ze specjalnymi potrzebami.</p>
Czas realizacji	2023-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	500 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP III.1.39

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa stanu środowiska na obszarze rewitalizacji poprzez usuwanie niebezpiecznych odpadów
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Urząd Miejski w Radomiu
Lokalizacja przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie jest skierowane do mieszkańców podobszarów Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Problemem obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej jest m.in. występowanie odpadów niebezpiecznych na terenach zabudowy przemysłowej, w której prowadzona była działalność garbarska (Piotrówka, Stare Miasto, Glinice) oraz w postaci wyrobów zawierających azbest (Śródmieście I, Glinice, Miasto Kazimierzowskie). Planowane przedsięwzięcie będzie stanowić odpowiedź na zdiagnozowane negatywne zjawisko w tej sferze.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Głównym celem projektu jest poprawa jakości środowiska naturalnego obszaru rewitalizacji przez likwidację niebezpiecznych odpadów w postaci azbestu.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>W ramach realizacji „Programu usuwanie wyrobów zawierających azbest dla Gminy Miasta Radomia” Gmina Miasta Radomia odpowiada za nieodpłatny odbiór odpadów zawierających azbest od mieszkańców i przekazywanie ich do unieszkodliwienia (koszty związane z demontażem wyrobów azbestowych i zakupem nowych materiałów budowlanych oraz ich montażem pokrywa właściciel, zarządca lub użytkownik wieczysty). Według szacunków, do utylizacji na całym terenie miasta Radomia, do końca 2032 r. pozostało ok. 1400 Mg (ton) azbestu. W latach 2015-2021 usuwano średnio po 195,3 tony rocznie. Biorąc pod uwagę udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy założono, że w latach 2023-2032 w ramach programu zostanie usunięte 97,6 tony azbestu z obszaru rewitalizacji.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 3. Poprawa jakości środowiska</p> <p>K III.1 Poprawa standardów środowiska w zakresie jakości powietrza i gospodarki odpadami</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>– Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest – 97,6 ton</p> <p>– Liczba programów realizowanych w społeczności lokalnej – 1 szt.</p>

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji	2023-2032
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	31 316 zł
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Gminy Miasta Radomia - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP III.2.40

Nazwa przedsięwzięcia	Obniżenie niskiej emisji na obszarze rewitalizacji Miasta Radomia poprzez zakup 5 autobusów 18 m zasilanych olejem napędowym ON
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Radomiu Spółka z o.o. ul. Wjazdowa 4, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszary rewitalizacji: Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Jednym z problemów środowiskowych występujących na podobszarach rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice jest przekroczenie normy stężenia w powietrzu pyłu PM10. Planowane przedsięwzięcie będzie stanowić odpowiedź na zdiagnozowane negatywne zjawisko w tej sferze.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Celem głównym przedsięwzięcia jest zmniejszenie negatywnego wpływu transportu, w szczególności publicznego, na stan środowiska naturalnego na podobszarach rewitalizacji przez wycofanie z użytkowania autobusów wyeksploatowanych, niespełniających norm w zakresie emisyjności spalin i zastąpienie ich autobusami zasilanymi olejem napędowym ON, z wysoką normą emisji spalin EURO VI.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie zakłada dostawę w formie leasingu operacyjnego 5 fabrycznie nowych autobusów miejskich klasy mega 18 m, jednej marki, zasilanych olejem napędowym ON dla MPK w Radomiu Sp. z o.o. Pozyskane autobusy obsługiwać będą linie przebiegające przez obszar całego miasta, głównie te o największym natężeniu</p>

	<p>pasażerów, m.in. nr 4, 7, 9, które prowadzą przez podobszary Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 3. Poprawa jakości środowiska</p> <p>K III.2 Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego - 650 os.</p> <p>- Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego - 27803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej zostaną uwzględnione na zasadach wynikających z art. 12 ust. 2 pkt 4 oraz art. 25 ust. 3 pkt 5 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, które m.in. obligują organizatorów publicznego transportu zbiorowego do formułowania wymagań w stosunku do środków transportu w zakresie ich dostosowania m.in. do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności. Pojazdy spełniać będą wymogi określone w par. 22 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia, a także Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 (MFiPR, 2022 r.).</p>
Czas realizacji	2023 r.
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	8 150 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne - 100%

Karta przedsięwzięcia nr PP III.2.41

Nazwa przedsięwzięcia	<p>Obniżenie niskiej emisji w Śródmieściu I i Śródmieściu II poprzez zakup 6 autobusów elektrycznych 18 m wraz z infrastrukturą</p>
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	<p>Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Radomiu Spółka z o.o. ul. Wjazdowa 4, 26-600 Radom</p>
Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Podobszary: Śródmieście I i Śródmieście II, zgodnie z przebiegiem linii nr 7</p>
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Jednym z problemów środowiskowych występujących na podobszarach rewitalizacji Śródmieście I i Śródmieście II jest przekroczenie normy stężenia w powietrzu pyłu</p>

	<p>PM10. Planowane przedsięwzięcie będzie stanowić odpowiedź na zdiagnozowane negatywne zjawisko w tej sferze.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Celem głównym przedsięwzięcia jest zmniejszenie negatywnego wpływu transportu, w szczególności publicznego na stan środowiska naturalnego podobszarów rewitalizacji Śródmieście I i Śródmieście II, poprzez wycofanie z użytkowania autobusów wyeksploatowanych, niespełniających norm w zakresie emisyjności spalin i zastąpienie ich autobusami elektrycznymi bezemisyjnymi.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie zakłada realizację projektu „Rozwój elektromobilności w transporcie zbiorowym Miasta Radomia, poprzez zakup 6 autobusów elektrycznych 18 m wraz z infrastrukturą”, dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu priorytetowego: „Zielony transport publiczny (Faza I)”. Elektryczne przegubowce obsługiwać będą linię nr 7, biegnącą między osiedlami Michałów i Południe.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 3.Poprawa jakości środowiska</p> <p>K III.2 Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>– Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego – 780 os.</p> <p>– Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego – 27803 os.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej zostaną uwzględnione na zasadach wynikających z art. 12 ust. 2 pkt 4 oraz art. 25 ust. 3 pkt 5 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, które m.in. obligują organizatorów publicznego transportu zbiorowego do formułowania wymagań w stosunku do środków transportu w zakresie ich dostosowania m.in. do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności. Pojazdy spełniać będą wymogi określone w par. 22 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia, a także Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 (MFiPR, 2022 r.). Zakupione w ramach przedsięwzięcia autobusy będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym poruszających się wózkami inwalidzkimi, dla matek z dziećmi i osób starszych, jak również osób niedowidzących oraz niedosłyszących. W tym celu zastosowane zostaną następujące rozwiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niska podłoga na całej powierzchni przeznaczona dla pasażerów stojących, – brak stopni poprzecznych w podłodze (w przejściu środkowym), – brak stopni w drzwiach, próg wejściowy podświetlony listwą świetlną LED, – maksymalna wysokość podłogi na progu każdego drzwi: 340 mm, – zamontowanie rampy uchyłnej, odkładanej ręcznie lub automatycznie, znajdującej się w drugich drzwiach pojazdu prowadzących do wydzielonego stanowiska do przewozu osób na wózkach inwalidzkich, – funkcja przykłąku prawej strony pojazdu, tj. możliwość obniżenia pojazdu o ok. 70 mm, – poręcz ułatwiająca wejście do pojazdu osobom o ograniczonej sprawności ruchowej, – stanowisko do przewozu osób na wózkach inwalidzkich,

	<ul style="list-style-type: none"> - we wnętrzach pojazdów uchwyty, kasowniki i inne elementy wyposażenia skontrastowane z otoczeniem, - systemy kasowania biletów w sposób intuicyjny (kasowanie biletów na odpowiedniej wysokości, dostępnej dla wszystkich). <p>W szczególności dla osób niedowidzących i niedosłyszących zostały przewidziane następujące rozwiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - system automatycznej głosowej informacji o trasie - zapowiadanie przystanków, - na zewnątrz i wewnątrz pojazdów czytelne oznakowanie wizualne (numery linii, kierunki jazdy, miejsca przesiadek, itp.) oraz informacja głosowa i świetlna, dostosowana do potrzeb osób z dysfunkcjami słuchu i wzroku, - sygnał świetlny i akustyczny ostrzegawczy umieszczony przy wszystkich drzwiach sygnalizujący w sposób automatyczny zamykanie drzwi na 1-3 sekundy przed rozpoczęciem zamykania, - zastosowanie na wybranych przyciskach napisów w alfabecie Braille'a lub zastosowanie wypukłego piktogramu, - wyświetlacz boczny przeznaczony dla osób niedowidzących zlokalizowany w pierwszym prawym bocznym oknie na dole, wyświetlający numer linii 2- lub 3- cyfrowy.
Czas realizacji	2023 r.
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	24 354 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	<p>Środki zewnętrzne: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach programu priorytetowego: „Zielony transport publiczny (Faza I)”: dotacja: - 12 622 500 zł; pożyczka - 7 177 500 zł</p> <p>Środki własne - 4 554 000 zł, na pokrycie VAT</p>

Karta przedsięwzięcia nr PP III.2.42

Nazwa przedsięwzięcia	Obniżenie niskiej emisji na obszarze rewitalizacji Miasta Radomia poprzez wymianę taboru autobusowego
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji w Radomiu Spółka z o.o. ul. Wjazdowa 4, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszary: Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Jednym z problemów środowiskowych występujących na podobszarach rewitalizacji Śródmieście I, Śródmieście II, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Glinice jest przekroczenie normy stężenia w powietrzu pyłu PM10. Planowane przedsięwzięcie będzie stanowić odpowiedź na zdiagnozowane negatywne zjawisko w tej sferze.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p>

	<p>Celem głównym przedsięwzięcia jest zmniejszenie negatywnego wpływu transportu, w szczególności publicznego, na stan środowiska naturalnego na obszarze rewitalizacji, poprzez wycofanie z użytkowania autobusów wyeksploatowanych, niespełniających norm w zakresie emisyjności spalin i zastąpienie ich nowymi autobusami zero- i niskoemisyjnymi, w szczególności napędzanymi ogniwami wodorowymi lub energią elektryczną, sprężonym gazem ziemnym CNG oraz olejem napędowym ON z wysoką normą emisji spalin EURO VI.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Plan wymiany taboru zakłada zakup:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w 2023 r. - 12 autobusów zasilanych ON: 10 szt. 12 m, 2 szt. 18 m, - w 2024 r. - 23 autobusów zasilanych ON: 5 szt. 10 m, 11 szt. 12 m, 7 szt. 18 m, - w 2025 r. - 8 autobusów: 1 autobus zasilany ON 12m, 3 autobusy zasilane CNG 12m, 1 autobus zasilany CNG 18m, 3 autobusy elektryczne 12 m, - w 2026 r. - 19 autobusów: 5 zasilanych ON 12 m, 4 zasilane ON 18 m, 6 zasilanych CNG 12m, 4 elektryczne 12 m, - w 2027 r. - 10 autobusów: 7 zasilanych ON 12m, 3 zasilane CNG 12m, - w 2028 r. - 10 autobusów: 5 zasilanych CNG 18m, 5 elektrycznych 12m, - w 2030 r. - 8 autobusów elektrycznych 18 m.
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 3. Poprawa jakości środowiska</p> <p>K III.2 Rozwój niskoemisyjnego transportu miejskiego</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego - 6824 os. - Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego - 27803 os.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej zostaną uwzględnione na zasadach wynikających z art. 12 ust. 2 pkt 4 oraz art. 25 ust. 3 pkt 5 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, które m.in. obligują organizatorów publicznego transportu zbiorowego do formułowania wymagań w stosunku do środków transportu w zakresie ich dostosowania m.in. do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności. Pojazdy spełniać będą wymogi określone w par. 22 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia, a także Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 (MFiPR, 2022 r.).</p>
Czas realizacji	2023-2030
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	156 390 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP III.3.43

Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja parku im. Józefa Ruzika
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia - Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Glinice obr. 100, ark. 116, dz. nr 80/17, 84/2
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na negatywne zjawiska przestrzenne podobszaru rewitalizacji: niską atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania, niską estetykę przestrzeni publicznych, niedostatek miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku. Z powodu wieloletnich zaniedbań okolice parku Ruzika w Radomiu utraciły bowiem wizerunek przestrzeni atrakcyjnej i przyjaznej dla mieszkańców. Park sąsiaduje też ze zdegradowanymi terenami kolejowymi, w tym z terenami przemysłowymi, które także wymagają przekształcenia funkcjonalno-przestrzennego. Ponadto, przedsięwzięcie odpowiada na zdiagnozowane problemy sfery środowiskowej związane ze złą jakością powietrza.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Celem głównym przedsięwzięcia jest poprawa ważnej na podobszarze przestrzeni publicznej i stworzenie atrakcyjnego miejsca do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców podobszaru. Projekt ponadto przełoży się na poprawę jakości powietrza i zwiększenie odporności na zmiany klimatu.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Zadanie polega na modernizacji i rozbudowie infrastruktury rekreacyjnej parku Rudzika i zakłada: powstanie tętni solankowej wraz z roślinnością inhalacyjną; budowę toalety publicznej z pomieszczeniem gospodarczym - zielony dach; modernizację boiska; montaż nowych elementów małej architektury: ławek, koszy na śmieci, stojaków rowerowych, koszy na psie odchody, leżaków, hamaków, bujanych ławek i fontanny; montaż elementów zapewniających poszerzenie oferty aktywności czynnej: siłowni zewnętrznej, urządzeń do street workoutu i do ćwiczeń dla seniorów; stworzenie placów zabaw dla dzieci młodszych i starszych; adaptację górki saneczkowej - wykorzystanie do zjazdów na sankach oraz wspinaczki, na szczycie góry utworzenie polany widokowej; modernizację ciągów pieszych i rowerowych; rozmieszczenie karmników i budek lęgowych dla ptaków i owadów; nasadzenia roślinności wysokiej i niskiej w formie drzew, krzewów, traw ozdobnych, rabat kwiatnych, łąki kwiatnej oraz roślinności izolacyjnej; modernizację oświetlenia i montaż monitoringu.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 3. Poprawa jakości środowiska K III.3 Poprawa potencjału terenów zielonych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w	- Powierzchnia obszarów objęta rewitalizacją - 2,5295 ha - Liczba ludności zamieszkująca obszar rewitalizacji - 2069 os. (Podobszar Glinice)

odniesieniu do celów rewitalizacji	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych na obszarze inwestycji. Inwestycja będzie dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Czas realizacji	2025-2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	8 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP III.3.44

Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa skweru w obrębie ulic Waryńskiego, Traugutta i Beliny-Prażmowskiego
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Gmina Miasta Radomia - Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30, 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście II obr. 0090, ark. 89, dz.: 59/7, 59/8, 54/25 (wentualnie inne w przypadku pozyskania ich przez Gminę Miasta Radomia. Konieczność wykupu działki nr 59/5)
Opis przedsięwzięcia	<u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u> Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na negatywne zjawiska przestrzenne: niską atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania, niską estetykę przestrzeni publicznych, niedostatek miejsc integracji, rekreacji i wypoczynku podobszaru rewitalizacji Śródmieście II. Istnieje bowiem konieczność kompleksowego przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej terenów w bezpośrednim sąsiedztwie torów kolejowych, tj. dworca PKP i dawnego dworca PKS oraz terenów przemysłowych. Jest to również obszar miasta, na którym infrastruktura rowerowa jest uboga, a przestrzeń publiczną niedostosowaną do osób o szczególnych potrzebach. Istotnym problemem są także podtopienia oraz

	<p>niewielki procent zieleni i terenów biologicznie czynnych pokrywających okolice dworca PKP i PKS.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Celem głównym przedsięwzięcia jest poprawa jakości terenów publicznych, w tym zielonych, podobszaru rewitalizacji wraz ze spowolnieniem spływu wód opadowych, co będzie przeciwdziało podtopieniom po intensywnych opadach deszczu, do których dochodziło w poprzednich latach na podobszarze rewitalizacji Śródmieście II, w rejonie ul. Planty. Efektem będzie także stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej jako miejsca integracji, rekreacji i wypoczynku mieszkańców podobszarów. Dzięki realizacji projektu - budowie wygodnej, bezpiecznej infrastruktury poza pasem drogowym - nastąpi także zwiększenie ruchu pieszego i rowerowego.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Zadanie zakłada remont skweru przy ul. Traugutta i Beliny-Prażmowskiego, w kierunku ul. Waryńskiego, co przyczyni się do uatrakcyjnienia przestrzeni publicznych i rozbudowy ciągów rowerowych. W ramach zadania zaplanowano przebudowę zdegradowanego ciągu pieszego na ciąg pieszo-rowerowy łączący dworzec PKP z kontynuacją na ul. Prusa (ruch uspokojony) z rejonem ul. Żeromskiego - ścisłym centrum, modernizację oświetlenia, rewitalizację terenów zielonych, nowe nasadzenia, małą architekturę. W zadaniu zostanie wykorzystana błękitna infrastruktura.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	<p>Cel 3. Poprawa jakości środowiska</p> <p>K III.3 Poprawa potencjału terenów zielonych</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>- Powierzchnia obszarów objęta rewitalizacją - 0,8736 ha</p> <p>- Liczba ludności zamieszkująca obszar rewitalizacji - 12 509 os. (Podobszar Śródmieście II)</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	<p>Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych na terenie objętym inwestycją. Inwestycja będzie dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
Czas realizacji	2026-2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	6 000 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

Karta przedsięwzięcia nr PP III.4.45

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa układu komunikacyjnego oraz bezpieczeństwa pieszych w Śródmieściu
Podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięcia	Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji ul. Traugutta 30/30a , 26-600 Radom
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar Śródmieście I ul. Rodziny Winczewskich / Potok Północny -- dz. 11/15 (GMR), 11/16 (GMR), 19/2 (Skarb Państwa), 20/2 (GMR), 20/4 (GMR)
Opis przedsięwzięcia	<p><u>Problemy zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie</u></p> <p>Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź przede wszystkim na zdiagnozowane problemy podobszaru rewitalizacji związane ze wzmożonym ruchem samochodowym, który uniemożliwia stworzenie bezpiecznej przestrzeni, niskim stopniem wyposażenia w infrastrukturę umożliwiającą sprawne i bezpieczne korzystanie z roweru jako alternatywnego środka transportu, występowaniem barier komunikacyjnych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym ograniczeniami ruchowymi, osób starszych i dla rodziców z wózkami.</p> <p><u>Cel główny projektu</u></p> <p>Poprawa warunków zamieszkania, w tym poprawa bezpieczeństwa i warunków komunikacji pieszej mieszkańców podobszaru rewitalizacji.</p> <p><u>Zakres realizowanych zadań</u></p> <p>Przedsięwzięcie przewiduje poprawę układu komunikacyjnego i bezpieczeństwa pieszych poprzez budowę dwóch kładek dla pieszych nad Potokiem Północnym o normatywnych parametrach zapewniających połączenie ul. Rodziny Winczewskich z targowiskiem miejskim „KOREJ”.</p>
Spójność z celami rewitalizacji	Cel 3. Poprawa jakości środowiska K III.4 Poprawa jakości układu komunikacyjnego
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 0,375 ha - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji - 11 121 os. - Liczba wybudowanych kładek - 2 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w tym zakresie	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w programie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Zaplanowane roboty budowlane będą uwzględniały zasady uniwersalnego projektowania w obiektach w celu zapewnienia ich dostępności. W szczególności przewiduje się likwidację barier architektonicznych. Ciągi komunikacyjne na terenie objętym interwencją wyposażone zostaną w system fakturowych oznaczeń nawierzchni. Budowa dwóch

	kładek na poziomie istniejącego terenu przyczyni się do poprawy standardów jakościowych obsługi osób korzystających z targowiska miejskiego, jak również zapewni połączenie piesze z ul. Wernera. Nowe obiekty będą dostosowane także dla osób starszych oraz o ograniczonej mobilności.
Czas realizacji	2024-2026
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	400 000 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw.; środki własne - min. 15%

5.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W poniższej tabeli zaprezentowano zbiorczą charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rewitalizacji. Projekty te charakteryzują się mniejszym stopieniem oddziaływania, jednak ich realizacja jest bardzo istotna ze względu na konieczność pełnego wdrożenia celów GPR Miasta Radomia. Ich realizacja wpłynie w sposób pozytywny na stan obszaru rewitalizacji. W tabeli ujęto również projekty, które nie były szczegółowo opracowane na etapie tworzenia GPR Miasta Radomia, ale są spójne z celami procesu rewitalizacji, a ich realizacja przyczyni się do większego zintegrowania interwencji rewitalizacyjnej.

Projekty uzupełniające zostały zgłoszone do GPR analogicznie, jak projekty podstawowe - w toku otwartego naboru. Odpowiedzialność za ich opisy, a także deklaracje dotyczące sposobu realizacji oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania przypisywana jest więc ich inicjatorom (podmiotom zgłaszającym).

Poniżej zaprezentowano zestawienie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tab. 36 Wykaz pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań GPR Miasta Radomia

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia uzupełniającego	Opis	Kierunek działania	Podmiot realizujący, ewentualne partnerstwa	Czas trwania przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt i potencjalne źródła finansowania
Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza						
PU I.1.1	"Lapidarium - symboliczne ślady pamięci"	Celem projektu jest wypracowanie koncepcji powołania Lapidarium, będącego miejscem ekspozycji dziedzictwa kulturowego miasta Radomia. Lapidarium ma gromadzić cenne detale architektoniczne oraz relikty poprzemysłowe ilustrujące dawną siłę miasta. Koncepcja obejmować ma wypracowanie założeń funkcjonowania Lapidarium w kontekście inwentaryzacji obiektów planowanych do umieszczenia w nim, wskazanie lokalizacji ekspozycji oraz jej operatora.	K I.1	Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Radomia	2023-2025	Działania bezkosztowe
PU I.1.2	Modernizacja i rozbudowa szlaku „Zabytki Radomia”	Realizacja przedsięwzięcia obejmie wykonanie następujących prac związanych z uatrakcyjnieniem, modernizacją, rozbudową i promowaniem zamierzonego projektu, tj.: 1. Utworzenie punktu widokowego na wieży Kościoła farnego pw. św. Jana Chrzciciela. 2. Utworzenie Izby Pamięci przy ul. Kościuszki 6. 3. Modernizacja tablic informacyjnych/ oznakowania szlaku. 4. Dostosowanie punktu Informacji Turystycznej znajdującego się na trasie szlaku do obsługi osób z niepełnosprawnościami. 5. Modernizacja punktu Informacji Turystycznej wg standardów Polskiej Organizacji Turystycznej (pozwalająca uzyskać wyższą kategorię w Certyfikacji punktów Informacji Turystycznej). 6. Szkolenie pracowników punktu Informacji Turystycznej (turystyczna promocja internetowa i marketing, obsługa turystów z niepełnosprawnością, szkolenia branżowe). 7. Stworzenie treści audio „oprowadzających” po poszczególnym zabytku/miejscu szlaku.	K I.1	Gmina Miasta Radomia - Wydział Komunikacji Społecznej, Promocji Miasta i Turystyki ul. Kilińskiego 30 26-600 Radom	2023-2025	Wartość przedsięwzięcia: 1 500 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%

		<p>8. Modernizacja strony internetowej szlaku wraz z dostosowaniem jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>9. Stworzenie aplikacji z rozszerzoną rzeczywistością, pozwalającej „ujrzeć” archiwalne zdjęcie/film miejsc/budynków tworzących szlak w czasie rzeczywistym.</p> <p>10. Przygotowanie mapy kartograficznej trasy turystycznej objętej Projektem.</p> <p>11. Przygotowanie oraz druk przewodników po trasie turystycznej objętej Projektem.</p> <p>12. Przygotowanie oraz druk „kart pracy” dla dzieci umożliwiających ciekawą formę poznania i przejścia trasy rodzinom z dziećmi.</p> <p>13. Modernizacja/odświeżenie szaty graficznej dla poszczególnych elementów związanych z Projektem.</p> <p>14. Nagranie wideo promującego przedsięwzięcie.</p> <p>15. Montaż elementów małej architektury (stojaki rowerowe, kosze na śmieci, ławki, kwietniki) przy poszczególnych miejscach tworzących szlak.</p>				
PU I.1.3	Działania edukacyjne na rzecz ochrony środowiska	<p>Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa planuje następujące działania ekologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spotkania w 3-4 placówkach oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe) na obszarze rewitalizacji w celu przeprowadzenia prelekcji na temat ochrony środowiska, w tym z zakresu ochrony powietrza, ochrony wody oraz zieleni. Spotkania planowane są w okresie od września do maja, w czasie roku szkolnego, - przygotowanie kampanii informacyjnej w radiu promującej ekologiczne zachowania - będzie emitowana przez cały rok zgodnie z harmonogramem zlecenia (odbiorcami będą także mieszkańcy obszaru rewitalizacji), - konkursy ekologiczne dla dzieci i młodzieży mające na celu propagowanie ekologicznych zachowań (działanie to obejmie także obszar rewitalizacji), 	K I.1	Gmina Miasta Radomia Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa	2023-2032	<p>Wartość przedsięwzięcia: 5 000 zł/rocznie (łączna wartość przedsięwzięcia - 50 000 zł)</p> <p>Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska - do 50 % k. kw.; budżet Gminy Miasta Radomia - min. 50% wkład własny</p>

		<p>- cykl rodzinnych spacerów ekologicznych, podczas których będzie można zapoznać mieszkańców obszarów rewitalizacji z zielenią danego terenu, wymienić doświadczenia, przedstawić plany dotyczące ochrony środowiska realizowane w Radomiu. Zwieńczeniem spacerów będzie wspólne sadzenie drzew na odpowiednio zagospodarowanym i wskazanym terenie należącym do miasta Radomia.</p> <p>W działaniach zostanie uwzględniona każda grupa wiekowa (od przedszkolaków do seniorów), zwłaszcza dzieci i młodzież, ponieważ świadomość ekologiczną najlepiej kształtować w młodym wieku.</p>				
PU I.3.4	Dostosowanie budynku Ośrodka Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Kościelnej 14b w Radomiu	<p>Przedsięwzięcie będzie polegać na wsparciu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z powodu doświadczania istosowania przemocy w rodzinie. Zakres realizowanych działań będzie dotyczył prowadzenia terapii wsparcia dla osób doświadczających przemocy ze strony najbliższych oraz procesów leczących skutki spowodowane doświadczaną przemocą ze strony najbliższych w rodzinie, zarówno w przeszłości, jak i teraźniejszości (psychoterapia wyspecjalizowana). Forma procesu wspierającego czy naprawczego będzie dostosowana do potrzeb i możliwości danej osoby. Adresatami przedsięwzięcia będą osoby z obszaru rewitalizacji, które z powodu doznawanej przemocy w rodzinie nie są w stanie prawidłowo funkcjonować osobiście i społecznie oraz które same nie są w stanie poradzić sobie i poprawić własną sytuację.</p>	K I.3	Caritas Diecezji Radomskiej ul. Kościelna 26-604 Radom	2023-2032	<p>Wartość przedsięwzięcia: 2 500 000 zł</p> <p>Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 /dotacja Gminy Miasta Radomia - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%</p>
Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy						
PU II.1.5	Poprawa stanu zabudowy Starego Miasta i Miasta Kazimierzowskiego ⁴	Celem projektu jest realizacja prac budowlanych i konserwatorskich w obrębie zabytkowej zabudowy Starego Miasta i Miasta Kazimierzowskiego w Radomiu, służących poprawie estetyki i wizerunku podobszaru	K II.1	Rewitalizacja Sp. z o.o. w Radomiu ul. Grodzka 8 26-600 Radom	2023-2032	<p>Wartość przedsięwzięcia: 26 000 000 zł</p> <p>Źródła finansowania:</p>

⁴ Miasto Kazimierzowskie - obszar ograniczony ulicą Reja, placem Kazimierza Wielkiego (bez terenu placu), ulicą Wałową, ulicą Limanowskiego i placem Kotlarza (bez terenu placu).

		rewitalizacji. Renowacją będą obejmowane najcenniejsze pod względem architektonicznym obszary budynku (wpisane do GEZ) w celu poprawy ich stanu technicznego, zwiększenia ich dostępności dla użytkowników, wprowadzenia nowych funkcji.				środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. wkład własny - min. 15% k.kw.
PU II.1.6	Odtworzenie funkcji XIX-wiecznego Hotelu Europa jako obiektu historycznego m. Radomia - remont budowlano-konserwatorski i działania związane z jego uruchomieniem	Odtworzenie funkcji XIX-wiecznego Hotelu Europa jako obiektu historycznego m. Radomia - remont budowlano-konserwatorski i działania związane z jego uruchomieniem. Lokalizacja przedsięwzięcia: pl. Konstytucji 3-Maja 3; dz. nr 33 i 34, 0091, Śródmieście II. Prace obejmą m.in. termomodernizację, likwidację kotłowni węglowych, remont instalacji wod-kan i elektrycznych, dostosowanie obiektu do aktualnych przepisów ppoż.	K II.1	Zabytki s.c. Anna i Andrzej Bińkowsky ul. Staszica 30/3 26-600 Radom	2023-2030	Wartość przedsięwzięcia: 14 000 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: dofinansowanie z różnych programów i dotacji - 10 000 000 zł środki własne - 4 000 000 zł
PU II.2.7	Modernizacja budynku, wymiana zewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej przy ul. Żeromskiego 30	Remont polegający na wymianie zużytych elementów konstrukcyjnych budynków, wymianie izolacji, wymianie wewnętrznej i zewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej, remoncie dachów, termomodernizacji, remoncie balkonów, wykonaniu instalacji burzowej, utwardzenie powierzchni podwórka poprzez wykonanie nowej nawierzchni z kostki brukowej. Wykonanie wiaty śmietnikowej. Budynek położony jest na obszarze zabytkowego układu urbanistyczno-architektonicznego miasta Radomia wpisanego do rej. zab. byłego woj. radomskiego prawomocną decyzją WKZ w Radomiu pod nr. rej. 410/A/89 z dnia 14.09.1989 r. Budynek frontowy wraz z oficynami znajduje się w gminnej ewidencji zabytków z terenu miasta Radomia (nr. ewidencyjny 705).	K II.1	Miejski Zarząd Lokalami w Radomiu ul. Garbarska 55/57	2025-2032	Wartość przedsięwzięcia: 4 600 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%
PU II.2.8	Modernizacja budynku przy ul. Miłej 10	Remont polegający na wymianie zużytych elementów konstrukcyjnych budynków, termomodernizacja budynków, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej na klatkach schodowych, remont dachów, wykonanie nowej nawierzchni z kostki brukowej na ciągach pieszo-	K II.1	Miejski Zarząd Lokalami w Radomiu ul. Garbarska 55/57	2024-2032	Wartość przedsięwzięcia: 3 000 000 zł Źródła finansowania:

		jezdnych podwórka, modernizacja systemu ogrzewania (wykonanie węzła CO). Budynek dawnej gwoździarni przy ul. Miłej 10 w Radomiu został wpisany do rejestru zabytków prawomocną decyzją WKZ w Radomiu pod nr rej. 397/A/88 z dnia 08.12.1988 r. Ponadto, położony jest na obszarze zabytkowego układu urbanistyczno-architektonicznego miasta Radomia wpisanego do rej. zab. byłego woj. radomskiego prawomocną decyzją WKZ w Radomiu (nr. rej. 410/A/89 z dnia 14.09.1989r).				środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%
PU II.2.9	Wymiana stolarki okiennej w budynku Urzędu Miejskiego w Radomiu	Projekt zakłada wymianę ok. 270 okien w budynku administracyjnym przy ul. Żeromskiego 53, w którym mieszczą się siedziby m.in. Urzędu Miejskiego w Radomiu, delegatury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, delegatury Kuratorium Oświaty w Warszawie, delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej, Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Radomskiej Orkiestry Kameralnej. Są to okna dotychczas niewymienione. Przedmiotowy obiekt znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Budynek częściowo wpisany jest do rejestru zabytków - w części, w której zakładana jest wymiana stolarki okiennej.	K.II.1	Gmina Miasta Radomia - Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30 26-600 Radom	2026-2029	Wartość przedsięwzięcia: 6 000 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków - do 50% k. kw. środki własne - min. 50%
PU II.4.10	Przebudowa Sali Koncertowej Radomskiej Orkiestry Kameralnej	Kompleksowa przebudowa sali koncertowej ROK obejmuje m.in.: przebudowę pomieszczeń sceny i widowni w celu uzyskania odpowiednich walorów funkcjonalnych i akustycznych sali koncertowej dla potrzeb orkiestry; uzyskanie liczby ok. 600 miejsc siedzących na widowni, modernizację lub wymianę foteli; przebudowę pomieszczeń technicznych, pomocniczych, foyer, szatni, holi, ciągów komunikacyjnych, pomieszczeń administracji, sanitariatów; dostosowanie sali do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami; wymianę okładzin ściennych i sufitowych, renowację lub wymianę podłóg i posadzek, wymianę stolarki okiennej, pokrycia	K II.4	Gmina Miasta Radomia - Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30 26-600 Radom	2023-2025	Wartość przedsięwzięcia: 30 000 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%

		<p>dachowego, modernizację obiektu w zakresie instalacyjnym.</p> <p>Sala koncertowa ROK ma charakter wielofunkcyjny. Po przebudowie powinna posiadać funkcje i wyposażenie umożliwiające realizację programu obejmującego: działalność koncertową Radomskiej Orkiestry Kameralnej i innych zespołów muzycznych; wystawianie różnych form muzycznych i scenicznych (koncerty muzyki klasycznej, operetki); wystawianie spektakli, występy kabaretowe, itp.; współuczestnictwo w życiu kulturalnym miasta poprzez organizację imprez okolicznościowych i konferencji.</p> <p>Budynek, w którym mieści się sala koncertowa, jest obiektem zabytkowym.</p>				
PU II.4.11	<p>Remont i rozbudowa zabytkowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Piłsudskiego wraz ze zmianą funkcji pomieszczeń, stworzeniem mediateki oraz przestrzeni wystawienniczej</p>	<p>Zabytkowy budynek głównej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Piłsudskiego jest w bardzo złym stanie technicznym i wymaga generalnego remontu, ratującego zabytkową tkankę miasta. Jednocześnie, ze względu na swój charakter, budynek ten nie może spełnić części warunków funkcjonowania nowoczesnej instytucji kultury (ppoż, dostępność dla osób niepełnosprawnych). Dlatego powstała koncepcja kompleksowego remontu (niezbędna jest wymiana lub budowa wszystkich sieci) i rozbudowy budynku - w obecnej części będą funkcjonować pomieszczenia dla pracowników biblioteki, czytelnia regionalna oraz stała wystawa historyczna, dotycząca historii Radomia w XX wieku, z odniesieniami do zasobów biblioteki. W nowo wybudowanym segmencie będzie funkcjonować biblioteka, czytelnia i mediateka jako otwarte centrum kultury. Koncepcja obejmuje również urządzenie ogrodu wokół biblioteki (nasadzenia, wiata). Planuje się również zastosowanie rozwiązań zielonej energii, w tym paneli fotowoltaicznych.</p> <p>Zakres prac obejmuje: wyburzenie części budynku biblioteki, niebędącej zabytkiem; remont starej</p>	K II.4	Wydział Kultury Urzędu Miejskiego w Radomiu	2026-2032	<p>Wartość przedsięwzięcia: 40 000 000 zł</p> <p>Źródła finansowania: Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. Środki własne - min. 15%</p>

		zabytkowej części biblioteki, z nadaniem jej w części funkcji wystawienniczej; budowę nowego segmentu biblioteki, z nadaniem jej funkcji otwartej biblioteki i mediateki, czyli nowoczesnego centrum bibliotecznego; budowę mediów dla całego kompleksu, w tym zastosowanie urządzeń zielonej energii; zagospodarowanie terenu wokół biblioteki, z budową wiaty i nasadzeniami.				
PU II.4.12	Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy	Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy pod względem technicznym, w tym: remont pokrycia dachowego całego budynku; wykonanie iniekcji przeciwwilgociowej ścian oraz izolacji przeciwwodnej ścian katakumb; remont elewacji budynku wraz z gzymsami i odtworzeniem detali architektonicznych; naprawa pęknięć ścian zewnętrznych przybudówki; wymiana drzwi wejściowych.	K II.4	I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Radomiu ul. Żeromskiego 10 26-600 Radom	2023-2032	Wartość przedsięwzięcia: 3 000 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków/Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – do 50% k. kw.; budżet Gminy Miasta Radomia – do 50%
PU II.4.13	Termomodernizacja budynków oświatowych w Radomiu	Projekt zakłada termomodernizację czterech budynków oświatowych na terenie obszaru rewitalizacji: 1. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 13 im. ks. Józefa Poniatowskiego, ul. Henryka Sienkiewicza 30, 26-600 Radom, ark. 86 dz. 43/2. 2. Filia Przedszkola Publicznego nr 11 w Radomiu, ul. Tytusa Chałubińskiego 22, 26-600 Radom, ark. 91 dz. 4/3. 3. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7 Im. Kazimierza Pułaskiego, ul..... 26-600 Radom, ark. 30 dz. 101/18. 4. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 28 im. Adama Mickiewicza, ul.....26-600 Radom, ark. 90 dz. nr. 5.	K II.4	Gmina Miasta Radomia – Wydział Inwestycji ul. Kilińskiego 30 26-600 Radom	2024-2028	Wartość przedsięwzięcia: 20 000 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 – do 85% k. kw. środki własne – min. 15%
PU II.4.14	Poprawa stanu technicznego budynku siedziby	Caritas Diecezji Radomskiej świadczy pomoc dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, seniorów i niepełnosprawnych. Działania te realizowane są poprzez: udzielanie bezpośredniej pomocy w postaci	K II.4	Caritas Diecezji Radomskiej ul. Kościelna 5 26-604 Radom	2023-2032	Wartość przedsięwzięcia: 950 000 zł - roczny koszt utrzymania budynku i świadczonej pomocy

	Caritasu Diecezji Radomskiej	<p>dofinansowania do zakupu leków, wydawania paczek żywnościowych, wypożyczenia sprzętu medycznego. Caritas prowadzi placówki i projekty w zakresie profilaktyczno-edukacyjnym i wychowawczo-rozwojowym, podejmuje różnorodne działania ukierunkowane na prawidłowy rozwój i funkcjonowanie w środowisku lokalnym, jak również ochrony w zakresie terapeutyczno-wspomagającym. Caritas Diecezji Radomskiej od dnia wybuchu wojny w Ukrainie zapewniała pomoc osobom przybywającym do Polski z terenów objętych działaniami wojennymi. W wymienionej lokalizacji udzielana jest bezpośrednia pomoc osobom.</p> <p>Liczba osób obsługiwanych w wymienionej lokalizacji to ponad 1250 osób, natomiast liczba osób korzystających z programu z obszaru rewitalizacji wynosi 175.</p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje rozbudowę budynków i przez to zwiększenia ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Planowana jest rozbudowa obiektu o kolejne pomieszczenia, jak również postawienie klatki schodowej z windą, a także modernizacja kotłowni, systemu wentylacji, c.o., instalacja fotowoltaiki i pomp ciepła, termomodernizacja obiektu i wymiana stolarki okiennej, wymiana źródeł światła na niskoenergetyczne, stworzenie miejsc parkingowych i remont terenu wokół budynku.</p>				<p>3 500 000 zł – zakres inwestycyjny</p> <p>Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 – do 85% k. kw. środki własne – min. 15%</p>
PU II.4.15	Poprawa stanu technicznego Jadłodajni im. bł. ks. Bolesława Strzeleckiego	Przedsięwzięcie obejmuje poprawę nawierzchni i budowę magazynu do przechowywania produktów potrzebnych do przygotowania potraw oraz poprawę ogrodzenia przy budynku.	K II.4	Caritas Diecezji Radomskiej, ul. Kościelna 5 26-604 Radom	2023-2032	<p>Wartość przedsięwzięcia: 200 000zł</p> <p>Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 – do 85% k. kw. środki własne – min. 15%</p>
PU II.4.16	Modernizacja systemu wentylacji,	Przedsięwzięcie obejmuje modernizację systemu wentylacji, instalacji fotowoltaicznej i modernizację c.o.,	K II.4	Caritas Diecezji Radomskiej	2023-2032	<p>Wartość przedsięwzięcia: 1 500 000 zł</p>

	instalacji fotowoltaicznej i modernizacja c.o. w Schronisku dla Bezdomnych Kobiet, Noclegowni dla Mężczyzn i Kobiet Caritas Diecezji Radomskiej w Radomiu przy ul. Zagłoby 3	a także zamontowanie nowego systemu monitoringu celem poprawy bezpieczeństwa osób przybywających do placówki. Projekt przewiduje również zagospodarowanie terenu wokół placówki (poprzez postawienie altanki) w celu stworzenia miejsca do wypoczynku dla osób przebywających w placówce, a także budowę ogrzewalni i łaźni.		ul. Kościelna 5 26-604 Radom		Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%
PU II.4.17	Budowa wielofunkcyjnego obiektu usługowo-biurowego z funkcjami społeczno-kulturalnymi wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Szklanej 2	Kompleksowa budowa obiektu (prace konstrukcyjne, kubaturowe, instalacyjne elektroenergetyczne, wod-kan, kanalizacja deszczowa, prace wykończeniowe, budowa zjazdów, ciągów komunikacyjnych, parkingów, urządzenie zieleni.	K II.4	„TG PARK” Sp. z o.o. ul. M. Fołtyn 11 26-600 Radom	2026	Wartość przedsięwzięcia: 90 000 000 Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, PARP, NFOŚiGW - do 50% k. kw. środki własne - min. 50%
PU II.4.18	Poprawa stanu technicznego budynku dydaktycznego (ZSS)	Przedsięwzięcie ma na celu poprawę stanu technicznego budynku użyteczności publicznej, polegającą na wymianie stolarki okiennej, konserwacji i restauracji elewacji zabytkowej części budynku dydaktycznego, naprawie i dociepleniu stropodachu w budynku dydaktycznym.	K II.4	Zespół Szkół Samochodowych w Radomiu ul. 25 Czerwca 66 26-600 Radom	2023-2028	Wartość przedsięwzięcia: 490 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków, Samorząd Województwa Mazowieckiego, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%
PU II.4.19	Poprawa stanu technicznego	Przedsięwzięcie nr 1	K II.4	Dom Pomocy Społecznej im. Św.	Przedsięwzięcie nr 1 - 2024	Wartość przedsięwzięcia:

<p>budynku DPS im. św. Kazimierza oraz zakup samochodu przystosowanego do korzystania przez osoby niepełnosprawne</p>	<p>Wymiana windy osobowo-towarowej zainstalowanej w 1991 r., obsługującej 4 kondygnacje budynku mieszkalnego, umożliwiającej przewożenie osób, w tym osób na wózkach inwalidzkich, osób leżących na łóżku oraz transport posiłków i wyposażenia. Winda jest przestarzała technologicznie, wyeksploatowana, ulega częstym awariom. Istnieje również problem z pozyskaniem części zamiennych, gdyż nie są już produkowane. Jednostka dysponuje tylko jedną windą, co w przypadku awarii stanowi bardzo poważne utrudnienie w funkcjonowaniu i obsłudze mieszkańców (przemieszczanie się osób niepełnosprawnych, w tym do karetki pogotowia ratunkowego, rozwożenie posiłków itp.). Realizacja przedsięwzięcia wymaga sporządzenia projektu i dokumentacji techniczno-ruchowej oraz wymiany dźwigu windy wraz z całością urządzeń (maszynowni, drzwi przystankowych, kabiny windy).</p> <p>Przedsięwzięcie nr 2 Podłączenie DPS do miejskiej sieci ciepłowniczej RADPEC. Zapotrzebowanie na ciepłą wodę użytkową i do centralnego ogrzewania realizowane jest z własnej kotłowni gazowej Domu, wyposażonej w 3 kotły gazowe z 2002 r. wraz z niezbędną instalacją. Kotły są nieustannie eksploatowane od 20 lat, wobec czego są zużyte, ulegają awariom, wymagają kapitalnego remontu lub zmiany systemu ogrzewania. DPS posiada opracowaną dokumentację projektową na podłączenie do sieci RADPEC z 2018 r.</p> <p>Przedsięwzięcie nr 3 Zakup samochodu 9-osobowego, przystosowanego do osób z niepełnosprawnościami, wyposażonego w windę wewnętrzną i stanowisko do przewożenia osoby na wózku. Celem projektu jest likwidacja barier transportowych dla mieszkańców DPS, w tym z niepełnosprawnością fizyczną, trudnościami w przemieszczaniu się, i poprawa jakości pracy pracowników świadczących opiekę.</p>	<p>Kazimierza w Radomiu ul. Garbarska 35 26-600 Radom</p>	<p>Przedsięwzięcie nr 2 -2024 Przedsięwzięcie nr 3 -2024</p>	<p>Przedsięwzięcie nr 1 -180 000 zł</p> <p>Przedsięwzięcie nr 2 -500 000 zł</p> <p>Przedsięwzięcie nr 3 -220 000 zł</p> <p>Źródła finansowania:</p> <p>Przedsięwzięcie 1 środki zewnętrzne: dotacja Marszałka Województwa Mazowieckiego - do 50 k. kw., środki własne - 50%</p> <p>Przedsięwzięcie nr 2 środki zewnętrzne: WFOŚiGW do 50% k.kw., środki własne - min. 50%</p> <p>Przedsięwzięcie nr 3 środki zewnętrzne: PFRON - do 40% k. kw. środki własne - min. 60%</p>
---	--	---	--	---

		Jednostka dysponuje 9-osobowym samochodem z 2007 r. Pojazd ze względu na 15-letnie użytkowanie jest wyeksploatowany, wymaga stałych kosztownych napraw, wymiany części i oprzyrządowania, nie posiada windy przystosowanej do transportu mieszkańców na wózkach inwalidzkich i stabilizatora zabezpieczającego przemieszczanie się wózka inwalidzkiego.				
PU II.4.20	Dom Kreatywny i Podwórko Sztuki	Działania zaplanowane w ramach przedsięwzięcia obejmą: wybudowanie własnego przyłącza kanalizacyjnego (nadal, jak przed wojną, przyłącze jest wspólne z sąsiednią kamienicą, z którą dzieli ścianę); wykonanie opaski odwadniającej, która zabezpieczy fundamenty przed podmywaniem: poprawę efektywności energetycznej budynku (termomodernizacja); modernizację/zmianę sposobów ogrzewania. Dostosowanie wejść, podjazdu, pomieszczeń i łazienki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, głównie narządów ruchu i wzroku; remont drewnianych schodów i balkonu na I piętrze, tak aby z upływem czasu nie zaczął stanowić zagrożenia dla przechodniów; zagospodarowanie zdegradowanego otoczenia (pielęgnacja zieleni, wymiana starej rdzewiejącej siatki ogrodzenia itd.).	K II.4	Właściciel budynku przy ul. Niedziałkowskiego 33 w Radomiu	2023-2024	Wartość przedsięwzięcia: 700 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%
PU II.5.21	Remont budynku przy ul. Kilińskiego 11 w Radomiu	Projekt obejmuje poprawę stanu technicznego budynku położonego na podobszarze rewitalizacji Śródmieście I. Zakres prac obejmuje: wymianę dachu i orynnowania, remont kominów, docieplenie ostatniej kondygnacji, remont elewacji, remont balkonów, wymianę okien, remont instalacji elektrycznej, remont bramy wjazdowej, remont klatki schodowej z drzwiami wewnętrznymi do lokali, remont i izolację przeciwwilgociową piwnic.	K II.5	Współwłaściciele Nieruchomości przy ul. Kilińskiego 11	2023	Wartość przedsięwzięcia: 950 000 zł Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%

Cel 3. Poprawa jakości środowiska

<p>PU III.1.22</p>	<p>Termomodernizacja budynku Placówki Wsparcia Dziennego „Świetlica Akademia Młodych”</p>	<p>Przedsięwzięcie obejmuje montaż paneli fotowoltaicznych i modernizację ogrzewania poprzez montaż pompy ciepła.</p>	<p>K III.1</p>	<p>Caritas Diecezji Radomskiej ul. Kościelna 5 26-604 Radom</p>	<p>2023-2032</p>	<p>Wartość przedsięwzięcia: 550 000 zł</p> <p>Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%</p>
<p>PU III.3.23</p>	<p>Utworzenie przestrzeni kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej poprzez przebudowę przestrzeni amfiteatru przy ul. Parkowej w Radomiu wraz z zapleczem i otoczeniem.</p>	<p>Obiekt znajduje się poza granicami obszaru, ale w bliskim jego sąsiedztwie. Z infrastruktury korzystają i będą korzystać mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Jedną z największych instytucji kultury Radomia, MOK „Amfiteatr”, dysponuje w rejonie Parku Obozisko kompleksem 2 budynków i plenerowym amfiteatrem na ok. 5000 miejsc. Infrastruktura ta jest przestarzała, częściowo niefunkcjonalna i wymaga gruntownej przebudowy. Przez teren MOK mogłaby przebiegać część ścieżki edukacyjnej prowadzącej przez park. Zostanie to osiągnięte poprzez otwartą na park infrastrukturę ośrodka kultury, w której będzie można nie tylko uczestniczyć w wydarzeniach kulturalnych, ale także korzystać z walorów przyrodniczych okolicy. Przestrzeń ta może zostać wykorzystana także na stworzenie małego centrum edukacji ekologicznej w postaci ogrodu sąsiedzkiego otwartego dla społeczności lokalnej. Projekt będzie zawierał elementy z zakresu tzw. małej BZI, wdrożone w ramach LIFERADOMKLIMA-PL, w tym: zielona ściana, nawierzchnia przepuszczalna parkingu; system do zbierania deszczówki, łąka kwietna. Rozwiązania te MOK mógłby wykorzystać do działań warsztatowych i edukacyjnych; rozwiązania te są również znakomitą odpowiedzią adaptacyjną instytucji na zmianę klimatu. Podejście to komponuje się również z zaplanowanym na terenie pobliskiej szkoły odzieżowej ogrodem dydaktycznym. Ponadto, wdrożone na terenie amfiteatru rozwiązania demonstrowałyby to, co zostało</p>	<p>K III.3</p>	<p>Wydział Kultury Urzędu Miejskiego w Radomiu</p>	<p>2026-2032</p>	<p>Wartość przedsięwzięcia: 50 000 000 zł</p> <p>Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%</p>

		<p>zrobione w skali miasta w projekcie LIFERADOMKLIMA-PL, a uczestnicy ewentualnych warsztatów mogliby skorzystać ze szlaku doliny Mlecznej (ścieżka dydaktyczna/edukacyjna), by móc zobaczyć podobne i inne rozwiązania w skali całego miasta i doliny rzecznej, która pełni istotną funkcję w adaptacji miasta do zmiany klimatu.</p> <p>Zakres prac obejmie m.in. oczyszczenie terenu i wyburzenie części infrastruktury starego amfiteatru; budowę nowego, niewielkiego, zadaszonego amfiteatru na ok. 1500. miejsc; budowę pawilonu do działań warsztatowych; stworzenie ogrodu sąsiedzkiego wraz z całorocznymi warsztatami ekologicznymi; wycinkę i zasadzenie drzew na koronie Amfiteatru; budowę elementów ekologicznych i rekreacyjnych; poprawę dostępności komunikacyjnej amfiteatru i obydwu budynków.</p>				
PU III.4.24	Poprawa układu komunikacyjnego	<p>Przedsięwzięcie przewiduje poprawę układu komunikacyjnego w Śródmieściu poprzez realizację działań w zakresie modernizacji infrastruktury przystankowej.</p> <p>Zadanie zakłada: montaż 26 szt. wiat przystankowych wyposażonych w podświetlenie LED gablot informacyjnych; wyposażenie 29 szt. przystanków w słupki przystankowe o parametrach zgodnych z SIM; wykonanie linii bezpieczeństwa na krawężniach płyt peronowych 46 szt. przystanków autobusowych z żółtych płytek chodnikowych z wypustkami; wyposażenie 7 szt. przystanków w elektroniczne tablice Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej; wyposażenie 5 szt. przystanków w biletomaty; poprawę stanu technicznego płyt peronowych 24 szt. przystanków; poprawę stanu technicznego 22 szt. zatok autobusowych; wyposażenie 32 szt. przystanków w kosze do segregacji odpadów.</p>	K III.4	Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji ul. Traugutta 30/30a, 26-600 Radom	2024-2032	<p>Wartość przedsięwzięcia: 6 000 000 zł</p> <p>Źródła finansowania: Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. Środki własne - min. 15%</p>

<p>PU III.4.25</p>	<p>Rozbudowa ul. Piwnej oraz budowa ul. Zgodnej w Radomiu</p>	<p>Jedną z podstawowych potrzeb podobszaru rewitalizacji Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie jest poprawa ogólnej estetyki i wizerunku podobszaru, by mógł stać się reprezentacyjną wizytówką miasta. Ważne jest także uatrakcyjnienie zieleni miejskiej i przestrzeni wokół prestiżowych budynków publicznych, a także wykreowanie ogólnodostępnych, atrakcyjnych miejsc integracji społecznej i rekreacji dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji. Należy zadbać także o poprawę komfortu akustycznego poprzez zmniejszenie przekroczenia norm hałasu drogowego.</p> <p>Powyższe przedsięwzięcie przestrzenno-funkcjonalne ma na celu stworzenie atrakcyjnego obszaru urbanistyczno-historycznego w zabytkowej części miasta.</p> <p>Zakres realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia obejmuje: rozbudowę istniejącego układu komunikacyjnego poprzez dodanie nowych parametrów funkcjonalno-użytkowych; określenie nowych zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego (wyniesione skrzyżowanie), określających specyfikę przebudowywanego obszaru; wprowadzenie wysokiej jakości gładkich nawierzchni, polepszających użytkowanie przez użytkowników z ograniczoną możliwością przemieszczania się.</p>	<p>K III.4</p>	<p>Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu, ul. Traugutta 30/30A 26-600 Radom</p>	<p>2023 - 2024</p>	<p>Wartość przedsięwzięcia: 9 617 746,43 zł</p> <p>Źródła finansowania: Źródła zewnętrzne: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – do 80% k.kw. Środki własne – min. 20%</p>
<p>PU III.4.26</p>	<p>Trasa pieszo-rowerowa Chrobrego – Żeromskiego - Dworzec Kolejowy</p>	<p>Przedsięwzięcie przestrzenno-funkcjonalne, mające na celu stworzenie atrakcyjnej trasy pieszej i reprezentacyjnych przestrzeni publicznych w zabytkowej tkance miasta, będzie zrealizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przywrócenie czwartego przejścia dla pieszych w obrębie skrzyżowania ulic Chrobrego/Struga wraz z wyznaczeniem przejazdu dla rowerów; - rewitalizację fragmentu ul. Kelles-Krauza oraz ul. Focha z wykorzystaniem wysokiej jakości gładkiej nawierzchni przyjaznej dla pieszych; 	<p>K III.4</p>	<p>MZDiK, Gmina Miasta Radomia</p>	<p>2023-2029</p>	<p>Wartość przedsięwzięcia: 10 000 000 zł</p> <p>Źródła finansowania: Środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 – do 85% k. kw. Środki własne – min. 15%</p>

- budowę wyniesionego przejścia na skrzyżowaniu ulic Kilińskiego/Focha zgodnie z dokumentacją dotyczącą wprowadzenia strefy Tempo 30 na obszarze śródmieścia;
 - ustanowienie ul. Focha deptakiem na odcinku od pl. Jagiellońskiego do ul. Kilińskiego (zgodnie z zapisami uchwały nr 260/2000 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 20.03.2000);
 - nasadzenia drzew do gruntu na ul. Żeromskiego;
 - zastąpienie pasów z kostki brukowej na al. ks. bp. Jana Chrapka gładkimi elementami kamiennymi;
 - budowę wyniesionego przejścia na ul. Waryńskiego w osi ul. Prusa;
 - rewitalizację pasażu wzdłuż terenu po hali Radomskich Zakładów Obuwniczych poprzez remont chodnika z wykorzystaniem wysokiej jakości gładkiej nawierzchni przyjaznej dla pieszych, wraz z przebudową schodów na pochylnię i budową wydzielonej asfaltowej drogi dla rowerów;
 - rewitalizację terenu otwartego pomiędzy budynkami ul. Waryńskiego 2A, 2B a ul. Waryńskiego 4A, 4B;
 - wprowadzenie wysokiej jakości małej architektury, zieleni urządzonej oraz oświetlenia;
- Zadania komplementarne: „Przebudowa skweru w obrębie ulic Kelles-Krauza/Struga/Focha/Plac Jagielloński”, planowana przebudowa przez Urząd Miejski w Radomiu pl. Konstytucji 3 Maja, planowana inwestycja prywatna dotycząca budowy budynku mieszkalnego na ul. Waryńskiego na działce po dawnej hali RZO.

Opis problemu

Brakujące przejście dla pieszych w obrębie skrzyżowania ulic Chrobrego/Struga w znaczący sposób utrudnia komunikację pomiędzy osiedlem XV-lecia a śródmieściem. Zniszczona nawierzchnia chodników na ul. Focha utrudniająca poruszanie się pieszo, podobnie jak zniszczona nawierzchnia pasażu wzdłuż terenu po hali Radomskich Zakładów Obuwniczych, wysokie schody

		utrudniają przemieszczanie się rodziców z wózkami, osób niepełnosprawnych oraz rowerzystów.				
PU III.4.27	Modernizacja historycznego traktu pieszego Zamłynie - Miasto Kazimierzowskie - Trakt Lubelski	<p>Powyższe przedsięwzięcie przestrzenno-funkcjonalne ma na celu stworzenie atrakcyjnej trasy pieszej i reprezentacyjnych przestrzeni publicznych w zabytkowej tkance miasta. Odpowiada ono na problemy zdiagnozowane na podobszarach rewitalizacji Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie oraz Śródmieście I, tj.: niski poziom bezpieczeństwa, niska esetyka przestrzeni publicznych oraz niski udział zieleni, niedostateczna infrastruktura rowerowa oraz słabe warunki mieszkaniowe na terenach XIX-wiecznej zabudowy wielorodzinnej.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na rozwiązanie lub zminimalizowanie powyższych problemów poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przywrócenie przejścia dla pieszych w osi ulicy Limanowskiego - Szpitalnej, ewentualnie budowę bezschodowej kładki pieszo-rowerowej nad ul. Limanowskiego (zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Szwarlikowska uchwała nr 381/2012); - wyznaczenie przystanków autobusowych na pl. Kazimierza oraz dodatkowego przystanku na ul. Lekarskiej dla kierunku do Miasta Kazimierzowskiego - załącznik nr 2; - budowę wyniesionego przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ulic Wałowa/Rwańska/Żeromskiego wraz z przejazdem rowerowym; - utworzenie jednopłaszczyznowego placu na ul. Żeromskiego vis a vis klasztoru Bernardynów (zgodnie z mpzp Witolda-Kilińskiego uchwała br 488/2013); - wprowadzenie stref zamieszkania bez możliwości parkowania na ulicach: Szpitalna, Rynek, Rwańska; - wprowadzenie wysokiej jakości, gładkiej nawierzchni przyjaznej dla pieszych na całym wymienionym ciągu, w tym wymiana wszystkich nawierzchni z kostki brukowej; 	K III.4	MZDiK, Gmina Miasta Radomia	2023-2029	<p>Wartość przedsięwzięcia: 10 000 000 zł</p> <p>Źródła finansowania: środki zewnętrzne: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - do 85% k. kw. środki własne - min. 15%</p>

- wprowadzenie wysokiej jakości małej architektury, zieleni urządzonej (preferowane nasadzenia w gruncie, a nie w donicach), oświetlenia na całym wymienionym ciągu wraz z iluminacją wybranych budynków;
- przebudowę rynku w ramach komplementarnego zadania „Rewitalizacja nieruchomości przy ul. Rwańska 2/Rynek 15 oraz Rwańska 4/Rynek 14/Grodzka 1 wraz z rewitalizacją placu rynku w Radomiu”;
- nasadzenia drzew do gruntu na ul. Żeromskiego.

Opis problemu

Po likwidacji przejścia dla pieszych przez ul. Limanowskiego na wysokości ul. Szpitalnej został przerwany naturalny, kilkusetletni ciąg pieszy prowadzący w kierunku dzielnicy Zamłynie. Przyczyniło się to do przekierowania ruchu pieszego poza obręb Miasta Kazimierzowskiego, tym samym pogłębiając jego upadek. Nawierzchnia ul. Szpitalnej i Rwańskiej jest nieprzyjazna dla pieszych, zwłaszcza kobiet, rodziców prowadzących wózki dziecięce i osób z niepełnosprawnościami. Ulica Rwańska - główna arteria średniowiecznego Radomia - nie pełni funkcji reprezentacyjnej przestrzeni publicznej, mimo że obowiązujący mpzp narzuca taką dla tej ulicy. Przejżdżające i parkujące samochody utrudniają przejście pieszym i powodują uciążliwy hałas obniżający jakość życia mieszkańców podobszaru. Przestrzeń przed klasztorem Bernardynów nie pełni funkcji reprezentacyjnej przestrzeni publicznej - przecięta ulicą dla autobusów i pojazdów uprzywilejowanych. Usytuowanie przystanków na ul. Żeromskiego i ul. Lekarskiej nie zapewnia dogodnej obsługi komunikacją publiczną Miasta Kazimierzowskiego - obecnie przystanki obsługują tylko jeden kierunek, żaden nie jest usytuowany bezpośrednio przy Mieście Kazimierzowskim.

Źródło: opracowanie własne.

6. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GPR MIASTA RADOMIA

Podstawowym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowanych w GPR Miasta Radomia, są środki publiczne pochodzące z budżetu gminy uzupełnione o środki zewnętrzne (w postaci funduszy strukturalnych UE, grantów rządowych) oraz środki prywatne. Fundusze UE w przypadku rewitalizacji funkcjonują zgodnie z zasadą dodatkowości, co oznacza, że dofinansowanie w ramach polityki spójności UE może stanowić jedynie dodatek do innych środków przeznaczonych na dane przedsięwzięcie przez władze państwowe, regionalne lub lokalne. Sukces procesu rewitalizacji zależy zatem od poziomu zróżnicowania źródeł finansowania działań, co w zasadzie oznacza konieczność zwiększenia skali włączenia projektów zewnętrznych interesariuszy, korzystających z różnorodnych funduszy i grantów.

Z uwagi na to, że zasada partnerstwa i partycypacji w procesie rewitalizacji oznacza realną współpracę między jednostką samorządu terytorialnego a podmiotami spoza sektora finansów publicznych, np. właścicielami i zarządcami nieruchomości, przedsiębiorcami, parafiami, lokalnymi organizacjami pozarządowymi, przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny być finansowane również przez sektor prywatny. Udział środków sektora prywatnego umożliwia uzupełnienie braków w bilansie wykonalności gminnego programu rewitalizacji i zmniejsza zaangażowanie środków publicznych miasta.

W GPR Miasta Radomia założono, że podstawowym źródłem finansowania projektów będą środki pochodzące z budżetu miasta i fundusze strukturalne UE, dostępne na poziomie programu regionalnego pn. Fundusze Europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027 (FEM 2021-2027). Na etapie opracowywania GPR Miasta Radomia, a w szczególności na etapie naboru otwartego projektów rewitalizacyjnych, kształtowały się dopiero założenia dokumentów programowych związanych z perspektywą finansową UE 2021-2027. Założono więc możliwość weryfikacji zakładanych pierwotnie źródeł finansowania projektów, w ramach cyklicznej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

Źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR Miasta Radomia obejmują m.in. następujący katalog:

- środki strukturalne Unii Europejskiej, w tym:
 - Fundusze Europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027,
- krajowe środki publiczne:
 - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - dla zadań z zakresu ograniczania niskiej emisji, rozwoju infrastruktury wod-kan, poprawy jakości terenów zielonych,
 - Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,

- Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków,
 - Państwowy Fundusz Ochrony Osób Niepełnosprawnych,
- środki prywatne interesariuszy zewnętrznych, którzy zgłosili swoje projekty do objęcia zapisami GPR Miasta Radomia.

Realizacja inwestycji wszystkich zaplanowanych przedsięwzięć w GPR Miasta Radomia zostanie zabezpieczona poprzez realizowanie ich zgodnie z budżetami rocznymi gminy i z Wieloletnią Prognozą Finansową.

Poniżej przedstawiono zestawienie szacowanych wartości przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ujętych w GPR Miasta Radomia. Łączna wartość przedsięwzięć objętych zapisami programu wynosi **867,3 mln zł**, w ramach tej kwoty zakładane do pozyskania dofinansowanie w ramach polityki spójności UE wynosi **537,6 mln zł**. Możliwość realizacji zaplanowanych przedsięwzięć wymaga zabezpieczenia środków publicznych w ramach budżetu Gminy Miasta Radomia oraz innych krajowych źródeł publicznych w wysokości **310,5 mln zł**, natomiast środków prywatnych równych **19,3 mln zł**.

Tab. 37 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia z podziałem na źródła finansowania [w zł]

Rodzaj przedsięwzięć	Szacunkowa wartość przedsięwzięć	Wkład własny finansowany ze środków prywatnych	Wkład własny finansowany ze środków publicznych	Dofinansowanie w ramach projektów krajowych	Dofinansowanie w ramach polityki spójności UE - EFS	Dofinansowanie w ramach polityki spójności UE - EFRR
Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza						
Przedsięwzięcia podstawowe	86 407 443,04	341 250,00	75 146 193,04	375 000,00	9 158 750,00	1 423 750,00
Przedsięwzięcia uzupełniające	4 050 000,00	0,00	625 000,00	25 000,00	0,00	3 400 000,00
Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy						
Przedsięwzięcia podstawowe	241 105 000,00	18 947 500,00	47 960 000,00	19 700 000,00	0,00	154 497 500,00
Przedsięwzięcia uzupełniające	245 790 000,00	0,00	73 917 500,00	5 241 500,00	0,00	166 655 500,00
Cel 3. Poprawa jakości środowiska						
Przedsięwzięcia podstawowe	203 825 316,00	0,00	46 293 316,00	19 800 000,00	0,00	137 732 000,00
Przedsięwzięcia uzupełniające	86 167 746,43	0,00	13 706 049,29	7 694 197,14	0,00	64 767 500,00
Razem						
Przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające łącznie	867 345 505,47	19 288 750,00	257 648 058,33	52 835 697,14	9 158 750,00	528 476 250,00

Źródło: opracowanie własne.

7. MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedstawiony w tym rozdziale opis mechanizmów służących integrowaniu działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych spełnia wymogi ustawy o rewitalizacji (art. 15 ust. 1 pkt 6), a także uwzględnia wynikające z niej wymogi wymienione w Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 opracowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Zespół warunków wskazanych w tych dokumentach gwarantuje bowiem zaplanowanie i przeprowadzenie skutecznej interwencji rewitalizacyjnej, wynikającej ze zdiagnozowanych potrzeb obszaru rewitalizacji, odpowiadających na wyznaczone cele rewitalizacyjne oraz im podporządkowane i uzupełniające się kierunki działań (patrz ROZDZIAŁ 3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ), które są realizowane za pomocą przedsięwzięć rewitalizacyjnych (patrz ROZDZIAŁ 5. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE). Takie podejście świadczy o zintegrowanym, całościowym podejściu, dzięki któremu możliwa jest kompleksowa interwencja, oddziałująca na różnowymiarowe zidentyfikowane problemy, skoncentrowana terytorialnie, prowadzona za pomocą powiązanych ze sobą przedsięwzięć, łączących różne cele. To zintegrowane, kompleksowe podejście powinno przełożyć się na synergię działań i nieprzenoszenie się zjawisk kryzysowych do innych części miasta.

Zaplanowany w Radomiu model realizacji polityki rewitalizacyjnej uwzględnia też różne wymiary komplementarności, wzajemne uzupełnianie się różnych komponentów programu, gwarantujących dużą skuteczność i efektywność działań. Uwzględnione rodzaje komplementarności odnoszą się do kwestii przestrzennych, problemowych, proceduralno-instytucjonalnych, źródeł finansowania, wreszcie ciągłości prowadzonych działań. Te zagadnienia przekładają się na komplementarność:

- przestrzenną - umożliwiającą powiązania przestrzenno-funkcjonalne między przedsięwzięciami, które nie powinny być rozproszone i punktowe, ale skoncentrowane terytorialnie; niektóre przedsięwzięcia mogą być realizowane poza obszarem rewitalizacji, jeśli oddziałują na obszar rewitalizacji i są niezbędne dla skutecznej interwencji;
- problemową - oznaczającą dopełnianie się prowadzonych działań pod względem tematycznym, dzięki czemu proces rewitalizacji będzie oddziaływał na wszystkie zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji sfery kryzysowe - społeczno-gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną;
- proceduralno-instytucjonalną - oznaczającą stworzenie spójnego systemu zarządzania programem rewitalizacji, który powinien zapewniać efektywne współdziałanie i uzupełnianie się różnych instytucji i podmiotów, a także spójność procedur;

- źródeł finansowania - oznaczającą, że środki finansowe przeznaczone na realizację przedsięwzięć powinny się uzupełniać - stąd konieczność łączenia różnych źródeł, publicznych i prywatnych, środków z Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027 i innych środków pochodzących z programów rządowych;
- międzyokresową - oznaczającą ciągłość prowadzonych działań rewitalizacyjnych, ich kontynuację na obszarze rewitalizacji w dłuższym horyzoncie czasu, dzięki czemu można korzystać z efektów wdrożonych przedsięwzięć podczas nowych działań.

Poniżej przedstawiono koncepcję realizacji scharakteryzowanych powyżej wymiarów komplementarności między przedsięwzięciami planowanymi do realizacji na podobszarach (1) Piotrówka, (2) Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, (3) Śródmieście I, (4) Śródmieście II, (5) Glinice w ramach niniejszego programu rewitalizacji.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032 przeprowadzono analizę przestrzenną zjawisk kryzysowych, mającą na celu wskazanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Jej podsumowaniem jest dokument pn. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia”, uzasadniający rozstrzygnięcia uchwały nr LXXVI/685/2022 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Radomia. W wyniku przeprowadzonego badania jako obszar rewitalizacji wyznaczono tereny położone w centralnej części miasta, podzielone na podobszary. Są nimi: Piotrówka (jednostka niezamieszkała) oraz dzielnice: Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Śródmieście I, Śródmieście II i Glinice. Wchodzące w skład podobszary graniczą ze sobą, stąd obszar rewitalizacji stanowi jeden ciągły teren, co wzmacnia ten wymiar komplementarności. Zaplanowane w programie przedsięwzięcia rewitalizacyjne w przeważającej mierze są realizowane na obszarze rewitalizacji - na poszczególnych podobszarach zlokalizowane są wszystkie działania odnoszące się do sfery przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. W przypadku przedsięwzięć o charakterze społeczno-gospodarczym przyjęto natomiast założenie, że niezależnie od lokalizacji podmiotu, który realizuje dany projekt, swoim zasięgiem będą one obejmować wszystkich mieszkańców zamieszkałych podobszarów.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Zaplanowana w GPR Miasta Radomia interwencja rewitalizacyjna cechuje się spójnością pod względem problemowym, czego wyrazem jest szeroki wachlarz przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających, które wzajemnie się dopełniają. Zrealizowane razem powinny doprowadzić do złagodzenia lub wręcz likwidacji zidentyfikowanej sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji, a także doprowadzić

do powstania efektu synergii, który sprawi, że obszar ten stanie się kołem zamachowym rozwoju całego miasta. O komplementarności problemowej działań świadczy to, że przedsięwzięcia odpowiadają na zdiagnozowane problemy różnych sfer, przede wszystkim negatywne zjawiska społeczne oraz problemy w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Problemy społeczne dotyczą przede wszystkim osób z obszaru rewitalizacji, które są narażone na marginalizację lub wręcz wykluczenie z powodu ubóstwa i bezrobocia, ale także z powodu problemów rodzinnych i wychowawczych, ograniczeń wynikających ze szczególnych potrzeb spowodowanych niepełnosprawnościami czy związanych z zaawansowanym wiekiem. Do tych grup skierowana została wiązka przedsięwzięć mająca na celu ich aktywizację, czy to społeczną, kulturalną, czy też zawodową. Projektom z tej sfery towarzyszą najróżniejsze projekty poprawiające przestrzeń publiczną, które z jednej strony dążą do podwyższenia bezpieczeństwa, a z drugiej do ułatwień w poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami. Wiele z tych projektów dotyczy rekultywacji zieleni, tworzenia skwerów, które oprócz poprawy jakości środowiska, będą pełniły też funkcję integracyjną - przyjazną, zieloną przestrzeń dla mieszkańców podobszaru. Szczególne miejsce wśród tych przedsięwzięć zajmuje projekt związany ze stworzeniem parku kulturowego na podobszarze Piotrówka, który po zagospodarowaniu może stać się ważnym kołem zamachowym całego procesu. Działaniom w sferze przestrzennej towarzyszą działania w sferze środowiskowej i technicznej, które dotyczą remontu zabytkowych kamienic, co poprawi jakość miejskiego krajobrazu, wzmacniając interwencje związaną w poprawę przestrzeni publicznej. Remonty budynków przełożą się również na ograniczenie niskiej emisji, temu celowi służą też projekty związane z transportem publicznym - wymianą autobusów na ekologiczne.

Analiza powiązań między poszczególnymi projektami podstawowymi została zaprezentowana w tabeli poniżej. Planując działania rewitalizacyjne, położono nacisk na kompleksowość interwencji. Dlatego, dopełnieniem każdego projektu podstawowego są inne projekty, które albo wzmacniają realizację kierunków działań wyznaczonych w ramach danego celu, albo inne cele rewitalizacyjne. Przeprowadzona analiza powiązań wykazała, że w GPR Miasta Radomia zaplanowano interwencję zintegrowaną wewnątrznie, z projektami o silnym potencjale do potęgowania wzajemnych korzyści.

Tab. 38. Powiązania między podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zaplanowanymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Radomia, z uwzględnieniem celów i kierunków, jakie one realizują

Cele	Cel I					Cel II					Cel III			
Kierunki działań	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 1	K 2	K 3	K 4
Nr projektu podstawowego:	Powiązania z innymi projektami podstawowymi o numerze:													
PP I.1.1			8, 9, 12, 13	14										
PP I.2.2		3			15, 16, 17		24		30, 31					
PP I.2.3		3			15, 16, 17,		24		30, 31					
PP I.2.4				14					30, 32					
PP I.2.5			12		15, 16, 17	18, 21, 22	13, 24, 25, 26				38, 39	40, 42	43, 44	
PP I.3.6			7, 10, 11						32					
PP I.3.7			6, 10, 11						32					
PP I.3.8	1		9, 12, 13	14										
PP I.3.9	1		8, 12, 13,	14										
PP I.3.10			6, 7, 11						32					
PP I.3.11			6, 7, 10						32					
PP I.3.12	1		8, 9, 13	14										
PP I.3.13	1		8, 9, 12	14										
PP I.4.14	1		8, 9, 12, 14											
PP I.5.15		2, 3			16, 17		24, 26		31					
PP I.5.16		2, 3			15, 17		24, 26		31					
PP I.5.17		2, 3			15, 16		24, 26		31					
PP II.1.18						21, 22	25, 26, 27, 28			37, 37	38, 39	40, 41, 42	43	45

PP II.1.19		5			15, 16, 17	20	23, 24		32	33	38	40, 42		
PP II.1.20		5			15, 16, 17	19	23, 24		32	33	38	40, 42		
PP II.1.21						18, 22	25, 26, 27, 28			36, 37	38, 39	40, 41, 42	43	45
PP II.1.22						18, 21, 22	25, 26, 27, 28			36, 37	38, 39	40, 41, 42	43	45
PP II.2.23		5			15, 16, 17	19, 20	24		32	33	38	40, 42		
PP II.2.24		5	12		15, 16	19	23, 25, 26		32	33	38	40, 42	43, 44	
PP II.2.25			12			21, 22	24, 25, 26, 27, 28			36, 37	38, 39	40, 42	43, 44	
PP II.2.26		2, 3			15, 16, 17	21, 22	24, 25, 27		31	36, 37	38, 39	40, 41, 42	43	
PP II.2.27						18, 21, 22	25, 26, 28			36, 37	38, 39	40, 41	43	45
PP II.2.28						18, 21,	23, 25, 26, 27			36, 37	38, 39	40, 41, 42	43	45
PP II.3.29											38, 39	40, 42	43, 44	
PP II.4.30		2, 3, 4			15, 16, 17		24, 26		31					
PP II.4.31		2, 3			15, 16, 17		24, 26		30, 31					
PP II.4.32			6, 7, 10, 11						32					
PP II.5.33		5			15, 16, 17	19, 20	23, 24		32		38	40, 42		
PP II.5.34										35	38, 39	40, 41, 42	44	
PP II.5.35										34	38, 39	40, 41, 42	44	

PP II.5.36					18, 21, 22	25, 26, 27, 28			37	38, 39	40, 41, 42	43	45
PP II.5.37					18, 21, 22	25, 26, 27, 28			36	38, 39	40, 41, 42	43	45
PP III.1.38	5			15, 16, 17,	18, 19, 20, 21, 22	23, 24, 25, 26, 27, 28		32	33, 36, 37	39	40, 41, 42, 43		
PP III.1.39	5			15, 16, 17	18, 19, 21, 21, 22	23, 24, 25, 26, 27, 28		32	33, 36, 37	38	40, 41, 42, 43		
PP III.2.40	5			15, 16, 17	18, 18, 19, 20, 21, 22	23, 24, 25, 26, 27, 28		32	33, 36, 37	38, 39	41, 42, 43		
PP III.2.41	5			15, 16, 17	18, 18, 19, 20, 21, 22	23, 24, 25, 26, 27, 28		32	33, 36, 37	38, 39	40, 42, 43		
PP III.2.42	5			15, 16, 17	18, 18, 19, 20, 21, 22	23, 24, 25, 26, 27, 28		32	33, 36, 37	38, 39	40, 41, 43		
PP III.3.43	5			15, 16, 17	18, 18, 19, 20, 21, 22	23, 24, 25, 26, 27, 28		32	33, 36, 37		40, 41, 42		
PP III.3.44							29			38, 39	40, 42, 43		
PP III.4.45					18, 21, 22	25, 26, 27, 28			36, 37	38, 39	40, 41, 42, 43		

Źródło: opracowanie własne.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Aby zapewnić efektywne przygotowanie, wdrażanie i ocenę programu, stworzono spójny system zarządzania, umożliwiający skuteczne współdziałanie i uzupełnianie się różnych instytucji i podmiotów, a także spójność procedur. W tym celu Zarządzeniem nr 2809/2021 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 10 września 2021 r. powołano Zespół roboczy do spraw opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2022-2032. Oprócz zastępców prezydenta i sekretarza miasta w jego składzie znaleźli się kierownicy biur i dyrektorzy wydziałów wyodrębnionych w strukturze urzędu miasta, którzy są bezpośrednio powiązani z kompleksowymi działaniami planowanymi w ramach prac nad programem. Po przyjęciu programu w jego miejsce zostanie powołany międzyreferatowy zespół zadaniowy, który pod nadzorem prezydenta będzie odpowiadał za koordynowanie wdrażania procesu. Obsługę administracyjno-organizacyjną Zespołu zapewni natomiast Biuro Rewitalizacji. Drugim filarem zapewniającym skuteczne zarządzanie procesem rewitalizacji, tym razem przy szerokim włączeniu społecznym, jest Komitet Rewitalizacji, który będzie współodpowiedzialny za etap wdrażania i oceny programu. Komitet, który zostanie powołany przez Prezydenta Miasta Radomia, zaraz po przyjęciu GPR Miasta Radomia, będzie pełnił rolę opiniotwórczą i doradczą przy prezydencie. W skład komitetu wejdą przedstawiciele interesariuszy wymienieni w ustawie o rewitalizacji (art. 2 ust. 2) oraz dodatkowych partnerów wskazanych w Ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, czyli partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

KOMPLEMENTARNOŚĆ FINANSOWA

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032 charakteryzuje się też komplementarnością finansową, ponieważ zgłoszone do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą finansowane zarówno ze środków własnych, jak i zewnętrznych. Do środków własnych należy przede wszystkim zaliczyć środki pochodzące z budżetu miasta. Na uwagę zasługuje też znaczący poziom finansowy pochodzący ze środków prywatnych, od partnerów społeczno-gospodarczych, którzy zgłosili swoje projekty do programu. Zróżnicowane będą również środki zewnętrzne, które będą pochodzić ze środków strukturalnych UE, w tym Funduszy Europejskich dla Mazowsza, jak i środków krajowych, pochodzących z programów realizowanych na szczeblu centralnym. Tym samym trzeba uznać, że GPR Miasta Radomia spełnia wymóg komplementarności źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Ten wymiar komplementarności wiąże się przede wszystkim z wcześniejszymi działaniami, jakie prowadziło miasto Radom w zakresie polityki rewitalizacyjnej, czyli nieprzerwanie od 2004 r., gdy uchwalono pierwszy program rewitalizacji, w którym jako obszar rewitalizacji wskazano Miasto Kazimierzowskie (uchwała Rady Miejskiej nr 535/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r.). W tym okresie utworzono też gminną spółkę „Rewitalizacja”, której celem stała się odnowa kamienic w tej części Radomia - a w efekcie ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru. Spółka z sukcesem odnawia od tego czasu zabytkowe kamienice w ścisłym centrum Radomia, np. przy ul. Małej 1/3, Grodzkiej 2/4 (obecnie jest to wspólnota mieszkaniowa), ul. Rwańskiej 7 (tzw. Kamienica Artystyczna). Prace w tym drugim obiekcie, w którym znajdują się obecnie lokale usługowe i biurowe wykonano przy wsparciu finansowym Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Innym przykładem działań spółki jest remont w 2009 r. kamienicy z lokalami użytkowymi przy ul. Wałowej 8 z elewacjami i podwórkami nawiązującymi do XIX-wiecznych kamienic i staromiejskiej zabudowy.

W ramach kolejnego - Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2007-2013 (uchwała nr 415/2008 Rady Miejskiej w Radomiu w dniu 24 listopada 2008 r.) na obszar rewitalizacji wyznaczono tereny śródmiejskie, cechujące się wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia, wysokim poziomem przestępczości i wykroczeń oraz niskim standardem mieszkań. W programie tym zaplanowano 102 przedsięwzięcia inwestycyjne, z których 53 zgłosiła gmina bądź podległe jej jednostki, 31 projektów zgłosiły spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, 7 zaś kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, i inne podmioty. Spośród 102 projektów zrealizowano 67. Były to m.in.: termomodernizacja budynków oświatowych, przychodni specjalistycznych i szpitala, przebudowa Młodzieżowego Domu Kultury, rewitalizacja zabytkowych parków miejskich oraz prace konserwatorskie w katedrze. Prace rewitalizacyjne kontynuowano na obszarze Miasta Kazimierzowskiego - wyremontowano kamienicę przy ul. Szewskiej 10 i Kamienicę Starościńską przy ul. Grodzkiej 8. Już po zakończeniu programu z pożyczki Jessica sfinansowano zaplanowany w LPR remont kamienic przy ul. Rwańskiej 16/Wałowej 4.

Część z niezrealizowanych projektów doczekała się realizacji w ramach następnego programu - Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Radomia na lata 2014-2023 (uchwała 346/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.). Na podstawie 15 wskaźników społecznych, gospodarczych i technicznych wskazano obszar kumulacji negatywnych zjawisk i wymagający rewitalizacji, który objął wcześniejsze tereny Miasta Kazimierzowskiego i Śródmieścia. W programie zaplanowano 24 przedsięwzięcia podstawowe zgłoszone przez samorząd, jego jednostki, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, kościoły i właścicieli nieruchomości. Ponieważ na lata 2014-2015 zaplanowano prace przygotowawcze, realizacja przedsięwzięć rozpoczęła się w 2016 r. i trwała do końca 2021 r. W tym czasie zrealizowano 8 projektów, a kolejnych 8 rozpoczęto. Na terenie Miasta Kazimierzowskiego z udziałem funduszy strukturalnych UE zrealizowano m.in.

kompleksowy remont kamienicy Deskurów w Rynku, która stała się siedzibą Muzeum Historii Najnowszej Radomia i Centrum Organizacji Pozarządowych. Z własnego budżetu gmina wyremontowała pobliski ratusz, do którego w 2019 r., po 60 latach, wrócili do obiektu radomscy radni. Spółka „Rewitalizacja” z dofinansowaniem UE wyremontowała kamienice przy ul. Rynek 12/Wałowa 22 oraz przy ul. Rwańskiej 17/Szewskiej 20 oraz przy ul. Wałowej 21/Bóżniczej.

Niniejszy program stanowi kontynuację wyżej opisanych działań. Dzięki temu interwencja rewitalizacyjna, rozpoczęta przed laty, staje się coraz bardziej dojrzała i zaawansowana. Poszerzenie obszaru rewitalizacji o zdegradowane podobszary Piotrówka i Glinice ma na celu z jednej strony poszerzenie prowadzonych działań, z drugiej wsparcie ścisłego centrum w celu uzyskania silniejszego efektu synergii.

Opisane mechanizmy zapewniające wielowymiarową komplementarność przekładają się na kompleksowość i zintegrowany charakter obecnego programu rewitalizacji. Uwzględnia on bowiem aspekty społeczne, a także gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe czy techniczne – związane z obszarem rewitalizacji. Dlatego interwencję wynikającą z Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032, złożoną z różnorodnych, wzajemnie dopełniających się, skoncentrowanych przestrzennie projektów, które stanowią kontynuację wcześniejszych działań i będą finansowane z różnych źródeł, należy uznać za całościowy, zintegrowany, spójny proces rewitalizacji, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

8. REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA

8.1 IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI

Dokumenty prawne i strategiczne dotyczące rewitalizacji podkreślają znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji społecznej w procesie tworzenia, wdrażania i oceny programów rewitalizacji. Rewitalizacja to proces, który ma być prowadzony przez interesariuszy, przede wszystkim mieszkańców, podmioty samorządowe, pozarządowe, gospodarcze, grupy nieformalne i innych. O zaangażowaniu interesariuszy – podmiotów społeczno-gospodarczych wspomina także Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co również uwzględniono przy identyfikacji potencjalnych interesariuszy planowanego procesu rewitalizacji.

W GPR Miasta Radomia przyjęto więc, że zasada partycypacji społecznej będzie towarzyszyć procesowi rewitalizacji na każdym jego etapie – od przygotowania programu, przez wdrażanie działań i ich monitoring, po ocenę całego procesu. Miasto Radom, świadome, że nie sposób przeprowadzić rzetelnej diagnozy prowadzącej

do określenia obszarów kryzysowych bez udziału osób, dla których i wśród których ma być prowadzona rewitalizacja, przeprowadziło najpierw analizę działających na obszarze miasta interesariuszy procesu. Identyfikacja uczestników, kreatorów i odbiorców rewitalizacji Radomia odniosła się do każdej ze sfer życia miasta, tj. do sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Ważnym elementem przygotowania miasta do koordynacji i zarządzania procesem rewitalizacji było określenie interesariuszy, którzy będą nie tylko odbiorcami czy uczestnikami działań, ale także ich realizatorami, przez co będą mieli realny wpływ na osiągnięcie celów rewitalizacji Radomia.

W kolejnych podrozdziałach opisano działania związane z realizacją zasady partycypacji społecznej i partnerstwa na etapie przygotowania, wdrażania i oceny radomskiej rewitalizacji. Analiza grup interesariuszy miała na celu wskazanie aktorów, którzy już na tym wczesnym etapie mogliby włączyć się w tworzenie programu. Analizie poddano przede wszystkim instytucje, organizacje pozarządowe i lokalnych przedsiębiorców.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są bowiem mieszkańcy obszaru rewitalizacji Radomia, do których przede wszystkim są skierowane działania. Są to:

- mieszkańcy obszaru zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji w Radomiu działają (na obszarze rewitalizacji oraz w mieście) następujące podmioty świadczące różne usługi publiczne:

- właściciele/zarządcy nieruchomości/spółdzielnie mieszkaniowe, w tym m.in.: RTBS Administrator, Miejski Zarząd Lokalami oraz Biuro Nabywania i Zbywania Nieruchomości w Urzędzie Miejskim, Radomskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego "Administrator" Sp. z o.o.,
- Spółka gminna „Rewitalizacja” Sp. z o.o.,
- Zakład Usług Komunalnych,
- Ośrodek Kultury i Sztuki Resursa Obywatelska,
- Muzeum im. Jacka Malczewskiego,
- Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”,
- Miejska Pracownia Urbanistyczna,
- „Łaźnia” oraz Miejska Biblioteka Publiczna,
- Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji,
- Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- Miejski Konserwator Przyrody,
- Wodociągi Miejskie sp z o.o. ,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,

- Komenda Miejska Policji,
- Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” Spółka Akcyjna,
- Instytucje Otoczenia Biznesu (BCC, Izba Przemysłowo-Handlowa, Izba Rzemiosła),
- Akademia Handlowa Nauk Stosowanych.

Niezwykle ważnymi interesariuszami rewitalizacji Radomia są, działające na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, różnorodne organizacje pozarządowe, które reprezentują społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi, które powinny włączyć się w proces są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Na terenie Radomia zidentyfikowano następujących partnerów i inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie bądź realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony przyrody, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne:

- Stowarzyszenie Droga Mleczna,
- Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej,
- Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Radomia,
- Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka”,
- Oratoryjne Stowarzyszenie „Radość”,
- Zgromadzenie sióstr św. Michała Archanioła,
- Zgromadzenie o.o. Bernardynów.

Dodatkowo, partnerami w procesie rewitalizacji Radomia będą organizacje pozarządowe realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie, uczestniczące w realizacji przedsięwzięć podstawowych zgłoszonych przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Radomiu:

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Radomiu,
- Caritas Diecezji Radomskiej,
- Stowarzyszenie Ruch Antynarkotyczny „KARAN”,
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”,
- Dom Pomocy Społecznej św. Kazimierza.

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej oraz gospodarczej i technicznej, istotnymi interesariuszami radomskiej rewitalizacji są zidentyfikowani partnerzy działający na rzecz lokalnej gospodarki i ochrony środowiska naturalnego. Przykładem radomskiego NGO działającego na rzecz ochrony środowiska jest Bractwo Rowerowe. Statutowe cele działalności tej organizacji są następujące: zachęcanie do używania roweru oraz innych środków transportu mało uciążliwych dla otoczenia,

działanie na rzecz budowy infrastruktury sprzyjającej użytkowaniu roweru, popieranie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu środowiska życia człowieka.

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze gospodarczej, ważnym partnerem Radomia w prowadzeniu procesu rewitalizacji będą podmioty gospodarcze wspierające rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji Radomia zidentyfikowano licznych interesariuszy z branży gospodarczej. Są to przede wszystkim partnerzy gospodarczy planujący realizację przedsięwzięć ujętych w GPR Miasta Radomia:

- „IR HOLDING” Sp. z o.o.,
- „ANRAD-TERMOMODERNIZACJA” Krzysztof Andruszkiewicz,
- „Rewitalizacja” Sp. z o.o.,
- INTER-ZAMPA Sp. z o.o.,
- Kancelaria Majątkowa Mirosław Jaśkiewicz,
- Zabytki s.c. Anna i Andrzej Bińkowscy,
- „TG PARK” Sp. z o.o.,
- właściciel budynku przy ul. Niedziałkowskiego 33,
- współwłaściciele nieruchomości przy Kilińskiego 11.

8.2 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE PRZYGOTOWANIA PROGRAMU

Podczas przygotowania programu rewitalizacji zdecydowano się na wykorzystanie różnych form partycypacji społecznej i udziału mieszkańców w tworzeniu dokumentu. Zrealizowano m.in. badanie społeczne mieszkańców, a wyniki zostały wykorzystane do opracowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta, uzasadniającej wnioski do Rady Miejskiej o przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Radomiu. W badaniu wzięło udział 710 mieszkańców, którzy za najważniejsze problemy społeczne miasta, oprócz spadku ludności, uznali bezrobocie i uzależnienie od pomocy społecznej. Według respondentów główne problemy gospodarcze dotyczą niskich zarobków i pustych lokali użytkowych, natomiast w pozostałych sferach za główne problemy uznano ubogą ofertę usług na terenie Miasta Kazimierzowskiego i niską atrakcyjność centrum jako miejsca zamieszkania, nagromadzenie zdegradowanych obiektów zabytkowych w Śródmieściu, złą jakość chodników, degradację dróg publicznych i niewykorzystany potencjał miejsc przeznaczonych do rekreacji i wypoczynku.

Na etapie przygotowania niniejszego programu rewitalizacji Radomia, Prezydent Miasta Radomia powołał Zarządzeniem nr 2809/2021 z dnia 10 września 2021 r. Zespół roboczy do spraw opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2022-2032. Zespół uczestniczył w procesie tworzenia dokumentu, w tym odegrał ważną rolę na etapie identyfikacji potencjalnych interesariuszy radomskiej rewitalizacji, a jego członkowie brali czynny udział w procesie rewitalizacji na etapie jego przygotowania.

Istotnym elementem umożliwiającym interesariuszom uczestnictwo w procesie przygotowania radomskiej rewitalizacji były przeprowadzone konsultacje społeczne uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Radomia. Przed przystąpieniem do konsultacji opracowane zostały zasady konsultacji z uwzględnieniem uwarunkowań aktualnych obostrzeń epidemiologicznych oraz treści obwieszczenia w sprawie uruchomienia konsultacji społecznych. Miasto Radom przeprowadziło badanie CAWI prowadzone wśród mieszkańców Radomia, dzięki któremu:

- powstało opracowanie analizy negatywnych czynników występujących na terenie całego miasta;
- dokonano podziału gminy na jednostki wewnętrzne, a w ślad za tym wskazano negatywne czynniki wymagające uwzględnienia w diagnozie delimitacyjnej;
- zebrano szczegółowe dane na temat negatywnych zjawisk, wyliczono wskaźniki i przeprowadzono analizę porównawczą wyznaczonych jednostek; opracowano kryteria wyboru obszaru zdegradowanego, a także wybrano obszary zdegradowane;
- na ostatnim etapie diagnozy delimitacyjnej wyznaczono w Radomiu obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Ważnymi elementami partycypacji społecznej podczas procesu delimitacji były:

- spotkanie otwarte z zespołem interesariuszy wewnętrznych;
- spotkanie otwarte z elementami szkolenia na temat ustawy o rewitalizacji i narzędzi ustawowych; podczas spotkania zebrano opinie w formie elektronicznej i papierowej;
- konsultacje projektu diagnozy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z Obwieszczeniem Prezydenta Miasta Radomia o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Radomiu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz Zarządzeniem Prezydenta Miasta Radomia nr 3151/2021 z dnia 27 grudnia 2021 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenie miasta Radomia w celu zebrania uwag, opinii i propozycji dotyczących projektu uchwały w sprawie granic, sposobu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Radomiu, zmienionym Zarządzeniem nr 3240/2022, konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Radomia trwały w okresie od 3 stycznia do 5 lutego 2022 r. O przebiegu procesu konsultacyjnego i o formach, w jakich będzie on prowadzony, interesariusze procesu rewitalizacji zostali powiadomieni w dniu 27 grudnia 2021 r. poprzez:

- Obwieszczenie Prezydenta Miasta Radomia o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Radomiu w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Radomia:

- <https://bip.radom.pl/download/69/97930/Obwieszczenieoprzeprowadzeniukonsultacjispolecznych.pdf>;
- ogłoszenie Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Radomiu: <https://bip.radom.pl/ra/konsultacje-spoleczne/56487,Konsultacje-spoleczne-projektu-Uchwaly-w-sprawie-granic-sposobu-wyznaczenia-obsz.html>;
- ogłoszenie na stronie internetowej Miasta Radomia: <https://konsultacje.radom.pl/page/12.aktualnosci.html?id=299>.

Dodatkowo, informacje o konsultacjach ukazały się w lokalnych mediach – m.in. portalach i na antenie Radia Eska, Radia Plus, Telewizji Dami, portalach Echa Dnia, Gazety Wyborczej, Co za dzień.

Mając na uwadze obowiązujące obostrzenia wynikające z epidemii COVID-19, konsultacje przeprowadzono w formie zdalnej za pomocą środków porozumiewania się na odległość, w tym zapewniających jednoczesną transmisję wizji i dźwięku (zgodnie z art. 6 ust. 3a ustawy o rewitalizacji), w czterech formach, które objęły:

- dwa spotkania on-line:
 - w dniu 25 stycznia 2022 r. dla członków Zespołu roboczego ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2022-2032 oraz radnych Rady Miejskiej w Radomiu,
 - w dniu 26 stycznia 2022 r. otwarte spotkanie dla mieszkańców Radomia,
- anonimową ankietę on-line,
- zbieranie uwag w formie papierowej oraz elektronicznej,
- zbieranie uwag w formie ustnej.

Przedmiotem konsultacji społecznych były następujące dokumenty:

- projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Radomia wraz z mapami wyznaczonych obszarów,
- dokument „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Radomia”, przedstawiająca metodykę wyznaczenia ww. obszarów.

Jedną z wybranych form konsultacji na tym etapie były spotkania – zrealizowane w formie on-line, które umożliwiły otwartą dyskusję i udział każdego zainteresowanego. Na wstępie uczestnicy zostali wprowadzeni w tematykę spotkania. Następnie odbyła się otwarta dyskusja publiczna, w której każdy mógł zadawać pytania i formułować uwagi do treści omawianych na spotkaniu. Ta forma umożliwiła poznanie opinii uczestników i skonfrontowanie różnych stanowisk.

Celem przeprowadzenia konsultacji społecznych było zapoznanie interesariuszy procesu rewitalizacji Radomia z projektem uchwały delimitacyjnej, jak również

z przebiegiem procesu wyznaczenia obszaru przyszłej interwencji rewitalizacyjnej, a także zebranie uwag i opinii dotyczących poszczególnych dokumentów. Opinie i uwagi zbierano za pomocą formularza konsultacyjnego. W wyniku konsultacji wpłynęło 8 uwag od interesariuszy radomskiej rewitalizacji.

Działania partycypacyjne kontynuowano też po przyjęciu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, na etapie przygotowywania diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji i części strategicznej programu.

Jedną z ciekawszych, a także bardzo dobrze odbieranych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji form partycypacji społecznej w Radomiu były spacery studyjne - terenowa metoda jakościowa pozwalająca na poznanie opinii uczestników na temat przestrzeni, ocenę istniejących rozwiązań i zidentyfikowanie nowych potrzeb, w tym sposobów aranżacji przestrzeni. Podczas spaceru studyjnego na etapie przygotowania programu uczestnicy odpowiadali na szereg różnych pytań dotyczących obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy byli pytani m.in. o sposób korzystania z obszaru rewitalizacji, zwyczajowe miejsca spotkań na obszarze rewitalizacji, ważne dla mieszkańców miejsca/obiekty/osoby z obszaru rewitalizacji, stosunek do obszaru rewitalizacji, najczęstsze powody przybywania na obszar rewitalizacji, główne potrzeby rewitalizacyjne poszczególnych podobszarów oraz bariery w poruszaniu się po obszarze rewitalizacji. Jedno z pytań dotyczyło wskazania centralnego punktu obszaru rewitalizacji Radomia. Na podstawie przeprowadzonych rozmów powstał raport podsumowujący obserwacje mieszkańców, który uwzględnia również inne uwagi i sugestie uczestników spaceru (głównie dotyczyły one konieczności ożywienia obszaru rewitalizacji oraz pomysłów na przedsięwzięcia).

Na tym etapie przeprowadzono także spotkania z interesariuszami wewnętrznymi - członkami roboczego zespołu ds. opracowania GPR oraz spotkania konsultacyjne z interesariuszami zewnętrznymi, w celu przedstawienia informacji na temat przebiegu procesu i bieżących jego ustaleń.

Podczas prac nad przygotowaniem programu zrealizowano także warsztat poświęcony wypracowaniu wizji procesu rewitalizacji Radomia i jego głównych celów. Najpierw zostały omówione wyniki diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji. Na tej podstawie uczestnicy formułowali potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności wobec procesu rewitalizacji, służące do wizualizacji stanu idealnego obszaru rewitalizacji. Następnie wypracowano spójną wizję obszaru rewitalizacji - obraz obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji, a także określono cele rewitalizacyjne, które należy osiągnąć, by osiągnąć wizję.

Kolejnym działaniem partycypacyjnym było spotkanie otwarte dla wewnętrznych interesariuszy procesu rewitalizacji służące wypracowaniu sztytu na miarę modelu zarządzania i monitorowania rewitalizacją, a także decyzji dotyczących ewentualnej potrzeby zastosowania narzędzi SSR i MPR.

Niezwykle ważny - z uwagi na wymóg partycypacji społecznej - był też etap otwartego naboru na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Miastu szczególnie zależało bowiem na włączeniu w proces wdrażania rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy. W tym celu przeprowadziło kampanię informacyjną o naborze, o możliwie szerokim zasięgu, skierowaną również do zidentyfikowanych wcześniej interesariuszy procesu. Partnerzy społeczno-gospodarczy odpowiedzieli na zaproszenie, zgłaszając do programu przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające. Dzięki ich aktywności interesariusze rewitalizacji zostaną zaangażowani również podczas wdrażania poszczególnych przedsięwzięć, przyczyniając się do realizacji wyznaczonych celów rewitalizacji.

Wszelkie dokumenty i informacje związane z prowadzonym w Radomiu procesem rewitalizacji są publikowane na zwyczajowych stronach internetowych, w urzędzie miasta i prasie. Po przyjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032, urząd miejski rozpoczął prace merytoryczne związane z opracowaniem treści programu.

8.3 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU

Miasto Radom dba też o zachowanie zasad partycypacji społecznej na etapie wdrażania GPR Miasta Radomia. Po uchwaleniu programu zostanie utworzony Zespół ds. Rewitalizacji, którego członkowie będą odgrywać ważną rolę w procesie rewitalizacji, inicjowaniu i koordynacji działań, w tym z zakresu partycypacji społecznej. Działania te będą dotyczyły:

- organizacji konsultacji społecznych w procesie aktualizacji GPR Miasta Radomia,
- bieżącego monitoringu realizacji zadań i przedsięwzięć zaplanowanych w GPR Miasta Radomia, w tym koordynacji współpracy między jednostkami organizacyjnymi gminy, organizacjami pozarządowymi i instytucjami zaangażowanymi w realizację GPR Miasta Radomia,
- podejmowania działań w zakresie informacji i promocji GPR Miasta Radomia,
- współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy obszaru rewitalizacji Radomia,
- koordynowania procesu aktywizacji lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji poprzez wspieranie rozwoju działalności organizacji pozarządowych i aktywności mieszkańców, tworzenie warunków do aktywizacji społecznej mieszkańców, szczególnie z grup narażonych na marginalizację i wykluczenie,
- pozyskiwania partnerów do realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR Miasta Radomia, w tym prowadzenia działań na rzecz zwiększenia włączenia społecznego w realizację programu,
- edukacji mieszkańców i partnerów społecznych w zakresie rewitalizacji,

- opiniowania wniosków przedkładanych przez interesariuszy dotyczących zadań realizowanych na obszarze rewitalizacji Radomia.

Do zespołu zostaną zaproszeni zewnętrzni interesariusze, dodatkowo przewodniczący zespołu może zapraszać do udziału w pracach osoby spoza jego składu. Zespół ds. rewitalizacji będzie również odpowiedzialny za organizację co najmniej jednego spotkania rocznie z interesariuszami procesu rewitalizacji. W trakcie spotkań będzie możliwość podejmowania rozmów na temat bieżącego monitorowania stopnia realizacji przedsięwzięć, etapów realizacji programu, problemów, barier wynikających z wdrażania poszczególnych działań. Spotkania wraz z wnioskami i opiniami będą protokołowane. Tym samym, podczas zarządzania procesem rewitalizacji zapewnione zostanie włącznie społeczne.

Ważnym organem zapewniającym udział interesariuszy na etapie wdrażania i oceny realizacji programu będzie Komitet Rewitalizacji. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, powołany Komitet będzie stanowił miejsce współpracy i dialogu dla przedstawicieli gminy i interesariuszy procesu rewitalizacji. Komitet będzie pełnił rolę opiniodawczo-doradczą prezydenta miasta. Zasady działania komitetu uwzględniają jego funkcje określone w ustawie o rewitalizacji, jak i zasady zawarte w uchwale rady miejskiej, której projekt zostanie poddany konsultacjom społecznym. Skład i zasady działania Komitetu Rewitalizacji, a także system zarządzania GPR Miasta Radomia opisane są szczegółowo w ROZDZIALE 10. ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI. Założenia te umożliwią wykorzystanie GPR Radomia jako programu zapewniającego koordynację całego procesu rewitalizacji z uwzględnieniem dojrzałych form partycypacji społecznej.

Dodatkowo, w działania dotyczące wdrażania programu rewitalizacji będą zaangażowane środowiska ściśle współpracujące z prezydentem miasta. Należą do nich m.in. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Seniorów, Rada Gospodarcza, Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dzięki temu GPR Miasta Radomia będzie wdrażany przy czynnym, partnerskim udziale i zaangażowaniu wszystkich środowisk lokalnych, mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedstawicieli organizacji społecznych, sektora gospodarczego i instytucji publicznych, realizujących zadania własne na obszarze rewitalizacji miasta.

Zgodnie z zasadą partnerstwa, w proces rewitalizacji Radomia włączyły się różne grupy interesariuszy – partnerów społeczno-gospodarczych procesu, co przełożyło się na wiele przedsięwzięć zgłoszonych przez jednostki i organizacje spoza sektora finansów publicznych. Niezwykle ważne będzie również zachęcenie mieszkańców obszaru do uczestnictwa w realizacji poszczególnych zadań.

Poniżej przedstawiono katalog partnerów miasta Radomia we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ujętych w programie rewitalizacji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - realizacja działań społecznych, zapewnienie udziału w przedsięwzięciach mieszkańcom obszaru rewitalizacji,
- Powiatowy Urząd Pracy - realizacja działań społecznych, zapewnienie udziału w przedsięwzięciach mieszkańcom obszaru rewitalizacji,
- organizacje pozarządowe realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie, uczestniczące w realizacji przedsięwzięć podstawowych, zgłoszonych przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Radomiu: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Radomiu, Caritas Diecezji Radomskiej, Stowarzyszenie Ruch Antynarkotyczny „KARAN”, Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”, Zgromadzenie o.o. Bernardynów, Dom Pomocy Społecznej im. św. Kazimierza,
- podmioty związane z kulturą, w tym „Łażnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria,
- podmioty związane z promocją lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego: Stowarzyszenie „Mleczna Droga”, Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Radomia.

Kolejny katalog partnerów radomskiej rewitalizacji, którzy będą pełnić ważną rolę w procesie wdrażania GPR Miasta Radomia, to podmioty realizujące przedsięwzięcia na rzecz lokalnej gospodarki:

- „IR HOLDING” Sp. z o.o. (przedsięwzięcie podstawowe),
- „ANRAD-TERMOMODERNIZACJA” Krzysztof Andruszkiewicz (przedsięwzięcie podstawowe),
- „Rewitalizacja” Sp. z o.o. (przedsięwzięcie podstawowe oraz uzupełniające),
- INTER-ZAMPA Sp. z o.o. (przedsięwzięcie podstawowe),
- Kancelaria Majątkowa Mirosław Jaśkiewicz (przedsięwzięcie uzupełniające),
- Zabytki s.c. Anna i Andrzej Bińkowscy (przedsięwzięcie uzupełniające),
- „TG PARK” Sp. z o.o. (przedsięwzięcie uzupełniające),
- właściciel budynku przy ul. Niedziałkowskiego 33 (przedsięwzięcie uzupełniające),
- współwłaściciele nieruchomości przy Kilińskiego 11 (przedsięwzięcie uzupełniające).

Zaangażowanie społecznych partnerów obejmuje:

- współorganizowanie aktywizacyjnych działań społecznych i gospodarczych tak, aby interesariusze społeczni byli nie tylko ich beneficjentami, ale także w możliwie jak największym stopniu realizatorami działań,
- zaangażowanie sektora pozarządowego - włączenie sektora pozarządowego w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych jako podmiotów samodzielnie realizujących przedsięwzięcia rewitalizacyjne lub jako partnerów w przedsięwzięciach,

- współdziałanie gminy z wszystkimi podmiotami, których propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały ujęte w programie w celu monitorowania stopnia jego realizacji - podmioty będą zobligowane do regularnego raportowania stanu realizacji zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania programu będzie również polegać na działaniach monitoringowych oraz ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu. Proces ten polega na agregowaniu i analizowaniu informacji dotyczących postępu rzeczowego i finansowego w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz na ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu.

Za przeprowadzenie działań monitoringowych będzie odpowiadał Zespół ds. rewitalizacji, natomiast wyniki monitorowania w formie raportu będą opiniowane przez Komitet Rewitalizacji, a następnie upubliczniane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Zgodnie z wymogami art. 6 ustawy o rewitalizacji miasto Radom przeprowadziło także konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032. Opinie były zbierane w formie elektronicznej i papierowej. Odbyły się także spotkania otwarte z interesariuszami radomskiej rewitalizacji. Dodatkowo, konsultacje społeczne uruchomiono w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu GPR. Postępowanie to było realizowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.), z udziałem podmiotów, których statutowymi celami są działania związane z ochroną środowiska. Postępowanie służyło ocenie wpływu interwencji rewitalizacyjnej na środowisko.

Konsultacjom społecznym - zgodnie z zasadami wymaganymi przez ustawę o rewitalizacji - zostanie także poddany projekt uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Przygotowany projekt uchwały w sprawie zasad działania Komitetu Rewitalizacji uwzględni wypracowane w GPR Miasta Radomia zasady zarządzania interwencją i rezultaty prowadzonego procesu partycypacyjnego, towarzyszącego działaniom związanym z opracowaniem GPR.

8.4 OPIS WŁĄCZENIA PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za Inny Instrument Terytorialny (ITT), dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może

ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027. Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36, pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy. W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

W związku z tym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji miasto Radom przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji, wzięło pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy, za partnerów społecznych i podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim następujące organizacje pozarządowe, które zostały włączone w proces tworzenia GPR jako realizatorzy przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- Stowarzyszenie Droga Mleczna,
- Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej,
- Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Radomia,
- Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka”,
- Oratoryjne Stowarzyszenie „Radość”,
- Zgromadzenie sióstr Św. Michała Archanioła,
- Zgromadzenie o.o. Bernardynów.

Za szczególnie ważnych partnerów w procesie uznano: organizacje pozarządowe działające na rzecz społeczeństwa obywatelskiego lub realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, podmioty realizujące działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie, uczestniczące w realizacji przedsięwzięć podstawowych, zgłoszonych przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Radomiu:

- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Radomiu,
- Caritas Diecezji Radomskiej,
- Stowarzyszenie Ruch Antynarkotyczny „KARAN”,
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”,
- Dom Pomocy Społecznej św. Kazimierza.

Zidentyfikowano również organizacje realizujące zadania z zakresu ochrony środowiska: Stowarzyszenie Droga Mleczna, Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej czy Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Radomia, które zostały włączone w proces opracowania GPR jako realizatorzy projektów rewitalizacyjnych. Innym przykładem radomskiego NGO, inicjatora kilku projektów, szczególnie działającego na rzecz ochrony środowiska, jest Bractwo Rowerowe. Statutowe cele działalności tej organizacji są następujące: zachęcanie do używania roweru oraz innych środków transportu mało uciążliwych dla otoczenia, działanie na rzecz budowy infrastruktury sprzyjającej użytkowaniu roweru, popieranie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu środowiska życia człowieka.

Ustalono także potencjalnych partnerów gospodarczych działających na rzecz lokalnej gospodarki, wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Do takich partnerów zaliczono:

- „IR HOLDING” Sp. z o.o. (realizator przedsięwzięcia podstawowego),
- „ANRAD-TERMOMODERNIZACJA” Krzysztof Andruszkiewicz (realizator przedsięwzięcia podstawowego),
- „Rewitalizacja” Spółka z o.o. (realizator przedsięwzięcia podstawowego oraz uzupełniającego),
- INTER-ZAMPA Sp. z o.o. (realizator przedsięwzięcia podstawowego),
- Kancelaria Majątkowa Mirosław Jaśkiewicz (realizator przedsięwzięcia uzupełniającego),
- Zabytki s.c. Anna i Andrzej Bińkowscy (realizator przedsięwzięcia uzupełniającego),
- „TG PARK” Sp. z o.o. (realizator przedsięwzięcia uzupełniającego),
- właściciel budynku przy ul. Niedziałkowskiego 33 (realizator przedsięwzięcia uzupełniającego)
- współwłaściciele nieruchomości przy Kilińskiego 11 (realizatorzy przedsięwzięcia uzupełniającego).

Zidentyfikowani partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne zostali zaproszeni do prac nad programem rewitalizacji - do współtworzenia procesu rewitalizacji - jako jego realizatorzy. Zaproponowano tej grupie interesariuszy udział w spacerach badawczych odbywających się po podobszarach rewitalizacji Radomia, w celu identyfikacji szczególnych potrzeb rewitalizacyjnych oraz koncepcji dedykowanych im przedsięwzięć. Dzięki szerokiemu zasięgowi kampanii informacyjnej udało się pozyskać wymienionych partnerów społeczno-gospodarczych i inne podmioty określone w ustawie wdrożeniowej. Partnerzy ci, składając propozycje projektów do ujęcia w GPR w otwartym naborze, przyczynili się do ostatecznego kształtu przygotowywanego w sposób partycypacyjny dokumentu, jak i samej interwencji rewitalizacyjnej. Ich

zaangażowanie na etapie wdrażania programu będzie przede wszystkim polegało na realizacji zgłoszonych przedsięwzięć, pomagając w osiągnięciu wyznaczonych celów rewitalizacyjnych.

Zadbano także o to, by partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty wskazane w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej weszli w skład Komitetu Rewitalizacji, dzięki czemu, oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji, będą mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji. W tym celu, w zasadach dotyczących składu komitetu przewidziano miejsca dla przedstawicieli podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, tym samym zapewniając udział w procesie przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Radomia, organizacji zrzeszających pracodawców, izb gospodarczych i instytucji z otoczenia biznesu, a także przedstawiciela podmiotów ekonomii społecznej, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, prac podstawowych, równości płci, szans i niedyskryminacji. Za przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, oprócz wymienionych kategorii partnerów, można też uznać innych członków komitetu, do których należą np. przedstawiciele organów doradczych i konsultacyjnych Prezydenta Miasta, w tym Młodzieżowej Rady Miasta, Rady Seniorów, Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przedstawiciele 3 ostatnich ciał są też jednocześnie podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, równości płci, szans i niedyskryminacji.

Opisane w podrozdziale włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji Radomia spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej sprawiając, że GPR Miasta Radomia można uznać za Inny Instrument Terytorialny, zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

10. ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

10.1. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GPR MIASTA RADOMIA

Główne podmioty, na których spoczywa obowiązek wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032, to:

Tab. 39 Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania GPR Miasta Radomia

Podmiot	Zadania
Prezydent Miasta Radom	<ul style="list-style-type: none"> – nadzór nad sporządzaniem i realizacją GPR Miasta Radomia, – przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR Miasta Radomia, – powołanie w drodze zarządzeń zespołów zadaniowych: Zespołu roboczego ds. opracowania GPR oraz Zespołu koordynującego realizację GPR, a także Komitetu Rewitalizacji, – ogłoszenie naboru kandydatów do pracy w Komitecie Rewitalizacji, – podejmowanie decyzji w sprawie zmian i aktualizacji GPR Miasta Radomia, – zatwierdzanie wyników oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.
Rada Miejska w Radomiu	<ul style="list-style-type: none"> – uchwalenie dokumentu GPR Miasta Radomia oraz jego aktualizacji,
Komitet Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> – opiniowanie sprawozdań z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Radomia, – pełnienie roli opiniodawczo-doradczej we wszystkich innych sprawach dotyczących procesu rewitalizacji,
Zespół ds. Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> – koordynowanie przebiegu realizacji GPR Miasta Radomia, – koordynowanie czynności związanych z oceną aktualności i stopnia realizacji GPR, – opiniowanie efektów wdrażania GPR Miasta Radomia i informowanie o ryzykach w realizacji celów programu, – inicjowanie zmian i aktualizacji GPR Miasta Radomia, – opiniowanie sprawozdań z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Radomia, – bieżąca współpraca z Komitetem Rewitalizacji.
Kierownicy referatów i dyrektorzy wydziałów Urzędu Miasta oraz kierownicy jednostek organizacyjnych i spółek Miasta Radom	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny działań rewitalizacyjnych, – realizacja projektów służących osiągnięciu celów rewitalizacji, – przygotowywanie informacji na temat realizacji projektów wynikających z GPR Miasta Radomia i osiągniętych wskaźników, – współpraca w przygotowywaniu projektów aktualizacji GPR Miasta Radomia, – informowanie o ewentualnych zagrożeniach związanych z realizacją projektów GPR Miasta Radomia,
Partnerzy procesu, którzy zgłosili propozycje przedsięwzięć do objęcia zapisami GPR oraz mieszkańcy, organizacje społeczne, wspólnoty mieszkaniowe, kościelne osoby prawne	<ul style="list-style-type: none"> – udział w konsultacjach społecznych dotyczących GPR Miasta Radomia, – udział w monitorowaniu projektów i ocenie stopnia realizacji GPR, – informowanie o pojawiających się na obszarze rewitalizacji zjawiskach negatywnych i nowych potrzebach rewitalizacyjnych, – aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, infrastrukturalnych zgodnie z lokalnymi potrzebami i interesami, – sprawna realizacja przedsięwzięć zgłoszonych do GPR Miasta Radomia, – udział w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Zarządzanie GPR Miasta Radomia odbywa się w strukturach organizacyjnych Urzędu Miasta i w ramach bieżących obowiązków pracowników. Miejscem spotkań koordynacyjnych osób zaangażowanych w realizację procesu rewitalizacji jest siedziba urzędu, a spotkania te odbywają się w czasie jego urzędowania.

System zarządzania rewitalizacją wymaga osadzenia w istniejącym systemie zarządzania rozwojem gminy i strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta. Aby umożliwić współpracę wszystkich podmiotów, na których spoczywają obowiązki związane z realizacją programu, Zarządzeniem nr 2809/2021 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 10 września 2021 r. powołany został Zespół roboczy ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2022-2032. Do prac nad radomskim programem rewitalizacji zostali zaangażowani: zastępcy prezydenta, sekretarz miasta, przedstawiciele rady miejskiej, a także kierownik Biura Rewitalizacji i dyrektorzy wydziałów: Funduszy Unijnych, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Inwestycji, Budżetu, Kultury, Zdrowia i Polityki Społecznej, Geodezji, Komunikacji Społecznej, Promocji Miasta i Turystyki, Gospodarki Komunalnej i Lokalowej. Dodatkowo w skład zespołu weszli: kierownik Biura Nadzoru Właścicielskiego, kierownik Biura Nabywania i Zbywania Nieruchomości Gminy, kierownik Biura Obsługi Radomskiej Strefy Gospodarczej, dyrektor i główny projektant Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Radomiu.

Do głównych zadań zespołu należały:

- współpraca z podmiotem przygotowującym GPR Miasta Radomia,
- opiniowanie wyników diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych, lokalnych potencjałów oraz wypracowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych,
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych,
- opiniowanie zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i zatwierdzenie listy projektów rekomendowanych do włączenia do programu,
- opiniowanie struktury zarządzania programem,
- wybór wskaźników monitorowania i oceny programu rewitalizacji,
- opiniowanie zasadności utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji i opracowania Miejscowego Planu Rewitalizacji,
- opiniowanie i zatwierdzanie poszczególnych elementów programu,
- analiza uwag wnoszonych do programu na etapie konsultacji,
- zatwierdzenie ostatecznej wersji programu.

Członkowie zespołu zostali zobowiązani do aktywnego udziału w jego pracach i do rzetelnego wykonywania powierzonych im zadań w terminach ustalonych przez przewodniczącego zespołu. Spotkania odbywały się cyklicznie w formule stacjonarnej lub on-line. Z każdego spotkania zespołu był sporządzony protokół. Stanowiska zespołu były przyjmowane zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków zespołu. W posiedzeniach zespołu mogli brać udział eksperci i specjaliści z głosem doradczym, zaproszeni przez przewodniczącego zespołu. Obsługę organizacyjną zapewniło Biuro Rewitalizacji. Prezydent miasta zobowiązał także dyrektorów wydziałów i kierowników biur urzędu miasta oraz kierowników podległych jednostek organizacyjnych do ścisłej współpracy z zespołem. Zgodnie

z zarządzeniem, zespół zakończy pracę z dniem przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032 przez radę miejską.

Po zakończeniu prac nad programem Prezydent Miasta Radomia powoła międzyreferatowy zespół zadaniowy, którego celem będzie koordynowanie realizacji procesu rewitalizacji w obrębie różnych sektorów. Zespół ds. rewitalizacji będzie odpowiedzialny za wdrażanie i monitorowanie programu. Zespół będzie działać w oparciu o wiedzę i doświadczenie przedstawicieli komórek merytorycznych urzędu miejskiego, a także gminnych jednostek organizacyjnych, które pełnią ważną rolę w przygotowaniu i prowadzeniu zaplanowanego procesu rewitalizacji. Nadzór nad pracą zespołu będzie sprawował prezydent miasta, który podejmuje kluczowe decyzje na poziomie strategicznego zarządzania programem. Natomiast obsługę administracyjno-organizacyjną zespołu zapewni Biuro Rewitalizacji. Do zadań zespołu będzie należeć w szczególności:

- bieżący monitoring nad realizacją zadań oraz przedsięwzięć zaplanowanych w GPR Miasta Radomia, w tym koordynacja współpracy między urzędem, jednostkami organizacyjnymi gminy, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami zaangażowanymi w realizację programu,
- koordynacja realizacji GPR Miasta Radomia w odniesieniu do wynikających z programu celów strategicznych,
- rekomendowanie zmian w zakresie procedur związanych z realizowanymi zadaniami przez poszczególne komórki/jednostki organizacyjne, niezbędnych dla sprawnej realizacji działań rewitalizacyjnych,
- podejmowanie działań korygujących,
- gromadzenie, dostarczanie i analizowanie danych niezbędnych do wdrażania i monitorowania GPR Miasta Radomia,
- opiniowanie sprawozdań z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Radomia,
- koordynowanie wprowadzania zmian do GPR Miasta Radomia,
- konsultowanie zmian w GPR Miasta Radomia,
- podejmowanie działań w zakresie udzielania informacji nt. GPR Miasta Radomia oraz promocji procesu rewitalizacji,
- współpraca ze wszystkimi grupami interesariuszy obszaru rewitalizacji Radomia,
- koordynowanie procesu aktywizacji lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji poprzez wspieranie rozwoju działalności organizacji pozarządowych oraz aktywności mieszkańców, tworzenie warunków do aktywizacji społecznej mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji,
- pozyskiwanie partnerów do realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR Miasta Radomia, w tym prowadzenie działań na rzecz zwiększenia włączenia organizacji społecznych w realizację programu,
- edukacja mieszkańców i partnerów społecznych w zakresie rewitalizacji,

- opiniowanie wniosków przedkładanych przez interesariuszy dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizacji Radomia,
- udział w konsultacjach społecznych towarzyszących wdrażaniu GPR.

Zarządzenie prezydenta miasta stanowi akt wewnętrzny kierownictwa urzędu, w związku z czym nie ma mocy obowiązującej dla podmiotów zewnętrznych, niebędących jednostkami podległymi gminie. Włączenie społeczne w zarządzanie, wdrażanie i ocenę programu będzie więc realizowane z udziałem Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany na zasadach przewidzianych w art. 7 ustawy o rewitalizacji. Komitet będzie stanowił miejsce współpracy i dialogu przedstawicieli gminy oraz interesariuszy procesu. Zasady działania komitetu, jak również zasady wyboru jego składu zostaną określone w odrębnej uchwale rady miejskiej, której projekt zostanie poddany konsultacjom społecznym. Członkowie komitetu zostaną powołani w ślad za uchwałą - na mocy osobnego zarządzenia prezydenta miasta.

Z komitetem będzie współpracować Zespół ds. Rewitalizacji, przedkładając mu do zaopiniowania dokumenty wytwarzane w procesie wdrażania GPR Miasta Radomia.

Dodatkowo, Zespół ds. rewitalizacji będzie organizował rocznie co najmniej jedno spotkanie z zewnętrznymi interesariuszami procesu rewitalizacji. W trakcie spotkań będzie możliwe podejmowanie rozmów na temat bieżącego monitorowania przedsięwzięć, etapów realizacji programu, problemów, barier wynikających z wdrażania poszczególnych działań.

Identyfikacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w GPR Miasta Radomia umożliwia aplikowanie o dofinansowanie zewnętrzne na ich realizację. W związku z powyższym, jednym z istotnych zadań wpływających na poziom wdrożenia programu będzie pozyskiwanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć. Za przygotowanie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć, których beneficjentem jest miasto Radom, będą odpowiadać pracownicy poszczególnych biur merytorycznych. Za ich realizację zgodnie z wytycznymi programu, w ramach którego pozyskano dofinansowanie, będą odpowiedzialni dyrektorzy wydziałów lub kierownicy jednostek organizacyjnych, którzy je będą realizowali.

Finansowanie projektów miejskich, stanowiących przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zostanie zabezpieczone w wieloletniej prognozie finansowej, na zasadach przewidzianych w art. 21 ustawy o rewitalizacji.

Przedstawiony system zarządzania umożliwi sprawne i efektywne wdrożenie oraz monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032, z uwzględnieniem obowiązkowej partycypacji społecznej, a także zapisów art. 36 ustawy wdrożeniowej.

10.2. RAMOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W poniższej tabeli przedstawiono ramowy harmonogram realizacji GPR Miasta Radomia – w odniesieniu do czynności niezbędnych do podjęcia w procedurze wdrażania programu. Terminy realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikają z zapisów ROZDZIAŁU 5. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE.

Tab. 40 Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Radomia na lata 2023-2032

Lp.	Etapy i rodzaje działań	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1.	Uchwalenie GPR Miasta Radomia przez Radę Miasta	3									
2.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji				7					1	
3.	Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej	3									
4.	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (co najmniej raz na kwartał)	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2
5.	Działania informacyjno-promocyjne GPR Miasta Radomia	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2
6.	Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2
7.	Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Radomia				6			9			2
8.	Przygotowanie projektów do realizacji, pozyskanie finansowania zewnętrznego, wdrożenie projektów	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2
9.	Podsumowanie działań realizowanych w perspektywie finansowej 2021-2027						8				
10.	Przygotowanie do działań rewitalizacyjnych w ramach kolejnej perspektywy finansowej							9	0		

Źródło: opracowanie własne.

Art. 15 ust 1. pkt 8 ustawy o rewitalizacji zakłada, iż w dokumencie należy również ujawnić koszty zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji. Poniżej oszacowano te koszty, przy następujących założeniach:

- nie przewiduje się dodatkowego wynagradzania osób biorących udział w procesie zarządzania GPR Miasta Radomia. Członkowie Zespołu koordynującego wdrażanie GPR

zadania związane z obsługą programu będą realizować w ramach obowiązków służbowych, bez dodatkowego wynagrodzenia.

- praca w Komitecie Rewitalizacji pełniona będzie społecznie, bez wynagrodzenia.

Tab. 41 Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032

Lp.	Działania	Ilość	Jednostka	Stawka [zł]	Wartość [zł]
1	Aktualizacja GPR Miasta Radomia	2	Zł	30 000,00	60 000,00
2	Obsługa Komitetu Rewitalizacji - koszty organizacji szkoleń	2	Zł	5 000,00	10 000,00
3	Działania informacyjno-promocyjne, w tym:				
3a	Ulotki i broszury informacyjno-edukacyjne o podejmowanych działaniach rewitalizacyjnych	1	zł/1 kpl.	5 000,00	5 000,00
3b	Inne (wsparcie eksperckie i in.)	1	Zł	10 000,00	10 000,00
Razem:					85 000,00

Źródło: opracowanie własne.

11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

11.1 METODYKA MONITOROWANIA I OCENY GPR MIASTA RADOMIA

Racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi wymaga systematycznego monitorowania skuteczności procesu rewitalizacji, który w dużej mierze finansowany jest przez jednostki sektora finansów publicznych. Monitorowanie programu rewitalizacji jest działaniem obowiązkowym, wspomagającym zarządzanie gminnym programem rewitalizacji. W wyniku systematycznego zbierania danych, dotyczących efektów realizowanych projektów oraz ich rezultatów w otoczeniu procesu rewitalizacji, dokonuje się kontroli zmian większych zjawisk zachodzących na obszarze rewitalizacji.

Proces monitorowania umożliwi ocenę skuteczności gminnego programu rewitalizacji i ocenę korzyści dla obszaru rewitalizacji, które płyną z realizacji jego celów. W przypadku niedostatecznego tempa zmian wnioski płynące z monitorowania dają podstawę do dokonywania modyfikacji programu rewitalizacji lub procedur jego wdrażania.

W monitorowaniu GPR kluczowym obszarem analizy jest ocena wpływu wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na negatywne zjawiska obszaru rewitalizacji, które stanowią podstawę decyzji o uruchomieniu procesu. Aby ograniczyć ww. kryzysowe

zjawiska w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej czy technicznej, w GPR należy zidentyfikować adekwatne przedsięwzięcia, posiadające potencjał do ich wyeliminowania.

Od skutecznego systemu monitorowania rewitalizacji wymaga się więc z jednej strony oceny bezpośrednich efektów wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz jednocześnie postępów w realizacji celów przy założeniu, że zmiana stopnia ich wdrożenia jest w zasadzie wywołana skuteczną i dobrze dobraną interwencją rewitalizacyjną.

W związku z powyższym, proces monitorowania GPR Miasta Radomia będzie się składał z następujących poziomów:

- ocena stopnia realizacji celów GPR Miasta Radomia za pomocą stanu zaawansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych - realizowana corocznie,
- ocena stopnia realizacji celów GPR Miasta Radomia za pomocą informacji o zjawiskach kryzysowych obszaru rewitalizacji - realizowana raz na 3 lata, w procedurze wymaganej przez art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny wskazanym w tym dokumencie. W przypadku stwierdzenia, że program wymaga zmiany, prezydent miasta występuje do rady miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Natomiast, w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji (w wyniku przeprowadzonej oceny), rada miasta uchyla uchwałę w sprawie programu w całości albo w części - tj. w odniesieniu do właściwego podobszaru rewitalizacji.

Na etapie oceny aktualności i stopnia realizacji celów GPR Miasta Radomia przeprowadzona zostanie ocena jakościowa procesu z użyciem następujących obszarów analitycznych:

- dynamika realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR Miasta Radomia,
- ocena niezrealizowanych potrzeb rewitalizacyjnych,
- dynamika zmian zjawisk kryzysowych występujących na obszarze rewitalizacji wytypowanych do monitorowania procesu,
- sukcesy i bariery procesu rewitalizacji miasta,
- ocena aktualności zapisów GPR,
- identyfikacja przesłanek do aktualizacji GPR Miasta Radomia.

W opiniowanie raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Radomia zostanie włączony Komitet Rewitalizacji - nie tylko na zasadach formalnych, wynikających z wymogów ustawy o rewitalizacji, ale przede wszystkim w celu wywołania szerokiej dyskusji nad jakością prowadzonych działań. Dzięki temu możliwa będzie identyfikacja społecznego odbioru wdrażanej interwencji. Ocena jakościowa

procesu powinna zostać również oparta na analizie ewentualnego wpływu czynników zewnętrznych na wyniki procesu rewitalizacji.

Zgodnie z nowym podejściem do monitorowania i ewaluacji polityk publicznych, rekomendowanym przez Komisję Europejską⁵, w procesie monitorowania GPR Miasta Radomia należy uwzględnić ocenę możliwego wpływu czynników zewnętrznych na wskaźniki rezultatu, które zmieniają się nie tylko pod wpływem podjętej interwencji, ale i z powodu zmienności otoczenia (np. makroekonomicznego, polityki podatkowej, polityki inwestycyjnej, uwarunkowań rozwojowych). Stwierdzenie występowania takiego wpływu na wyniki monitorowania wyklucza negatywną ocenę polityki w sytuacji wcześniejszego stwierdzenia niepożądanych zmian.

W raporcie z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR powinny zostać ujęte wnioski podnoszone przez Komitet Rewitalizacji dotyczące poprawy jakości działań, jak i wyniki analizy wpływu czynników zewnętrznych, które mogą pomóc w identyfikacji przyszłych działań naprawczych.

11.2 MONITOROWANIE POSTĘPU W REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Monitorowanie postępu w realizacji projektów polega na systematycznej kontroli osiągniętych wyników ich wdrażania, wymagającym stałego kontaktu gospodarza procesu z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Monitorowanie GPR realizowane będzie przez pracowników Biura Rewitalizacji, które w strukturze urzędu miasta jest odpowiedzialne za całościową koordynację wdrażania GPR.

Pracownicy Biura będą odpowiedzialni za zbieranie informacji od zaangażowanych podmiotów o postępie we wdrażaniu poszczególnych przedsięwzięć. Następnie, dane te będą agregowane do poziomu wymaganego przez zapisy GPR Miasta Radomia. Takie działania umożliwią dokonanie oceny w postępie wdrażania programu oraz umożliwią reagowanie na trudności w realizacji GPR. Pracownicy biura będą również odpowiedzialni za prezentację Komitetowi Rewitalizacji wyników z prowadzonych działań.

Raport roczny z monitorowania przedsięwzięć będzie tworzony na podstawie informacji zebranych za pomocą formularzy, wypełnionych przez podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć. Raport będzie się składał z opisu stanu zaawansowania poszczególnych projektów, stanu ich realizacji w odniesieniu do założeń GPR wraz z informacją o możliwych opóźnieniach i komplikacjach, potrzebie wprowadzenia zmian, wysokości wydatków poniesionych

⁵ Outcome Indicators and Targets. Towards a New System of Monitoring and Evaluation in EU Cohesion Policy. Revised version. High Level Group Reflecting on Future Cohesion Policy, June 2011.

na realizację prowadzonych działań oraz kolejnych krokach realizacyjnych w następnych latach (w przypadku zadań wieloletnich).

Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych uczestników procesu monitoringu.

Tab. 42 Organizacja procesu monitoringu GPR Miasta Radomia w cyklu jednorocznym

Komórka merytoryczna	Zakres działań	Termin realizacji w cyklu corocznym
Biuro Rewitalizacji	Przekazanie realizatorom projektów formularzy kart do ich monitorowania	do dnia 31 stycznia
Komórki merytoryczne/jednostki organizacyjne/podmioty realizujące projekty	Przekazanie wypełnionego formularza karty projektu do Biura Rewitalizacji	do dnia 28 lutego
Biuro Rewitalizacji	Opracowanie zbiorczego sprawozdania z realizacji projektów	do dnia 31 marca
Zespół ds. Rewitalizacji	Opiniowanie sprawozdania, sformułowanie uwag i zaleceń	do dnia 15 kwietnia
Komitet Rewitalizacji	Opiniowanie sprawozdania, sformułowanie uwag i zaleceń	do dnia 30 kwietnia
Prezydent Miasta	Zatwierdzenie zaopiniowanego sprawozdania, realizacja rekomendacji	do dnia 30 maja

Źródło: opracowanie własne.

Z użyciem informacji o przedsięwzięciach rewitalizacyjnych zostanie poddana ocena stopnia realizacji celów GPR Miasta Radomia - w odniesieniu do nakładów poniesionych na realizację działań, w tym w podziale na poszczególne podobszary rewitalizacji.

Tab. 43 Szacunkowe ramy finansowe w podziale na cele rewitalizacji GPR Miasta Radomia

Szacunkowa wartość przedsięwzięć podstawowych w zł	Wartość poniesionych nakładów na realizację projektów w zł	Stopień realizacji celu w %	Liczba zrealizowanych projektów	Liczba projektów w trakcie realizacji	Liczba projektów niezrealizowanych
Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza					
86 407 443,04					
Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy					
241 105 000,00					
Cel 3. Poprawa jakości środowiska					
203 825 316,00					
Razem					
531 337 759,04					

Źródło: opracowanie własne.

11.3 OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GPR MIASTA RADOMIA Z UŻYCIEM INFORMACJI O STANIE OBSZARU REWITALIZACJI

Ocena stopnia realizacji celów GPR możliwa jest również za pomocą innych mierników niż wyniki wdrażania projektów rewitalizacyjnych. Analiza końcowych efektów procesu rewitalizacji możliwa jest z użyciem informacji o zjawiskach kryzysowych obszaru rewitalizacji, których natężenie należy ograniczać w efekcie prowadzonej interwencji. Z uwagi na wydłużony okres realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych oraz często odległy czas oczekiwania na szersze rezultaty realizowanych działań, monitoring GPR z użyciem negatywnych zjawisk powinien być realizowany w cyklach trzyletnich – tj. w ramach procedury oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, wymaganej do opracowania przez art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

GPR Miasta Radomia został przyjęty w 2023 r., w związku z tym pierwsza ocena zjawisk kryzysowych będzie miała miejsce w 2026 r. obejmując tym samym pierwszy okres trzyletni obowiązywania GPR w latach 2023-2025. W celu opracowania raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR z użyciem informacji o stanie zjawisk kryzysowych obszaru rewitalizacji, przeprowadzone zostaną poniższe czynności:

Tab. 44 Organizacja procesu monitoringu GPR Miasta Radomia w cyklu 3-letnim

Komórka merytoryczna	Zakres działań	Termin realizacji w cyklu 3-letnim
Biuro Rewitalizacji	Zebranie danych statystycznych na potrzeby wyliczenia wskaźników	do dnia 28 lutego
Biuro Rewitalizacji	Opracowanie zbiorczego raportu z oceny stopnia aktualności oraz stopnia realizacji GPR, z uwzględnieniem wyników ze sprawozdania z realizacji przedsięwzięć	do dnia 10 kwietnia
Zespół ds. Rewitalizacji	Opiniowanie raportu z oceny stopnia aktualności oraz stopnia realizacji GPR	do dnia 15 kwietnia
Komitet Rewitalizacji	Opiniowanie raportu z oceny stopnia aktualności oraz stopnia realizacji GPR, sformułowanie uwag i zaleceń	do dnia 30 kwietnia
Prezydent Miasta	Zatwierdzenie zaopiniowanego raportu, realizacja rekomendacji	do dnia 30 maja

Źródło: opracowanie własne.

Stopień realizacji GPR obrazowany jest za pomocą wskaźników ilustrujących główne czynniki kryzysowe występujące na obszarze rewitalizacji. Spośród szerokiego katalogu tych mierników wybrano nieliczne, spójne z zakresem zaplanowanej interwencji. W efekcie funkcjonujących w rewitalizacji mechanizmów komplementarności, służących zintegrowaniu interwencji, nie ma konieczności ponownego badania wszystkich wskaźników, użytych w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W raportach z monitorowania ujęte zostaną analizy porównawcze zmian wartości wskaźników w czasie – w porównaniu do zmian wartości referencyjnej dla całego miasta. Dzięki takiemu działaniu możliwe będzie obserwowanie zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji oraz trendu, jaki zjawiska przyjmują w mieście.

Założono pomiar wskaźników w podziale na poszczególne podobszary rewitalizacji Radomia.

Podstawowe parametry podobszarów rewitalizacji ujęto w poniższym zestawieniu.

Tab. 45 Parametry podobszarów rewitalizacji Radomia

Nazwa podobszaru	Jednostki wchodzące w skład podobszaru	Liczba mieszkańców	% ludności miasta	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
Piotrówka	37	0	0,0	56,2	0,5
Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	38, 29	2104	1,1	61,7	0,6
Śródmieście I	27, 28, 30	11 121	5,7	182,4	1,6
Śródmieście II	32, 33	12 509	6,4	120,3	1,1
Glinice	47, 48	2069	1,1	111,1	1,0
Razem		27 803	14,3	531,8	4,8

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 46 Zestawienie wskaźników monitorowania celów strategicznych GPR Miasta Radomia

Nazwa wskaźnika	Źródło	Jednostka	Wartość bazowa wskaźnika w dacie uchwalenia GPR (2023 r.)	Wartość docelowa wskaźnika w dacie zakończenia obowiązywania GPR (2032 r.)
Cel 1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza				
1.1 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób				
Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	os.	40,4	36,0
Śródmieście I			54,8	48,0
Śródmieście II			35,6	32,0
Glinice			45,9	40,0
1.2 Liczba projektów zgłoszonych do BO na 1000 osób (w okresie 3-letnim)				
Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Urząd Miasta	szt.	15,2	16,0
Śródmieście I			9,6	10,0
Śródmieście II			3,2	6,0
Glinice			1,4	5,0
1.3 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDiG na 1000 osób*				
Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Urząd Miasta	szt.	146,9	149,0
Śródmieście I			138,9	140,0
Śródmieście II			69,2	75,0
Glinice			95,7	100,0
Cel 2. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i stanu zabudowy				
2.1 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją				

Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Urząd Miasta	Ha	0	0,9549
Śródmieście I			0	12,04
Śródmieście II			0	0,0
Glinice			0	0,7509
Piotrówka			0	23,0

2.2 Liczba przystanków komunikacji publicznej dostosowanych do osób o szczególnych potrzebach w łącznej liczbie przystanków podobszaru

Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji	szt.	83,3	90,0
Śródmieście I			27,3	30,0
Śródmieście II			20,8	22,0
Glinice			0	10,0

Cel 3. Poprawa jakości środowiska

3.1 Liczba lokali komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób

Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Miejski Zarząd Lokalami	szt.	19,5	17,0
Śródmieście I			19,0	17,0
Śródmieście II			4,3	3,8
Glinice			23,2	20,8

3.2 Wartość udzielonych dotacji na wymianę źródła ogrzewania

Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	Urząd Miasta	Zł	0	10
Śródmieście I			0	40
Śródmieście II			0	40
Glinice			0	10

Źródło: opracowanie własne.

11.4 OCENA AKTUALNOŚCI GPR MIASTA RADOMIA

Zgodnie z zapisami art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji ocena aktualności i stopnia realizacji GPR Miasta Radomia powinna odbywać się nie rzadziej niż raz na trzy lata. Ocenie aktualności są poddawane poszczególne składowe dokumentu GPR pod kątem spójności z bieżącymi uwarunkowaniami procesu. Ocena aktualności ma za zadanie zidentyfikować przesłanki związane z potrzebą zmiany GPR Miasta Radomia i dostosowania go do bieżącego stanu procesu. Ocena ta, polegająca na cyklicznym przeglądzie zapisów programu, jest instrumentem, który daje możliwość realizacji GPR w dłuższej perspektywie czasu, zabezpieczając go przed utratą walorów aktualności.

Stwierdzenie przesłanek do zmian GPR Miasta Radomia, w odniesieniu m.in. do otoczenia dokumentów strategicznych, założeń celów i kierunków działań, opisów projektów, systemu monitorowania bądź zarządzania procesem, stanowi okoliczności dla aktualizacji GPR, która będzie skutkować możliwością zidentyfikowania dodatkowych działań rewitalizacyjnych i uwzględnienia zmian w otoczeniu prawnym

oraz strategicznym procesu. Rekomendacja związana z rozpoczęciem procedury zmiany GPR Miasta Radomia powinna wynikać z raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji programu, a następnie zostać zaopiniowana przez Zespół ds. rewitalizacji, a w dalszej kolejności przez Komitet Rewitalizacji.

Postulowane do wprowadzenia w GPR zmiany powinny wynikać z ustaleń raportu z oceny stopnia realizacji i aktualności programu. Wskazaniem do aktualizacji mogą być również trudności związane z prowadzeniem monitorowania (np. z powodu braku możliwości pomiaru zaplanowanych wskaźników).

Gdy po 6 latach obowiązywania GPR wartość niezrealizowanych przedsięwzięć w ramach danego celu przekroczy 50%, należy zweryfikować zapis celu i przypisane mu kierunki działań, ewentualnie skorygować wskaźniki, które zostały mu przypisane. Dodatkową przesłanką do aktualizacji może być konieczność wprowadzenia zmian w opisach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których przyczyną mogą być uwarunkowania związane z pozyskiwaniem środków finansowych na ich realizację.

Jeśli aktualizacja GPR Miasta Radomia okaże się konieczna, zgodnie z ustawą o rewitalizacji prezydent miasta wystąpi do rady miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku zostanie załączona opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana programu rewitalizacji nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony. Zmiana programu nie będzie wymagała opinii uprawnionych organów i przeprowadzenia konsultacji społecznych:

- jeśli zmiana nie dotyczy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w GPR Miasta Radomia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 5 lit. a ustawy o rewitalizacji;
- jeśli zmiana nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, w związku z czym nie dotyczy m.in. zmiany obszaru rewitalizacji.

W przypadku wniosków o ujęcie nowych przedsięwzięć w GPR Miasta Radomia należy określić ich związek z celami zawartymi w programie oraz ich zgodność z lokalnymi politykami publicznymi i dokumentami strategicznymi. Planowane do ujęcia w GPR Miasta Radomia projekty rewitalizacyjne powinny charakteryzować się wysokim potencjałem do kreowania spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji i zaspokajać pilne potrzeby lokalnej społeczności.

12. OKREŚLENIE Niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących zasobu mieszkaniowego

Zgodnie z art. 21 ust. 3a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego realizacja gminnego programu rewitalizacji może oznaczać konieczność uwzględnienia w uchwałach,

o których mowa w art. 21 ust. 1 tej ustawy, działań prowadzących do ograniczenia wykluczenia mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie zasad korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego. Istnieje bowiem ryzyko systemowego wykluczenia najemców z zasobu w efekcie wzrostu czynszów w modernizowanych w ramach rewitalizacji budynkach mieszkalnych należących do gminy. Zasady dotyczące gospodarowania i wynajmowania zasobu mieszkaniowego Radomia zostały uregulowane przy pomocy dwóch dokumentów:

- uchwały nr XXXIII/280/2019 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miasta Radomia na lata 2020-2024⁶,
- uchwały nr XXXVIII/348/2020 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie zmiany tekstu jednolitego Uchwały Nr 279/2003 w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Radomia⁷.

W wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Radomia założono zmniejszanie zasobu mieszkaniowego w efekcie prywatyzacji lokali, zmiany sposobu użytkowania lub wyłączenia z użytkowania z uwagi na stan techniczny. W to miejsce zaplanowano budowę lokali mieszkalnych, nabycie budynków i zaadaptowanie ich na cele mieszkalne, pozyskanie pomieszczeń tymczasowych w budynkach o niepełnym wyposażeniu technicznym oraz nabycie lokali mieszkalnych w drodze zakupu od różnych podmiotów.

W odniesieniu do budynków, w których znajdują się lokale mieszkalne wchodzące w skład zasobu, będące w stanie technicznym wskazującym na nieopłacalność ich remontu lub w innych przypadkach uzasadnionych względami racjonalnego gospodarowania zasobem, dopuszczono możliwość wykwaterowania lokatorów i wyburzenia, sprzedaży lub przekwalifikowania. Wykwaterowania dopuszczono również w przypadku realizacji przez gminę szczególnego celu w dziedzinie mieszkalnictwa, wydzielenia z zasobu budynku lub lokali z przeznaczeniem na tymczasowe pomieszczenia, czy uzasadnionym względami racjonalnego gospodarowania zasobem.

W wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Radomia stwierdzono również, że w celu wsparcia najemców zalegających z zapłatą za czynsz umożliwi się im spłatę zaległości w ratach, odroczenie terminu płatności, możliwość odpracowania zadłużenia oraz kontynuowanie programu zamiany lokali.

⁶ http://edziennik.mazowieckie.pl/eli/POL_WOJ_MZ/2019/15534/ogl/pol/pdf

⁷ <https://bip.radom.pl/download/69/85404/uchwalanr348.pdf>

Art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o rewitalizacji wskazuje, iż prowadzenie procesu rewitalizacji wymaga od gminy podjęcia działań zapobiegających wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego. Należy w programie przewidzieć regulacje dotyczące szczególnych zasad prowadzenia procesu wykwaterowań najemców zasobu położonego na obszarze rewitalizacji.

Polityka czynszowa Radomia w odniesieniu do gminnego zasobu mieszkaniowego uregulowana została w uchwale w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy oraz w Zarządzeniu nr 4469/2013 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie określenia stawek czynszu za lokale mieszkalne i stawek za lokale socjalne (z późniejszymi zmianami).

W uchwale w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy należy przewidzieć szczególne zasady opróżniania lokali w związku z modernizacją budynków położonych na obszarze rewitalizacji Radomia - pod kątem ograniczenia możliwości wykluczenia najemców z możliwości korzystania z pozytywnych efektów rewitalizacji.

13. KOMITET REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z realizacją procesu. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji lub w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia jego uchwalenia, zostanie podjęta uchwała określająca zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu Rewitalizacji. Nie przewiduje się powoływania osobnych komitetów dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji Radomia.

W skład Komitetu wejdą wyłącznie przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji. Członkowie Komitetu zostaną powołani przez Prezydenta Miasta Radomia na wspólną kadencję w drodze zarządzenia. Będą wybierani w trybie otwartego naboru oraz wskazani przez Prezydenta Miasta Radomia spośród przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Radomiu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich.

Kadencja komitetu będzie trwała 4 lata, a członkowie mogą pełnić swoją funkcję nie dłużej niż przez 2 kolejne kadencje. Obsługę organizacyjną komitetu zapewni Prezydent Miasta Radomia. Za pracę w komitecie nie przysługuje wynagrodzenie.

Komitet będzie liczył nie więcej niż 30 pełnoletnich członków, w tym:

1. do 4 mieszkańców - po jednym z każdego zamieszkanego podobszaru rewitalizacji,

2. do 2 przedstawicieli mieszkańców Radomia, innych niż wymienieni w pkt 1,
 3. do 5 przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Radomiu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich,
 4. do 3 przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych, właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji Radomia,
 5. do 3 przedstawicieli podmiotów zarządzających nieruchomościami z obszaru rewitalizacji Radomia, w tym spółdzielni mieszkaniowych i towarzystw budownictwa społecznego,
 6. do 3 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Radomia oraz organizacji zrzeszających pracodawców, izb gospodarczych i instytucji otoczenia biznesu,
 7. do 3 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność społeczną na terenie Radomia, w tym co najmniej 1 przedstawiciel podmiotów ekonomii społecznej, 1 przedstawiciel podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, 1 przedstawiciel podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, równości kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji,
 8. 1 przedstawiciel Rady Miejskiej w Radomiu oraz 1 przedstawiciel Młodzieżowej Rady Miasta w Radomiu,
 9. do 5 przedstawicieli organów doradczych i konsultacyjnych Gminy Miasta Radomia, w tym po 1 przedstawicielu: Rady Seniorów, Rady Gospodarczej, Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 10.1 przedstawiciel podmiotów wskazanych w art. 2 ust. 2 pkt 7 ustawy o rewitalizacji.

Przedstawiciele sektora publicznego nie mogą przekroczyć 50% członków komitetu. Rada Gospodarcza działająca przy Prezydencie Miasta może wskazać 1 członka Komitetu Rewitalizacji z grupy podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta. Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego może wskazać 1 członka Komitetu Rewitalizacji z grupy podmiotów prowadzących działalność społeczną na terenie miasta.

Wybór członków do Komitetu Rewitalizacji będzie się odbywał w sposób przejrzysty i transparentny - aby zgłoszenie reprezentanta danej grupy społecznej było możliwe, wymagane będzie uzyskanie poparcia co najmniej:

- 10 pełnoletnich mieszkańców danego podobszaru rewitalizacji - dla zgłoszeń mieszkańców z podobszarów rewitalizacji,

- 10 pełnoletnich mieszkańców gminy, w przypadku przedstawiciela - dla zgłoszeń mieszkańców miasta Radomia,
- 5 przedsiębiorców w przypadku przedstawiciela biznesu lub w przypadku organizacji zrzeszającej pracodawców i izb gospodarczych - oświadczenie o reprezentacji przez daną organizację co najmniej 10 podmiotów gospodarczych z terenu Gminy Miasta Radomia,
- 5 organizacji pozarządowych w przypadku przedstawiciela III sektora,
- 10 właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji, w przypadku przedstawiciela właściciela nieruchomości z obszaru rewitalizacji.

Zadaniami Komitetu Rewitalizacji będą w szczególności:

- opiniowanie zmian gminnego programu rewitalizacji,
- opiniowanie zmian w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- opiniowanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego odnoszących się do obszaru rewitalizacji,
- opiniowanie spraw związanych z realizowanym procesem partycypacji społecznej,
- zatwierdzanie zmian w kierunkach realizacji programu.

Opinie i stanowisko Komitetu Rewitalizacji wyrażane jest w formie uchwały przyjmowanej większością głosów przy obecności przynajmniej połowy składu komitetu. Każdy z członków ma 1 ważny głos, a w przypadku równowagi głosów decydujący głos ma przewodniczący. W przypadku, gdy głosowaniu poddawane będą projekty dokumentów, za których opracowanie odpowiedzialny jest prezydent miasta, to zgodnie z art.7 ust.8 ustawy o rewitalizacji, przedstawiciele gminy, gminnych jednostek organizacyjnych, w tym gminnych osób prawnych, nie będą brali udziału w głosowaniu.

W posiedzeniach Komitetu Rewitalizacji mogą brać osoby spoza komitetu zapraszane przez przewodniczącego lub prezydenta miasta. Na pierwszym posiedzeniu Komitetu Rewitalizacji zostaną powołani członkowie komisji stałych:

- ds. społecznych - do zagadnień wynikających z realizacji celów społecznych GPR Miasta Radomia,
- ds. przedsiębiorczości - do zagadnień wynikających z realizacji celów gospodarczych GPR Miasta Radomia,
- ds. jakości zamieszkania - do zagadnień wynikających z realizacji celów środowiskowych, przestrzennych i technicznych GPR Miasta Radomia,

w skład których wejdą członkowie spoza Komitetu Rewitalizacji. Komitet będzie miał również możliwość powoływania zespołów doradczych, do których stosowane są zasady dotyczące komisji stałych.

Komitet Rewitalizacji stanowi najwyższą formę włączenia społecznego, świadcząc o udziale interesariuszy procesu rewitalizacji w procesie wdrażania i zarządzania GPR Miasta Radomia.

14. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art.15 ust.1 pkt.12 ustawy o rewitalizacji w zapisach GPR Miasta Radomia, konieczne jest wskazanie, czy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zostanie ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR) wraz z okresem jej obowiązywania.

Zgodnie z podjętymi ustaleniami na żadnym z podobszarów rewitalizacji Radomia nie planuje się ustanowienia SSR.

15. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

15.1 ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radom scharakteryzowano w PODROZDZIALE 4.1. POWIĄZANIA ZE STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO. Dokument ten wymaga dostosowania do obowiązujących przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (upizp), w tym do wprowadzonych w niej zmian wynikających z wejścia w życie ustawy o rewitalizacji i wskazania obszarów zdegradowanych w części tekstowej i graficznej (art. 10 ust. 2 pkt. 14a upizp).

Ponadto, wnioski z przeprowadzonej na podstawie art. 32 upizp oceny aktualności Studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego⁸ wskazują na częściową dezaktualizację zapisów tego pierwszego dokumentu. W związku z powyższym przystąpiono do opracowania nowego Studium. Zakończył się etap składania wniosków i obecnie trwają prace nad przygotowaniem projektu dokumentu. Procedowany dokument powinien uwzględniać rozstrzygnięcia przyjęte w GPR Miasta Radomia, m.in.:

⁸ Załącznik do uchwały nr 728/2018 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 27 sierpnia 2018 r.

- poprawnie wskazywać granice obszaru zdegradowanego⁹,
- poprawnie wskazywać granice obszaru rewitalizacji, składającego się z 5 podobszarów: Piotrówka, Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie, Śródmieście I, Śródmieście II, Glinice¹⁰,
- zapewniać spójność dokumentów na poziomie celów i kierunków rewitalizacji,
- zapewniać zgodność ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu oraz parametrów i wskaźników zabudowy w stosunku do planowanych przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji.

15.2 ZAKRES MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

Na obszarze rewitalizacji obowiązują ustalenia 23 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie obszaru rewitalizacji planami miejscowymi wynosi 46%. Plany sporządzane były w oparciu o następujące akty prawne:

- nieobowiązującą ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym – 7 planów o łącznej powierzchni ok. 80 ha,
- obowiązującą ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – 16 planów o łącznej powierzchni ok. 165 ha.

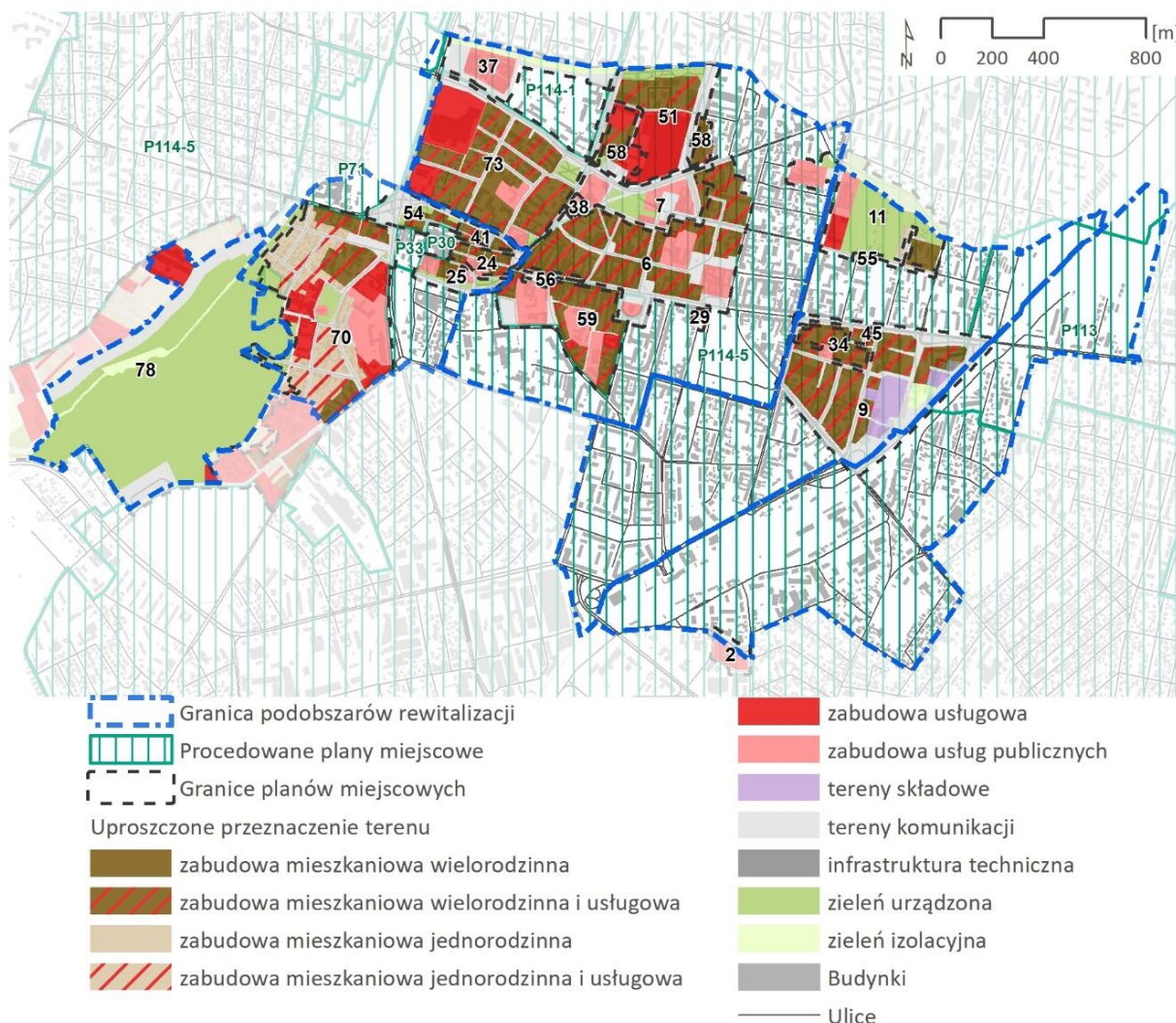
Informacje o poszczególnych planach miejscowych zawiera sporządzony poniżej wykaz. Uwzględnia on informację o statusie planu, określonym na podstawie uchwały nr 728/2018 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 27 sierpnia 2018 r. w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radom oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analiza przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wykazała konieczności zmiany obowiązujących planów miejscowych w zakresie przeznaczenia terenu. Należy mieć jednak na uwadze fakt, że opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w GPR Miasta Radomia nie uwzględniają szczegółowych parametrów planowanych inwestycji, które zostaną ujawnione na etapie tworzenia dokumentacji techniczno-budowlanej. Dopiero wtedy może zaistnieć potrzeba podjęcia decyzji o dostosowaniu parametrów inwestycji do zapisów obowiązujących planów lub w razie konieczności o zmianie zapisów planów miejscowych, co związane będzie również z potrzebą aktualizacji GPR Miasta Radomia, identyfikującego te plany.

⁹ Zgodnie z podjętą uchwałą nr LXXVI/685/2022 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Radomia.

¹⁰ Zgodnie z podjętą uchwałą nr LXXVI/685/2022 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Radomia.

Należy również zaznaczyć, że miasto prowadzi procedury planistyczne w wyniku, których polityka przestrzenna na całym obszarze rewitalizacji będzie w przyszłości prowadzona w oparciu o ustalenia planów miejscowych.

*Nr na mapie odpowiada ID w poniższej tabeli

Rys. 70 Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego na obszarze rewitalizacji
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta w Radomiu.

Tab. 47 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na obszarze rewitalizacji - ich status i postulowany zakres zmian

Lp.	Id	Uchwała	Status/Zakres zmian
1.	78	Uchwała nr LXVII/606/2021 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia obszaru doliny rzeki Mlecznej - „Piotrówka”	Aktualny/nie wymaga zmian
2.	73	Uchwała nr XXVIII/235/2019 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 października 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Reja, Mireckiego, Wernera, Malczewskiego”	Aktualny/nie wymaga zmian
3.	70	Uchwała nr 607/2018 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Stare Miasto”	Aktualny/nie wymaga zmian

4.	59	Uchwała nr 616/2013 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 4 listopada 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia „Bernardyni”	Aktualny/nie wymaga zmian
5.	58	Uchwała nr 604/2013 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 30 września 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia w rejonie ulic: Struga, Malczewskiego, Chrobrego oraz Potoku Północnego „Centrum Północ”	Aktualny/nie wymaga zmian
6.	56	Uchwała nr 488/2013 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia „Witolda - Kilińskiego” przyjętego uchwałą nr 260/2000 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 20 marca 2000 r., zmienionego Uchwałą nr 826/2006 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 maja 2006 r. - etap I	Aktualny/nie wymaga zmian
7.	55	Uchwała nr 487/2013 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 25 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Leśniczówka” w Radomiu	Aktualny/nie wymaga zmian
8.	54	Uchwała nr 381/2012 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Szwariłkowska” na obszarze położonym w rejonie ulic: Szpitalnej, Esterki, Szwariłkowskiej, Reja, ronda Mireckiego - Okulickiego - placu Ks. Romana Kotlarza w Radomiu	Aktualny/nie wymaga zmian
9.	51	Uchwała nr 317/2012 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 26 marca 2012 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia w rejonie ulic: Struga, Malczewskiego, Chrobrego oraz Potoku Północnego „Centrum Północ” przyjętego Uchwałą nr 895/2006 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 16 października 2006 r. (z późn. zm.), będącego zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia w rejonie ulic: Struga, Malczewskiego, Chrobrego oraz Potoku Północnego „Centrum Północ” przyjętego Uchwałą nr 261/2000 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 20 marca 2000 r.	Aktualny/nie wymaga zmian
10.	45	Uchwała nr 72/2011 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Słowackiego, 25 Czerwca, Żeromskiego i terenów PKP od strony wschodniej w Radomiu	Aktualny/nie wymaga zmian
11.	41	Uchwała nr 668/2010 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Szewska” na obszarze położonym w rejonie ulic: Wolność, Reja, Placu Kazimierza i Szewskiej w Radomiu	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego oraz niezgodność ustaleń planu z przepisami odrębnymi
12.	38	Uchwała nr 383/2008 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 września 2008 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu centrum Radomia na obszarze w rejonie ulic: Kelles-Krauza, Plac Jagielloński, Malczewskiego, zwanego „Plac Jagielloński”	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów

			prawa miejscowego oraz pozytywne rozpatrzenie wniosków w sprawie zmiany planu miejscowego
13.	37	Uchwała nr 357/2008 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 7 lipca 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy Miasta Radomia ograniczonego ulicą Koziennicką, Aleją Wojska Polskiego i torami PKP - etap II a	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego
14.	35	Uchwała nr 248/2007 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia w obrębie ulic: Alei Grzeczmarowskiego, Niemcewicza, Jarzynowej i Białej	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego
15.	34	Uchwała nr 895/2006 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 16 października 2006 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu centrum Radomia „Centrum Północ”	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego
16.	29	Uchwała nr 826/2006 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 29 maja 2006 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia obejmującego obszar w rejonie ulic Kilińskiego, Witolda i Żeromskiego uchwalonego uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu nr 260/2000 z dnia 20 marca 2000 r.	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego
17.	25	Uchwała nr 460/2004 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Radomia „ul. Grodzka” w rejonie ulic: Grodzkiej, Krakowskiej, Rynku i ul. Wałowej	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego oraz niezgodność ustaleń planu z przepisami odrębnymi
18.	24	Uchwała nr 459/2004 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „ul. Rwańska” w Radomiu	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego oraz niezgodność ustaleń planu z przepisami odrębnymi
19.	11	Uchwała nr 363/2000 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 21 sierpnia 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Leśniczówka” w Radomiu	Uznany za częściowo nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp z uwagi na niezgodność ustaleń planu z zasadami realizacji aktów prawa miejscowego oraz niezgodność ustaleń planu z przepisami odrębnymi
20.	9	Uchwała nr 354/2000 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 3 lipca 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania	Uznany za nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp

		przestrzennego w rejonie ulic: Słowackiego, 25 Czerwca, Żeromskiego i terenów PKP od strony wschodniej w Radomiu	
21.	7	Uchwała nr 262/2000 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Plac Jagielloński”	Uznany za nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp
22.	6	Uchwała nr 260/2000 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Witolda - Kilińskiego”	Uznany za nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp
23.	2	Uchwała nr 470/97 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu miasta Radomia w rejonie ulic: Kolejowa, Staroopatowska, Poznańska i nowo projektowana ulica Śląska	Uznany za nieaktualny na podstawie analizy z art. 32 upizp

*ciemnoniebieskim kolorem oznaczono plany sporządzone na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r., natomiast jasnoniebieskim na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Radomiu

15.3 MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI

Zapisy GPR Miasta Radomia nie wskazują na konieczność sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

16. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają grupy projektów, planów i programów określone w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowiska i jego ocenie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.). W przepisie tym usystematyzowano projekty w trzy grupy:

- pierwsza ma charakter zamknięty i znajdują się w niej projekty dokumentów wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego z zakresu polityki rozwoju oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i planu zagospodarowania przestrzennego (art. 46 ust. 1 pkt 1);
- druga grupa obejmuje projekty aktów planowania o charakterze sektorowym (polityki, strategii, plany i programy w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu), które aby były objęte obowiązkiem przeprowadzenia strategicznej oceny

oddziaływania na środowisko, muszą spełniać jednocześnie dwa warunki (art. 46 ust. 1 pkt. 2):

- zostać opracowywane lub przyjmowane przez organ administracji publicznej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy,
 - ustalać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, kwalifikowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu § 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określania rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- trzecia grupa dokumentów ma charakter otwarty i obejmuje plany i programy mogące znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 (art. 46 ust. 1 pkt 3).

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają również projekty planów i programów, innych niż wymienione w art. 46 ww. ustawy, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko (art. 47).

Dla projektu GPR Miasta Radomia 2023-2032 opracowano Prognozę oddziaływania na środowisko, z której wynika, że zaplanowane w dokumencie przedsięwzięcia są zgodne z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi, a wprowadzane zmiany nie będą oddziaływały destrukcyjnie na stan środowiska. Na obszarze rewitalizacji Radomia nie będzie występować silnie negatywne oddziaływanie związane z realizacją przedsięwzięć. Nie przewiduje się również znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000, znajdujących się poza obszarem rewitalizacji. Przeprowadzona ocena oddziaływania zaplanowanych w GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych wykazała, że nie będą one negatywnie oddziaływać na środowisko.

Gminny program rewitalizacji jako dokument nie jest aktem prawa miejscowego. Może jednak stanowić podstawę dla wydawania aktów prawa miejscowego, które nie mogą być z nimi sprzeczne. Aby ograniczyć możliwość ewentualnego naruszenia zakazów np. zakazu niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania pomników przyrody, czy niszczenia siedlisk zwierząt podlegających ochronie gatunkowej założono dodatkowo, że regulacje Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032 wykluczają możliwość podejmowania działań naruszających przepisy odrębne dotyczące ochrony przyrody.

SPIS TABEL

Tab. 1	Wskaźniki służące przeprowadzeniu analizy zróżnicowania wewnątrzmijskiego	8
Tab. 2	Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni dla jednostek zdegradowanych w Radomiu	12
Tab. 3	Zestawienie liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszarów rewitalizacji w Radomiu	13
Tab. 4	Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Piotrówka	19
Tab. 5	Potrzeby podobszaru Piotrówka	25
Tab. 6	Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	30
Tab. 7	Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	33
Tab. 8	Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	34
Tab. 9	Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	42
Tab. 10	Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	43
Tab. 11	Potrzeby podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	44
Tab. 12	Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Śródmieście I	49
Tab. 13	Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Śródmieście I	53
Tab. 14	Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Śródmieście I	54
Tab. 15	Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Śródmieście I	64
Tab. 16	Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Śródmieście I	65
Tab. 17	Potrzeby podobszaru Śródmieście I	66
Tab. 18	Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Śródmieście II	72
Tab. 19	Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Śródmieście II	76
Tab. 20	Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Śródmieście II	76
Tab. 21	Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Śródmieście II	86
Tab. 22	Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Śródmieście II	86
Tab. 23	Potrzeby podobszaru Śródmieście II	88
Tab. 24	Wskaźniki sfery społecznej dla podobszaru Glinice	93
Tab. 25	Wskaźniki sfery gospodarczej dla podobszaru Glinice	97
Tab. 26	Wskaźniki sfery środowiskowej dla podobszaru Glinice	97
Tab. 27	Wskaźniki sfery technicznej dla podobszaru Glinice	107
Tab. 28	Długość i czas powstania infrastruktury technicznej dla podobszaru Glinice	109
Tab. 29	Potrzeby podobszaru Glinice	109
Tab. 30	Problemy zdiagnozowane na podobszarach rewitalizacji w podziale na sfery, rodzaj problemu i podobszar	111
Tab. 31	Potencjały obszaru rewitalizacji w podziale na sferę i podobszar	112
Tab. 32	Cele i kierunki działań procesu rewitalizacji Miasta Radomia	117
Tab. 33	Porównanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii dalszego rozwoju Gminy Miasta Radomia – Radom 2030 z celami i kierunkami GPR Miasta Radomia	119
Tab. 34	Porównanie problemów społecznych występujących na terenie Radomia, zdiagnozowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025 z problemami społecznymi występującymi na obszarze rewitalizacji Radomia, zdiagnozowanymi w GPR Miasta Radomia	121
Tab. 35	Porównanie celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025 z celami i kierunkami działań GPR Miasta Radomia	122
Tab. 36	Wykaz pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań GPR Miasta Radomia	200
Tab. 37	Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomia z podziałem na źródła finansowania [w zł]	220
Tab. 38	Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zaplanowanymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Radomia	224

Tab. 39 Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania GPR Miasta Radomia	243
Tab. 40 Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Radomia na lata 2023-2032	247
Tab. 41 Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Radomia na lata 2023-2032	248
Tab. 42 Organizacja procesu monitoringu GPR Miasta Radomia w cyklu jednorocznym.....	251
Tab. 43 Szacunkowe ramy finansowe w podziale na cele rewitalizacji GPR Miasta Radomia	251
Tab. 44 Organizacja procesu monitoringu GPR Miasta Radomia w cyklu 3-letnim.....	252
Tab. 45 Parametry podobszarów rewitalizacji Radomia	253
Tab. 46 Zestawienie wskaźników monitorowania celów strategicznych GPR Miasta Radomia	253
Tab. 47 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na obszarze rewitalizacji – ich status i postulowany zakres zmian	262

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Podział miasta Radomia na jednostki	8
Rys. 2 Obszar zdegradowany	10
Rys. 3 Obszar rewitalizacji	12
Rys. 4 Podobszary rewitalizacji.....	13
Rys. 5 Własność nieruchomości na podobszarze Piotrówka.....	14
Rys. 6 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Piotrówka	16
Rys. 7 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Piotrówka.....	19
Rys. 8 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Piotrówka.....	20
Rys. 9 Podatność podobszaru Piotrówka na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.	21
Rys. 10 Wrażliwość podobszaru Piotrówka na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.....	22
Rys. 11 Pokrycie terenu na podobszarze Piotrówka	23
Rys. 12 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze Piotrówka	24
Rys. 13 Rozmieszczenie sieci infrastruktury technicznej na podobszarze Piotrówka.....	25
Rys. 14 Własność nieruchomości na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	27
Rys. 15 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	29
Rys. 16 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	31
Rys. 17 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie.....	31
Rys. 18 Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD2007 na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	32
Rys. 19 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	34
Rys. 20 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	35
Rys. 21 Podatność podobszaru Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.	36
Rys. 22 Wrażliwość podobszaru Stare Miast i Miasto Kazimierzowskie na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.	37
Rys. 23 Pokrycie terenu na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	38

Rys. 24 Funkcje zabudowy na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	39
Rys. 25 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	41
Rys. 26 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	42
Rys. 27 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Stare Miasto i Miasto Kazimierzowskie	43
Rys. 28 Własność nieruchomości na podobszarze Śródmieście I	46
Rys. 29 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Śródmieście I	48
Rys. 30 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Śródmieście I	50
Rys. 31 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście I	51
Rys. 32 Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście I wg sekcji PKD2007	52
Rys. 33 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Śródmieście I	55
Rys. 34 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Śródmieście I	56
Rys. 35 Podatność podobszaru Śródmieście I na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.	57
Rys. 36. Wrażliwość podobszaru Śródmieście I na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.	58
Rys. 37 Pokrycie terenu na podobszarze Śródmieście I	59
Rys. 38 Funkcje zabudowy na podobszarze Śródmieście I	60
Rys. 39 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Śródmieście	63
Rys. 40 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Śródmieście I	64
Rys. 41 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Śródmieście I	65
Rys. 42 Własność nieruchomości na podobszarze Śródmieście II	69
Rys. 43 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Śródmieście II	71
Rys. 44 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Śródmieście II	73
Rys. 45 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście II	74
Rys. 46 Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Śródmieście II wg sekcji PKD2007	75
Rys. 47 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Śródmieście II	77
Rys. 48 Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Śródmieście I	78
Rys. 49 Podatność podobszaru Śródmieście II na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.	79
Rys. 50 Wrażliwość podobszaru Śródmieście II na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.	80
Rys. 51 Pokrycie terenu na podobszarze Śródmieście II	81
Rys. 52 Funkcje zabudowy na podobszarze Śródmieście II	82
Rys. 53 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Śródmieście II	84
Rys. 54 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Śródmieście II	85
Rys. 55 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Śródmieście II	87
Rys. 56 Własność nieruchomości na podobszarze Śródmieście II	90
Rys. 57 Formy i sposoby ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego na podobszarze Glinice	92

Rys. 58 Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej na podobszarze Glinice	94
Rys. 59 Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Glinice	95
Rys. 60 Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG na podobszarze Glinice wg sekcji PKD2007.....	96
Rys. 61 Lokalizacja wyrobów zawierających azbest i terenów z odpadami niebezpiecznymi na podobszarze Glinice	98
Rys. 62. Przekroczenia norm hałasu dziennego i nocnego na podobszarze Glinice	99
Rys. 63 Podatność podobszaru Glinice na podtopienia w następstwie zmian klimatu w perspektywie do 2050 r.	100
Rys. 64 Wrażliwość podobszaru Glinice na wysoką temperaturę i opady spowodowane zmianami klimatu do 2050 r.....	101
Rys. 65 Pokrycie terenu na podobszarze Glinice	102
Rys. 66 Funkcje zabudowy na podobszarze Glinice	104
Rys. 67 Rozmieszczenie elementów badanych w sferze funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Glinice	106
Rys. 68 Rozmieszczenie zjawisk badanych w sferze technicznej na podobszarze Glinice	107
Rys. 69 Rozmieszczenie infrastruktury technicznej na podobszarze Glinice.....	108
Rys. 70 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na obszarze rewitalizacji.....	262